

EĞİTİME BAKIŞ

2025

İZLEME VE DEĞERLENDİRME RAPORU

EĞİTİME BAKIŞ 2025

İZLEME ve DEĞERLENDİRME RAPORU

Eğitim-Bir-Sen Yayınları: 134

Eğitim-Bir-Sen Adına Sahibi

Ali YALÇIN / Genel Başkan

Genel Yayın Yönetmeni

Muammer Karaman / Genel Başkan Yardımcısı

Proje Yöneticisi

Ali Deniz / Genel Başkan Yardımcısı

Yayın Kurulu

Ali Yalçın
Talat Yavuz
Mesut Öner
Abdülaziz Aydın
Muammer Karaman
Ramazan Çakırcı
Ali Deniz

tasarım. selim aYTEKİN

baskı. hermes ofset

baskı adedi. 5.000

baskı tarihi. 1. Baskı. Nisan 2026

ISBN. 978-625-7955-67-6

Eğitim-Bir-Sen Genel Merkezi

Zübeyde Hanım Mahallesi Sebze Bahçeleri Caddesi No: 86 Kat: 14-15-16 Altındağ/ANKARA

Tel: (0312) 231 23 06 - Faks: (0312) 230 65 28

www.ebs.org.tr - e-posta: ebs@ebs.org.tr

Atıf için:

Yurdakul, S., Şahin-Demir, S. A. ve Varol, E. (2026). *Eğitime Bakış 2025: İzleme ve değerlendirme raporu*. Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi.

EĞİTİME BAKIŞ 2025

İZLEME ve DEĞERLENDİRME RAPORU

Serkan Yurdakul
Sümeyye Ayyüce Şahin Demir
Elif Varol

TAKDİM

Eğitim, bireylerin potansiyellerini açığa çıkaran, toplumların ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimini yönlendiren en temel kurumsal alanlardan biridir. Bu yönüyle eğitim sistemlerinin niteliği, yalnızca bugünün değil, geleceğin de belirleyicisi olarak kritik bir önem taşımaktadır. Eğitimde sürdürülebilir bir gelişim sağlanabilmesi ise ancak sistemin düzenli olarak izlenmesi, değerlendirilmesi ve elde edilen veriler doğrultusunda politika üretimiyle mümkündür.

Eğitim-Bir-Sen olarak, bu anlayışla 2016 yılından bu yana her yıl düzenli olarak yayımladığımız *Eğitime Bakış* raporlarıyla, eğitim sistemimizin mevcut durumunu veri temelli bir yaklaşımla analiz ediyor; sistemin güçlü yönlerini, gelişim alanlarını ve karşı karşıya olduğu yapısal sorunları bütüncül bir perspektifle ortaya koyuyoruz. Bu rapor serisi, yalnızca bir değerlendirme çalışması değil; aynı zamanda eğitim politikalarının geliştirilmesine katkı sunan kurumsal bir hafıza niteliği taşımaktadır.

Bu yıl yayımladığımız *Eğitime Bakış 2025: İzleme ve Değerlendirme* raporunun onuncu sayıya ulaşmış olması, söz konusu çabanın sürekliliğini ve kurumsal kararlılığını ortaya koyan önemli bir eşik niteliğindedir. On yıllık bu birikim, eğitim sistemimizin zaman içerisindeki dönüşümünü izleyebilme, eğilimleri karşılaştırmalı olarak değerlendirebilme ve daha sağlıklı politika önerileri geliştirebilme açısından güçlü bir zemin sunmaktadır. Nitekim önceki yıllarda olduğu gibi bu raporda da eğitim; erişim ve katılım, eğitimin çıktıları, öğretmenler ve okul yöneticileri, eğitim-öğretim ortamları ve finansman boyutlarıyla kapsamlı bir şekilde ele alınmaktadır.

Eğitime Bakış raporları, ulusal ve uluslararası veri kaynaklarına dayalı analizleriyle Türk eğitim sistemimizi küresel bağlamda değerlendirme imkânı sunmakta; eğitimde fırsat eşitliği, kalite, verimlilik ve sürdürülebilirlik gibi temel alanlarda politika yapıcılara önemli bir referans oluşturmaktadır. Bu yönüyle rapor, yalnızca mevcut durumu ortaya koyan bir çalışma değil; aynı zamanda geleceğe ilişkin bir yol haritası niteliği taşımaktadır.

Onuncu sayıya ulaşan bu raporun, eğitim sistemimizin daha nitelikli, daha kapsayıcı ve daha güçlü bir yapıya kavuşmasına katkı sunacağına inanıyoruz. Eğitimde elde edilen kazanımların kalıcı hâle gelmesi ve mevcut sorun alanlarının çözümüne yönelik adımların güçlendirilmesi için veri temelli değerlendirmelerin önemini bir kez daha vurguluyoruz.

Bu vesileyle, raporun hazırlanmasında emeği geçen EBSAM ekibimize ve veri paylaşımıyla katkı sunan kurumlara teşekkür ediyor; çalışmanın eğitim camiamız, karar alıcılar ve kamuoyu için hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Ali Yalçın

Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen
Genel Başkanı

ÖNSÖZ

Eğitim, bireylerin potansiyellerini geliştiren ve toplumların kalkınma kapasitesini belirleyen en temel alanlardan biridir. Bu alanın sağlıklı bir şekilde yönetilebilmesi, yalnızca politika üretimiyle değil; aynı zamanda mevcut durumun düzenli olarak izlenmesi, elde edilen verilerin sistematik biçimde analiz edilmesi ve bu analizlerin karar alma süreçlerine yansıtılmasıyla mümkündür. Bu nedenle eğitim sistemlerinin izlenmesi ve değerlendirilmesi, sürdürülebilir ve nitelikli bir gelişim için vazgeçilmez bir gerekliliktir.

Eğitim-Bir-Sen olarak, 2016 yılından bu yana her yıl düzenli olarak yayımladığımız Eğitime Bakış raporlarıyla, eğitim sistemimizi veri temelli bir yaklaşımla ele alıyor; sistemin gelişimini, eğilimlerini ve karşı karşıya olduğu temel sorun alanlarını kapsamlı bir çerçevede analiz ediyoruz. Bu rapor serisi, yıllar içerisinde oluşan kurumsal birikimiyle yalnızca dönemsel bir değerlendirme değil; aynı zamanda eğitim sisteminin dönüşümünü izleyen süreklilik arz eden bir izleme mekanizması niteliği kazanmıştır.

Bu yıl onuncusu yayımlanan rapor, söz konusu birikimin ulaştığı önemli bir eşiği temsil etmektedir. On yıllık süreçte elde edilen veriler ve yapılan analizler, eğitim sistemimizin farklı boyutlarını karşılaştırmalı olarak değerlendirme imkânı sunmakta; değerşim eğilimlerini daha net bir şekilde ortaya koymaktadır. Bu yönüyle rapor, yalnızca mevcut durumu betimlemekle kalmayıp, aynı zamanda geçmişten bugüne uzanan bir perspektif içinde eğitim politikalarının etkisini analiz etme fırsatı sunmaktadır.

Raporda, önceki yıllarda olduğu gibi eğitim sistemi; eğitime erişim ve katılım, eğitimin çıktıları, öğretmenler ve okul yöneticileri, eğitim-öğretim ortamları ve finansman başlıkları altında ele alınmaktadır. Bu yapı, eğitim sisteminin bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmesine imkân tanımakta ve farklı alanlar arasındaki ilişkilerin daha sağlıklı analiz edilmesini sağlamaktadır.

Çalışmada, Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve OECD başta olmak üzere çeşitli ulusal ve uluslararası kuruluşların açık verileri kullanılmış; bu veriler aracılığıyla Türkiye'nin eğitim sistemi hem kendi içinde hem de küresel ölçekte karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Bu yaklaşım, raporun yalnızca betimleyici değeril, aynı zamanda analitik ve karşılaştırmalı bir nitelik kazanmasını sağlamaktadır.

Elde edilen bulgular, eğitim sistemimizin önemli kazanımlarını ortaya koymakla birlikte, geliştirilmesi gereken alanlara da işaret etmektedir. Bu kapsamda raporda yer verilen değerlendirme ve önerilerin, eğitim politikalarının daha etkin, kapsayıcı ve sürdürülebilir bir zeminde şekillenmesine katkı sunması amaçlanmaktadır.

Eğitimde nitelikli ve kalıcı bir dönüşümün ancak veri temelli, katılımcı ve sürekli izleme yaklaşımına dayalı politikalarla mümkün olduğuna inanıyoruz. Bu raporun, eğitim sistemimize ilişkin tartışmalara katkı sunmasını ve karar alıcılar için yol gösterici bir kaynak olmasını temenni ediyorum; çalışmanın hazırlanmasında emeği geçen EBSAM ekibimize teşekkür ediyorum.

Ali Deniz

Genel Başkan Yardımcısı

İçindekiler

Takdim	5
Önsöz	7
Şekil, Tablo ve Harita Listesi	11
Kısaltmalar Listesi	15
Giriş	17
Yönetici Özeti	21

BÖLÜM A EĞİTİME ERİŞİM VE KATILIM 32

Gösterge A1	Kademelerde kaç öğrenci vardır?	34
Gösterge A2	Yaş gruplarına göre okullaşma oranları nasıldır?	37
Gösterge A3	Ortaöğretimde farklı okullarda kaç öğrenci vardır?	43
Gösterge A4	Özel öğretim kurumlarında ne kadar öğrenci öğrenim görmektedir?	48
Gösterge A5	Açıköğretim ortaokulu ve lisesinde öğrenci sayısı ne kadardır?	51
Gösterge A6	Kaynaştırma, özel sınıf ve BİLSEM'lerdeki öğrenci sayısı kaçtır?	54
Bölüm A	Sonuç ve Öneriler	58
Bölüm A	Kaynaklar	60

BÖLÜM B EĞİTİMİN ÇIKTILARI 62

Gösterge B1	Nüfusun eğitim düzeyi nasıldır?	64
Gösterge B2	Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS)'nda ortalama başarı durumu nasıldır?	70
Gösterge B3	Yükseköğretime geçiş oranları ve yükseköğretim kontenjanları nasıldır?	72
Gösterge B4	Eğitimin işgücü piyasasındaki rolü nasıldır?	78
Bölüm B	Sonuç ve Öneriler	84
Bölüm B	Kaynaklar	85

BÖLÜM C ÖĞRETMENLER ve OKUL YÖNETİCİLERİ 86

Gösterge C1	Öğretmenlerin profili nasıldır?	88
Gösterge C2	Öğretmen arz ve talebi ne durumdadır?	97
Gösterge C3	Öğretmen ve okul yöneticileri maaşları nasıldır?	102
Bölüm C	Sonuç ve Öneriler	106
Bölüm C	Kaynaklar	107

BÖLÜM D EĞİTİM-ÖĞRETİM ORTAMLARI 108

Gösterge	D1	Okul, şube ve derslik sayısı kaçtır?	110
Gösterge	D2	Okul, sınıf ve şube başına kaç öğrenci düşmektedir?	114
Gösterge	D3	Öğretmen başına kaç öğrenci düşmektedir?	123
Gösterge	D4	Taşımalı eğitimde öğrenci sayısı kaçtır?	131
Bölüm	D	Sonuç ve Öneriler	134
Bölüm	D	Kaynaklar	135

BÖLÜM E FİNANSMAN 136

Gösterge	E1	Eğitime ayrılan bütçenin GSYH'ye oranı kaçtır?	138
Gösterge	E2	Öğrenci başına ne kadar harcama yapılmaktadır?	141
Gösterge	E3	Ekonomik sınıflandırmaya göre MEB bütçe dağılımı nasıldır?	146
Bölüm	E	Sonuç ve Öneriler	148
Bölüm	E	Kaynaklar	150

Şekil, Tablo ve Harita Listesi

Şekil	A.1.1	Kademelere göre toplam öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)	34
Şekil	A.1.2	Kademelere göre öğrencilerin cinsiyet oranlarında yaşanan değişim (2016-2025)	35
Şekil	A.1.3	Okul türüne göre ortaöğretimde yeni kayıt öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)	35
Şekil	A.1.4	Okul türüne göre ortaöğretimde yeni kayıt yaptıran öğrencilerin cinsiyet oranlarında yaşanan değişim (2016-2025)	36
Şekil	A.2.1	Yaş gruplarına ve cinsiyete göre net okullaşma oranları (%) (2024/25)	37
Şekil	A.2.2	Yaş gruplarına ve cinsiyete göre net okullaşma oranlarında yaşanan değişim (%) (2023 ve 2025)	38
Şekil	A.2.3	OECD ülkelerinde 3-5 yaş grubunda net okullaşma oranları (%) (2024)	39
Şekil	A.2.4	İllere ve cinsiyete göre 5 yaş için net okullaşma oranları (%) (2024/25)	40
Şekil	A.2.5	İllere ve cinsiyete göre 14-17 yaş grubunda net okullaşma oranları (%) (2024/25)	41
Şekil	A.2.6	OECD ülkelerinde 15-19 yaş grubunda net okullaşma oranları (%) (2023)	42
Şekil	A.3.1	Okul türüne göre ortaöğretimde toplam öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)	43
Şekil	A.3.2	OECD ülkelerinde okul türüne göre ortaöğretimdeki öğrenci oranları (2023)	44
Şekil	A.3.3	OECD ülkelerinde okul türüne göre ortaöğretimdeki kız öğrenci oranları (2023)	44
Şekil	A.3.4	Cinsiyete göre fen liselerindeki öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)	45
Şekil	A.3.5	Cinsiyete göre sosyal bilimler liselerindeki öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)	46
Şekil	A.3.6	Cinsiyete göre imam hatip ortaokullarındaki öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)	46
Şekil	A.3.7	Cinsiyete göre imam hatip liselerindeki öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)	47
Şekil	A.4.1	Kademelere göre özel öğretim kurumlarındaki öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)	48
Şekil	A.4.2	Kademelere göre özel öğretim kurumlarındaki öğrencilerin toplam öğrenci sayısı içindeki payında yaşanan değişim (%) (2021-2025)	49
Tablo	A.4.3	OECD ülkelerinde kademelere göre özel öğretim kurumlarındaki öğrenci oranları (%) (2023)	50
Şekil	A.5.1	Açıköğretim ortaokulu ve açıköğretim lisesi öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)	51
Şekil	A.5.2	Ortaöğretimde öğretim türüne göre öğrencilerin oransal dağılımında yaşanan değişim (2016-2025)	52
Tablo	A.5.3	Cinsiyete ve eğitim kademesine göre açıköğretimde öğrenci sayıları (2024/25)	52
Şekil	A.5.4	Okul türlerine göre açıköğretim lisesi öğrencilerinin oransal (%) dağılımında yaşanan değişim (2016-2025)	53
Tablo	A.6.1	Yıllara ve cinsiyete göre okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretimde özel eğitim alan öğrenci sayıları (2021-2025)	54
Şekil	A.6.2	İlköğretimde özel eğitim alan öğrenciler içerisinde kaynaştırma eğitimi alan öğrenci sayısı ve oranında (%) yaşanan değişim (2016-2025)	55
Şekil	A.6.3	Ortaöğretimde özel eğitim alan öğrenciler içerisinde kaynaştırma eğitimi alan öğrenci sayısında ve oranında (%) yaşanan değişim (2016-2025)	55

Şekil	A.6.4	İlköğretimde özel eğitim alan öğrenciler içerisinde özel eğitim sınıflarındaki öğrenci sayılarında ve oranında (%) yaşanan değişim (2016-2025)	56
Şekil	A.6.5	BİLSEM ve kurum başına düşen öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)	57
Şekil	A.6.6	BİLSEM öğrenci sayılarında ve cinsiyet oranında yaşanan değişim (2016-2025)	57
Şekil	B.1.1	Cinsiyete göre 18-21 yaş grubunda en az lise mezunu olanların oranında (%) yaşanan değişim (2015-2024)	64
Şekil	B.1.2	Bölgelere ve cinsiyete göre 18-21 yaş grubunda en az lise mezunu olanların oranında (%) yaşanan değişim (2014 ve 2024)	65
Şekil	B.1.3	İllere ve cinsiyete göre 18-21 yaş grubunda en az lise mezunu olanların oranı (%) (2024)	67
Şekil	B.1.4	Okul türüne ve cinsiyete göre ortaöğretimden mezun öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2020-2024)	68
Şekil	B.1.5	OECD ülkelerinde program türüne göre ortaöğretimden mezun olanlar arasında kızların payı (%) (2023)	69
Tablo	B.2.1	Test türlerine göre TYT'de soru sayıları ve cevaplayan adayların ortalama netleri (2021-2025)	70
Tablo	B.2.2	Test türlerine göre AYT'de soru sayıları ve cevaplayan adayların ortalama netleri (2021-2025)	71
Şekil	B.3.1	Üniversite giriş sınavına başvuranların lise mezuniyetlerine ve daha önce yerleşme durumlarına göre oransal dağılımında yaşanan değişim (%) (2016-2025)	72
Şekil	B.3.2	Üniversite giriş sınavına başvuranların lise mezuniyetlerine ve daha önce yerleşme durumlarına göre sayısal dağılımında yaşanan değişim (2021-2025)	73
Şekil	B.3.3	Lise mezuniyetlerine ve daha önce yerleşme durumlarına göre üniversite giriş sınavına başvuranlar arasında bir yükseköğretim programına yerleşenlerin oranlarında yaşanan değişim (%) (2020 ve 2025)	73
Şekil	B.3.4	Üniversiteye yerleşenlerin lise mezuniyetlerine ve daha önce yerleşme durumlarına göre oransal dağılımında yaşanan değişim (%) (2016-2025)	74
Şekil	B.3.5	Farklı türde yükseköğretim programlarına yerleşen öğrencilerin üniversite giriş sınavına başvuran aday sayısına oranında yaşanan değişim (%) (2015, 2020 ve 2025)	75
Şekil	B.3.6	Ortaöğretim son sınıfta üniversite giriş sınavına başvuran ve sonrasında bir yükseköğretim programına yerleşen öğrencilerin oranında yaşanan değişim (%) (2015, 2020 ve 2025)	75
Şekil	B.3.7	ÖSYS'ye başvuran ve yerleşen aday sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)	76
Şekil	B.3.8	Lise türüne göre üniversite giriş sınavına lise son sınıfta başvuranların içinde bir yükseköğretim programına yerleşenlerin oranı (%) (2025)	77
Şekil	B.4.1	Okul türüne göre 15+ yaş grubunda lise mezunlarının istihdam ve işsizlik oranlarında yaşanan değişim (%) (2020-2024)	78
Tablo	B.4.2	OECD ülkelerinde eğitim düzeyine göre 25-64 yaş arası istihdam ve işsizlik oranları (%) (2024)	79
Şekil	B.4.3	15+ yaş grubunda genel lise mezunu olanların cinsiyete göre istihdam ve işsizlik oranlarında yaşanan değişim (%) (2020-2024)	80
Şekil	B.4.4	15+ yaş grubunda lise dengi meslek okul mezunları olanların cinsiyete göre istihdam ve işsizlik oranlarında yaşanan değişim (%) (2020-2024)	80
Şekil	B.4.5	Bölgelere ve eğitim düzeyine göre istihdam ve işsizlik oranları (%) (2024)	81
Şekil	B.4.6	Bölgelere ve cinsiyete göre lise ve dengi meslek okulu mezunlarının istihdam ve işsizlik oranları (%) (2024)	82
Şekil	B.4.7	OECD ülkelerinde 18-24 yaş arası ne eğitimde ne istihdamda olan (NEET) gençlerin oranında yaşanan değişimi (%) (2019 ve 2024)	83
Şekil	C.1.1	Kademelere göre öğretmen sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)	88
Şekil	C.1.2	Kamu ve özel ilköğretim ve ortaöğretim okullarındaki öğretmen sayıları (2021-2025)	89

Şekil	C.1.3	Kadın öğretmenlerin oranında (%) yaşanan değişim (2021-2025)	89
Şekil	C.1.4	Kamu ve özel öğretim okullarında kademelere göre kadın öğretmen oranları (%) (2024/25)	90
Şekil	C.1.5	Kamu okullarında kademe ve cinsiyete göre sözleşmeli öğretmen sayıları (2024/25)	90
Şekil	C.1.6	Bölgelere göre kadın öğretmen oranları (%) (2024/25)	91
Şekil	C.1.7	İllere göre kadın öğretmen oranları (%) (2024/25)	92
Tablo	C.1.8	OECD ülkelerinde kademelere göre kadın öğretmen oranları (%) (2023)	93
Tablo	C.1.9	OECD ülkelerinde kademelere göre 50 yaş ve üzeri öğretmenlerin oranı (%) (2023)	94
Tablo	C.1.10	OECD ülkelerinde kademelere göre 30 yaş altındaki öğretmenlerin oranı (%) (2023)	95
Şekil	C.2.1	Kamu okullarına ataması yapılan öğretmen sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)	97
Tablo	C.2.2	Sözleşmeli öğretmenlik ataması kontenjanlarının alanlara göre dağılımı (2025)	98
Şekil	C.2.3	Eğitim fakültelerine yeni kayıt yaptıran öğrenci sayısı ve kadın öğrenci oranında yaşanan değişim (2016-2025)	99
Şekil	C.2.4	Eğitim fakültelerinden mezun olanların sayısı ve mezun kadın oranında yaşanan değişim (2015-2024)	99
Şekil	C.2.5	KPSS eğitim bilimleri testine / AGS'ye giren aday sayısında yaşanan değişim (2016-2025)	100
Tablo	C.2.6	Ataması yapılan öğretmenlerin KPSS eğitim bilimleri testine / AGS'ye giren aday sayısına oranında yaşanan değişim (2016-2025)	101
Tablo	C.3.1	Satın alma gücü paritesi dikkate alındığında OECD ülkelerinde kademelere göre öğretmenlerin kariyer düzeylerindeki yıllık maaşları (2024)	103
Tablo	C.3.2	Satın alma gücü paritesi dikkate alındığında OECD ülkelerinde okul yöneticilerinin kademelere göre en düşük ve en yüksek aldıkları yıllık maaşları (2024)	105
Tablo	D.1.1	Kademelere göre okul / kurum sayıları (2021-2025)	110
Tablo	D.1.2	Kamuda bazı okul türlerine göre okul sayıları (2021-2025)	111
Tablo	D.1.3	Kademelere göre derslik ve şube sayıları (2021-2025)	111
Tablo	D.1.4	Ortaöğretimde okul türüne göre derslik ve şube sayıları (2021-2025)	112
Tablo	D.1.5	Kamuda yeni yapılan derslik sayıları (2021-2025)	113
Şekil	D.2.1	İlköğretim ve ortaöğretimde şube ve derslik başına düşen öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)	114
Şekil	D.2.2	Özel öğretimde ilköğretim ve ortaöğretim kademesinde şube başına düşen öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)	115
Şekil	D.2.3	İlkokul ve ortaokulda şube başına düşen öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)	115
Şekil	D.2.4	Ortaöğretimde okul türüne göre şube başına düşen öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)	116
Şekil	D.2.5	İlköğretim ve ortaöğretimde okul türüne göre okul başına düşen öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)	116
Şekil	D.2.6	İlkokul ve ortaokullarda bölgelere göre şube başına düşen öğrenci sayısı (2024/25)	117
Şekil	D.2.7	Ortaöğretimde okul türüne ve bölgelere göre şube başına düşen öğrenci sayısı (2024/25)	117
Şekil	D.2.8	İlkokul ve ortaokullarda bölgelere göre okul başına düşen öğrenci sayısı (2024/25)	118
Şekil	D.2.9	Ortaöğretimde okul türüne ve bölgelere göre okul başına düşen öğrenci sayısı (2024/25)	118
Şekil	D.2.10	İlkokul ve ortaokulda illere göre şube başına düşen öğrenci sayısı (2024/25)	120

Şekil	D.2.11	Ortaöğretimde okul türüne ve illere göre şube başına düşen öğrenci sayısı (2024/25)	121
Tablo	D.2.12	OECD ülkelerinde kurum türüne göre ilkokul ve ortaokul kademelerinde ortalama sınıf mevcudu (2023)	122
Şekil	D.3.1	Kademelere göre öğretmen başına düşen öğrenci sayısında yaşanan değişim (2016-2025)	123
Şekil	D.3.2	İlkokul ve ortaokulda öğretmen başına düşen öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)	124
Şekil	D.3.3	Ortaöğretimde okul türüne göre öğretmen başına düşen öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)	124
Şekil	D.3.4	İlkokul ve ortaokulda bölgelere göre öğretmen başına düşen öğrenci sayısı (2024/25)	125
Şekil	D.3.5	Ortaöğretimde okul türüne ve bölgelere göre öğretmen başına düşen öğrenci sayısı (2024/25)	125
Şekil	D.3.6	İlkokul ve ortaokulda illere göre öğretmen başına düşen öğrenci sayısı (2024/25)	127
Şekil	D.3.7	Ortaöğretimde okul türüne ve illere göre öğretmen başına düşen öğrenci sayısı (2024/25)	128
Şekil	D.3.8	OECD ülkelerinde ilkokul ve ortaokul kademelerinde öğretmen başına düşen öğrenci sayısı (2023)	129
Şekil	D.3.9	OECD ülkelerinde genel ortaöğretim ve mesleki ve teknik ortaöğretimde öğretmen başına düşen öğrenci sayısı (2023)	130
Şekil	D.4.1	Kademelere göre taşınmalı eğitim kapsamında taşınan öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)	131
Harita	D.4.2	İlkokulda taşınmalı eğitim kapsamında taşınan öğrenci oranlarının (%) illere göre dağılımı (2024/25)	132
Harita	D.4.3	Ortaokulda taşınmalı eğitim kapsamında taşınan öğrenci oranlarının (%) illere göre dağılımı (2024/25)	132
Harita	D.4.4	Ortaöğretimde taşınmalı eğitim kapsamında taşınan öğrenci oranlarının (%) illere göre dağılımı (2024/25)	133
Şekil	E.1.1	Nominal MEB harcamalarının (milyar ₺) gerçekleşen GSYH ve merkezi yönetim bütçesine oranında (%) yaşanan değişim (2016-2025)	138
Şekil	E.1.2	OECD ülkelerinde eğitim kurumlarına yapılan toplam harcamaların GSYH'ye oranı (%) (2022)	139
Şekil	E.1.3	OECD ülkelerinde eğitim kurumlarına yapılan kamu harcamaların GSYH'ye oranı (%) (2022)	139
Şekil	E.1.4	OECD ülkelerinde toplam kamu harcamaları içinde eğitime ayrılan pay (%) (2022)	140
Şekil	E.2.1	Öğrenci başına yapılan harcamada (₺) yaşanan değişim (2015-2024)	141
Şekil	E.2.2	OECD ülkelerinde ilkokul ve ortaokul düzeyinde öğrenci başına yapılan devlet harcamaları (\$) (2022)	142
Tablo	E.2.3	OECD ülkelerinde öğrenci başına eğitim kurumlarına yapılan toplam harcama (\$) (2022)	142
Tablo	E.2.4	OECD ülkelerinde kurum türüne göre ortaokul düzeyinde öğrenci başına yapılan toplam harcama (\$) (2022)	143
Tablo	E.2.5	OECD ülkelerinde kurum türüne göre ortaöğretimde öğrenci başına yapılan toplam ve devlet harcamaları (\$) (2022)	145
Şekil	E.3.1	MEB bütçesinde cari ve sermaye (yatırım) giderlerinin dağılımında yaşanan değişim (%) (2016-2025)	146
Şekil	E.3.2	Merkezi bütçe yatırımlarından MEB yatırımlarına ayrılan payda yaşanan değişim (%) (2016-2025)	147
Şekil	E.3.3	OECD ülkelerinde eğitim harcamaları içinde cari ve sermaye giderlerinin oranları (%) (2022)	147

Kısaltmalar Listesi

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
AGS	Akademi Giriş Sınavı
AYT	Alan Yeterlilik Testi
BİLSEM	Bilim ve Sanat Merkezi
DKAB	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi
GSYH	Gayrisafi Yurtiçi Hâsıla
KPSS	Kamu Personeli Seçme Sınavı
LGS	Liselere Geçiş Sistemi
MEB	Millî Eğitim Bakanlığı
NEET	Ne Eğitimde Ne İstihdamda Olanlar <i>Not in Education, Employment, or Training</i>
OECD	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü <i>Organization for Economic Co-operation and Development</i>
ÖABT	Öğretmenlik Alan Bilgisi Testi
ÖSYM	Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi
ÖSYS	Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Sistemi
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TYT	Temel Yeterlilik Testi
UK	Birleşik Krallık <i>United Kingdom</i>
YDT	Yabancı Dil Testi
YKS	Yükseköğretim Kurumları Sınavı
YÖK	Yükseköğretim Kurulu

GİRİŞ

Eğitime erişim ve katılım, toplumların ekonomik ve sosyal refahının temel taşı olarak kabul edilmekte birlikte bireylerin işgücü piyasasına geçişini kolaylaştıran, kazançlarını artıran ve sosyal refahı yükselten temel bir unsurdur. Özellikle dijitalleşen ve bilginin yoğun hale geldiği küresel ekonomide, nitelikli eğitime erişimin yaygınlaştırılması; sosyal eşitsizliklerin azaltılması, yetenek açıklarının kapatılması ve bireylerin potansiyellerini gerçekleştirmesi açısından hayati bir önem taşımaktadır. Eğitim sistemlerinin performansını değerlendirmek amacıyla geliştirilen nicel ve uluslararası düzeyde karşılaştırılabilir göstergelerin izlenmesi, ülkelerin kendi sistemlerini diğerleriyle kıyaslamasına ve eksikliklerini tespit etmesine olanak tanır. Bu bağlamda, eğitim çıktıları üzerinden yapılan analizler; sadece mezuniyet oranlarını değil, aynı zamanda eğitimin kalitesini ve iř gücü piyasasının ihtiyaç duyduğu becerilerle uyumunu ölçerek hükümetlerin daha etkili ve adil politikalar geliştirmesine rehberlik etmektedir (OECD, 2025).

Ülkeler ekonomik büyümeyi desteklemek, verimlilik oranlarını yükseltmek, bireysel ve toplumsal ilerlemeyi gerçekleştirmek ve sosyal eşitsizliği azaltmak amacıyla eğitime yatırım yaparlar. Bu doğrultuda eğitimde güncel politika ve uygulamaların periyodik olarak izlenmesi ve değerlendirilmesinin yanı sıra mevcut eğitim yapısının derinlemesine ve disiplinli bir biçimde izlenmesi büyük önem taşımaktadır. Sistemin iyileştirmeye açık yönlerinin belirlenmesi ve somut veriler işığında politikaların üretilmesi, günümüzde her zamankinden daha kritik bir gereklilik haline gelmiştir.

Bu amaçla bu yıl onuncusunu hazırladığımız *Eğitime Bakış raporu*; Türkiye eğitim sisteminin, çeşitli göstergelerle ayrıntılı bir şekilde veriye dayalı olarak izleme ve değerlendirmesinin yanında uluslararası karşılaştırmaları da dikkate alarak yapmaktadır. Bu rapor, politika geliştirici ve uygulayıcıların, ilgili kurum ve kuruluşların, araştırmacıların, basın mensuplarının ve genel okuyucuların, mevcut sistemin göstergelerini kapsamlı bir şekilde incelemelerine ve olası müdahale alanlarını görmelerine yardımcı olacaktır.

Amaç ve Kapsam

Eğitime Bakış rapor serisinin temel amacı, Türkiye'nin eğitim sisteminin, somut ve ölçülebilir verilerden hareketle oluşturulan göstergeler çerçevesinde izleme ve değerlendirmesini yapmaktır. *Eğitime Bakış 2025: İzleme ve Değerlendirme Raporu* beş ana bölümden oluşmaktadır: Eğitime erişim ve katılım, eğitimin çıktıları, öğretmenler ve okul yöneticileri, eğitim-öğretim ortamları, finansman. Her ana bölümde farklı göstergelere yer verilmiş olup bu yılki raporda toplamda 20 gösterge bulunmaktadır. Her bir göstergedeki soruya yanıt aramak için mevcut ulusal ve uluslararası veriler kullanılarak tablo, şekil veya haritalara yer verilmiştir. Bu rapordaki veriler, genellikle 2024-2025 eğitim-öğretim yılını içermekte olup, öğretim yılının başındaki veya öğretim yılının ortasındaki verileri kapsamaktadır.

Her yıl yayımlanan *Eğitime Bakış* raporlarında ele alınan göstergelere ilişkin verilerin tarih aralıkları ve gösterim biçimi, tablo-şekil-harita dönüştürmeleri olarak sürekli değişmektedir. Bunun temel amacı verinin kırılmaları, bir önceki yıla göre değişimleri ile 2, 5 veya 10 yıllık periyotlardaki değişim aşamalarını daha ayrıntılı olarak incelemek ve analiz etmektir. Raporlarda bazı göstergeler verinin elde edililişine ve yapısına göre çıkarılmakta ve/veya bazı göstergeler ilk elde edilen veriden itibaren eklenmektedir.

Yöntem

Bu raporda nicel araştırma yöntemlerinden olan betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Rapor zaman içinde meydana gelen değişimleri de ele alması nedeniyle hem kesitsel hem de boylamsal niteliktedir. Veri analizinde tablolama tekniklerinin yanı sıra şekil ve haritalar da kullanılmıştır. Daha önceki raporlarda tablo ve şekillerdeki yıllar, eğitim-öğretim yılının başlangıcını ifade etmekteyken, bu raporda değişikliğe gidilmiş ve eğitim-öğretim yılının sonunu ifade edecek şekilde yeniden düzenlenmiştir. Örneğin, 2024-2025 eğitim-öğretim yılına ait veriler, tablo ve şekillerde 2025 olarak gösterilmiştir. Mezuniyete ilişkin veriler ise öğretim yılının son yılı referans olarak alınmıştır. Yani 2023-2024 eğitim-öğretim yılı sonunda mezun olanlar 2024 olarak gösterilmiştir. Dolayısıyla bu ve daha sonraki raporlarda hem eğitim-öğretim yılına hem de mezuniyete ilişkin veriler, tablo ve şekillerde eğitim-öğretim yılının son yılı referans alınarak gösterilecektir. Bütçeye ilişkin tablo ve şekillerde ise ilgili yıllar baz alınmıştır. Bu raporda bazı göstergeler 1 veya 2 yılı/eğitim-öğretim yılını, bazı göstergeler 5 veya 10 yılı/eğitim-öğretim yılını içerecek şekilde, bazı göstergeler ise ilk veriden itibaren ele alınmış ve analiz edilmiştir. Bazı göstergelerde ise beşer yıllık (2015, 2020 ve 2025) periyotlar halinde iki veya üç tarih olacak şekilde ele alınmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD)'den elde edilen verilerde kullanılan terimler ve kavramlar, raporun ilgili göstergelerinde olduğu gibi kullanılmıştır. Bununla birlikte, OECD ve TÜİK tarafından kullanılan kavramların özellikle işgücü verilerinde farklılaştığı görülmektedir. OECD verilerinde *Secondary Education General Programmes* ve *Vocational Programmes* gibi kavramlar kullanılırken, bu kavramlar TÜİK verilerinde Genel Lise ve Lise Dengi Meslek Okul kavramları ile karşılanmıştır. Raporda ise verilerin elde edildiği kurumun tercih ettiği kavramlar kullanılmaya çalışılmıştır. Ayrıca, bilindiği üzere imam hatip ortaokulları ile Anadolu imam hatip liseleri MEB Din Öğretimi Genel Müdürlüğü bünyesinde hizmet vermektedir. MEB'in yayımladığı istatistiklerde bu okullardaki öğrenci sayıları genel tablolarda mesleki ve teknik ortaöğretimden ayrı bir veri olarak yer almakta iken, okullaşma oranları, yeni kayıt ve mezun sayıları, okul, şube, derslik ve öğretmen başına düşen öğrenci sayıları gibi birçok göstergede ise mesleki ve teknik ortaöğretim içerisinde gösterilmekte ve Türkiye'nin uluslararası göstergelerinde de bu şekilde sunulmaktadır. Buna ilaveten Hazine ve Maliye Bakanlığı ile TÜİK'te de bu okul türlerine ilişkin veriler mesleki ve teknik ortaöğretim verileri içerisinde gösterilmektedir. Bu raporda da Anadolu imam hatip liselerine yönelik veriler mesleki ve teknik ortaöğretim türü içinde gösterilmiş aynı zamanda da bu okul türlerine ilişkin veriler ayrı olarak da verilmeye çalışılmıştır.

Temel Veri Kaynakları

Eğitime Bakış raporlarında kullanılan ve g¼ncellenen veriler ulusal ve uluslararası çeşitli veri kaynaklarından elde edilmiştir. Raporda ¼ncelikli olarak Eğitime Bakış 2024 raporunda da yer alan bazı g¼stergelerin verileri, en son veriler doğrultusunda g¼ncellenmiř ve g¼sterim t¼r¼ne ve referans yıllarına g¼re de revize edilmiştir. Verilerin g¼ncellenmesi sırasında MEB (2025) tarafından yıllık olarak yayımlanan Mill¼ Eğitim İstatistikleri, ¼lçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi (¼SYM)'nin web sitesinde yer alan sınavlara ilişkin sayısal bilgiler ve Hazine ve Maliye Bakanlığının web sitesinden elde edilen resmi verilerden yararlanılmıştır. Ayrıca, T¼İK veri tabanı kullanılarak, iřg¼c¼ istatistikleri, yaş grupları ve eğitim d¼zeyine g¼re istatistikler elde edilmiştir. Buna ilaveten Y¼ksek¼đretim Kurulu (Y¼K)'nun web sitesinde yer alan Y¼ksek¼đretim Bilgi Y¼netim Sistemi (Y¼K, 2025)'nden de y¼ksek¼đretim verileri elde edilmiştir. Uluslararası karşılaştırmalar için OECD (2025)'nin her yıl hazırladığı Bir Bakışta Eğitim ve OECD veri tabanı kullanılmıştır.

Kaynaklar

- MEB. (2025). *Mill¼ eğitim istatistikleri: ¼rg¼n eğitim 2024-2025*. Milli Eğitim Bakanlığı.
- OECD. (2025). *Education at a glance 2025: OECD indicators*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/1c0d9c79-en>
- Y¼K. (2025). *Y¼ksek¼đretim bilgi y¼netim sistemi*. Y¼ksek¼đretim Kurulu. <https://istatistik.yok.gov.tr/>
- Yurdakul, S. ve şahin-Demir, S. A. (2025). *Eğitime bakış 2024: İzleme ve değerlendirme raporu*. Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi.

YÖNETİCİ ÖZETİ

BÖLÜM A: EĞİTİME ERİŞİM VE KATILIM

Teorik olarak ortaöğretim kademesine denk düşen 14-17 yaş grubunda net okullaşma oranı toplamda %86,4 olup erkeklerde %86,3, kızlar da ise %86,5 olarak gerçekleşmiştir. 5 yaş hariç diğer tüm yaş gruplarında kızların net okullaşma oranları erkeklerin net okullaşma oranlarından az da olsa fazladır. Ortaöğretim kademesinin zorunlu eğitim kapsamında olmasına rağmen 2024 yılında 14-17 yaş grubundaki çocukların %8,7'si eğitimin dışındayken 2024/25 eğitim-öğretim yılında bu oranın %13,6'ya yükseldiği görülmektedir. 14-17 yaş grubunda hem iller arasında hem de il düzeyinde kız ve erkeklerin net okullaşma oranları arasında büyük farklılıklar bulunmaktadır. 14-17 yaş grubunda erkeklerin net okullaşma oranı %68,6 (Ağrı) ile %99,7 (Rize) arasında; kızların net okullaşma oranları %69,3 (Şanlıurfa) ile %94,1 (Burdur) arasında değişmektedir.

2024/25 eğitim-öğretim yılında 4-5 yaş grubunda net okullaşma oranı erkeklerde %61,6, kızlarda %61,8 olmak üzere toplamda %61,8; 5 yaş grubunda net okullaşma oranı erkeklerde %84,3, kızlarda %84,2 olup toplamda da %84,3 olarak gerçekleşmiştir. 6-13 yaş grubu hariç diğer yaş gruplarındaki okullaşma oranları, son iki yılda düşüş göstermiştir. 2023 yılından 2025 yılına 3-5 yaş grubunda net okullaşma oranı hem erkeklerde hem de kızlarda %2,6 puan; 4-5 yaş grubunda net okullaşma oranı erkeklerde %2,9 puan kızlarda ise %3 puan; 5 yaş grubunda net okullaşma oranı erkeklerde %2,9 puan kızlarda ise %3 puan; 14-17 yaş grubunda net okullaşma oranı erkeklerde %8,4 puan kızlarda ise %7,7 puan düşmüştür.

2024/25 eğitim-öğretim yılında bir önceki yıla göre öğrenci sayısı 753 bin 742 azalarak 17 milyon 956 bin 523'e düşmüştür. Bu düşüş detaylı incelendiğinde, ilkökul kademesi hariç diğer tüm kademelerde gerçekleşmiştir. Özel öğretim kurumlarındaki toplam öğrenci sayısı 1 milyon 539 bin 579, toplam öğrenci sayısı içindeki payı ise %8,6 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin ilkökul, ortaokul ve ortaöğretim kademesinde özel öğretim kurumlarındaki öğrenci oranları sırasıyla %5,7, %6,5 ve %8,6 olup OECD ülkeleri ortalamaları olan ve sırasıyla %15,1, %18,1 ve %22,9'nin altındadır.

Açıköğretimdeki toplam öğrenci sayısı 2016 yılında 1 milyon 874 bin 210 iken 2022/23 eğitim-öğretim yılında en yüksek seviyeye ulaşmış ve 2 milyon 346 bin 654 olarak gerçekleşmiştir. 2024/25 eğitim-öğretim yılında ise açıköğretimdeki toplam öğrenci sayısı bir önceki yıla göre 179 bin azalarak 1 milyon 50 bin 801'e gerilemiştir. Açıköğretimde son iki yılda öğrenci sayısındaki düşüş %55,2 oranında olmuştur. Diğer bir ifadeyle açıköğretimdeki öğrenci sayısı son iki yılda yarıyından fazla azalmıştır. Buna ilave olarak açıköğretim liselerinde kayıtlı öğrenci sayısı son iki yılda 1 milyon 54 bin 703 azalarak 2025 yılında 954 bin 777 olmuştur. Açıköğretim lisesi öğrencilerinin ortaöğretim içindeki payı son on yılın en düşük seviyesine gerilemiş ve %17,9 olarak gerçekleşmiştir.

2021 ile 2025 yılları arasında özel eğitim alan öğrenci sayıları tüm kademelerde sürekli artış göstermiş olup özellikle ilköğretim kademesinde diğer kademelere göre ciddi bir artış söz konusudur. 2021 yılında özel eğitim alan öğrenci sayısı okul öncesinde 4 bin 986, ilköğretimde 334

bin 567, ortaöğretimde 86 bin 263 ve toplamda 425 bin 816 iken 2024/25 eğitim-öğretim yılında okul öncesinde 11 bin 269, ilköğretimde 473 bin 295, ortaöğretimde 118 bin 165 ve toplamda ise 602 bin 729 olarak gerçekleşmiştir. Özel eğitim alan kız öğrencilerin sayısı önemli düzeyde erkeklerden daha az olup bu kızların payı %37,3'tür. Burada ortaöğretime göre ilköğretim kademesinde özel eğitim alan öğrencilerin sayısının çok fazla olması dikkat çekmektedir. Dolayısıyla bu, ilköğretimde özel eğitim alan çocukların önemli bir kısmının ortaöğretim kademesine devam edemediğini göstermektedir. 2025 yılında ilköğretimde özel eğitim alan öğrenciler içerisinde kaynaştırma eğitimi alan öğrenci sayısı 369 bin 730 ve oranı %78,1, ortaöğretimde ise 91 bin 296 ve oranı %77,3'tür. İlköğretimde özel eğitim alan öğrencilerin içinde özel eğitim sınıfı öğrenci sayısı 72 bin 281 olup oranı ise %15,3'tür.

2016 yılı sonunda 89 olan BİLSEM sayısı 2023 yılına kadar sürekli artış eğilimi göstermiş ve 2023 yılı sonu itibarıyla 393'e yükselmiş, 2024 yılında neredeyse sabit kalmış (392), 2025 yılında ise 27 kurum azalarak 365 olmuştur. 2016 yılında kurum başına düşen öğrenci sayısı 210 iken 2020 yılında bu oran en yüksek düzeyde gerçekleşerek 315 öğrenci olmuş, 2025 yılı sonu itibarıyla BİLSEM'de kurum başına 304 öğrenci düşecek şekilde gerçekleşmiştir. BİLSEM kurum sayısı 2023 yılına kadar sürekli artmış 2024 yılında ise sabit kalmıştır. BİLSEM sayısının 2023 ve 2024 yıllarında 2021 yılına göre iki katına ulaşmasına rağmen kurum başına düşen öğrenci yoğunluğu azalsa da yeterli düzeyde olmamıştır. 2016 yılı sonunda BİLSEM'lerde eğitim alan öğrenci sayısı 18 bin 707 iken 2025 yılı sonunda bu sayı 110 bin 897'ye yükselmiştir.

BÖLÜM B: EĞİTİMİN ÇIKTILARI

18-21 yaş grubunda en az lise mezunu olanların oranı -2024 yılı hariç- her yıl düzenli şekilde artış eğilimi göstermiştir. 2015 yılında 18-21 yaş grubunda en az lise mezunu olanların oranı erkeklerde %52,2 iken 2024 yılına gelindiğinde %71,7'ye yükselmiştir. Ancak bu oran son dört yılın düşük seviyesidir. Kadınlarda ise 18-21 yaş grubunda en az lise mezun olanların oranına bakıldığında 2015 yılında %57,7 iken 2024 yılına gelindiğinde %80,1'e yükselerek bir önceki yıla göre aynı oranda kalmıştır. Son on yılın verileri incelendiğinde 18-21 yaş grubunda en az lise mezunu olma oranında kadınların erkeklere göre daha yüksek düzeyde artış göstermiş olduğu görülmektedir. Aralarındaki makas en çok 2024 yılında açılmıştır ve fark %8,4 puan olarak gerçekleşmiştir.

18-21 yaş grubunda en az lise mezunu olanların oranı bakımından hem bölgeler hem de iller arası farklılaşmanın oldukça yüksek olduğu görülmektedir. 18-21 yaş grubunda en az lise mezunu olanların oranının %57,6 Güneydoğu Anadolu ile %86,1 Doğu Karadeniz arasında değiştiği; kızlarda bu oran %42,7 Siirt ile %96,6 Tunceli; erkeklerde ise %90,1 Karabük ile %44,7 Ağrı arasında değiştiği görülmektedir.

2024 yılında genel ortaöğretimden 343 bin 294 erkek, 447 bin 536 kız; mesleki ve teknik ortaöğretimden ise 179 bin 485 erkek ve 180 bin 596 kız olmak üzere ortaöğretimden toplamda 1 milyon 150 bin 911 kişi mezun olmuştur. OECD ülkeleri ortalamasına göre ortaöğretimde genel programlardan mezun olanların %55'ini, mesleki programlardan mezun olanların ise %45'ini kızlar oluştururken Türkiye'de bu oranlar sırasıyla %52 ve %46'dır.

Son yıllarda AYT ve YDT ortalama netlerine bakıldığında, YDT netlerinin önemli ölçüde daha yüksek gerçekleştiği görülmektedir. 2025 yılında AYT'de DKAB, fizik, tarih, coğrafya 1, felsefe, Türk dili ve edebiyatı test türlerinde tüm adayların ortalaması, lise son sınıfta okuyan adayların orta-

lamasından yüksektir. Dahası YDT verilerine bakıldığında İngilizce hariç diğer test türlerinde, lise son sınıfta okuyan öğrenciler, toplam adaylara göre daha fazla ortalama nete sahiplerdir. Tarih 1, tarih 2, coğrafya 1, coğrafya 2, felsefe grubu, Arapça, Almanca test türlerinde tüm adayların ortalama netlerinde bir önceki yıla göre düşüş gerçekleşmiştir.

Üniversite giriş sınavına başvuranların dağılımı incelendiğinde; lise son sınıf düzeyinde üniversite giriş sınavına başvuranların oranı 2016-2018 yılları arasında %40-42 arasında değişse de sonrasında 2023 yılına kadar sürekli bir düşüş eğilimi yaşanmış ve %25'e gerilemiş, ardından 2024 yılında %35,6, 2025 yılında ise %32,8 olarak gerçekleşmiştir. Liseden mezun daha önce yerleşmemiş olanların oranı %43,1, daha önce yerleşmiş olanlar oranı %15,6, bir yükseköğretim kurumunu bitirmiş olanların oranı ise %8,5 olarak gerçekleşmiştir.

2025 yılında lise son sınıf düzeyinde üniversite giriş sınavına başvuranların %27,9'u, liseden mezun daha önce yerleşmemiş olup üniversite giriş sınavına başvuranların %35,5'i, daha önce yerleşmiş olup üniversite giriş sınavına başvuranların %14'ü ve bir yükseköğretim kurumunu bitirmiş olup üniversite giriş sınavına başvuranların %44,2'si bir yükseköğretim programına yerleşmiştir.

Üniversiteye yerleşenlerin arasında lise son sınıf düzeyinde olanların oranı %30,1, liseden mezun ve daha önce yerleşmemiş olanların oranı %50, daha önce bir yükseköğretim kurumuna yerleşmiş olanların oranı %7,2, bir yükseköğretim kurumunu bitirmiş olanların oranı ise %12,4'tür. Dolayısıyla 2025 yılında üniversiteye yerleşen her iki kişiden birinin liseden mezun daha önce yerleşmemiş kişiler olduğu; yerleşen her on kişiden üçünün ise lise son sınıf düzeyinde olan adaylar olduğu görülmektedir.

Okul türüne göre 15 ve üzeri yaş grubunda lise mezunlarının istihdam oranlarına bakıldığında bu oran 2020 yılında genel lise mezunlarında %41,8 lise dengi mesleki okul mezunlarında ise %52,7 şeklinde gerçekleşirken 2024 yılında genel lise mezunlarında %51'e, lise dengi mesleki okul mezunlarında ise %61'e yükselmiştir. İşsizlik oranlarına bakıldığında 2020 yılında genel lise mezunlarında bu oran %15,6, lise dengi mesleki okul mezunlarında %14,4 iken 2024 yılına gelindiğinde bu oranlar genel lise mezunlarında %11,1; lise dengi mesleki okul mezunlarında ise %9,5 olarak gerçekleşmiştir. Lise dengi mesleki okul mezunlarının istihdam oranları genel lise mezunlarına göre daha yüksek iken işsizlik oranları ise daha düşüktür.

2024 yılında istihdam oranı bakımından OECD ülkeleri ortalaması, lise altı eğitime sahip mezunlarda %60 iken lise mezunu olanlarda ise %78'dir. İşsizlik oranına bakıldığında ise OECD ülkeleri ortalaması lise altı eğitime sahip mezunlarda %12,9 iken lise düzeyinde mezun olanlarda %6,9'dur. Türkiye'nin verilerine bakıldığında istihdam oranı lise altı düzeyde %52 ve lise mezunu olanlarda %63 iken işsizlik oranına bakıldığında lise altında %11,2, lise düzeyinde mezun olanlarda ise %10,2'dir. Türkiye, lise düzeyinde istihdam oranı bakımından OECD ülkeleri arasında son sırada yer almaktadır.

18-24 yaş arası ne eğitimde ne istihdamda olanların OECD ülkeleri ortalaması 2019 ve 2024 yıllarında %14 şeklinde gerçekleşmiş olup 2024 yılı verilerine göre NEET oranı en yüksek olan Türkiye (%31) ve Kolombiya (%27) ülkelerinde %25'in üzerindeyken; İzlanda (%5), Hollanda (%5), Norveç (%6), Çekya (%6), Slovenya (%8), İrlanda (%9) ve İsveç (%9)'te ise NEET oranı %10'un altındadır. 2019 yılında NEET oranı %20'nin üzerinde 8 ülke bulunurken 2024 yılında %20'nin üzerinde 5

ülke yer almaktadır. OECD ülkeleri arasında %30'un üzerinde bulunan tek ülke Türkiye olup hem 2019 hem de 2024 yılında OECD ülkeleri arasında NEET oranı bakımından ilk sırada olduğu görülmektedir.

BÖLÜM C: ÖĞRETMENLER VE OKUL YÖNETİCİLERİ

2016 ile 2025 yılları arasında okul öncesi öğretmen sayısı 77 bin 228'den 128 bin 481'e, ilköğretim kademesinde 587 bin 864'ten 656 bin 99'a, ortaöğretim kademesinde ise 333 bin 702'den 402 bin 829'a yükselmiştir. Toplam öğretmen sayısına bakıldığında da 2016 yılında 993 bin 794 iken 2024/25 eğitim-öğretim yılında 1 milyon 187 bin 409 olmuştur. Dolayısıyla 2024/25 eğitim-öğretim yılında bir önceki eğitim-öğretim yılına göre okul öncesi kademesinde yaklaşık 6 bin 495, ortaöğretim kademesinde 4 bin 839 ve ilköğretim kademesinde ise 7 bin 179 olmak üzere toplamda 18 bin 513 öğretmen artışı yaşanmıştır. 2023/24 eğitim-öğretim yılında özel öğretim kurumlarındaki öğretmen sayıları okul öncesi kademesinde 31 bin 402, ilköğretim kademesinde 83 bin 132, ortaöğretim kademesinde ise 65 bin 203 olarak gerçekleşmiştir.

Son on yılda toplam öğretmenlerin içinde kadın öğretmenlerin oranı sürekli artış eğilimi göstermiş olup bu oran %6,8 puan artmıştır. 2016 yılında kadın öğretmenlerin oranı %54,9 iken 2024/25 eğitim-öğretim yılında %61,7'ye yükselmiştir. Bölgelerde göre kadın öğretmen oranları %51,7 ile %70,4 arasında; illerde ise %44,6 ile %73,8 arasında değişmekte olup Adıyaman (%44,6), Batman (%47,4), Mardin (%47,7), Bingöl (%48,7), Siirt (%49,5) ve Tokat (%49,7) illeri hariç diğer tüm illerde kadın öğretmenlerin sayısı erkek öğretmenlerden fazladır. Kadın öğretmen oranının en fazla olduğu iller sırasıyla Ankara (%73,8), İzmir (%70,7), İstanbul (%70,4) ve Kocaeli (%67,6) iken Türkiye ortalaması olan %61,7'nin üzerinde 18 il, altında ise 62 il bulunmaktadır. Eğitim fakültelerine yeni kayıt yaptıran kadın öğrenci oranları (%66,7) ile mezun olan kadınların oranı (%65) ve MEB-AGS'ye başvuran kadınların oranı (%76,3) incelendiğinde önümüzdeki yıllarda da kadın öğretmen oranının artarak devam etmesi muhtemel görünmektedir.

Türkiye'de okul öncesi hariç tüm eğitim kademelerinde kadın öğretmen oranı OECD ülkeleri ortalamalarının oldukça altındadır. Buna ilave olarak Türkiye'de tüm eğitim kademelerinde kadın öğretmenlerin sayısı erkeklerden fazladır. Ülkelerin büyük bir çoğunluğunda genel eğilim, kadınların öğretmenlik mesleğinde daha fazla yer aldığı görülmektedir. Bu da meslekte cinsiyet eşitsizliğinin varlığını artırarak ilerlediğini göstermektedir.

50 yaş ve üzeri öğretmen oranının kademelere göre OECD ülkeleri ortalamaları ilkokulda %33, ortaokulda %35, ortaöğretim genel programlarda %38 ve mesleki programlarda %42 iken, Türkiye'nin 50 yaş ve üzeri öğretmen oranları sırasıyla bu kademelerde %21, %8, %17 ve %19 olup OECD ülkeleri arasında en düşük oranlara sahip ülkelerin başında gelmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde OECD ülkelerinin büyük bir çoğunluğunda öğretmenlerin 50 ve üzerinde yaşa sahip oldukları, diğer bir ifadeyle yaşlı bir öğretmen nüfusuna sahip oldukları, buna karşın Türkiye'nin OECD ülkelerine nazaran daha genç bir öğretmen nüfusuna sahip olduğu görülmektedir.

30 yaş altındaki öğretmen oranının kademelere göre OECD ülkeleri ortalamaları ilkokulda %12, ortaokulda %11, ortaöğretim genel programlarda %8 ve mesleki programlarda %7 iken, Türkiye'nin 30 yaş altındaki öğretmen oranları sırasıyla bu kademelerde %17, %20, %13 ve %12 olup OECD ülkeleri ortalamalarından yüksektir. Genel olarak değerlendirildiğinde Türkiye, 30 yaş altındaki öğretmen oranıyla OECD ülkeleri arasında üst sıralarda yer almaktadır.

2024 yılında 19 bin 968, 2025 yılında ise 15 bin öğretmen ataması yapılmıştır. 2016 yılında 50 bin civarında öğretmen ataması yapılırken, 2017, 2022 ve 2024 yıllarında 20 bin civarında öğretmen ataması yapılmıştır. 2018 ve 2023 yıllarında 45 bin, 2019 ve 2020 yıllarında 40 bin, 2021 yılında da 35 bin öğretmen ataması yapılmıştır. Son on yıllık süreçte en az öğretmen ataması 2022, 2024 ve 2025 yıllarında yapılmış olup son yıllarda öğretmen atama sayılarının düştüğü görülürken en düşük atamanın ise 2025 yılında yapıldığı görülmektedir. 2025 yılında 15 bin sözleşmeli öğretmen ataması kontenjanının yarısı, sınıf öğretmenliği ile özel eğitim branşlarındadır.

2025 yılında yapılan MEB-AGS (AGS + ÖABT) sonucunda Milli Eğitim Akademisi 10 bin öğretmen adayının akademide hazırlık eğitimi almaları için belirli branşlarda kontenjan belirlemiştir. Başvurular sonucunda Milli Eğitim Akademisinin hazırlık eğitimini kazanan öğretmen adayları 30 Ocak 2026 tarihinde ilan edilmiş olup 13 Nisan 2026 ile 22 Şubat 2027 tarihleri arasında dört dönem eğitim alacakları ifade edilmiştir. Bu eğitim sonucunda başarılı olan öğretmen adayların atamalarının yapılması planlanmaktadır. Dolayısıyla 2026 yılında bir öğretmen ataması şu an gözükmemektedir.

2024 yılında KPSS eğitim bilimleri testine başvuran aday sayısı 526 bin 947 olarak gerçekleşmiş ve bir önceki yıl sınava giren aday sayısını geçerek bugüne kadar ki en yüksek sayıya ulaşmıştır. 2025 yılında MEB-AGS'ye başvuran aday sayısı ise 411 bin 805 olarak gerçekleşmiştir.

OECD ülkeleri arasında tüm kademelerdeki öğretmenlerin başlangıç ve 15 yıl deneyim sonrası maaş seviyeleri önemli düzeyde farklılaşmaktadır. 2024 yılı satın alma gücü paritesi dikkate alındığında OECD ülkeleri ortalaması bakımından öğretmenlerin 15 yıl deneyim sonrası maaşı, başlangıç maaşından okul öncesi kademesinde %31, ilkökul ve ortaokul kademesinde %34 ve ortaöğretim genel programlar düzeyinde ise %35 daha fazla olup Türkiye'de bu oranlar tüm kademelerde %12'dir. 2023 yılında satın alma gücü paritesine göre Türkiye'de tüm kademelerdeki öğretmenlerin başlangıçta aldıkları maaşlar OECD ülkeleri ortalamalarının üstündeyken 15 yıl deneyim sonrası aldıkları maaşlar OECD ülkeleri ortalamalarının altındaydı. 2024 yılı verilerine göre ise Türkiye'de tüm kademelerdeki öğretmenlerin başlangıçta ve 15 yıl deneyim sonrası aldıkları maaşlar OECD ülkeleri ortalamalarının üstüne çıkmıştır. Bunun temel nedeni ise Öğretmenlik Mesleği Kariyer Basamakları kapsamında uzman öğretmen ve başöğretmen olanlara uzman öğretmen ve başöğretmenlik tazminatı verilmeye başlanmasıdır.

OECD ülkeleri ortalaması bakımından yöneticilerin en yüksek kariyer maaşı, en düşük kariyer maaşından ilkökul kademesinde %62, ortaokul kademesi ve ortaöğretim genel programlar düzeyinde ise %67 daha fazla olup Türkiye'de bu oranlar tüm kademelerde %63'tür. Diğer yandan Türkiye'de tüm kademelerdeki yöneticilerin en düşük kariyer maaşı satın alma gücü paritesine göre OECD ülkeleri ortalamalarıyla hemen hemen aynı düzeydeyken en yüksek kariyer sonrası aldıkları maaş ise OECD ülkeleri ortalamalarının oldukça altındadır.

BÖLÜM D: EĞİTİM-ÖĞRETİM ORTAMLARI

2021 yılında toplam 67 bin 125 okul/kurum bulunurken 2025 yılına gelindiğinde bu sayı 74 bin 36'ya yükselmiştir. 2021 yılından 2024 yılına kadar sürekli bir artış söz konusuysen 2025 yılına gelindiğinde bir önceki yıla göre kısmi bir düşüş yaşanmıştır. Okul öncesi kademesinde 10 bin 369 devlet, 7 bin 271 özel olmak üzere toplamda 17 bin 640, ilkökul kademesinde 22 bin 980 devlet, 2 bin 119 özel olmak üzere toplamda 25 bin 99, ortaokul kademesinde 16 bin 649 devlet,

2 bin 228 özel olmak üzere toplamda 18 bin 877, genel ortaöğretim kademesinde 3 bin 656 devlet, 2 bin 774 özel olmak üzere toplamda 6 bin 430, meslek ve teknik ortaöğretimde ise 5 bin 682 devlet ve 308 özel olmak üzere toplamda 5 bin 990 okul/kurum bulunmaktadır.

İlköğretim kademesinde 2016 yılında derslik başına 25 ve şube başına 22 öğrenci düşerken 2025 yılına gelindiğinde bu derslik ve şube başına düşen öğrenci sayıları sırasıyla 23 ve 22 şeklinde gerçekleşmiş olup bu oranlar 2021 yılından itibaren değişmemiştir. Ortaöğretim kademesinde derslik ve şube başına düşen öğrenci sayılarına bakıldığında ise 2016 yılında derslik başına 23 ve şube başına 20 öğrenci düşerken 2019 yılı itibarıyla şube başına düşen öğrenci sayısı derslik başına düşen öğrenci sayısını geçmiş olup 2025 yılında derslik başına 19, şube başına ise 24 öğrenci düşmüştür.

OECD verilerine göre, ilköğretim kademesinde ortalama sınıf mevcudu OECD ülkeleri ortalaması kamu okullarında 21, özel okullarda 20 toplamda ise 21; ortaokul kademesinde kamu okullarında 23, özel okullarda 21 toplamda ise 23'tür. Türkiye'de ilköğretimde ortalama sınıf mevcudunun kamu okullarında OECD ortalamasının (21) üzerinde 22, özel okullarda ise OECD ortalamasının (20) altında 11, toplamda ise OECD ortalamasına eşit olup 21 iken ortaokulda ise kamu okullarında OECD ortalamasının üzerinde 28, özel okullarda OECD ortalamasının altında 13, toplamda ise OECD ortalamasının üzerinde olup 26'dır.

İlköğretim kademesinde 2016 yılında öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 16 iken 2017 yılında 17'ye yükselmiş, 2018-2021 yılları arasında 16'ya gerilemiş 2022'de 15'e düşmüş sonrasında 2023 ve 2024 yıllarında 16'ya yükselirken 2025 yılında tekrardan 15'e gerilemiştir. Ortaöğretim kademesinde öğretmen başına düşen öğrenci sayısına bakıldığında ise 2016 yılında 13 iken 2020 yılına kadar düşüş eğilimi göstermiş ve 2020 yılında 11'e gerilemiş, 2021 ve 2022 yıllarında 13'e yükselmiş sonrasında düşüş eğilimi göstererek 2025 yılında 11'e gerilemiştir. Genel ortaöğretimde öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 12, mesleki ve teknik ortaöğretimde ise 10 olarak gerçekleşmiştir.

OECD verilerine göre 2023 yılında öğretmen başına düşen öğrenci sayısı OECD ülkeleri ortalaması ilköğretim kademesinde 14, ortaokul kademesinde 13, genel ortaöğretimde 13, mesleki ve teknik ortaöğretimde 14 olduğu görülmektedir. Türkiye'nin ise öğretmen başına düşen öğrenci sayısı ilköğretim kademesinde 18, ortaokul kademesinde 13, genel ortaöğretimde 13 olup OECD ülkeleri ortalamasına eşitken mesleki ve teknik ortaöğretimde 11 olup, OECD ülkeleri ortalamasının altında olduğu görülmektedir.

Taşınmalı eğitim kapsamında taşınan öğrenci sayısı ilköğretim düzeyinde 2016 yılında 288 bin 883 iken 2025 yılında 240 bin 48'e gerilemiştir. Ortaokul düzeyinde 2016 yılında 519 bin 449 iken 2025 yılında ise 324 bin 603'e gerilemiştir. Ortaöğretim düzeyinde taşınmalı eğitim kapsamında taşınan öğrenci sayısı ise 2016'da 479 bin 184 iken 2025 yılında 281 bin 517'ye düşmüştür. Genel olarak değerlendirildiğinde son on yılda tüm kademelerde taşınan öğrenci sayılarının gerilediği görülmektedir.

İlköğretim kademesinde taşınmalı eğitim kapsamında taşınan öğrencilerin oranının Türkiye ortalaması %4,2 olup bu oranının en fazla olduğu iller Bartın (%26,1), Ardahan (%24); ortaokul kademesinde Türkiye ortalaması %6,4 olup bu oranının en fazla olduğu iller Ardahan (%33,1), Hakkâri

(%32) ve Bartın (%30,8); ortaöğretim kademesinde ise Türkiye ortalaması %6,4 olup bu oranın en fazla olduğu iller Şırnak (%36,2) ve Hakkâri (%26)'dir. Taşınan eğitim kapsamında ilköğretim kademesinde Türkiye ortalamasının altında 30 il bulunurken taşınan öğrenci oranı %10'un üzerinde 19 il; ortaokul kademesinde Türkiye ortalamasının altında 25 il bulunurken taşınan öğrenci oranı %10'un üstünde 32 il %20'nin üstünde ise 4 il; ortaöğretim kademesinde Türkiye ortalamasının altında 37 il bulunurken taşınan öğrencilerin oranı %10'un üstünde 32 il, %20'nin üstünde ise 4 il bulunmaktadır.

BÖLÜM E: FİNANSMAN

Nominal MEB harcamaları yıllar itibarıyla sürekli artış eğilimi göstermiş, özellikle 2021 yılından itibaren bu artış ivmesi çok daha fazla olmuştur. MEB bütçesi 2016 yılında 74 milyar TL olarak gerçekleşirken, 2025 yılında 1 trilyon 444,97 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Nominal MEB harcamalarının GSYH içindeki oranı %2,29 olarak gerçekleşmesi öngörüldükçe nominal MEB harcamalarının gerçekleşen merkezi yönetim bütçesine oranı ise %9,9 olarak gerçekleşmiştir. Burada dikkat çeken husus gerçekleşen merkezi yönetim bütçesi içinde nominal MEB harcamalarının oranı son yıllarda giderek azalırken 2024 yılında bir miktar artmış ve 2025 yılında da çok az bir miktar düşmüştür. Aynı şekilde gerçekleşen GSYH içinde nominal MEB harcamalarının oranı 2022 yılına kadar düşüş eğiliminde iken 2024 yılına kadar artış trendine girmiş sonrasında ise 2025 yılında düşmüştür. Burada dikkat çeken husus gerçekleşen merkezi yönetim bütçesi içinde nominal MEB harcamalarının oranının son yıllarda giderek azalırken 2024 yılında artış göstermiş fakat 2025 yılında da bir miktar düşüş göstermiştir.

2022 yılında OECD ülkeleri arasında eğitim kurumlarına yapılan toplam harcamaların (okul öncesi ve yükseköğretim hariç) GSYH'ye oranı bakımından OECD ülkeleri ortalaması %3,3 olup Türkiye %2,1 ile hem OECD ülkeleri ortalamasının altında hem de OECD ülkeleri arasında sonlarda yer almıştır. Eğitim kurumlarına yapılan kamu harcamalarının (okul öncesi ve yükseköğretim hariç) GSYH'ye oranı bakımından OECD ülkeleri ortalaması ise %3 olup Türkiye %1,8 ile OECD ülkeleri arasında son sıralardadır. Toplam kamu harcamaları içinde -okul öncesi ve yükseköğretim hariç- eğitime ayrılan pay Türkiye'de %6,7 olup OECD ülkeleri ortalaması %7,4'tür.

Satın alma gücü paritesine göre Türkiye ortaokul düzeyinde kamu kurumlarına 3 bin 714 \$ ile OECD ülkeleri ortalaması olan 14 bin 806 \$'ın; özel kurumlara ise 8 bin 356 \$ ile OECD ülkeleri ortalaması olan 13 bin 986 \$'ın oldukça altında öğrenci başına toplam harcama yapmaktadır. Burada dikkat çeken husus OECD ülkelerinde ortaokul düzeyinde kamu ve özel okullarda öğrenci başına ortalama 14 bin \$ civarında toplam harcama yapılırken Türkiye'de özel okullarda öğrenci başına kamu okullarına göre 2 katından daha fazla toplam harcama yapılmaktadır.

Satın alma gücü paritesine göre 2022 yılında Türkiye ortaöğretimde genel program uygulayan kamu okullarında öğrenci başına toplam 2 bin 393 \$, özel okullarda ise toplam 9 bin 881 \$ harcarken OECD ülkeleri ortalamaları sırasıyla 12 bin 718 \$ ve 13 bin 974 \$'dır. Buna karşın Türkiye'de mesleki program uygulayan kamu ve özel okullarda sırasıyla öğrenci başına yapılan toplam harcama 6 bin 156 \$ ve 6 bin 335 \$ olup OECD ülkeleri ortalamaları ise 15 bin 555 \$ ve 31 bin 359 \$'dır. Dolayısıyla OECD ülkeleri genelinde mesleki program uygulayan kamu okullarına nazaran özel okullardaki öğrenci başına yapılan toplam harcamalar daha yüksek olup ortalama olarak kamu okullarında öğrenci başına yapılan toplam harcamanın neredeyse iki katı kadardır.

Öneriler

- 14-17 yaş grubunda okullaşma oranı düşük olan illerde ortaöğretime erişimi artırmak, özellikle de erkek ve kızların aleyhine durumun olduğu illerde eğitimin dışında kalma nedenleri araştırılarak eğitime erişimlerini sağlamak için yeni politikalar geliştirilmeli ve gerekli tedbirler alınmalıdır.
- Fen liselerinin öğrenci sayıları sosyal bilimler liselerinin öğrenci sayılarına göre son on yılda daha hızlı artış göstermiştir. Dolayısıyla bu hızlı artışla birlikte fen liselerine gelen öğrencilerin ve verilen eğitimin niteliği de dolaylı olarak etkilenmektedir. Bu kapsamda fen liselerinin kontenjanlarının belirlenmesi ya da yeni fen liselerinin açılması noktasındaki politikaların, eğitimde niteliği artıracak politikalar olmasına dikkat edilmelidir.
- Açıköğretim liselerinde kayıtlı öğrenci sayısı son iki yılda 1 milyon 54 bin 703 azalarak 2025 yılında 954 bin 777 olmuştur. MEB örgün eğitimden açıköğretime geçişlerde öğrencilerde belirli şartlar aramış ve geçişleri sınırlandırmıştır. Dolayısıyla 2024-25 eğitim-öğretim yılında örgün eğitimden açıköğretime kayıt aldırma sınırlandırıldığından öğrenci sayısının daha da artmasının önüne geçilmiştir. Bu düşüşün temelinde ise hem lise son sınıfta kaydını açıköğretime aldırarak başarılı öğrencilerin bir sene sonra mezun olmaları hem de açıköğretimde öğrenim gören öğrencilerin mezun olmalarıdır. MEB tarafından açıköğretim lisesinde önemli bazı sorunlara çözüm üretilmeye çalışılsa da çeşitli nedenlerden dolayı hem daha az başarılı öğrencilerin yönlendirildiği hem de başarılı öğrencilerin tercih etme nedenlerinin kısa vadeli politikalarla çözüme kavuşturmanın geçici çözümler olacağı aşıkardır. Yapısal çözümler için kalıcı politikalara ihtiyaç vardır. Açıköğretimin yukarıda ifade edilen sorunlarının temelinde yatan zorunlu eğitim kapsamındaki ortaöğretimin hem zorunluluğu hem de öğretim süresi yeniden yapılandırılmaya muhtaçtır.
- Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin ilköğretim kademesinde son beş yıldır sayılarında ciddi bir artış söz konusudur. Buna rağmen ortaöğretim kademesinde ilköğretime göre özel eğitim alan öğrencilerin sayısının daha az olması; ilköğretimde özel eğitim alan çocukların önemli bir kısmının ortaöğretime erişemediğini ortaya koymaktadır. Özel eğitim ihtiyacı olan bu çocukların ilköğretimden sonra ortaöğretime erişimine ve özelliklerine göre de mesleki eğitime yönlendirilmelerine ilişkin daha etkin politikalar geliştirilmelidir.
- Özel eğitim alan kız öğrencilerin sayısı tüm kademelerde ciddi düzeyde erkek öğrencilerin sayısından daha azdır. Özel eğitim alan toplam öğrencilerin %37,3'ünü kız öğrenciler oluşturmaktadır. Dolayısıyla erkeklere göre çok daha düşük oranda özel eğitime erişebilen kız çocuklarının erişimini artırmaya yönelik güncel politikalar geliştirilmelidir.
- Özel yetenekli öğrencilere hizmet veren BİLSEM'lerin sayısı 2022 ve 2023 yıllarında ciddi düzeyde artmış, 2024 yılında sabit, 2025 yılında ise 27 kurum azalarak 365'e gerilemiştir. Buna karşın BİLSEM'lerdeki öğrenci sayısı da ciddi düzeyde artmış ve kurum başına düşen öğrenci yoğunluğu azalsa da 2023 yılından sonra tekrar artış göstermiştir. Öğrenci sayısının hızlı bir şekilde artması ve kurum başına düşen öğrenci yoğunluğu da göz önüne alındığında; öğrenci seçim yöntemlerinin yanı sıra verilen eğitimlerin de niteliğinin tartışılmasına sebep olmaktadır. Dolayısıyla BİLSEM'lerde verilen eğitimin daha nitelikli hale gelebilmesi için hem bu kurumlara seçilecek öğrencilere uygulanan seçim yöntemlerinin

gözden geçirilmesi hem de kurum başına düşen öğrenci yoğunluğunun azaltılması önem arz etmektedir.

- 2015–2024 yılları arasında Türkiye’de 18–21 yaş grubunda en az lise mezunu olma oranında kayda değer bir artış yaşanmıştır. Bu olumlu gelişmeye rağmen, söz konusu oranların bölgesel dağılımında belirgin farklılıklar devam etmektedir. Öte yandan, 2015 yılından itibaren kadınların en az lise mezunu olma oranı erkekleri geçmiş olup bu fark her geçen yıl daha da artmaktadır. Ortaöğretimin zorunlu eğitim kapsamında olmasına rağmen, özellikle erkekler arasında mezuniyet oranlarının görece düşük kalması, bu alandaki yapısal sorunların daha ayrıntılı biçimde ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Bu doğrultuda, okul terki ve mezun olamama nedenlerinin kapsamlı şekilde analiz edilmesi; risk altındaki gençlere yönelik hedef odaklı politikaların geliştirilmesi ve mevcut uygulamaların etkinliğinin artırılması büyük önem taşımaktadır.
- YKS’de lise son sınıf öğrencilerinin performansları incelendiğinde, özellikle TYT kapsamındaki temel matematik ve fen bilimleri testlerinde son yıllarda ortalamaların hâlâ düşük seviyelerde seyrettiği görülmektedir. 2022, 2023 ve 2024 Eğitime Bakış raporlarında da vurgulandığı üzere, sınava giren diğer adaylara kıyasla bilgileri daha güncel olan lise son sınıf öğrencilerinin bu alanlardaki performanslarının artırılması için somut ve hedef odaklı adımlar atılması gerekmektedir. Bu doğrultuda, öğrenme eksikliklerinin sistematik biçimde tespit edilmesi ve söz konusu eksiklikleri gidermeye yönelik etkili telafi ve destek mekanizmalarının geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.
- Liseden mezun olup bir yükseköğretim programına yerleşemeyen adayların üniversite giriş sınavına başvuru sayıları 2021’den 2022 yılına artış göstermiş, 2023 yılında sınırlı bir düşüş, 2024 ve 2025 yıllarında ise düşüş yaşanmış olup 2025 yılında 1 milyon 100 binin üzerinde gerçekleşmiştir. Bu eğilimin temelinde, yükseköğretim sisteminde uzun süredir devam eden arz ve talep dengesizliği yer almaktadır. Nitekim sınava başvuran aday sayısı ile bir programa yerleşen aday sayısı arasındaki fark her yıl artmakta; bu fark 2016 yılında 1 milyon 294 bin 513 iken 2025 yılında 1 milyon 782 bin 351 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu durum, yükseköğretime yönelik toplumsal talebin mevcut kapasite ile yeterince karşılanmadığını açıkça ortaya koymaktadır. Bu çerçevede, hem yükseköğretim kontenjanlarının işgücü piyasası ihtiyaçları doğrultusunda yeniden planlanması hem de alternatif eğitim ve istihdam yollarının güçlendirilmesi yoluyla arz-talep dengesizliğini azaltmaya yönelik kapsamlı ve etkili politikaların geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.
- 18–24 yaş aralığında ne eğitimde ne de istihdamda olan gençlerin (NEET) oranı, 2024 yılında OECD ülkelerinde ortalama %14 iken Türkiye’de bu oran %31 ile oldukça yüksek bir seviyededir. Bu durum yıllardır raporlarımızda ifade ettiğimiz gibi, genç nüfusun önemli bir bölümünün üretim süreçlerine ve eğitim sistemine dahil olmadığını göstermesi açısından dikkat çekici ve kaygı vericidir. Bu çerçevede, Türkiye’nin NEET grubundaki gençlere yönelik bütüncül ve hedef odaklı politikalar geliştirmesi büyük önem taşımaktadır. Özellikle eğitimden kopuşun önlenmesi, mesleki becerilerin artırılması, işgücü piyasasına geçişin kolaylaştırılması ve gençlerin istihdam edilebilirliğinin desteklenmesine yönelik uygulamaların hayata geçirilmesi gerekmektedir.

- Son on yıllık dönemde öğretmen atamalarının en düşük düzeyde gerçekleştiği yıllar 2022 ve 2025 olmuştur. 2025 yılında son kez KPSS puanına göre öğretmen ataması yapılmış olup 2026 yılında MEB-AGS puanı kapsamında MEB, Milli Eğitim Akademisinde hazırlık eğitimi alacak öğretmen adaylarını seçmiş olup Şubat 2027'ye kadar eğitim almalarını sağlayacaktır. Bu eğitim sonucunda başarılı olan öğretmen adayların atamalarının yapılması planlanmaktadır. Dolayısıyla 2026 yılında bir öğretmen ataması şu an gözükmemektedir. Buna ilave olarak son yıllarda öğretmen atama sayılarında gözlenen düşüş eğilimi, mevcut öğretmen ihtiyacının karşılanmasına yönelik planlamaların daha kapsamlı biçimde ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Bu çerçevede, öğretmen ihtiyacına ilişkin hesaplamaların güncel veriler temelinde yapılması ve ortaya çıkan ihtiyaç doğrultusunda Milli Eğitim Akademisinde hazırlık eğitimi alacak öğretmen adaylarına yönelik kontenjanların artırılması dolayısıyla da öğretmen atama sayılarının artırılmasına yönelik tedbirlerin değerlendirilmesi önem taşımaktadır.
- 2024/25 eğitim-öğretim yılında eğitim fakültelerine 42 bin 611 öğrenci yeni kayıt yaptırmış olup aynı dönemde 47 bin 339 kişi mezun olmuştur. Dahası 2025 yılında MEB-AGS'ye başvuran öğretmen adayı sayısı 412 bin olup bu yılda ataması yapılan sözleşmeli öğretmen sayısı ise 15 bin olmuştur. Son on yılın en düşük atama sayısı 2025 yılında gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 2026 yılında da MEB tarafından öğretmen atamasının yapılmayacağı öngörülmektedir. Dolayısıyla öğretmen arz ve talebi arasındaki makas her yıl büyümektedir. Öğretmen arz-talep dengesi gözetilerek ihtiyaç ve planlamalar yapılmalı ve bu yönde politikalar oluşturulmalıdır.
- Yöneticilerin en düşük kariyer maaşı satın alma gücü paritesine göre OECD ülkeleri ortalamaları ile karşılaştırıldığında, Türkiye'de ilkökul düzeyinde bir miktar daha yüksek iken diğer kademelerde başlangıç maaşı ortalamanın altındadır. Tüm kademelerde en yüksek maaş düzeyi ise OECD ülkeleri ortalamalarının oldukça altında kalmaktadır. Dolayısıyla okul yöneticilerinin maaşlarının kariyer düzeylerine göre OECD ülkeleri ortalamalarına yaklaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
- 2025 yılında genel ortaöğretim hariç tüm kademelerde derslik sayılarında artış olsa da genel ortaöğretimde son üç yıldır düşüş devam etmektedir. Nüfus projeksiyonu, okullaşma oranları, sınıf tekrarları, okul terkleri gibi göstergeler dikkate alınarak, eğitim kademeleri ve her kademeye özgü ihtiyaçlar gözetilerek, derslik, şube ve okul gereksinimleri belirlenmeli ve bu ihtiyaçlara yönelik kaynak planlaması yapılmalıdır.
- OECD verilerine bakıldığında öğretmen başına düşen öğrenci ve ortalama sınıf mevcudu göstergeleri üzerinden ülkelere göre yapılan analiz; Türkiye'nin öğretmen ve sınıf başına düşen öğrenci sayılarının halen kamu kurumlarında ilkökul ve ortaokul kademesinde OECD ortalamalarının biraz üzerinde olduğu ancak 2023 yılı itibarıyla ortaöğretimde genel programlarda OECD ortalamasını yakaladığı, mesleki programlarda ise ortalamanın altında olduğunu göstermektedir. İllere göre öğretmen başına düşen öğrenci sayıları ve ortalama sınıf mevcudu göstergeleri incelendiğinde iller ve bölgeler arası var olan eşitsizlikler devam etmektedir. Dolayısıyla var olan ve kronik bir problem haline gelen bölgesel eşitsizliğin azaltılması için dezavantajlı bölgelere öncelik verilerek okul ve derslik yapımı gerçekleştirilmelidir.

- Taşımalı eğitim, özellikle kırsal alanlarda yaşayan ve eğitime erişimde zorluk çeken öğrenciler için büyük önem taşıyan bir uygulamadır. Ancak, taşımalı eğitim uygulamasının da bazı ciddi olumsuz sonuçları bulunmaktadır. Özellikle öğrencilerin uzak okullara gitmek zorunda olmaları, erken saatlerde yola çıkmalarına ve uzun saatler boyunca yolda vakit geçirmelerine neden olmaktadır. Bu durum, öğrencilerin eğitim süreçlerini olumsuz yönde etkileyebilir. Bu nedenle, taşımalı eğitimin en aza indirilmesi ve yalnızca çok az sayıda öğrencinin bu sistemden faydalanması için, öğrencilerin evlerine en yakın okullarda eğitim almalarını sağlayacak ya da iyi bir planlama yapılarak uygun olan yerlerde öğrencilerin eğitim-öğretim almaları için öğretmenlerin taşınmasını sağlayacak etkili politikalar geliştirilmelidir.
- Gerçekleşen merkezi yönetim bütçesi içinde nominal MEB harcamalarının oranı son yıllarda giderek azalırken 2024 yılında bir miktar artmış ve 2025 yılında da çok az bir miktar düşmüştür. Aynı şekilde gerçekleşen GSYH içinde nominal MEB harcamalarının oranı 2022 yılına kadar düşüş eğiliminde iken 2024 yılına kadar artış trendine girmiş sonrasında ise 2025 yılında düşmüştür. Dolayısıyla daha nitelikli bir eğitim sistemi için gerekli olan ihtiyaçların karşılanabilmesi açısından MEB bütçesinin daha da artırılması gereklidir. Bu kapsamda merkezi yönetim bütçesinden MEB'e ayrılan kaynakların daha da artırılması gereklidir.
- 2022 yılı verilerine göre Türkiye'de -okul öncesi ve yükseköğretim hariç- eğitim kurumlarına yapılan toplam harcamaların GSYH'ye oranı (%2,1) OECD ülkeleri ortalamasının (%3,3) hem altında hem de bu oranla OECD ülkeleri arasında son sıralarda yer almaktadır. Eğitim kurumlarına yapılan kamu harcamalarının GSYH'ye oranı bakımından da benzer durum söz konusudur. Buna karşın Türkiye (%6,7) OECD ülkeleri ortalamasının (%7,4) biraz altında bir oranda toplam kamu harcamaları içinde eğitime pay ayırmaktadır. Dolayısıyla Türkiye, tüm kamu ve özel kuruluşlara yönelik eğitim kurumlarını destekleyecek şekilde harcamaların yapmalarını teşvik edecek mekanizmalar geliştirmelidir.
- Satın alma gücü paritesine göre Türkiye, öğrenci başına eğitim kurumlarına yapılan toplam harcama 4 bin 38 \$ ile OECD ülkeleri ortalaması olan 13 bin 527 \$'ın oldukça altında ve bu ülkeler arasında son sıralarda yer almaktadır. Bu kapsamda öğrenci başına eğitim kurumlarına yapılan harcamaların artırılması sağlanmalıdır.
- OECD ülkelerinde Danimarka'dan sonra ortaöğretimde genel programlarda öğrenci başına toplam harcaması kamu okullarına göre özel okullarda çok daha fazla olan ülke Türkiye olup OECD ülkeleri ortalamaları ise hemen hemen birbirine çok yakındır. Buna karşın mesleki program uygulayan kamu ve özel okullarda öğrenci başına yapılan toplam harcamada ise tam tersi bir durum söz konusudur. OECD ülkeleri genelinde mesleki program uygulayan kamu okullarına nazaran özel okullardaki öğrenci başına yapılan toplam harcamalar daha yüksektir. Dolayısıyla Türkiye'de özel sektörün mesleki ve teknik eğitimdeki payının oldukça düşük olduğu ortaya çıkarken, mesleki ve teknik eğitimin gelecek vizyonu kapsamında, gerekli teşvik mekanizmaları geliştirilerek özel sektörün mesleki ve teknik ortaöğretimde daha fazla yer alması sağlanmalıdır.

BÖLÜM

EĞİTİME ERİŞİM VE KATILIM

GÖSTERGE	A1	Kademelerde kaç öğrenci vardır?
GÖSTERGE	A2	Yaş gruplarına göre okullaşma oranları nasıldır?
GÖSTERGE	A3	Ortaöğretimde farklı okullarda kaç öğrenci vardır?
GÖSTERGE	A4	Özel öğretim kurumlarında ne kadar öğrenci öğrenim görmektedir?
GÖSTERGE	A5	Açıköğretim ortaokulu ve lisesinde öğrenci sayısı ne kadardır?
GÖSTERGE	A6	Kaynaştırma, özel sınıf ve BİLSEM'lerdeki öğrenci sayısı kaçtır?
BÖLÜM	A	Sonuç ve Öneriler

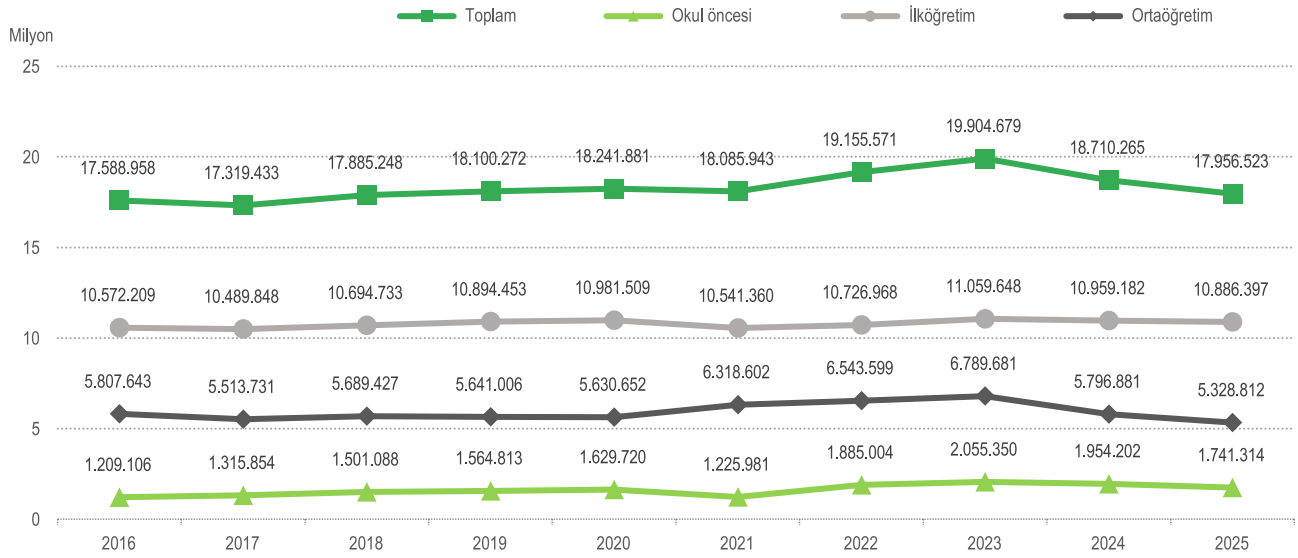
Ortaokuldan lise eğitimine geçiş, önceki aşamalarda oluşturulan akademik birikimi ya sürdüren ya da değiştiren önemli bir noktadır. Bazı sistemlerde bu geçiş direkt olarak gerçekleşirken, bazılarında ise seçici bir süreç olup akademik başarıya veya kurumların kapasitesine dayanmaktadır. Ülkelerin bu geçişi yönetme yolları, -rehberlik, müfredat uyumu veya esnek program seçenekleri yoluyla- sorunsuz bir ilerleme ile erken ayrılma arasındaki farkı belirleyebilir. Dolayısıyla, bu geçiş mekanizmalarının analizi, eğitim sistemlerinin öğrenci yollarının sürekliliği, kalitesi ve eşitliği üzerinde nasıl bir etkiye sahip olduğu konusunda önemli bilgiler sunar (OECD, 2025).

Bu bölümde eğitime erişim ve katılım oranlarında yaşanan değişim detaylı bir şekilde ele alınacaktır. Bu kapsamda önce zorunlu eğitim kademelerindeki öğrenci sayıları ve ortaöğretime yeni kayıt yaptıran öğrenci sayıları incelenecektir. Sonrasında yaş gruplarına göre okullaşma oranları ve ortaöğretim kademesindeki okul türlerinin öğrenci sayılarında yaşanan değişim analiz edilecektir. Özel öğretim kurumları ve açıköğretim sistemindeki değişimler ele alındıktan sonra özel eğitimde kaynaştırma, özel sınıf ile Bilim ve Sanat Merkezleri (BİLSEM)'nin genel durumu kapsamlı bir şekilde ele alınacaktır.

Bu gösterge altında 2016-2025 yılları arasında kademelere göre toplam öğrenci sayılarındaki değişim ile cinsiyet oranlarında yaşanan değişim ayrıntılı olarak incelen-

miştir. Sonrasında ise okul türüne göre ortaöğretimde yeni kayıt öğrenci sayılarında yaşanan değişim ve cinsiyet oranlarında yaşanan değişim ele alınmıştır.

Şekil A.1.1 Kademelere göre toplam öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)

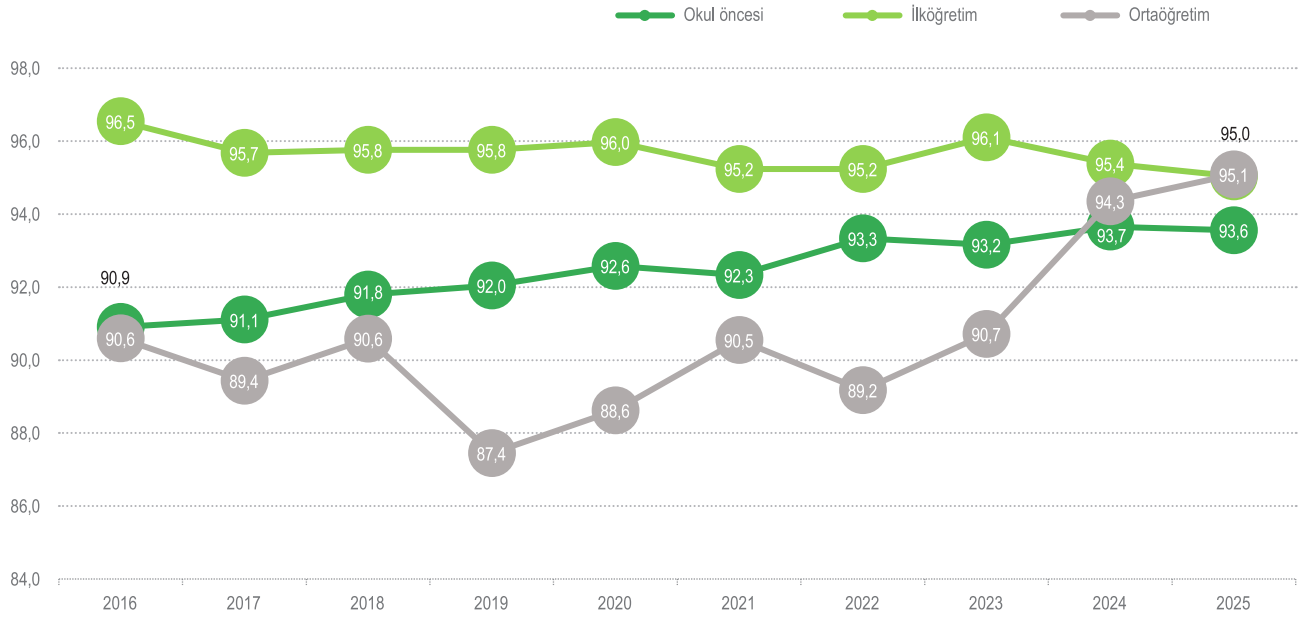
Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

2016-2025 yılları arasında kademelere göre toplam öğrenci sayılarında yaşanan değişim Şekil A.1.1'de gösterilmiştir. Buna göre, 2016 yılında okul öncesi kademesinden ortaöğretime kadar toplam öğrenci sayısı 17 milyon 588 bin 958 iken 2024/25 eğitim-öğretim yılında bir önceki yıla göre 753 bin 742 azalarak 17 milyon 956 bin 523'e düşmüştür. Bu düşüş detaylı incelendiğinde, ilköğretim kademesi hariç diğer tüm kademelerde gerçekleşmiştir. Hatta bu öğrenci sayısındaki düşüşün büyük bir çoğunluğu (%62) ortaöğretim kademesindedir. Kademelere göre öğrenci sayılarına bakıldığında 2016 yılında okul öncesinde 1 milyon 209 bin 106 olan öğrenci sayısı 2025 yılında 1 milyon 741 bin 314'e yükselmiştir. İlköğretim kademesinde 2016 yılında 10 milyon 572 bin 209 olan toplam öğrenci sayısı 2025 yılında 10 milyon 886 bin 397 olmuştur. Ortaöğretim kademesindeki toplam öğrenci sayısı ise 2016 yılında 5 milyon 807 bin 643 iken 2024/25 eğitim-öğretim yılında 5 milyon 328 bin 812'ye

yükselmiştir. Burada dikkat çeken husus son iki yıldır hem okul öncesi hem de ortaöğretim kademesinde öğrenci sayılarındaki düşüş nedeniyle toplam öğrenci sayısında da gerçekleşen düşüştür.

Şekil A.1.2'de 2016-2025 yılları arasında kademelere göre öğrencilerin cinsiyet oranlarında yaşanan değişim verilmiştir. Cinsiyet oranı, ilgili kademedeki kız öğrenci sayısının erkek öğrenci sayısına oranının 100 ile çarpılması ile bulunmaktadır. Buna göre, 2016 yılında okul öncesi kademesinde her 100 erkek öğrenciye karşılık 91 kız öğrenci öğrenim görmekte iken, 2025 yılında bu cinsiyet oranı 94'e yükselmiştir. 2016 yılında ilköğretimde her 100 erkek öğrenciye karşılık 97 kız öğrenci, ortaöğretimde ise 100 erkek öğrenciye karşılık 91 kız öğrenci öğrenim görürken 2024/25 eğitim-öğretim yılında bu cinsiyet oranları hem ilköğretimde hem de ortaöğretimde 95 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil A.1.2 Kademelere göre öğrencilerin cinsiyet oranlarında yaşanan değişim (2016-2025)

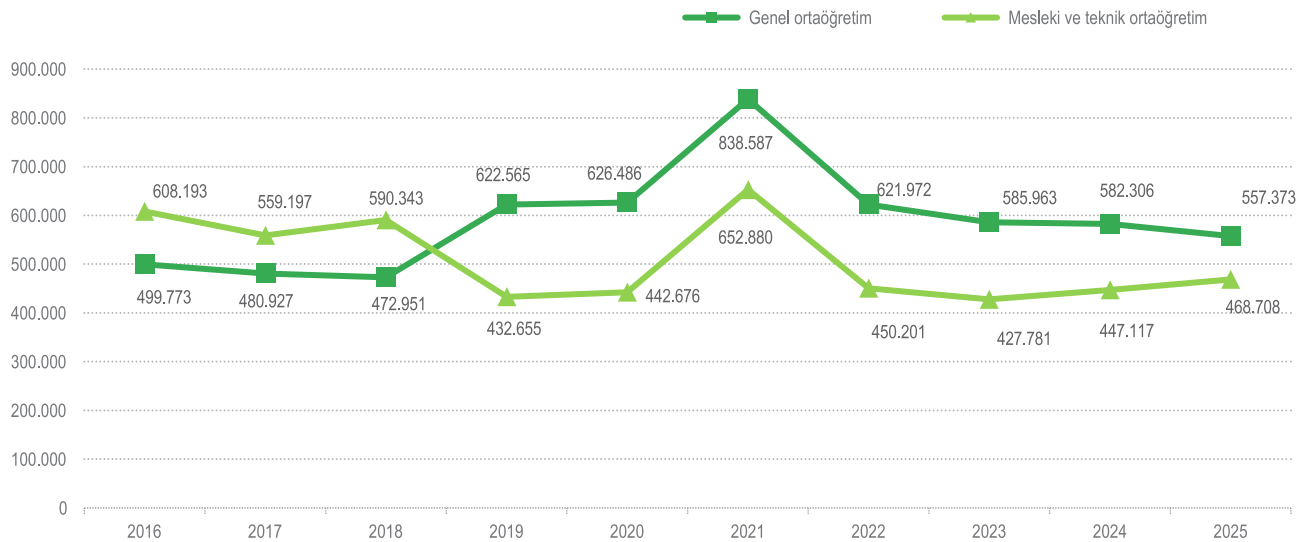

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

2016 ile 2025 yılları arasında okul türüne göre ortaöğretimde yeni kayıt öğrenci sayılarında yaşanan değişim Şekil A.1.3'te gösterilmiştir. Buna göre 2016 yılında genel ortaöğretimde yeni kayıt öğrenci sayısı 499 bin 773 iken, 2018 yılına kadar az da olsa düşüş eğilimi göstermiş, sonrasında 2021 yılına kadar artış eğilimi göstermiş ve

838 bin 587 olmuştur. 2021 yılından itibaren 2025 yılına kadar sürekli düşüş eğilimi göstermiş ve genel ortaöğretimde yeni kayıt yaptıran öğrenci sayısı 2024/25 eğitim-öğretim yılında 557 bin 373 olarak gerçekleşmiştir. Mesleki ve teknik ortaöğretimde 2016 yılında 608 bin 193 olan yeni kayıt öğrenci sayısı 2019 yılına kadar düşüş eğilimi

Şekil A.1.3 Okul türüne göre ortaöğretimde yeni kayıt öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

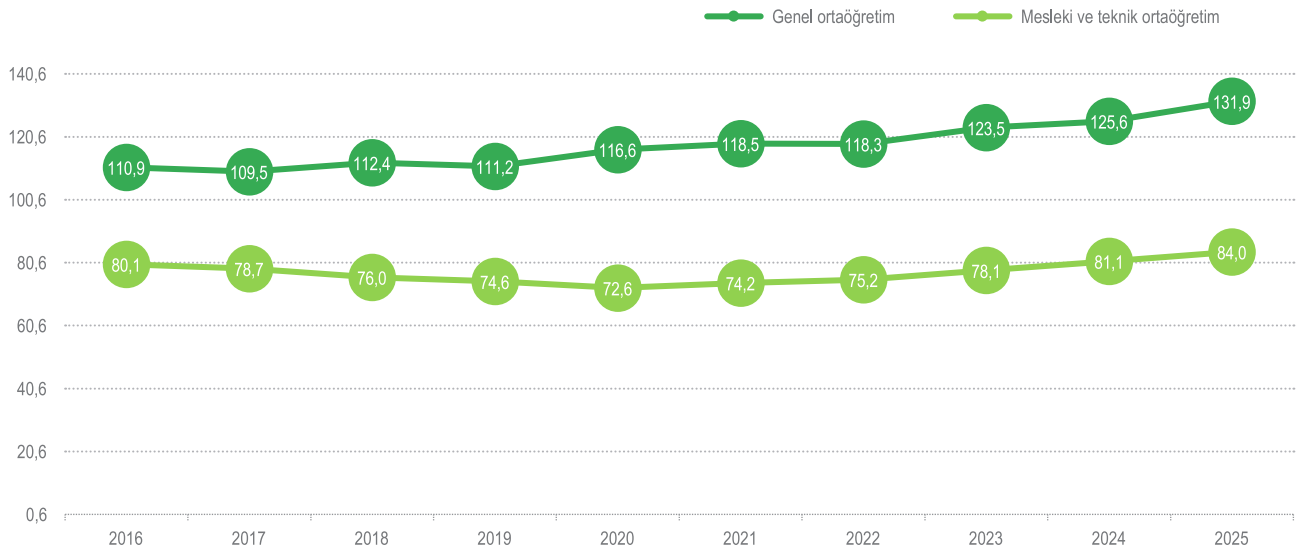
Not: İmam hatip lisesi öğrenci sayıları mesleki ve teknik ortaöğretim öğrenci sayıları içinde gösterilmiştir. Açıköğretim dâhil değildir.

göstermiş ve 432 bin 655'e gerilemiş, 2020 ve 2021 yıllarında artış göstererek 2021 yılında 652 bin 880 olmuştur. 2022 ve 2022 yıllarında düşüş, sonrasında 2024 ve 2025 yıllarında ise artış göstermiş olup mesleki ve teknik ortaöğretime yeni kayıt yaptıran öğrenci sayısı 2024/25 eğitim-öğretim yılında 468 bin 708 olarak gerçekleşmiştir. Burada dikkat çeken hususlar; 2019 yılında genel ortaöğretim ile mesleki ve teknik ortaöğretime yeni kayıt yaptıran öğrenci sayılarındaki ciddi değişim ile 2020/21 eğitim-öğretim yılında hem genel ortaöğretimde hem de mesleki ve teknik ortaöğretimde yeni kayıt öğrenci sayılarındaki artıştır. Bilindiği üzere 2017/18 eğitim-öğretim yılında Liselere Geçiş Sistemi (LGS)'nin getirilmesiyle birlikte merkezi sınav puanıyla girilebilen daha az sayıda kontenjana yerleştirme yapılması ve diğer öğrencilerin tamamı için ise Adrese Dayalı Kayıt Sistemi kapsamında evine en yakın istediği okul türüne gitme imkânı verilmiştir. Bu kapsamda 2019 yılından itibaren genel ortaöğretime olan talep yeni kayıt öğrenci sayılarına da yansımıştır. 2020/21 eğitim-öğretim yılındaki artışın temelinde ise 2012 yılında uygulamaya konulan 4+4+4 kademeli ve zorunlu eğitim sisteminde ilkokula başlama yaşının 66 aya çekilmesi ile ilkokul 1. sınıfa yaklaşık 600 bin yeni öğrencinin fazladan kaydolması dolayısıyla bu öğrenci-

lerin 2020/21 eğitim-öğretim yılında ortaöğretime yeni kaydolmuş olması yatmaktadır. 2021 yılında ortaöğretim kademesine yeni kayıt yaptıran bu öğrencilerin büyük bir çoğunluğu 2024 yılında mezun olmuş ve üniversite giriş sınavına başvurmuştur (bk. Grafik B.3.2).

Şekil A.1.4'te 2016 ile 2025 yılları arasında okul türüne göre ortaöğretimde yeni kayıt yaptıran öğrencilerin cinsiyet oranlarında yaşanan değişim verilmiştir. Buna göre 2016 yılında genel ortaöğretime yeni kayıt yaptıran her 100 erkek öğrenciye karşılık 111 kız öğrenci kayıt yaptırmışken 2024/25 eğitim-öğretim yılında her 100 erkek öğrenciye karşılık 132 kız öğrenci kayıt yaptırmıştır. Mesleki ve teknik ortaöğretimde ise 2016 yılında her 100 erkek öğrenciye karşılık 80 kız öğrenci yeni kayıt yaptırmışken 2025 yılında her 100 erkek öğrenciye karşılık 84 kız öğrenci kayıt yaptırmıştır. Genel ortaöğretime yeni kayıt yaptıran kız öğrencilerin sayısı erkeklerden fazla olup son on yılda sürekli artış eğiliminde olmuştur. Mesleki ve teknik ortaöğretimde ise yeni kayıt yaptıran erkek öğrencilerin sayısı kız öğrencilerden fazla olduğu görülmektedir. Dolayısıyla kız öğrencilerin genel ortaöğretime mesleki ve teknik ortaöğretime göre daha fazla tercih etmektedir.

Şekil A.1.4 Okul türüne göre ortaöğretimde yeni kayıt yaptıran öğrencilerin cinsiyet oranlarında yaşanan değişim (2016-2025)

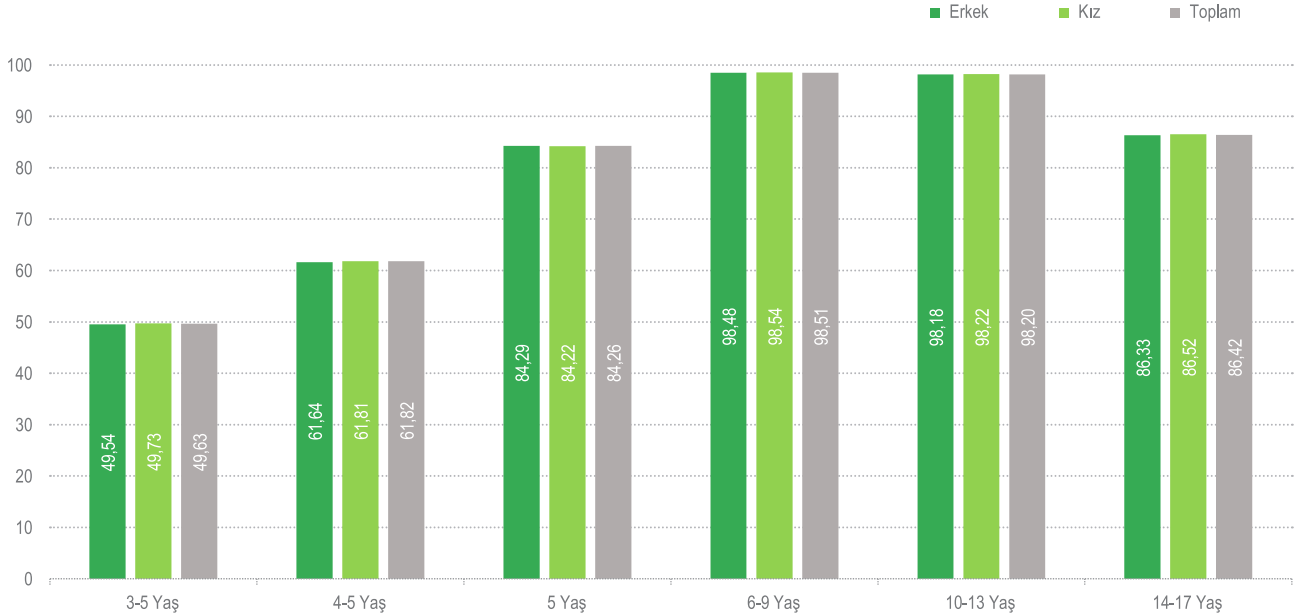

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

Bu göstergede önce yaş gruplarına ve cinsiyete göre net okullaşma oranları ayrıntılı olarak incelenmiştir. Sonrasında OECD ülkelerinde 3-5 yaş grubu ile 15-19 yaş grubunda net okullaşma oranları ele alınmıştır. Son olarak ise illere ve cinsiyete göre hem 5 yaş hem de 14-17 yaş grubu için net okullaşma oranları analiz edilmiştir. Yaş

gruplarına göre net okullaşma oranları öğrencinin ait olduğu eğitim kademesine bakılmaksızın, ilgili yaş grubunda bulunan toplam öğrencilerin, ilgili yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile hesaplanmaktadır (MEB, 2025).

Şekil A.2.1 Yaş gruplarına ve cinsiyete göre net okullaşma oranları (%) (2024/25)

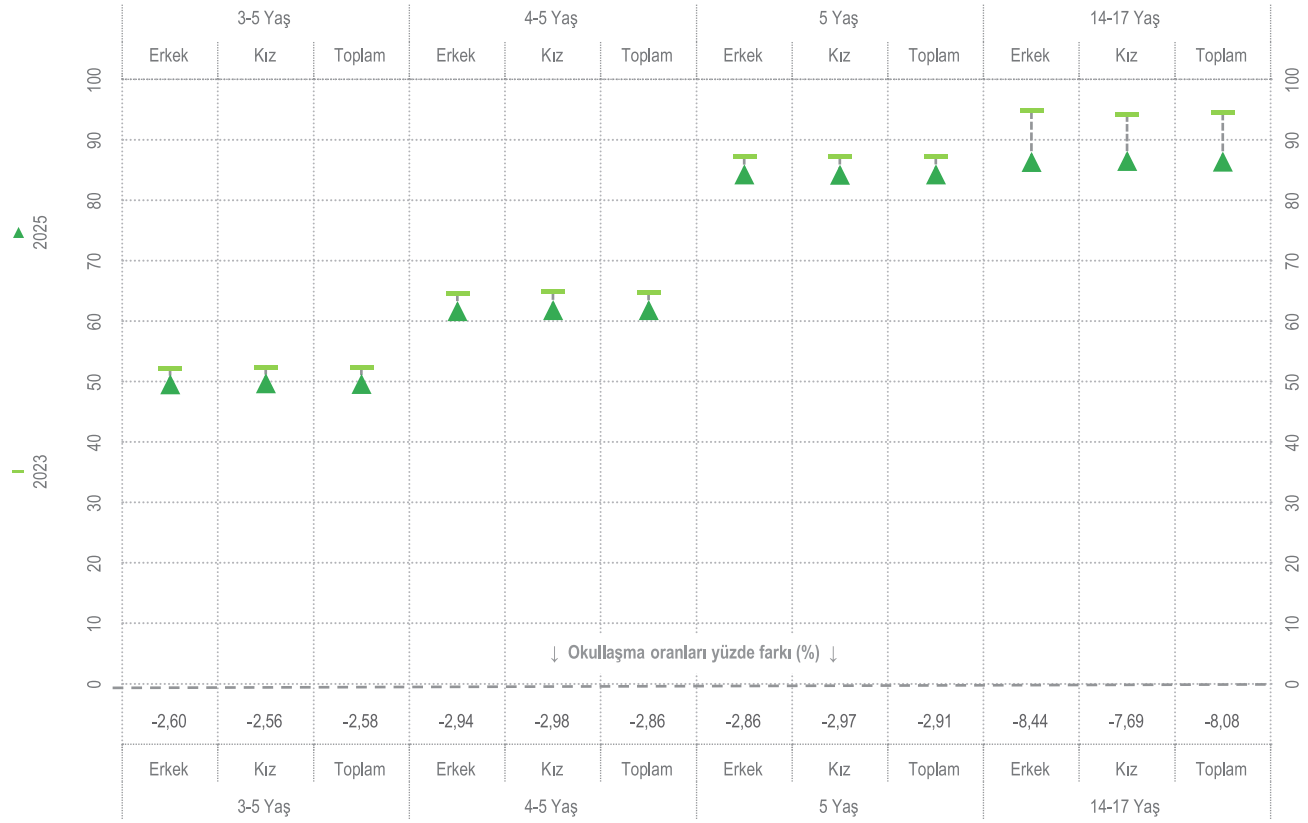

Kaynak: MEB (2025).

2024/25 eğitim-öğretim yılında yaş gruplarına ve cinsiyete göre net okullaşma oranları Şekil A.2.1'de gösterilmiştir. Buna göre, 2024/25 eğitim-öğretim yılında 3-5 yaş grubunda net okullaşma oranı erkeklerde %49,5 ve kızlarda %49,7 olup toplamda da %49,6'dır. 4-5 yaş grubunda net okullaşma oranlarına bakıldığında erkeklerde %61,6, kızlarda %61,8 olmak üzere toplamda %61,8 olarak gerçekleşmiştir. 5 yaş grubunda net okullaşma oranlarına bakıldığında ise erkeklerde %84,3, kızlarda %84,2 olup toplamda da %84,3 olarak gerçekleşmiştir. Teorik olarak ilkokul kademesine denk düşen 6-9 yaş grubunda net okullaşma oranı hem erkeklerde hem de kızlarda %98,5'tir. Teorik olarak ortaokul kademesine

denk düşen 10-13 yaş grubunda net okullaşma oranları da hem erkeklerde hem de kızlarda aynı olup %98,2 olarak gerçekleşmiş olup toplamda da %98,2 olmuştur. Teorik olarak ortaöğretim kademesine denk düşen 14-17 yaş grubunda ise toplamda net okullaşma oranı %86,4 olup erkeklerde %86,3, kızlar da ise net okullaşma oranı %86,5 olarak gerçekleşmiştir. 5 yaş hariç diğer tüm yaş gruplarında kızların net okullaşma oranları erkeklerin net okullaşma oranlarından az da olsa fazladır. Ortaöğretim kademesinin zorunlu eğitim kapsamında olmasına rağmen 2024 yılında 14-17 yaş grubundaki çocukların %8,7'si eğitimin dışındayken 2024/25 eğitim-öğretim yılında bu oranın %13,6'ya yükseldiği görülmektedir.

Şekil A.2.2 Yaş gruplarına ve cinsiyete göre net okullaşma oranlarında yaşanan değişim (%) (2023 ve 2025)

Kaynak: MEB (2025).

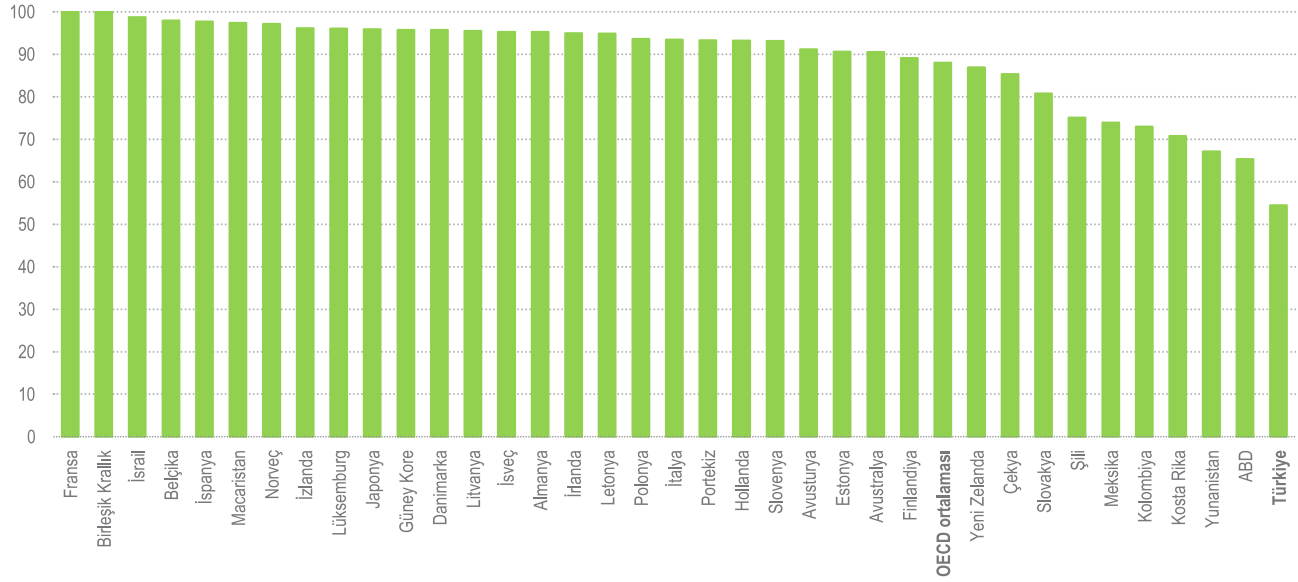
2023 ve 2025 yıllarında yaş gruplarına ve cinsiyete göre net okullaşma oranlarında yaşanan değişim Şekil A.2.2'de verilmiştir. Buna göre 6-13 yaş grubu hariç diğer yaş gruplarındaki okullaşma oranları, son iki yılda düşüş göstermiştir. 2023 yılından 2025 yılına 3-5 yaş grubunda net okullaşma oranı hem erkeklerde hem de kızlarda %2,6 puan; 4-5 yaş grubunda net okullaşma oranı erkeklerde %2,9 puan kızlarda ise %3 puan; 5 yaş grubunda net okullaşma oranı erkeklerde %2,9 puan kızlarda ise %3 puan; 14-17 yaş grubunda net okullaşma oranı erkeklerde %8,4 puan kızlarda ise %7,7 puan düşmüştür. 2023 yılından 2025 yılına net okullaşma oranları bakımından en fazla düşüş %8,4 puan ile 14-17 yaş grubundaki erkek öğrencilerde yaşanmıştır.

2023 yılında OECD ülkelerinde 3-5 yaş grubunda net okullaşma oranları Şekil A.2.3'te verilmiştir. Buna göre 2023 yılına OECD ülkeleri arasında 3-5 yaş grubunda net okullaşma oranı Fransa ve Birleşik Krallık'ta %100'dür. 3-5 yaş grubunda net okullaşma oranı İsrail (%99), Belçi-

ka (%98), İspanya (%98), Macaristan (%97), Norveç (%97), İzlanda (%96), Lüksemburg (%96), Japonya (%96), Güney Kore (%96), Danimarka (%96), Litvanya (%96), İsveç (%95), Almanya (%95), İrlanda (%95), ve Letonya (%95)'de %95 ve üzerinde iken Türkiye (%54), ABD (%65), Yunanistan (%67), Kosta Rika (%71), Kolombiya (%73), Meksika (%74) ve Şili (%75)'de %75 ve altındadır. 3-5 yaş grubunda net okullaşma oranı OECD ülkeleri ortalaması %88'dir.

2024/2025 eğitim-öğretim yılında illere ve cinsiyete göre 5 yaş için net okullaşma oranları Şekil A.2.4'te gösterilmiştir. Şekil incelendiğinde iller arasında 5 yaş için hem kız hem de erkeklerin net okullaşma oranları arasında büyük farklılaşmalar söz konusu olup erkeklerde Adana'da %77,7 ile Erzincan'da %98,5 arasında, kızlarda ise Bursa'da %77 ile Erzincan'da %99,2 arasında değişmektedir. Erzincan, Nevşehir, Iğdır, Kocaeli, Giresun, Burdur, Muğla, Artvin ve Edirne'de 5 yaş için kız ve erkeklerin net okullaşma oranları %95 ve üzerinde iken Adana, İstanbul, Bursa, Kahramanmaraş ve Diyarbakır'da %77-80

Şekil A.2.3 OECD ülkelerinde 3-5 yaş grubunda net okullaşma oranları (%) (2024)

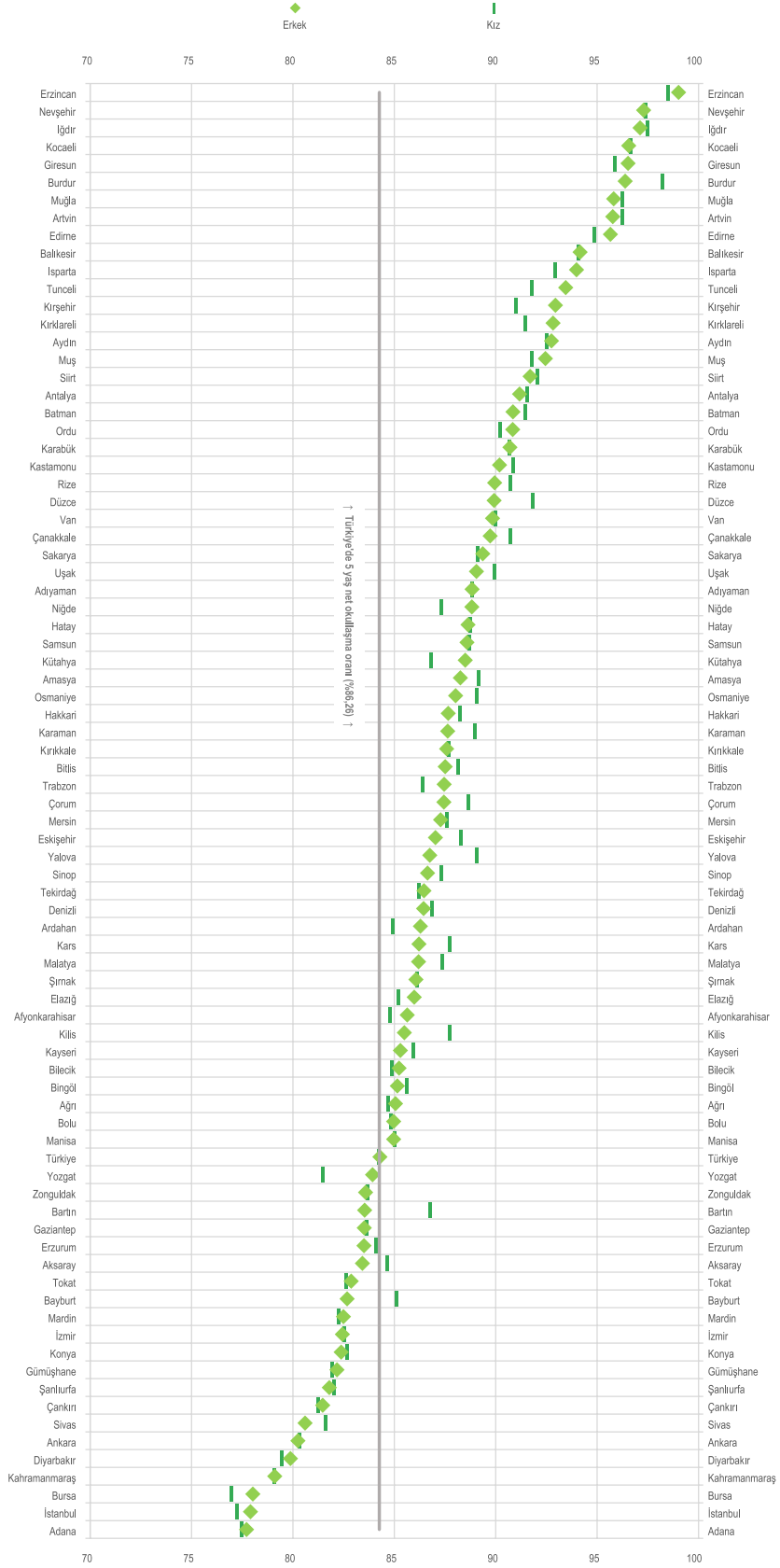
Kaynak: OECD (2026) verileri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

arasındadır. 5 yaş için hem kızların hem de erkeklerin net okullaşma oranı Türkiye ortalamasının altında olan 21 il bulunurken, Yozgat (%2,5 puan), Kırşehir (%2 puan), Kütahya (%1,7 puan), Tunceli (%1,7 puan) ve Niğde (%1,5 puan)'de erkekler lehine, Bartın (%3,2 puan), Bayburt (%2,4 puan), Yalova (%2,3 puan), Kilis (%2,2 puan), Düzce (%1,9 puan), Burdur (%1,8 puan) ve Kars (%1,5 puan)'ta ise kızlar lehine bir durum söz konusudur.

Şekil A.2.5'te 2024/25 eğitim-öğretim yılında illere ve cinsiyete göre 14-17 yaş grubunda net okullaşma oranları verilmiştir. Buna göre, 14-17 yaş grubunda hem iller arasında kız ve erkeklerin net okullaşma oranlarında, hem de il düzeyinde kız ve erkeklerin net okullaşma oranları arasında büyük farklılaşmalar bulunmaktadır. 14-17 yaş grubunda erkeklerin net okullaşma oranı bakımından Rize %99,7, Bolu %97,6, Trabzon %93,9, Amasya %92,4, Burdur ve Eskişehir %92,2, Isparta %91,8, Ankara %91,5, Ordu %91,4, Çorum %91,2, Osmaniye %91,1 ve Kırıkkale %91 ile en yüksek olan iller iken Ağrı %68,6, Muş %69,3, Gümüşhane %71,9, Kars %74,8 ve Şanlıurfa %75,4 ile en düşük illerdir. 14-17 yaş grubunda kızların net okullaş-

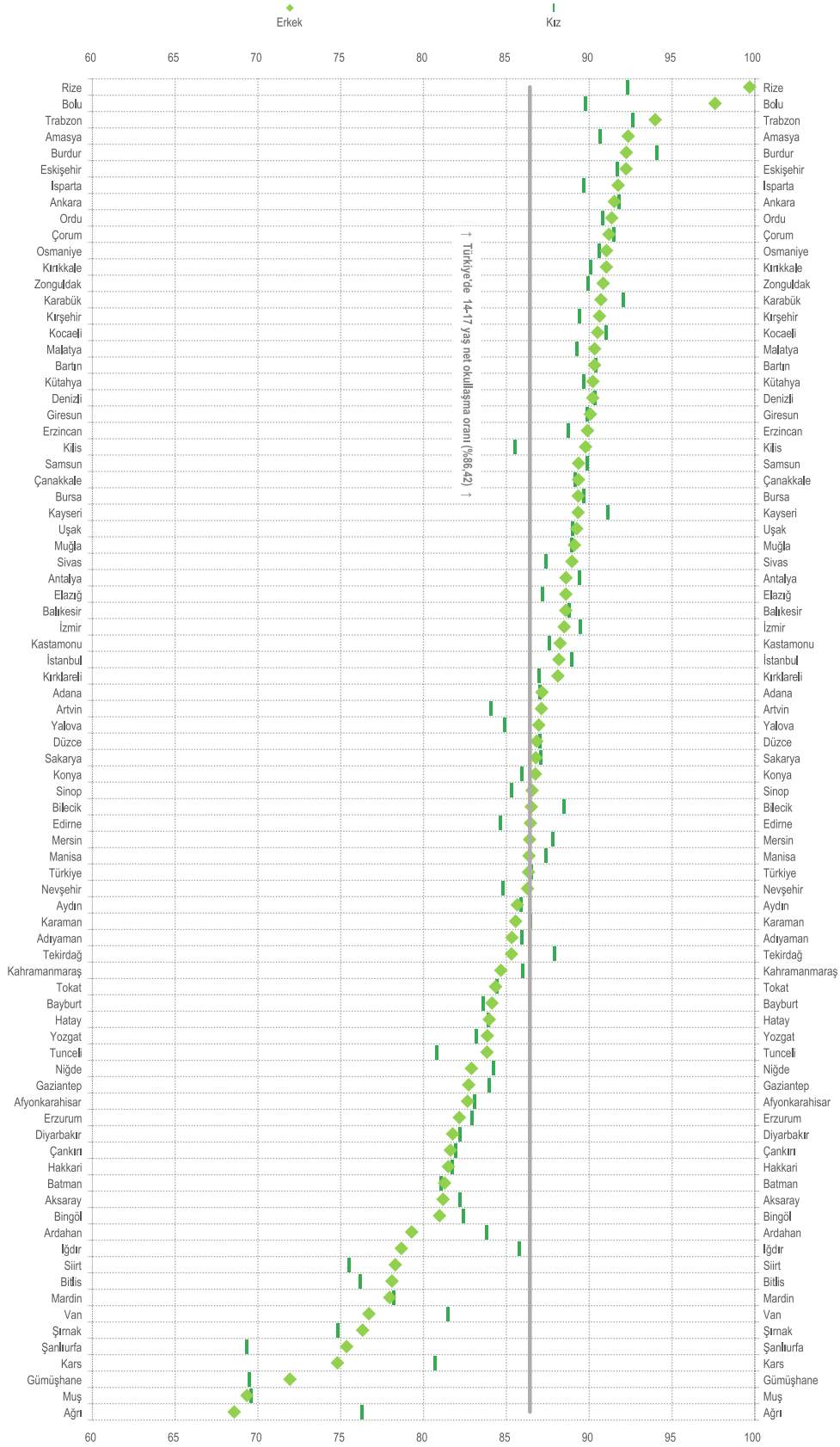
ma oranının en yüksek olduğu iller ise sırasıyla Burdur (%94,1), Trabzon (%92,6), Rize (%92,3), Karabük (%92,1), Ankara (%91,8), Eskişehir (%91,7), Çorum (%91,5), Kayseri (%91,1), Kocaeli (%91), Ordu (%90,8), Amasya (%90,7), Osmaniye (%90,6), Bartın (%90,4), Denizli (%90,3) ve Kırıkkale (%90,1) iken en düşük olduğu iller ise Şanlıurfa (%69,3), Gümüşhane (%69,5), Muş (%69,6), Şırnak (%74,8), Siirt (%75,5), Bitlis (%76,2), Ağrı (%76,3) ve Mardin (%78,2)'dir. 14-17 yaş grubunda erkeklerin net okullaşma oranı Türkiye ortalamasından düşük olan 34 il bulunurken, kızların net okullaşma oranı Türkiye ortalamasından düşük olan 38 il bulunmaktadır. 14-17 yaş grubunda il düzeyinde kız ve erkeklerin net okullaşma oranları arasındaki fark Bolu (%7,8 puan), Rize (%7,4 puan), Şanlıurfa (%6 puan), Kilis (%4,3 puan), Artvin (%3,1 puan) ve Tunceli (%3 puan)'de erkekler lehine iken Ağrı (%7,7 puan), Iğdır (%7,1 puan), Kars (%5,9 puan), Van (%4,8), Ardahan (%4,5 puan) ve Tekirdağ (%2,6 puan)'da kızlar lehinedir. Teorik olarak 14-17 arası yaş grubuna denk düşen ortaöğretim kademesinin zorunlu eğitim kapsamında olmasına rağmen çoğu ilde hem kızların hem de erkeklerin eğitimin dışında olduğu görülmektedir.

Şekil A.2.4 İllere ve cinsiyete göre 5 yaş için net okullaşma oranları (%) (2024/25)

Kaynak: MEB (2025).

Şekil A.2.5 İllere ve cinsiyete göre 14-17 yaş grubunda net okullaşma oranları (%) (2024/25)

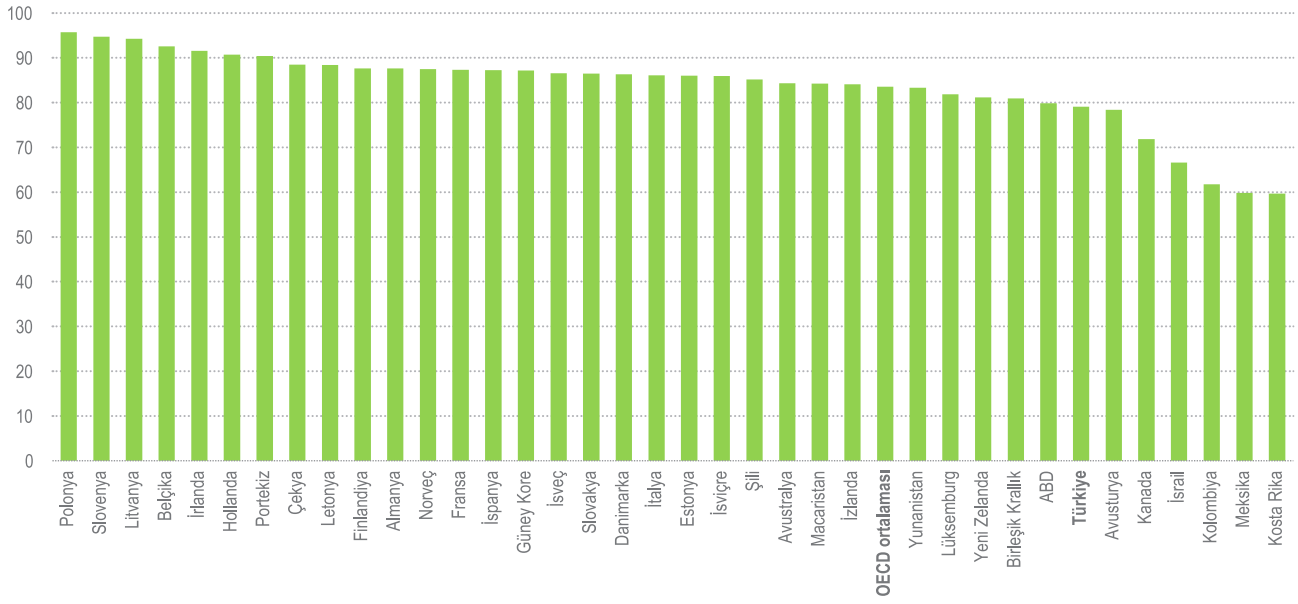

Kaynak: MEB (2025).

2023 yılında OECD ülkelerinde 15-19 yaş grubunda net okullaşma oranları Şekil A.2.6'te verilmiştir. Buna göre 2023 yılında OECD ülkelerinde 15-19 yaş grubunda net okullaşma oranı Polonya'da %96, Slovenya'da %95, Litvanya'da %94, Belçika'da %93, İrlanda'da %92, Hollanda'da %91, Portekiz'de %90, Çekya, Letonya, Finlandiya ve Almanya'da %88, Norveç, Fransa, İspanya, Güney

Kore ve İsveç'te %87 iken Kosta Rika ve Meksika'da %60, Kolombiya'da %62, İsrail'de %67, Kanada'da %72, Avusturya'da %78, Türkiye'de %79 ve ABD'de %80'dir. 15-19 yaş grubunda net okullaşma oranı OECD ülkeleri ortalaması %84 olup, Türkiye %79 ile OECD ortalamasının %5 puan altında bulunmaktadır.

Şekil A.2.6 OECD ülkelerinde 15-19 yaş grubunda net okullaşma oranları (%) (2023)

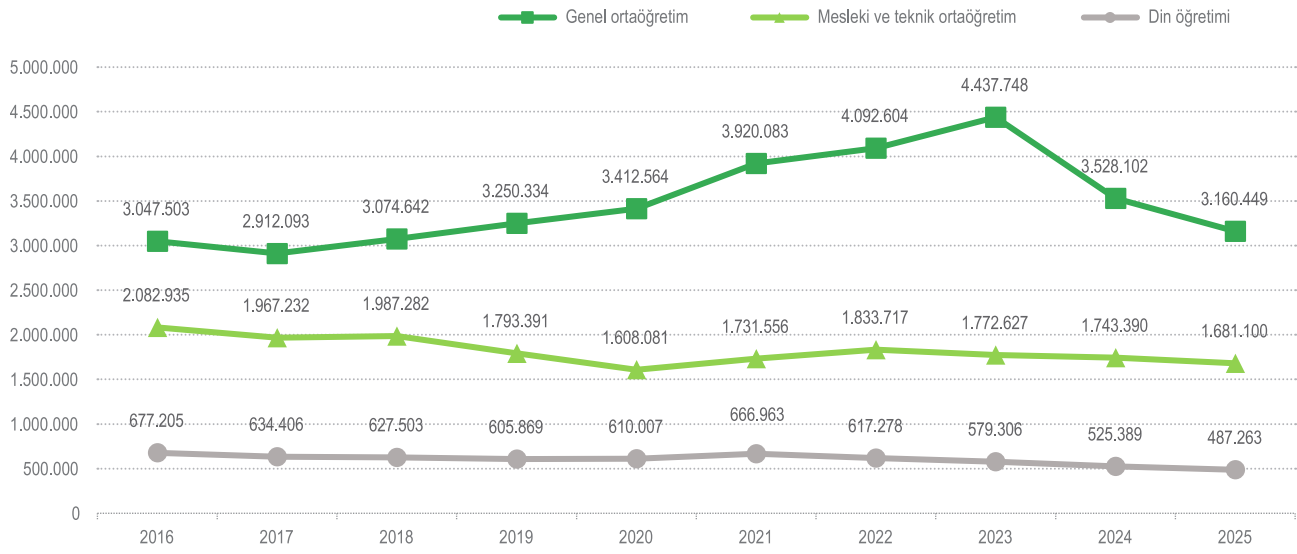
Kaynak: OECD (2026) verileri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

ORTAÖĞRETİMDE FARKLI OKULLARDA KAÇ ÖĞRENCİ VARDIR?

Bu göstergede önce okul türüne göre ortaöğretimde toplam öğrenci sayılarında yaşanan değişim ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Sonrasında OECD ülkelerinde okul türüne göre ortaöğretimdeki öğrenci oranları ile kız öğ-

renci oranları analiz edilmiştir. Son olarak ise fen liseleri, sosyal bilimler liseleri, imam hatip ortaokulları ve imam hatip liselerindeki öğrenci sayılarında yaşanan değişim cinsiyet değişkenine göre ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Şekil A.3.1 Okul türüne göre ortaöğretimde toplam öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitim Bakanlığı 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

2016 ile 2025 yılları arasında okul türüne göre ortaöğretimde toplam öğrenci sayılarında yaşanan değişim Şekil A.3.1'de gösterilmiştir. Buna göre 2016 yılında genel ortaöğretimde 3 milyon 47 bin 503 olan öğrenci sayısı 2023 yılına kadar artış eğilimi göstermiş ve 4 milyon 437 bin 748 olmuş, sonrasında ise son iki yıldır önemde düşüşlerle birlikte 2025 yılında 3 milyon 160 bin 449 öğrenciye gerilemiştir. Mesleki ve teknik ortaöğretimde 2016 yılında 2 milyon 82 bin 935 olan öğrenci sayısı 2020 yılına kadar düşüş trendine girmiş, sonrasında 2022 yılına kadar artış ve 2025 yılına kadar da düşüş eğilimi göstermiş ve 1 milyon 681 bin 100 olmuştur. Din öğretiminde ise 2016 yılında 677 bin 205 olan öğrenci sayısı 2020 yılına kadar düşüş yaşamış, 2021 yılında ciddi bir artışla 666 bin 963 olmuştur. Sonrasında ise 2025 yılına kadar sürekli düşüş eğilimi göstermiş ve 2024/25 eğitim-öğretim yılında ortaöğretim din öğretiminde toplam öğrenci

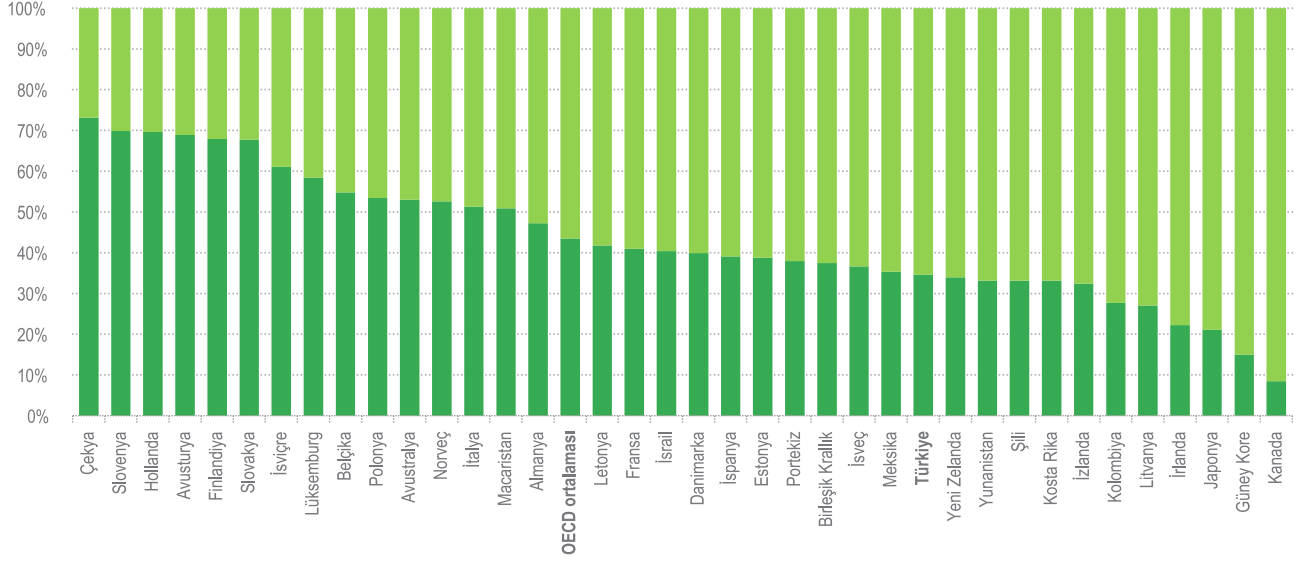
sayısı son on yılın en düşük seviyesinde gerçekleşerek 487 bin 263 olmuştur.

2023 yılında OECD ülkelerinde okul türüne göre ortaöğretimdeki öğrenci oranları Şekil A.3.2'de verilmiştir. 2023 yılı verilerine göre OECD ülkelerinde ortaöğretimde mesleki programlardaki öğrenci oranı Çekya'da %73, Slovenya ve Hollanda'da %70, Avusturya'da %69, Finlandiya ve Slovenya'da %68, İsveç'te %61, Lüksemburg'da %58, Belçika'da %55, Polonya, Avustralya ve Norveç'te %53, İtalya ve Macaristan'da %51 iken Kanada'da %8, Güney Kore'de %15, Japonya'da %21, İrlanda'da %22, Litvanya'da %27, Kolombiya'da %28, İzlanda'da %32, Kosta Rika, Şili ve Yunanistan'da %33, Yeni Zelanda'da %34, Türkiye ve Meksika'da %35'tir. Diğer taraftan ortaöğretimde genel programlardaki öğrenci oranı en fazla olan OECD ülkelerinin başında sırasıyla Kanada, Güney Kore, Japonya,

İrlanda, Litvanya ve Kolombiya gelirken en az olan ülkeler ise Çekya, Slovenya, Hollanda, Avusturya, Finlandiya ve Slovakya'dır. Ortaöğretimde mesleki programlardaki

öğrenci oranı bakımından OECD ülkeleri ortalaması %44 olup, Türkiye %35 ile OECD ortalamasının %9 puan altında bulunmaktadır.

Şekil A.3.2 OECD ülkelerinde okul türüne göre ortaöğretimdeki öğrenci oranları (2023)

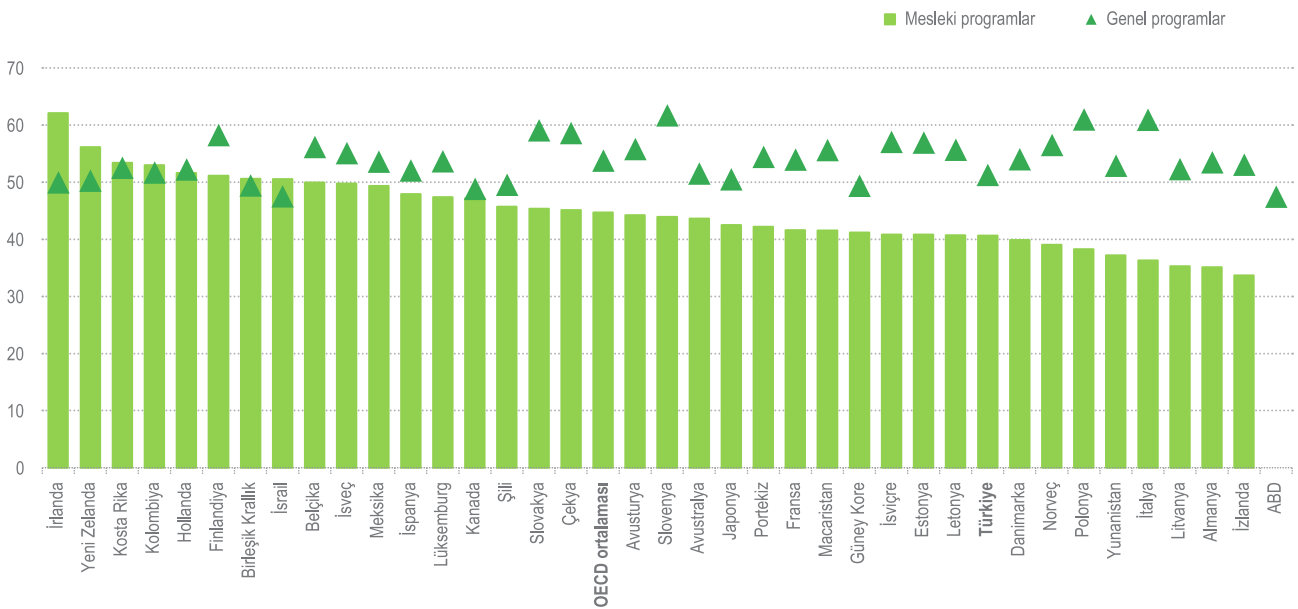

Kaynak: OECD (2025).

Şekil A.3.3'te 2023 yılında OECD ülkelerinde okul türüne göre ortaöğretimdeki kız öğrenci oranları gösterilmiştir. Buna göre 2023 yılında OECD ülkelerinde ortaöğretim-

de genel programlardaki kız öğrenci oranı en fazla olan ülkeler sırasıyla Slovenya (%62), Polonya (%61), İtalya (%61), Slovakya (%59), Çekya (%59), Finlandiya (%58), İs-

Şekil A.3.3 OECD ülkelerinde okul türüne göre ortaöğretimdeki kız öğrenci oranları (2023)

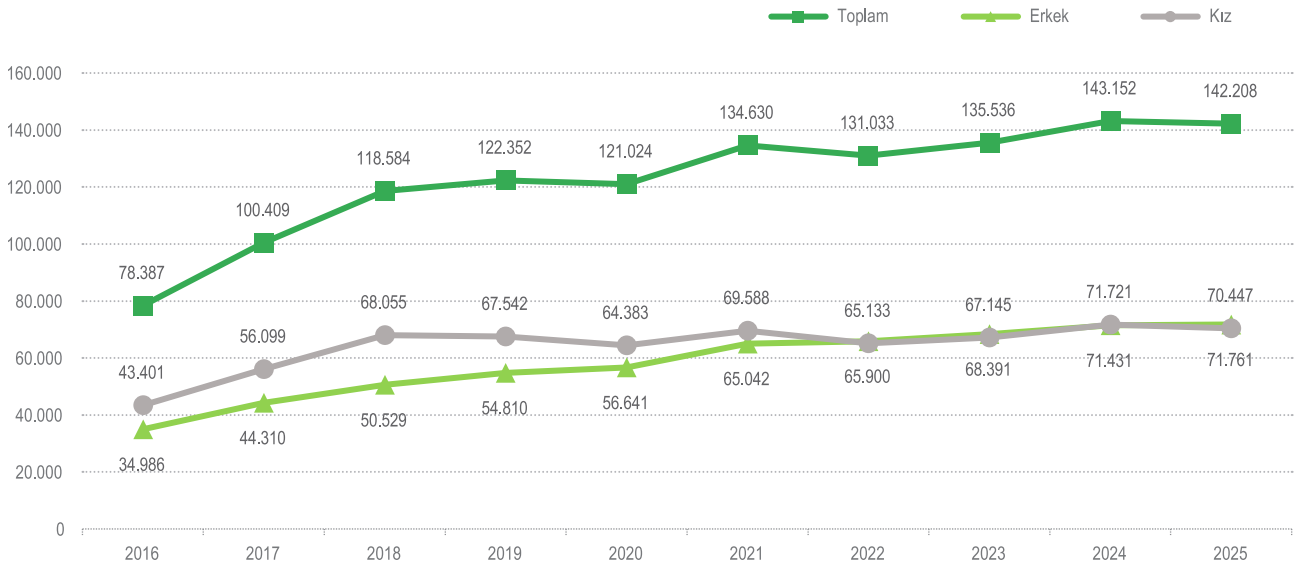

Kaynak: OECD (2025).

viçre (%57) ve Estonya (%57) iken kız öğrenci oranı en az olan ülkeler ise ABD (%47), İsrail (%47), Kanada (%49), Güney Kore (%49), Birleşik Krallık (%49) ve Şili (%49)'dir. Ortaöğretimde mesleki programlardaki kız öğrenci oranı en fazla olan ülkeler ise sırasıyla İrlanda (%62), Yeni Zelanda (%56), Kosta Rika (%53), Kolombiya (%53), Hollanda (%52), Finlandiya (%51), Birleşik Krallık (%51) ve İsrail

(%51) iken kız öğrenci oranı en az olan ülkeler ise İzlanda (%34), Almanya (%35), Litvanya (%35), İtalya (%36), Yunanistan (%37), Polonya (%38) ve Norveç (%39)'dir. Ortaöğretimde genel ve mesleki programlardaki kız öğrenci oranları bakımından OECD ülkeleri ortalamaları sırasıyla %54 ve %45 olup, Türkiye'nin bu oranları ise %51 ve %41'dir.

Şekil A.3.4 Cinsiyete göre fen liselerindeki öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)

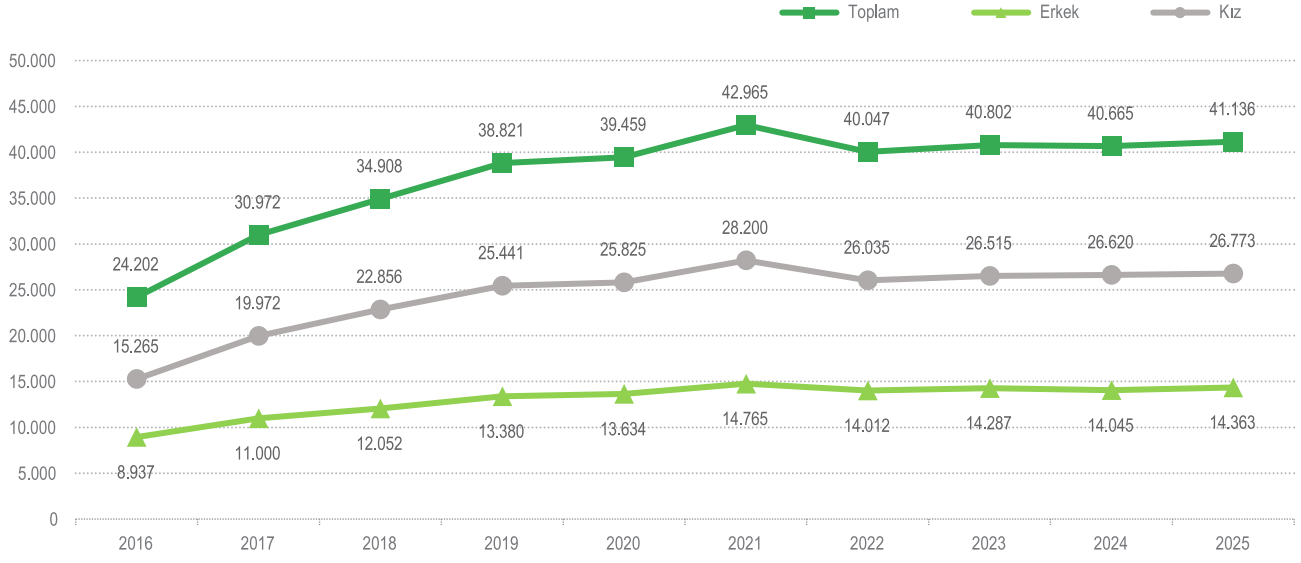

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.
Not: Özel fen liseleri hariçtir.

Şekil A.3.4'te 2016 ile 2025 yılları arasında cinsiyete göre fen liselerindeki öğrenci sayılarında yaşanan değişim verilmiştir. Buna göre 2016 yılında fen liselerindeki toplam öğrenci sayısı 78 bin 387 iken 2024/25 eğitim-öğretim yılında bu öğrenci sayısı bir önceki yıla göre 944 azalarak 142 bin 208 olmuştur. 2016-2021 arasında fen liselerindeki toplam kız öğrenci sayısı hep erkek öğrencilerin sayısından fazla iken 2022 ile 2025 yılları arasında bazen erkek öğrencilerin sayısı kız öğrencilerin sayısını, bazen de kız öğrencilerin sayısı erkek öğrencilerin sayısını bir miktar geçmiştir. 2016 yılında fen liselerinde 34 bin 986 erkek, 43 bin 401 kız öğrenci varken 2024/25 eğitim-öğretim yılı itibarıyla 71 bin 761 erkek ve 70 bin 447 kız öğrenci bulunmaktadır. Son on yılda 2022 yılına kadar fen liselerine yerleşme bakımından kız öğrenciler erkek öğrencilere göre nispeten daha başarılı olduğu söylenebilir.

2016 ile 2025 yılları arasında cinsiyete göre sosyal bilimler liselerindeki öğrenci sayılarında yaşanan değişim Şekil A.3.5'te gösterilmiştir. Buna göre 2016 yılında 24 bin 202 olan sosyal bilimler liselerindeki toplam öğrenci sayısı 2021 yılına kadar sürekli artış göstermiş ve 42 bin 965'e yükselmiştir. Sonrasında ise 40 bin bandına gerileyerek 2024 yılına kadar bu seviyelerde kalmıştır. 2024/25 eğitim-öğretim yılında sosyal bilimler liselerindeki öğrenci sayısı bir önceki yıla göre bir miktar artarak 41 bin 136 olarak gerçekleşmiştir. Sosyal bilimler liselerindeki kız öğrenci sayısı son on yıldır erkek öğrencilerin sayısından fazladır. 2016 yılında sosyal bilimler liselerinde 8 bin 937 erkek, 15 bin 265 kız öğrenci bulunurken 2024/25 eğitim-öğretim yılına gelindiğinde ise 14 bin 363 erkek ve 26 bin 773 kız öğrenciye ulaşılmıştır.

Şekil A.3.5 Cinsiyete göre sosyal bilimler liselerindeki öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)

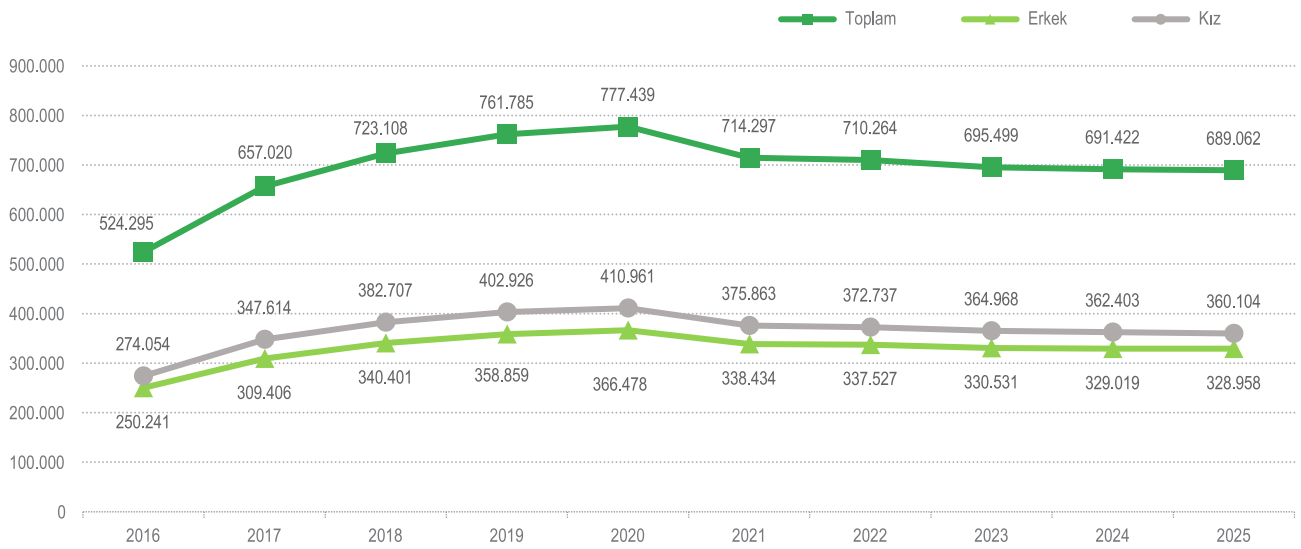

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.
Not: Özel sosyal bilimler liseleri hariçtir.

Şekil A.3.6'da 2016 ile 2025 yılları arasında cinsiyete göre imam hatip ortaokullarındaki öğrenci sayılarında yaşanan değişim verilmiştir. Buna göre 2016 yılında 524 bin 295 olan göre imam hatip ortaokullarındaki toplam öğrenci sayısı 2020 yılına kadar sürekli artış eğilimi göstermiş ve 2020 yılında en üst düzeye ulaşarak 777 bin

439'a ulaşmıştır. Sonrasında ise 2025 yılına kadar sürekli düşüş eğilimi göstermiş ve 2024/25 eğitim-öğretim yılında da 686 bin 62 olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılında imam hatip ortaokullarında 250 bin 241 erkek ve 274 bin 54 kız öğrenci varken 2024/25 eğitim-öğretim yılında erkek öğrencilerin sayısı 328 bin 958'e, kız öğrencilerin sayısı

Şekil A.3.6 Cinsiyete göre imam hatip ortaokullarındaki öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)

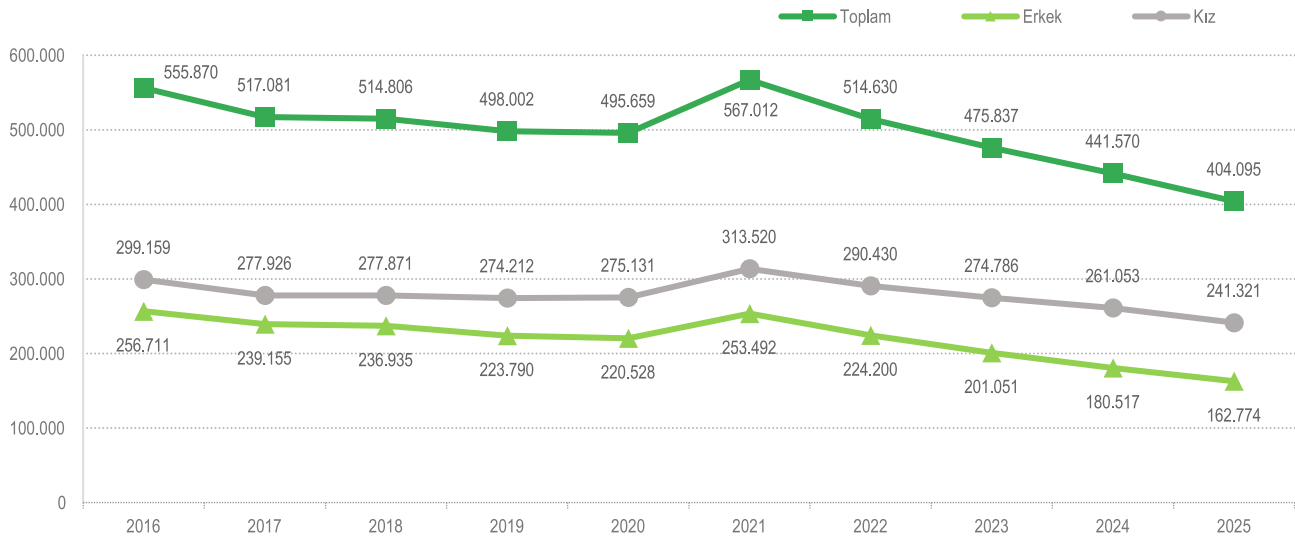
Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

da 360 bin 104'e ulaşmıştır. Son on yıldaki verilere göre imam hatip ortaokullarındaki kız öğrencilerin sayısı erkek öğrencilerin sayısından hep fazla olmuştur.

2016 ile 2025 yılları arasında cinsiyete göre imam hatip liselerindeki öğrenci sayılarında yaşanan değişim Şekil A.3.7'de gösterilmiştir. 2016 yılında imam hatip liselerindeki toplam öğrenci sayısı 555 bin 870 iken 2020 yılına kadar sürekli düşüş eğilimi göstermiştir. 2021 yılında ise imam hatip liselerindeki toplam öğrenci sayısı 567 bin 12'ye ulaşarak son on yılın en yüksek seviyesinde ger-

çekleşmiştir. Sonrasında 2025 yılına kadar sürekli düşüş eğilimi göstermiş ve 2024/25 eğitim-öğretim yılı itibarıyla öğrenci sayısı 404 bin 95'e gerilemiştir. Son on yıllık verilere göre imam hatip liselerindeki kız öğrencilerin sayısı erkek öğrencilerin sayısından hep fazla olmuş olup kız ve erkek öğrenciler arasındaki fark kızlar lehine sürekli artış eğilimindedir. 2016 yılında imam hatip liselerinde 256 bin 711 erkek, 299 bin 159 kız öğrenci öğrenim görürken 2024/25 eğitim-öğretim yılında bu öğrenim gören öğrenci sayıları erkeklerde 162 bin 774'e, kızlarda ise 241 bin 321'e gerilemiştir.

Şekil A.3.7 Cinsiyete göre imam hatip liselerindeki öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

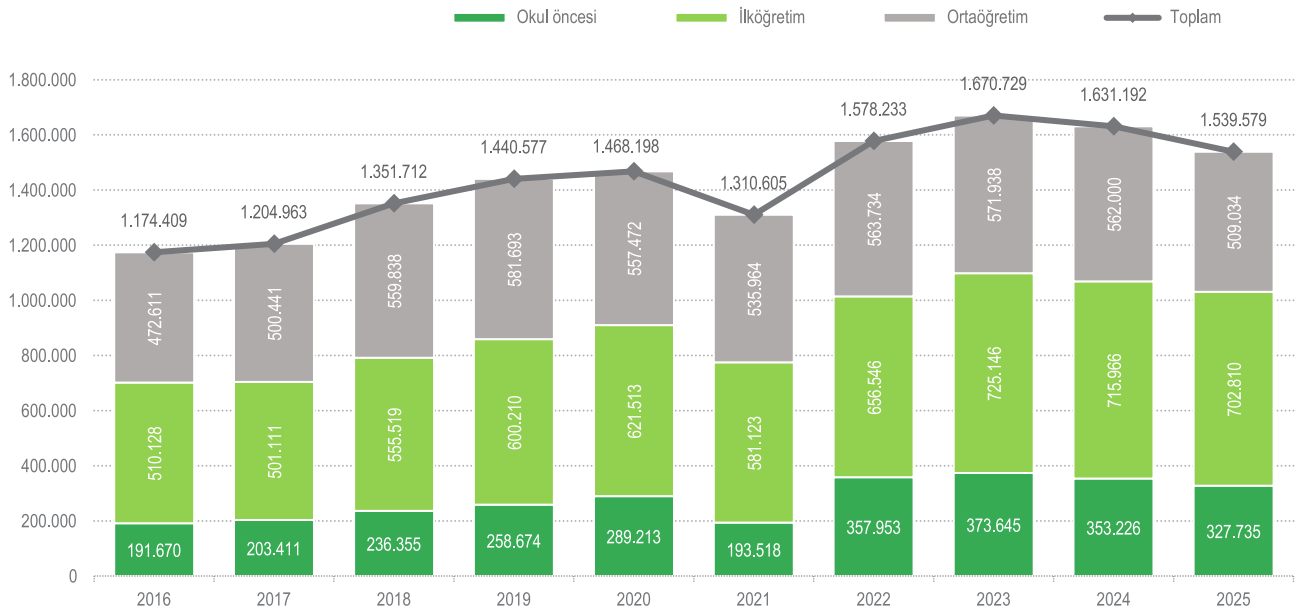
Not: Açıköğretim öğrenci sayıları dâhil değildir.

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARINDA NE KADAR ÖĞRENCİ ÖĞRENİM GÖRMEKTEDİR?

Bu gösterge altında 2016 ile 2025 yılları arasında kademelere göre özel öğretim kurumlarındaki öğrenci sayılarında yaşanan değişim ele alınmıştır. Sonrasında kademelere göre özel öğretim kurumlarındaki öğrencilerin toplam öğrenci sayısı içindeki payının yıllara göre değişimi

mi ayrıntılı olarak incelenmiştir. Son olarak ise OECD ülkelerinde kademelere göre özel öğretim kurumlarındaki öğrenci oranları, Türkiye verileriyle karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir.

Şekil A.4.1 Kademelere göre özel öğretim kurumlarındaki öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

2016 ile 2025 yılları arasında kademelere göre özel öğretim kurumlarındaki öğrenci sayılarında yaşanan değişim Şekil A.4.1'de verilmiştir. Buna göre 2016 yılında özel öğretim kurumlarındaki toplam öğrenci sayısı 1 milyon 174 bin 409 iken 2020 yılına kadar sürekli artış eğilimi göstermiş, 2021 yılında önemli bir düşüş yaşanmış, sonrasında ise 2022 ve 2023 yıllarında artış ve 2024 ile 2025 yıllarında ise düşüş göstermiş ve özel öğretim kurumlarındaki toplam öğrenci sayısı 2024/25 eğitim-öğretim yılında 1 milyon 539 bin 579 olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılında özel okul öncesi kademesinde 191 bin 670 olan öğrenci sayısı 2024/25 eğitim-öğretim yılında 327 bin 735 olarak gerçekleşmiştir. Özel ilköğretim ve ortaöğretim kademelerindeki öğrenci sayılarındaki değişimi bakıldığında ise 2016 yılında ilköğretim kademesinde 510 bin 128, orta-

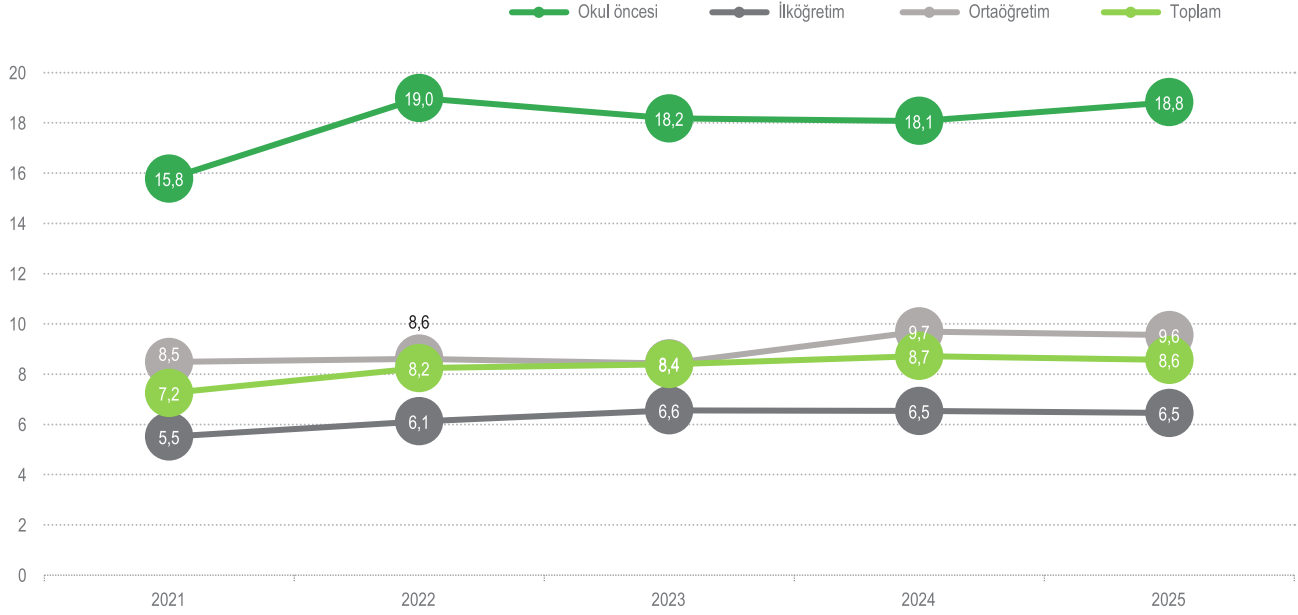
öğretim kademesinde 472 bin 611 olan öğrenci sayıları 2024/25 eğitim-öğretim yılında sırasıyla 702 bin 810 ve 509 bin 34 olarak gerçekleşmiştir. Burada dikkat çeken husus son iki yıldır özel öğretim kurumlarındaki toplam öğrenci sayılarında yaşanan düşüştür.

Şekil A.4.2'de 2021 ile 2025 yılları arasında kademelere göre özel öğretim kurumlarındaki öğrencilerin toplam öğrenci sayısı içindeki payında yaşanan değişim gösterilmiştir. Buna göre 2021 yılında özel öğretim kurumlarındaki öğrencilerin toplam öğrenci sayısı içindeki payı %7,2 iken 2025 yılında %8,6'ya yükselmiştir. Tüm kademelerde özel öğretimdeki payı en yüksek olan kademe okul öncesi olup 2021 yılında %15,8 iken 2025 yılında özel okul öncesi kademesindeki öğrencilerin toplam okul ön-

cesi öğrencileri içindeki payı %18,8 olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılında hem özel ilköğretim hem de özel ortaöğretim kademesindeki öğrencilerin toplam ilköğretim ve

ortaöğretim öğrencileri içindeki payları sırasıyla %5,5 ve %8,5 iken 2024/25 eğitim-öğretim yılında bu paylar sırasıyla %6,5 ve %9,6'ya yükselmiştir.

Şekil A.4.2 Kademelere göre özel öğretim kurumlarındaki öğrencilerin toplam öğrenci sayısı içindeki payında yaşanan değişim (%) (2021-2025)

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.
Not: Açıköğretim öğrenci sayıları dâhildir.

2023 yılında OECD ülkelerinde kademelere göre özel öğretim kurumlarındaki öğrenci oranları Tablo A.4.3'te verilmiştir. OECD ülkeleri arasında hem ilkokul hem ortaokul hem de ortaöğretim kademesinde özel öğretim kurumlarındaki öğrenci oranları aşırı düzeyde farklılaşmaktadır. Buna göre OECD ülkelerinde ilkokul kademesinde özel öğretim kurumlarındaki öğrenci oranı Hollanda'da %70,4, Şili'de %63,1, Belçika'da %53,9, Birleşik Krallık'ta %38,1, İspanya'da %31,7 ve Avustralya'da %31,3 iken özel öğretim kurumlarındaki öğrenci oranının en az olduğu ülkeler ise İrlanda (%1,1), Slovenya (%1,1), Japonya (%1,3), Güney Kore (%1,7), Finlandiya (%1,7) ve Yeni Zelanda (%2,2)'dir. Ortaokul kademesinde de özel öğretim kurumlarındaki öğrenci oranı %74,1 ile en fazla olan Hollanda olup daha sonra sırasıyla Birleşik Krallık (%72,9), Şili (%60,5), Belçika (%57,6), Avustralya (%43,4), İspanya

(%31,8) ve Danimarka (%31,3) ülkeleri iken en az olan ülkeler ise Slovenya (%1), İzlanda (%2,6), İtalya (%4,1), Çekya (%4,3) ve Letonya (%4,6)'dir. Ortaöğretim kademesinde özel öğretim kurumlarındaki öğrenci oranları incelendiğinde bu kademe de en fazla öğrenci oranı Hollanda'da (%92) olup daha sonra sırasıyla en fazla olan ülkeler Birleşik Krallık (%81), Şili (%64,2), Belçika (%59,1), Avustralya (%54,3), Güney Kore (%40,7), Japonya (%36,9), İspanya (%30,6), Fransa (%30,6) ve Macaristan (%30,3) iken en az olan ise İrlanda (%0,9), Danimarka (%2,4), Litvanya (%3,3), Estonya (%4,4) ve Yunanistan (%5,2) ülkeleridir. Türkiye'nin 2023 yılı verilerine göre ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim kademesinde özel öğretim kurumlarındaki öğrenci oranları sırasıyla %6,3, %6,8 ve %8,4 olup OECD ülkeleri ortalamaları olan ve sırasıyla %14,5, %17,6 ve %22,7'nin oldukça altındadır.

Tablo A.4.3 OECD ülkelerinde kademelere göre özel öğretim kurumlarındaki öğrenci oranları (%) (2023)

	İlkokul	Ortaokul	Ortaöğretim
Hollanda	70,4	74,1	92,0
Birleşik Krallık	38,1	72,9	81,0
Şili	63,1	60,5	64,2
Belçika	53,9	57,6	59,1
Avustralya	31,3	43,4	54,3
Güney Kore	1,7	16,3	40,7
Japonya	1,3	7,6	36,9
İspanya	31,7	31,8	30,6
Fransa	15,2	22,3	30,6
Macaristan	20,9	22,5	30,3
Kolombiya	20,0	18,6	27,7
Portekiz	13,1	12,5	25,0
İzlanda	3,3	2,6	24,1
Finlandiya	1,7	5,6	22,7
OECD ortalaması	14,5	17,6	22,7
İsveç	12,3	19,0	21,5
Lüksemburg	10,7	18,9	18,9
Slovakya	9,2	9,3	18,4
Çekya	4,0	4,3	17,2
Meksika	9,8	9,3	14,9
İsviçre	5,5	8,5	14,0
Polonya	7,8	7,2	13,8
Yeni Zelanda	2,2	5,1	12,2
Avusturya	6,2	10,4	12,0
Letonya	3,9	4,6	10,1
İtalya	6,1	4,1	10,0
Norveç	4,0	6,0	9,2
ABD	9,7	9,2	9,0
Almanya	5,2	10,6	8,7
Türkiye	6,3	6,8	8,4
Kanada	6,7	9,7	8,4
Kosta Rika	9,7	9,5	7,9
İsrail	24,4	17,7	7,1
Slovenya	1,1	1,0	6,1
Yunanistan	7,3	6,0	5,2
Estonya	7,3	6,2	4,4
Litvanya	6,8	6,5	3,3
Danimarka	18,4	31,3	2,4
İrlanda	1,1	0,0	0,9

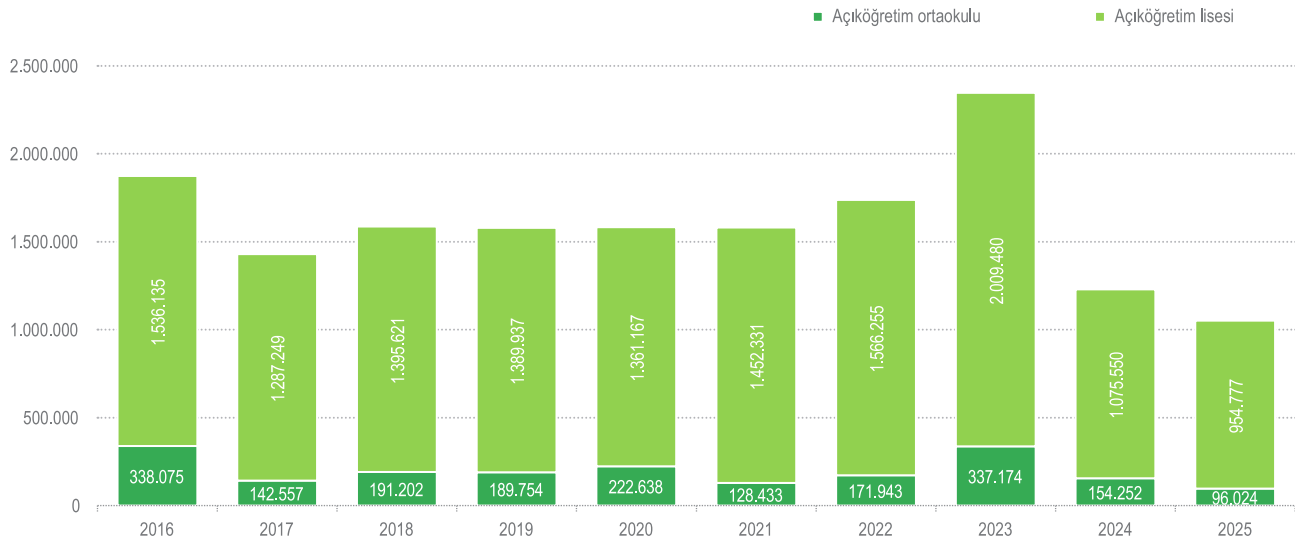
Kaynak: OECD (2026) verileri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

AÇIKÖĞRETİM ORTAOKULU ve LİSESİNDE ÖĞRENCİ SAYISI NE KADARDIR?

Bu gösterge altında ilk önce açıköğretim ortaokulu ve açıköğretim lisesi öğrenci sayılarında yaşanan değişim ile açıköğretim lisesi öğrencilerinin ortaöğretim öğrencileri içindeki payının yıllara göre nasıl değiştiği ele alınmıştır. Sonrasında ise 2024/25 eğitim-öğretim yılında açıköğre-

timde farklı eğitim kademelerindeki kız ve erkek öğrenci sayıları verildikten sonra açıköğretim lisesi öğrencilerinin okul türüne göre oransal dağılımında yaşanan değişim ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Şekil A.5.1 Açıköğretim ortaokulu ve açıköğretim lisesi öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

2016 ile 2025 yılları arasında açıköğretim ortaokulu ve açıköğretim lisesi öğrenci sayılarında yaşanan değişim Şekil A.5.1'de verilmiştir. Buna göre açıköğretimdeki toplam öğrenci sayısı 2016 yılında 1 milyon 874 bin 210 iken 2017 yılında ciddi bir düşüş, sonrasında ise 2022 yılına kadar artış ve azalışlar yaşanmış, 2022/23 eğitim-öğretim yılında ise açıköğretimdeki toplam öğrenci sayısı en yüksek seviyeye ulaşarak 2 milyon 346 bin 654 olmuştur. 2025 yılında ise açıköğretimdeki toplam öğrenci sayısı bir önceki yıla göre 179 bin azalarak 1 milyon 50 bin 801 olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılında açıköğretim ortaokulu öğrenci sayısı 338 bin 75, açıköğretim lisesi öğrenci sayısı ise 1 milyon 536 bin 135 iken 2025 yılına gelindiğinde açıköğretim ortaokulu öğrenci sayısı 96 bin 24'e ve açıköğretim lisesi öğrenci sayısı da 954 bin 777'ye düşmüştür. Açıköğretimde son iki yılda öğrenci sayısındaki düşüş %55,2 oranında olmuştur. Diğer bir ifadeyle açıköğretimdeki öğrenci sayısı son iki yılda yarısından

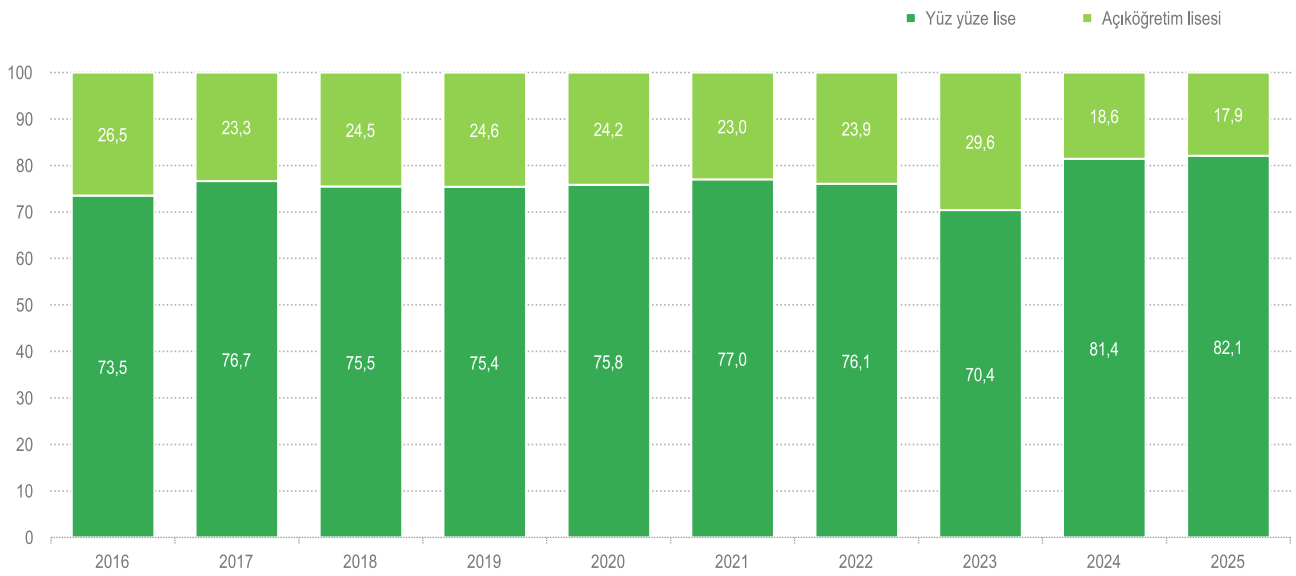
fazla azalmıştır. Buna ilave olarak açıköğretim liselerinde kayıtlı öğrenci sayısı son iki yılda 1 milyon 54 bin 703 azalarak 2025 yılında 954 bin 777 olmuştur. Bu düşüşün temel nedenleri arasında MEB'in bu alandaki bazı sorunları görmesi, özellikle 2022/23 eğitim-öğretim yılındaki artışın nedenlerini incelemesi sonucunda, 22 Ekim 2024 Tarihli ve 32700 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı Açık Öğretim Kurumları Yönetmeliğinde değişikliğe gitmiştir. Bu yönetmelikle birlikte "Açıköğretim kurumları dışındaki örgün eğitim kurumlarında kayıtlı öğrencilerden ilgili mevzuat hükümlerine göre Bakanlıkça açıköğretim liselerine geçişlerine izin verilenler" maddesi kapsamında örgün eğitimden açıköğretime geçişlerde öğrencilerde belirli şartlar aramış ve geçişleri sınırlandırmıştır. Dolayısıyla 2024-25 öğretim yılında örgün eğitimden açıköğretime kayıt aldırma sınırlandırıldığından öğrenci sayısının daha da artmasının önüne geçilmiştir. Öğrenci sayısındaki düşü-

şün diğer en önemli nedeni ise mezuniyet oranıdır. Hem lise son sınıfta kaydını açıköğretime alıran başarılı öğrencilerin bir sene sonra mezun olmaları hem de açıköğretimde öğrenim gören öğrencilerin mezun olmalarıdır.

Şekil A.5.2'de 2016 ile 2025 yılları arasında ortaöğretimde öğretim türüne göre öğrencilerin oransal dağılımında yaşanan değişim gösterilmiştir. Buna göre 2016 yılında ortaöğretimdeki öğrencilerin %26,5'ini açıköğretim lisesi öğrencileri oluştururken %73,5'ini ise yüz yüze öğre-

nim gören lise öğrencileri oluşturmuştur. 2023 yılında açıköğretim lisesi öğrencilerinin ortaöğretimdeki payı bugüne kadarki en yüksek seviye olan %29,6'ya yükselmiş, yüz yüze öğrenim gören öğrencilerin payı da %70,4 olarak gerçekleşmiştir. 2024/25 eğitim-öğretim yılına gelindiğinde açıköğretim lisesi öğrencilerinin ortaöğretim içindeki payı son on yılın en düşük seviyesine gerilemiş ve %17,9 olarak gerçekleşmiş, yüz yüze öğrenim gören öğrencilerin payı da %82,1'e yükselmiştir.

Şekil A.5.2 Ortaöğretimde öğretim türüne göre öğrencilerin oransal dağılımında yaşanan değişim (2016-2025)

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

Tablo A.5.3'te 2024/25 eğitim-öğretim yılında cinsiyete ve eğitim kademesine göre açıköğretimde öğrenci sayıları verilmiştir. Buna göre 2024/25 eğitim-öğretim yılında açıköğretim ortaokulunda 96 bin 24, genel açıköğretim

lisesinde 837 bin 927, mesleki açıköğretim lisesinde 38 bin 26 ve açıköğretim imam hatip lisesinde 78 bin 824 öğrenci olmak üzere açıköğretim sisteminde toplam 1 milyon 50 bin 801 öğrenci bulunmaktadır. Açıköğretim

Tablo A.5.3 Cinsiyete ve eğitim kademesine göre açıköğretimde öğrenci sayıları (2024/25)

Eğitim kademesi	Öğrenci sayısı		
	Erkek	Kız	Toplam
Açıköğretim ortaokulu	37.048	58.976	96.024
Açıköğretim lisesi	434.015	403.912	837.927
Mesleki açıköğretim lisesi	22.763	15.263	38.026
Açıköğretim imam hatip lisesi	36.849	41.975	78.824
Toplam	530.675	520.126	1.050.801

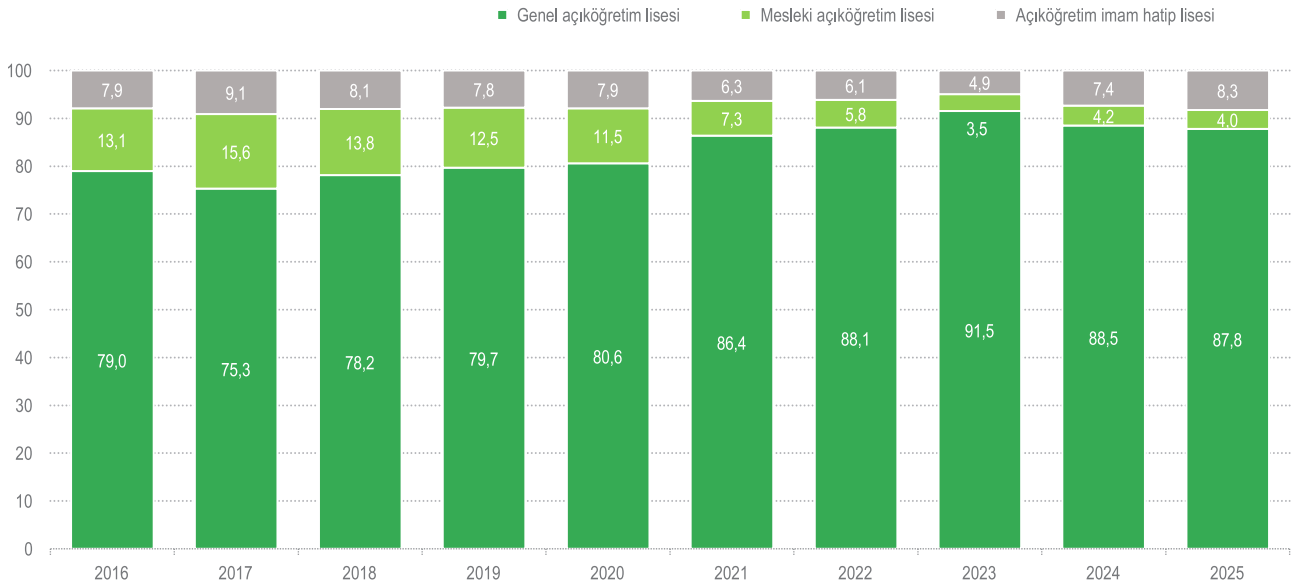
Kaynak: MEB (2025).

lisesi ile mesleki açıköğretim lisesinde erkek öğrencilerin sayısı kız öğrencilerin sayısından fazla iken açıköğretim ortaokulu ile açıköğretim imam hatip lisesinde ise kız öğrencilerin sayısı erkek öğrencilerin sayısından fazladır. Açıköğretimde toplam 530 bin 675 erkek öğrenci bulunurken 520 bin 126 kız öğrenci bulunmaktadır.

2016 ile 2025 yılları arasında okul türlerine göre açıköğretim lisesi öğrencilerinin oransal dağılımında yaşanan değişim Şekil A.5.4'te gösterilmiştir. Genel itibarıyla son on yıllık verilere göre 2023 yılına kadar genel açıköğre-

tim lisesi öğrencilerinin payı artış eğilimindeyken mesleki açıköğretim lisesi ile açıköğretim imam hatip lisesi öğrencilerinin payı da azalma eğiliminde olmuş 2024 ve 2025 yıllarında ise genel açıköğretim lisesi öğrencilerinin payı bir miktar azalmış, açıköğretim imam hatip lisesi öğrencilerinin payı da bir miktar artmıştır. 2024/25 eğitim-öğretim yılı itibarıyla açıköğretim lisesi öğrencileri içerisinde açıköğretim imam hatip lisesi öğrencilerinin payı %8,3, mesleki açıköğretim lisesi öğrencilerinin payı %4 ve genel açıköğretim lisesi öğrencilerinin payı da %87,8 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil A.5.4 Okul türlerine göre açıköğretim lisesi öğrencilerinin oransal (%) dağılımında yaşanan değişim (2016-2025)

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

Bu gösterge altında ilk önce cinsiyete göre okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim düzeyinde özel eğitim alan öğrencilerin son beş yıldaki değişimi analiz edilmiştir. Daha sonra ilköğretim ve ortaöğretimde özel eğitim alan öğrenciler içerisinde kaynaştırma eğitimi alan öğrenciler ile ilköğretim özel eğitim sınıflarındaki öğrenci sayıları

ele alınmıştır. Son olarak ise özel yetenekli öğrencilere hizmet veren Bilim ve Sanat Merkezi (BİLSEM)'ne ilişkin kurum ve kurum başına düşen öğrenci sayıları ile BİLSEM'lerdeki toplam öğrenci sayıları ve cinsiyet oranında yaşanan değişim ayrıntılı olarak incelenmiştir.

Tablo A.6.1 Yıllara ve cinsiyete göre okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretimde özel eğitim alan öğrenci sayıları (2021-2025)

	Okul öncesi			İlköğretim			Ortaöğretim			Örgün özel eğitim toplam		
	Toplam	Erkek	Kız	Toplam	Erkek	Kız	Toplam	Erkek	Kız	Toplam	Erkek	Kız
2021	4.986	3.293	1.693	334.567	212.739	121.828	86.263	53.642	32.621	425.816	269.674	156.142
2022	8.182	5.446	2.736	366.440	233.412	133.028	98.064	60.715	37.349	472.686	299.573	173.113
2023	8.799	5.925	2.874	400.135	254.408	145.727	98.870	60.979	37.891	507.804	321.312	186.492
2024	10.668	7.315	3.353	440.931	279.290	161.641	108.126	66.168	41.958	559.725	352.773	206.952
2025	11.269	7.697	3.572	473.295	298.899	174.396	118.165	71.393	46.772	602.729	377.989	224.740

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan tablo tarafımızca güncellenmiştir.

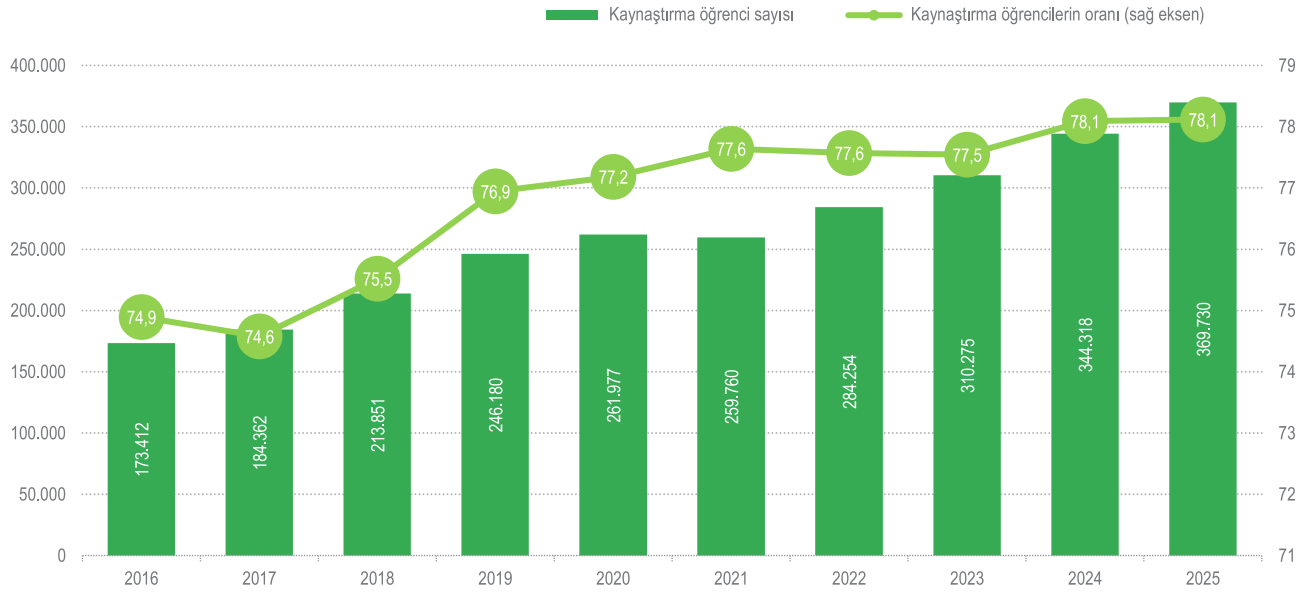
2021 ile 2025 yılları arasında cinsiyete göre okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretimde özel eğitim alan öğrenci sayıları Tablo A.6.1'de verilmiştir. 2021 ile 2025 yılları arasında özel eğitim alan öğrenci sayıları tüm kademelerde sürekli artış göstermiştir. Özellikle ilköğretim kademesinde diğer kademelere göre özel eğitim alan öğrenci sayılarında ciddi bir artış söz konusudur. Buna göre 2021 yılında özel eğitim alan öğrenci sayısı okul öncesinde 4 bin 986, ilköğretimde 334 bin 567, ortaöğretimde 86 bin 263 ve toplamda 425 bin 816 iken 2024/25 eğitim-öğretim yılında özel eğitim alan öğrenci sayısı okul öncesinde 11 bin 269, ilköğretimde 473 bin 295, ortaöğretimde 118 bin 165 ve toplamda ise 602 bin 729 olarak gerçekleşmiştir. Özel eğitim alan kız öğrencilerin sayısı önemli düzeyde erkeklerden daha az olup bu kızların payı 2025 yılı itibarıyla %37,3'tür. Burada ortaöğretime göre ilköğ-

retim kademesinde özel eğitim alan öğrencilerin sayısının çok fazla olması dikkat çekmektedir. Dolayısıyla bu veri, ilköğretimde özel eğitim alan çocukların önemli bir kısmının ortaöğretim kademesine devam edemediğini göstermektedir.

Şekil A.6.2'de 2016 ile 2025 yılları arasında ilköğretimde özel eğitim alan öğrenciler içerisinde kaynaştırma eğitimi alan öğrenci sayısı ve oranında yaşanan değişim gösterilmiştir. Buna göre 2016 yılında ilköğretimde özel eğitim alan öğrencilerin içinde kaynaştırma eğitimi alan 173 bin 412 öğrenci bulunurken 2025 yılında bu öğrencilerin sayısı 369 bin 730'a yükselmiştir. Özel eğitim alan öğrenciler içinde kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin oranına bakıldığında ise 2016 yılında %74,9 iken 2025 yılında bu oran %78,1'e yükselmiştir.

Şekil A.6.2

İlköğretimde özel eğitim alan öğrenciler içerisinde kaynaştırma eğitimi alan öğrenci sayısı ve oranında (%) yaşanan değişim (2016-2025)

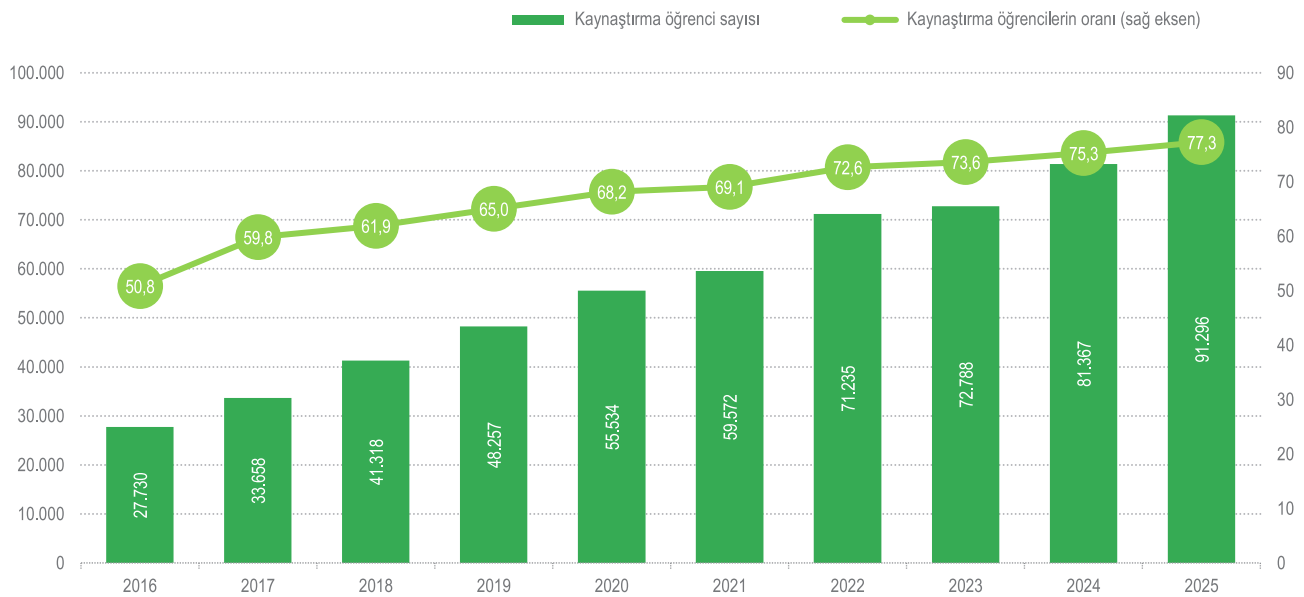
Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

2016 ile 2025 yılları arasında ortaöğretimde özel eğitim alan öğrenciler içerisinde kaynaştırma eğitimi alan öğrenci sayısında ve oranında yaşanan değişim Şekil A.6.3'te verilmiştir. Buna göre 2016 yılında ortaöğretimde özel eğitim alan öğrencilerin içinde kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin sayısı 27 bin 730 iken 2025 yılı

na geldiğinde bu sayı 91 bin 296'ya yükselmiştir. 2016 yılında ortaöğretimde özel eğitim alan öğrenciler içinde kaynaştırma eğitimi alan öğrencilerin oranı %50,8 iken 2024/25 eğitim-öğretim yılında en yüksek seviyeye ulaşmış ve %77,3 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil A.6.3

Ortaöğretimde özel eğitim alan öğrenciler içerisinde kaynaştırma eğitimi alan öğrenci sayısında ve oranında (%) yaşanan değişim (2016-2025)

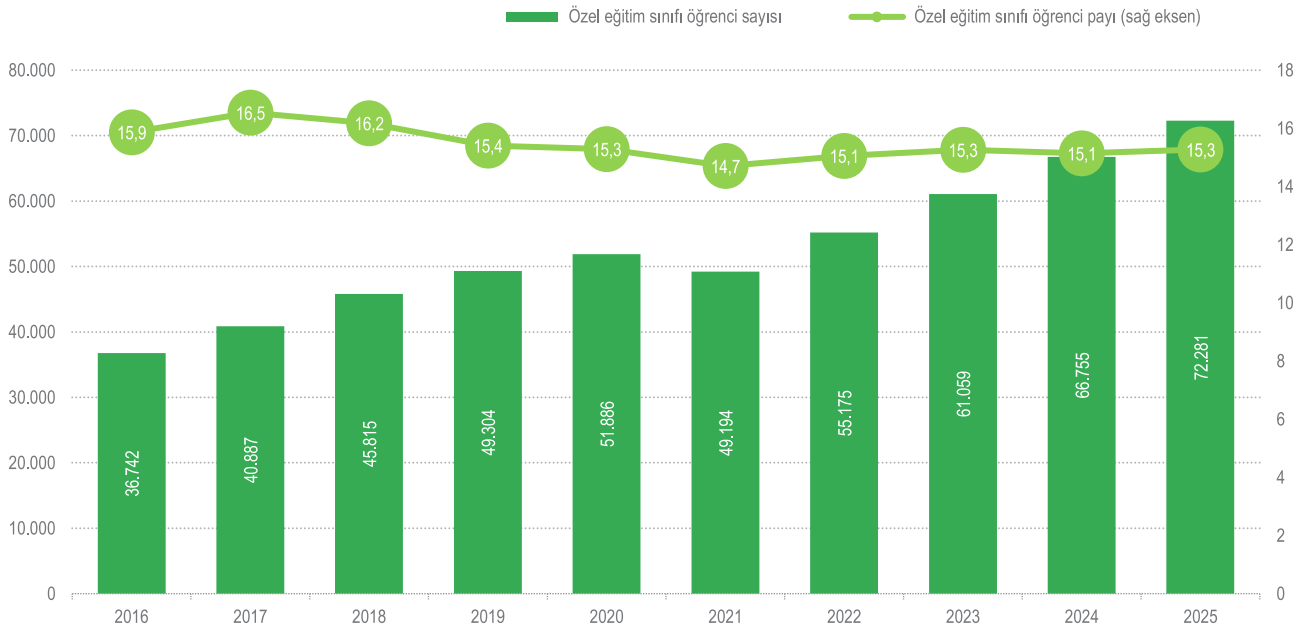

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

Şekil A.6.4'te 2016 ile 2025 yılları arasında ilköğretimde özel eğitim alan öğrenciler içerisinde özel eğitim sınıflarındaki öğrenci sayı ve oranlarında yaşanan değişim gösterilmiştir. Buna göre 2016 yılında ilköğretimde özel eğitim alan öğrencilerin içinde özel eğitim sınıfı öğrenci sayısı 36 bin 742 iken 2024/25 eğitim-öğretim yılında bu

sayı 72 bin 281'e yükselmiştir. İlköğretimde özel eğitim alan öğrenciler içinde özel eğitim sınıflarındaki öğrencilerin oranı ise 2016 yılında %15,9 iken neredeyse 2025 yılına kadar bu seviyelerde kalmış ve 2025 yılında %15,3 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil A.6.4 İlköğretimde özel eğitim alan öğrenciler içerisinde özel eğitim sınıflarındaki öğrenci sayılarında ve oranında (%) yaşanan değişim (2016-2025)

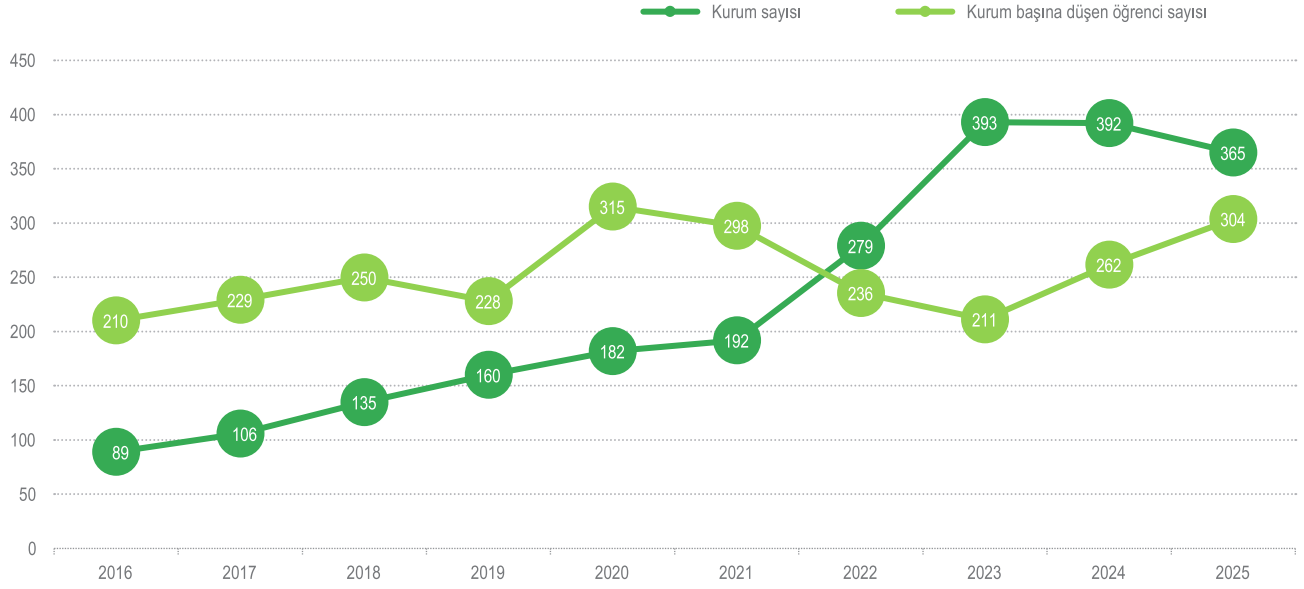
Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

Şekil A.6.5'te 2016 ile 2025 yılları arasında BİLSEM ve kurum başına düşen öğrenci sayılarında yaşanan değişim verilmiştir. Buna göre 2016 yılı sonunda 89 olan BİLSEM sayısı 2023 yılına kadar sürekli artış eğilimi göstermiş ve 2023 yılı sonu itibarıyla 393'e yükselmiştir. Sonrasında 2024 yılında neredeyse sabit kalmış (392), 2025 yılında ise 27 kurum azalarak 365 olmuştur. 2016 yılında kurum başına düşen öğrenci sayısı 210 iken 2020 yılında bu oran en yüksek düzeyde gerçekleşerek 315 öğrenci olmuştur. Sonrasında 2023 yılına kadar düşüş yaşanmış ve 2023 yılında kurum başına 211 öğrenciye kadar düşmüştür. Daha sonra ise 2024 ve 2025 yıllarında artarak 2025 yılı sonu itibarıyla BİLSEM'de kurum başına 304 öğrenci düşecek şekilde gerçekleşmiştir. BİLSEM kurum sayısı 2023 yılına kadar sürekli artmış 2024 yılında ise sabit kalmıştır. BİLSEM sayısının 2023 ve 2024 yıllarında 2021

yılına göre iki katına ulaşmasına rağmen kurum başına düşen öğrenci yoğunluğu azalsa da yeterli düzeyde olmamıştır.

2016 ile 2025 yılları arasında BİLSEM öğrenci sayılarında ve cinsiyet oranında yaşanan değişim Şekil A.6.6'da verilmiştir. Buna göre 2016 yılı sonunda BİLSEM'lerde eğitim alan öğrenci sayısı 18 bin 707 iken 2025 yılı sonunda bu sayı 110 bin 897'ye yükselmiştir. BİLSEM'lerdeki öğrencilerin cinsiyet oranı incelendiğinde ise 2016 yılı sonunda BİLSEM'lerde 100 erkek öğrenciye karşılık 97 kız öğrenci eğitim almış iken bu oran 2019 yılında en yüksek cinsiyet oranına ulaşmış ve 113 olarak gerçekleşmiştir. Sonrasında düşüş ve artışlarla 2025 yılı sonu itibarıyla her 100 erkeğe karşılık 99 kız öğrenci BİLSEM'lerde eğitim almış durumdadır.

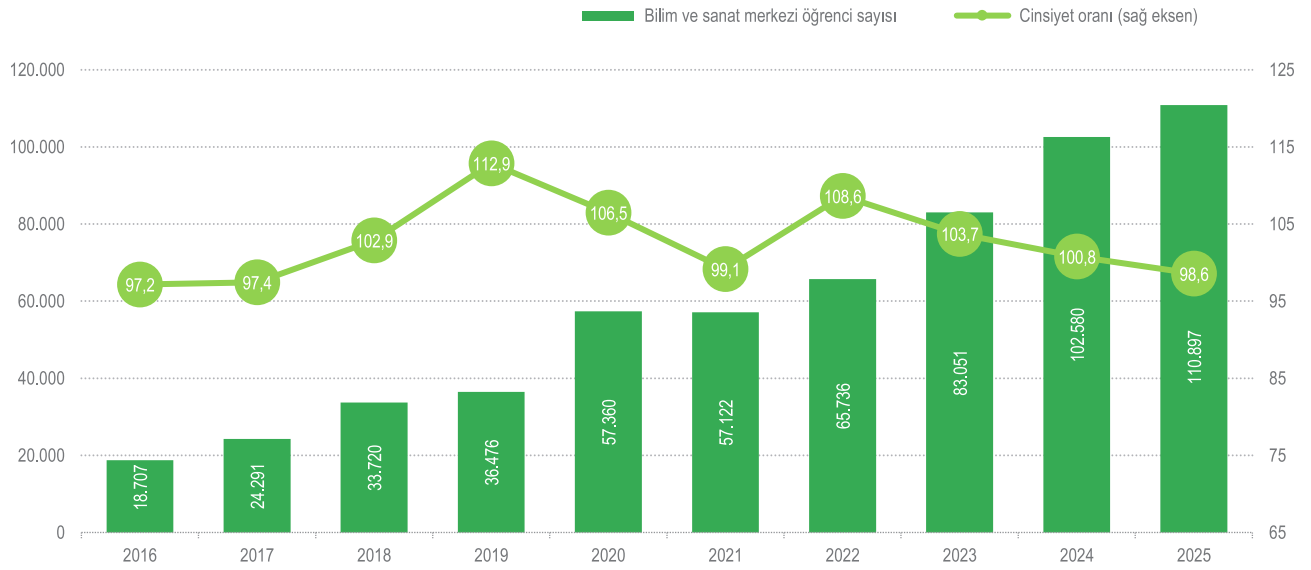
Şekil A.6.5 BİLSEM ve kurum başına düşen öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

Not: Yaygın eğitim kursiyer sayıları, eğitim-öğretim yılı sonu verilerini içermektedir. Bu şekildeki yıllara ilişkin veriler eğitim-öğretim yılındaki veriyi değil, o yılın sonundaki veriyi ifade etmektedir.

Şekil A.6.6 BİLSEM öğrenci sayılarında ve cinsiyet oranında yaşanan değişim (2016-2025)

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

Not: Yaygın eğitim kursiyer sayıları, eğitim-öğretim yılı sonu verilerini içermektedir. Bu şekildeki yıllara ilişkin veriler eğitim-öğretim yılındaki veriyi değil, o yılın sonundaki veriyi ifade etmektedir.

- 14-17 yaş grubunda net okullaşma oranı bir önceki yıla (%91,2) göre 2025 yılında %4,8 puan gerileyerek %86,4 olarak gerçekleşmiştir. Dolayısıyla ortaöğretim kademesinin zorunlu eğitim kapsamında olmasına rağmen son dokuz yılın en yüksek oranı olan 14-17 yaş grubundaki çocukların %13,6'sı zorunlu eğitimin dışında kalmıştır. Hatta Ağrı'da erkeklerin, Gümüşhane ve Şanlıurfa'da kızların, Muş'ta ise hem erkeklerin hem de kızların 14-17 yaş grubunda net okullaşma oranları %69 bandındadır. Buna ilave olarak il düzeyinde kız ve erkeklerin net okullaşma oranları arasındaki fark, 42 ilde kızlar lehine olup %7,7 puanlara kadar çıkmakta ve iller arasında da büyük farklılaşmalar bulunmaktadır. Dolayısıyla teorik olarak 14-17 arası yaş grubuna denk düşen ortaöğretim kademesinin zorunlu olmasına rağmen çoğu ilde hem kızlar hem de erkekler eğitimin dışındadır. Bu kapsamda 14-17 yaş grubunda okullaşma oranı düşük olan illerde ortaöğretime erişimi artırmak, özellikle de erkek ve kızların aleyhine durumun olduğu illerde eğitimin dışında kalma nedenleri araştırılarak eğitime erişimlerini sağlamak için yeni politikalar geliştirilmeli ve gerekli tedbirler alınmalıdır.
- Fen liselerinin öğrenci sayıları sosyal bilimler liselerinin öğrenci sayılarına göre son on yılda daha hızlı artış göstermiştir. 2024/25 eğitim-öğretim yılı itibarıyla sosyal bilimler liselerinde 41 bin 136 öğrenci bulunurken fen liselerindeki öğrenci sayısı 142 bin 208'dir. Dolayısıyla bu hızlı artışla birlikte fen liselerine gelen öğrencilerin ve verilen eğitimin niteliği de dolaylı olarak etkilenmektedir. Bu kapsamda fen liselerinin kontenjanlarının belirlenmesi ya da yeni fen liselerinin açılması noktasındaki politikaların, eğitimde niteliği artıracak politikalar olmasına dikkat edilmelidir.
- Açıköğretim liselerinde kayıtlı öğrenci sayısı son iki yılda 1 milyon 54 bin 703 azalarak 2025 yılında 954 bin 777 olmuştur. Bu düşüşün temel nedenleri arasında MEB'in bu alandaki bazı sorunları görmesi, özellikle 2022/23 eğitim-öğretim yılındaki artışın nedenlerini incelemesi sonucunda; 22 Ekim 2024 Tarihli ve 32700 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Millî Eğitim Bakanlığı Açık Öğretim Kurumları Yönetmeliğinde değişikliğe gitmiş ve örgün eğitimden açıköğretime geçişlerde öğrencilerde belirli şartlar aramış ve geçişleri sınırlandırmıştır. Dolayısıyla 2024-25 öğretim yılında örgün eğitimden açıköğretime kayıt aldırma sınırlandırıldığından öğrenci sayısının daha da artmasının önüne geçilmiştir. Öğrenci sayısındaki düşüşün diğer en önemli nedeni ise mezuniyet oranıdır. Hem lise son sınıfta kaydını açıköğretime aldırarak başarılı öğrencilerin bir sene sonra mezun olmaları hem de açıköğretimde öğrenim gören öğrencilerin mezun olmalarıdır. MEB tarafından açıköğretim lisesinde önemli bazı sorunlara çözüm üretilmeye çalışılsa da çeşitli nedenlerden dolayı hem daha az başarılı öğrencilerin yönlendirildiği hem de başarılı öğrencilerin tercih etme nedenlerinin kısa vadeli politikalarla çözüme kavuşturmanın geçici çözümler olacağı aşikardır. Yapısal çözümler için kalıcı politikalara ihtiyaç vardır. Açıköğretimin yukarıda ifade edilen sorunlarının temelinde yatan zorunlu eğitim kapsamındaki ortaöğretimin hem zorunluluğu hem de öğretim süresi yeniden yapılandırılmaya muhtaçtır.

- Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin ilköğretim kademesinde son beş yıldır sayılarında ciddi bir artış söz konusudur. Buna rağmen ortaöğretim kademesinde ilköğretime göre özel eğitim alan öğrencilerin sayısının daha az olması; ilköğretimde özel eğitim alan çocukların önemli bir kısmının ortaöğretime erişemediğini ortaya koymaktadır. Özel eğitim ihtiyacı olan bu çocukların ilköğretimden sonra ortaöğretime erişimine ve özelliklerine göre de mesleki eğitime yönlendirilmelerine ilişkin daha etkin politikalar geliştirilmelidir.
- Özel eğitim alan kız öğrencilerin sayısı tüm kademelerde ciddi düzeyde erkek öğrencilerin sayısından daha azdır. Özel eğitim alan toplam öğrencilerin %37,3'ünü kız öğrenciler oluşturmaktadır. Dolayısıyla erkeklere göre çok daha düşük oranda özel eğitime erişebilen kız çocuklarının erişimini artırmaya yönelik güncel politikalar geliştirilmelidir.
- Özel yetenekli öğrencilere hizmet veren BİLSEM'lerin sayısı 2022 ve 2023 yıllarında ciddi düzeyde artmış, 2024 yılında sabit, 2025 yılında ise 27 kurum azalarak 365'e gerilemiştir. Buna karşın BİLSEM'lerdeki öğrenci sayısı da ciddi düzeyde artmış ve kurum başına düşen öğrenci yoğunluğu azalsa da 2023 yılından sonra tekrar artış göstermiştir. Öğrenci sayısının hızlı bir şekilde artması ve kurum başına düşen öğrenci yoğunluğu da göz önüne alındığında; öğrenci seçim yöntemlerinin yanı sıra verilen eğitimlerin de niteliğinin tartışılmasına sebep olmaktadır. Dolayısıyla BİLSEM'lerde verilen eğitimin daha nitelikli hale gelebilmesi için hem bu kurumlara seçilecek öğrencilere uygulanan seçim yöntemlerinin gözden geçirilmesi hem de kurum başına düşen öğrenci yoğunluğunun azaltılması önem arz etmektedir.

- OECD. (2026). *OECD data explorer*. OECD Data Explorer. <https://data-explorer.oecd.org/>
- MEB. (2025). Millî eğitim istatistikleri: *Örgün eğitim 2024–2025*. Milli Eğitim Bakanlığı.
- OECD. (2025). *Education at a glance 2025: OECD indicators*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/1c0d9c79-en>
- Yurdakul, S. ve Şahin-Demir, S. A. (2025). *Eğitime bakış 2024: İzleme ve değerlendirme raporu*. Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi.

BÖLÜM

EĞİTİMİN ÇIKTILARI

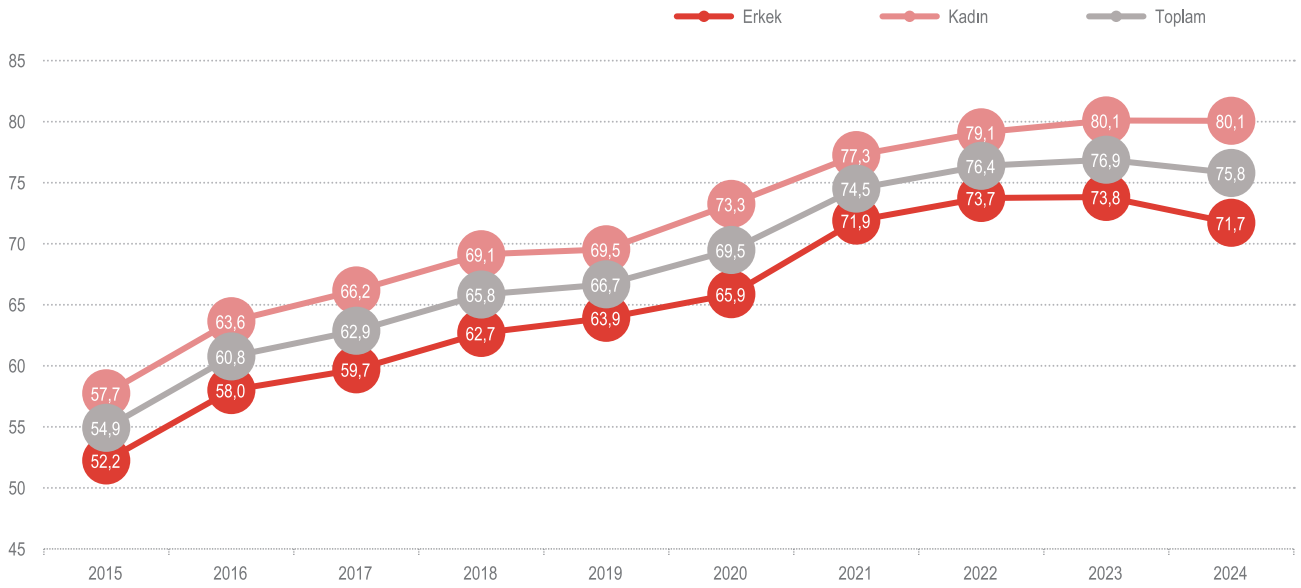
GÖSTERGE	B1	Nüfusun eğitim düzeyi nasıldır?
GÖSTERGE	B2	Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS)'nda ortalama başarı durumu nasıldır?
GÖSTERGE	B3	Yükseköğretime geçiş oranları ve yükseköğretim kontenjanları nasıldır?
GÖSTERGE	B4	Eğitimin işgücü piyasasındaki rolü nasıldır?
BÖLÜM	B	Sonuç ve Öneriler

Eğitim çıktıları, ülkeler için hem ekonomik hem de toplumsal açıdan kritik bir öneme sahiptir. Yüksek eğitim düzeyi, nitelikli işgücünün oluşmasını sağlayarak istihdam oranlarını artırır, işsizliği azaltır ve bireylerin daha yüksek gelir elde etmesine katkıda bulunur. Bu durum, ülkelerin ekonomik büyümesini desteklerken sosyal refahı da güçlendirir. Bu nedenle hükümetler, eğitim düzeyini yükseltmeye yönelik politikalar geliştirerek bireyleri işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu becerilerle donatmayı ve rekabet gücünü artırmayı hedefler (OECD, 2025). Bu bölümde öncelikle ulusal veriler ışığında ortaöğretimde mezuniyet oranları değerlendirilecektir. Ardından, yükseköğretime geçiş sınavlarındaki başarı düzeyi ele alınacak ve yükseköğretime geçiş oranları ile arz ve talep arasındaki ilişki incelenecektir. Sonrasında Türkiye'nin eğitim düzeyine göre istihdam ve işsizlik oranları detaylı olarak ele alınacaktır. Son olarak, OECD verilerine dayanarak karşılaştırmalı ülke analizleri yapılacak ve istihdam ile işsizlik oranları ayrıntılı bir şekilde incelenecektir.

Bu gösterge kapsamında, 18-21 yaş aralığındaki bireyler için en az lise mezunu olanların oranı; ulusal veriler doğrultusunda bölge ve cinsiyete göre analiz edilmiştir. Ayrıca, belirli yıllar itibarıyla ortaöğretimden mezun olan bireylerin sayısındaki değişimler, okul türü ve cinsiyet

kırılımında incelenmiştir. Son olarak, OECD ülkeleri ile Türkiye’de program türüne göre ortaöğretimden mezun olan kız öğrencilerin oranı, güncel uluslararası veriler çerçevesinde karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.

Şekil B.1.1 Cinsiyete göre 18-21 yaş grubunda en az lise mezunu olanların oranında (%) yaşanan değişim (2015-2024)

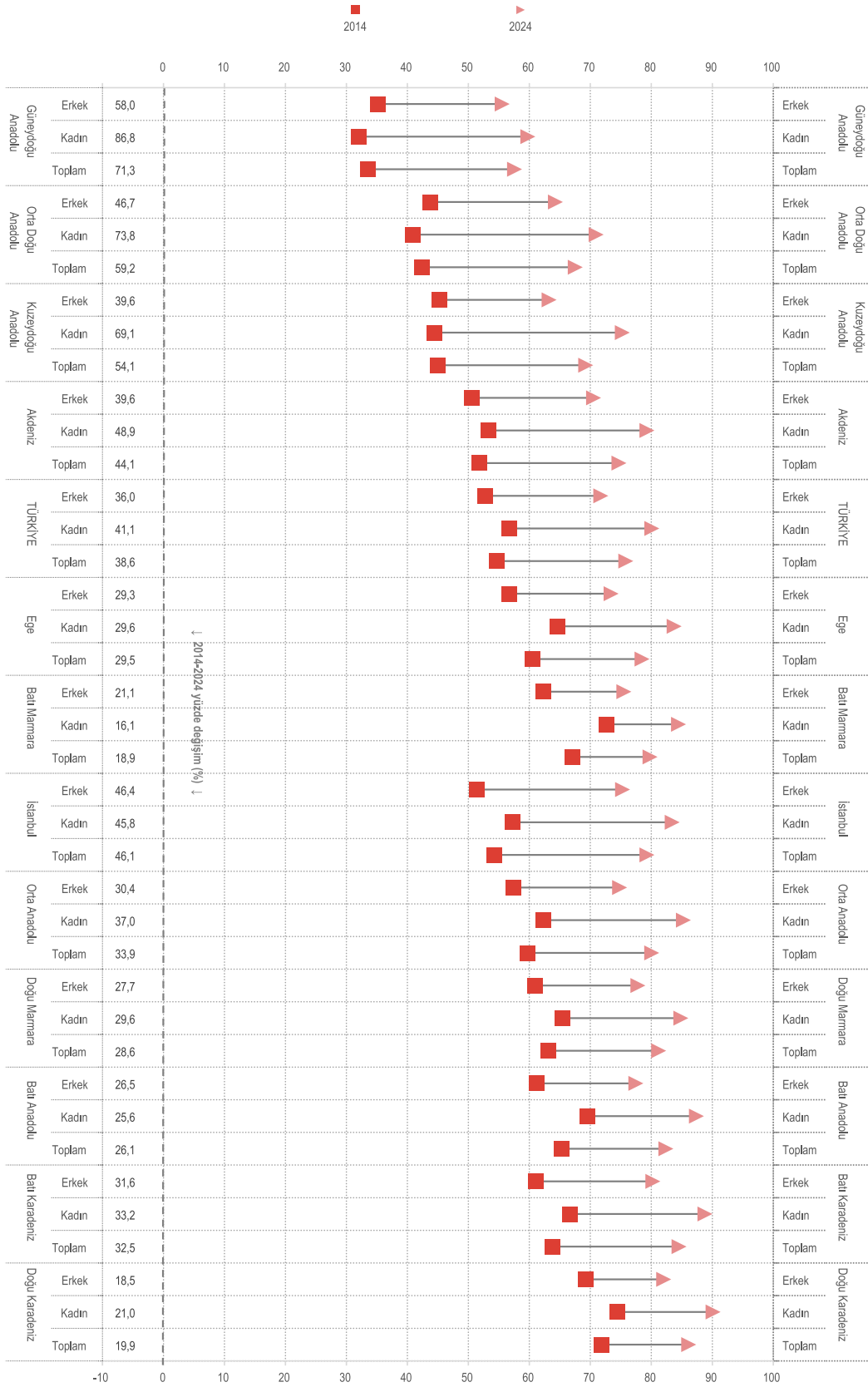
Kaynak: TÜİK Ulusal Eğitim İstatistikleri ve Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi veri tabanları kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Şekil B.1.1’de 2015-2024 yılları arasında cinsiyete göre 18-21 yaş grubunda en az lise mezunu olanların oranında yaşanan değişim verilmiştir. Buna göre 18-21 yaş grubunda en az lise mezunu olanların oranının toplamdaki durumuna bakıldığında -2024 yılı hariç- her yıl düzenli şekilde artış eğiliminde olduğu görülmektedir. 2015 yılında 18-21 yaş grubunda en az lise mezunu olanların oranı erkeklerde %52,2 iken 2024 yılına gelindiğinde %71,7’ye yükselmiştir. Ancak bu oran son dört yılın düşük seviyesidir. Kadınlarda ise 18-21 yaş grubunda en az lise mezun olanların oranına bakıldığında 2015 yılında %57,7 iken 2024 yılına gelindiğinde %80,1’e yükselerek bir önceki yıla göre aynı oranda kalmıştır. Toplamda 18-21 yaş grubunda en az lise mezunu olma oranına bakıldığında ise 2015 yılında %54,9 iken bu oran 2024 yılına

gelindiğinde %75,8 olarak gerçekleşmiştir. Son on yılın verileri incelendiğinde 18-21 yaş grubunda en az lise mezunu olma oranında kadınların erkeklere göre daha yüksek düzeyde artış göstermiş olduğu görülmektedir. Aralarındaki makas en çok 2024 yılında açılmıştır ve fark %8,4 olarak gerçekleşmiştir. Bir diğer husus ise ortaöğretimin zorunlu eğitim kapsamına alınmasından itibaren en az lise mezunu olma oranında ciddi bir artışın olduğu görülmektedir. 2023 verilerine bakıldığında 2015 yılı verilerine göre yaklaşık olarak %50 artışın olduğu söylenebilir. 2024 yılı verilerine bakıldığında ise 2023’e göre 18-21 yaş grubunda en az lise mezunu olanların oranının kadınlarda sabit olduğu, erkeklerde ise düşüşe geçtiği görülmektedir.

Şekil B.1.2

Bölgelere ve cinsiyete göre 18-21 yaş grubunda en az lise mezunu olanların oranında (%) yaşanan değişim (2014 ve 2024)

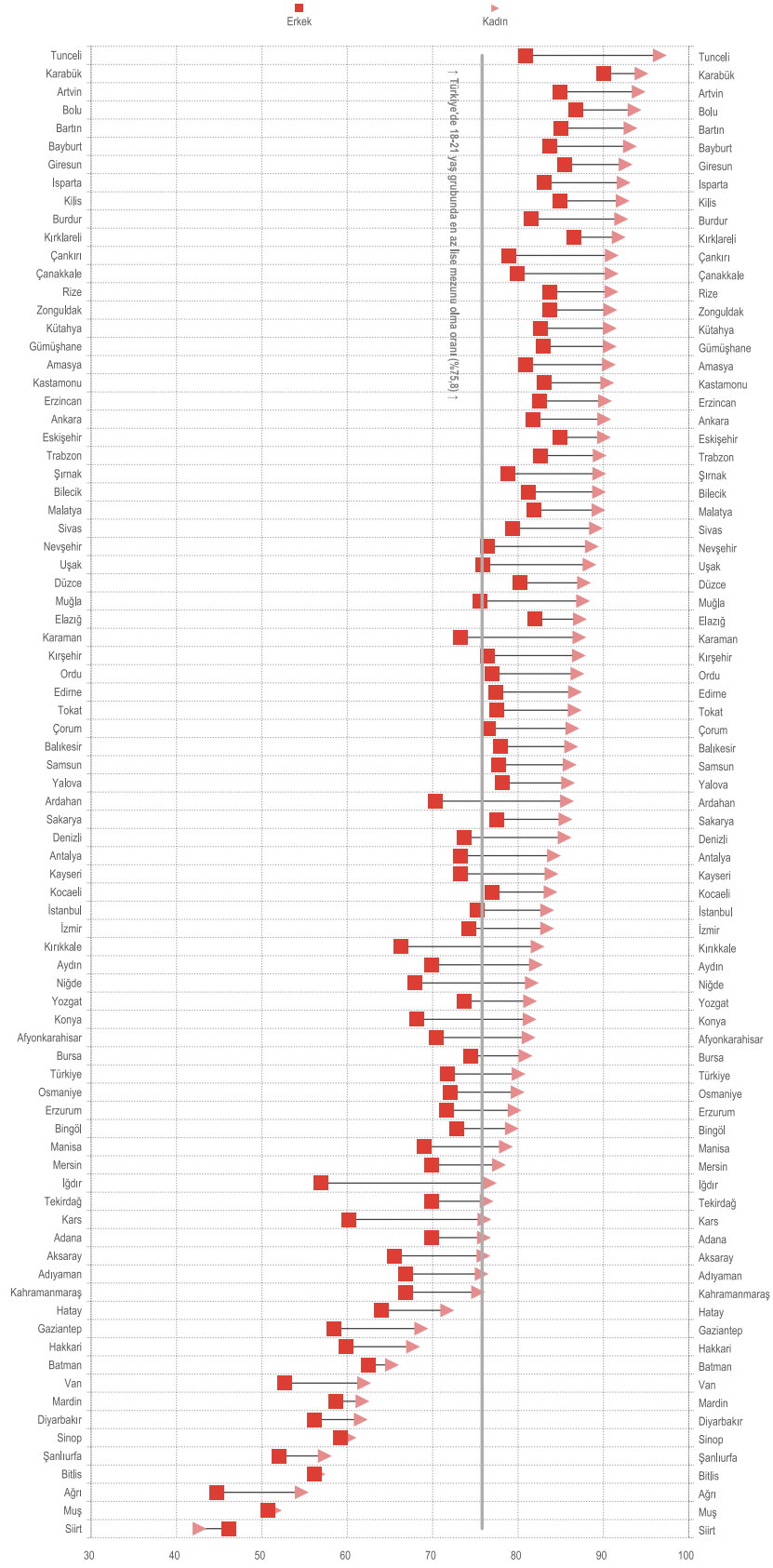

Kaynak: TÜİK Ulusal Eğitim İstatistikleri ve Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi veri tabanları kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

2014 ve 2024 yılları için bölgelere ve cinsiyete göre 18-21 yaş grubunda en az lise mezunu olanların oranında yaşanan değişim Şekil B.1.2'de verilmiştir. Şekle göre 2014 ve 2024 yılları arasında bütün bölgelerde 18-21 yaş grubunda en az lise mezunu olanların oranlarında artış gerçekleşmiştir. Buna ilaveten bölgeler arası farklılaşmanın ise oldukça yüksek olduğu görülmektedir. En az lise mezunu olma oranlarında en yüksek ve en düşük oranın %57,6 Güneydoğu Anadolu ile %86,1 Doğu Karadeniz arasında değiştiği görülmektedir. 2024 yılı için 18-21 yaş arası en az liseden mezun olma oranları Güneydoğu Anadolu (%57,6), Ortadoğu Anadolu (%67,5) ve Kuzeydoğu Anadolu (%69,2) bölgelerinde %58-70 arasında iken, Doğu Karadeniz (%86,1), Batı Karadeniz (%84,5), Batı Anadolu (%82,4), Doğu Marmara (%81,2), Orta Anadolu (%80,1) ve İstanbul (%79,3) bölgelerinde ise bu oran %79-86 arasında değişmektedir. Son on yılda 18-21 yaş grubunda en az lise mezunu olanların oranı bakımından en fazla değişim gösteren %71,3 artışla Güneydoğu Anadolu ve %59,2 artışla Ortadoğu Anadolu bölgeleridir. Bir önceki yıla göre bakıldığında, 2023 yılında 18-21 yaş arası en az lise mezunu olma oranını %80'in üzerine çıkaran bölge sayısı 7 (Yurdakul ve Şahin-Demir, 2025) iken 2024 yılına gelindiğinde bu sayı 5'e düşmüştür.

Şekil B.1.3'te illere ve cinsiyete göre 18-21 yaş grubunda en az lise mezunu olanların oranı 2024 yılı verilerine göre verilmiştir. Şekle göre 18-21 yaş grubunda en az lise mezunu olma oranı Türkiye ortalaması %75,8 olup bu ortalamanın üstünde 56, altında ise 25 il bulunmaktadır. En az lise mezunu olanların oranının en yüksek olduğu iller Karabük (%92,3), Bolu (90,2), Artvin (%89,5), Tunceli (%88,8) iken en düşük olan iller Siirt (%44,4), Ağrı (%49,7) ve Muş (%51,1)'tur. 18-21 yaş grubunda en az lise mezunu olan kızların oranı en fazla %96,6 ile Tunceli'de olup daha sonra sırasıyla Karabük (%94,5), Artvin (94,1), Bolu (5%93,6), Bartın (%93,2) ve Bayburt (%93,1) illerindedir. Kızlarda bu oranın en az olduğu iller ise Siirt (%42,7), Muş (%51,5), Ağrı (%54,7), Bitlis (%56,6) ve Şanlıurfa (%57,4)'dir. 18-21 yaş grubunda en az lise mezunu olan erkeklerin oranı en fazla %90,1 ile Karabük'te olup daha sonra sırasıyla Bolu (%86,8), Kırklareli (%86,5), Giresun (%85,5) ve Bartın (%85,1) illerindedir. Erkeklerde bu oranın en az olduğu iller ise Ağrı (%44,7), Siirt (%46,1), Muş (%50,8), Şanlıurfa (%52) ve Van (%52,7)'dir.

Şekil B.1.3 İllere ve cinsiyete göre 18-21 yaş grubunda en az lise mezunu olanların oranı (%) (2024)

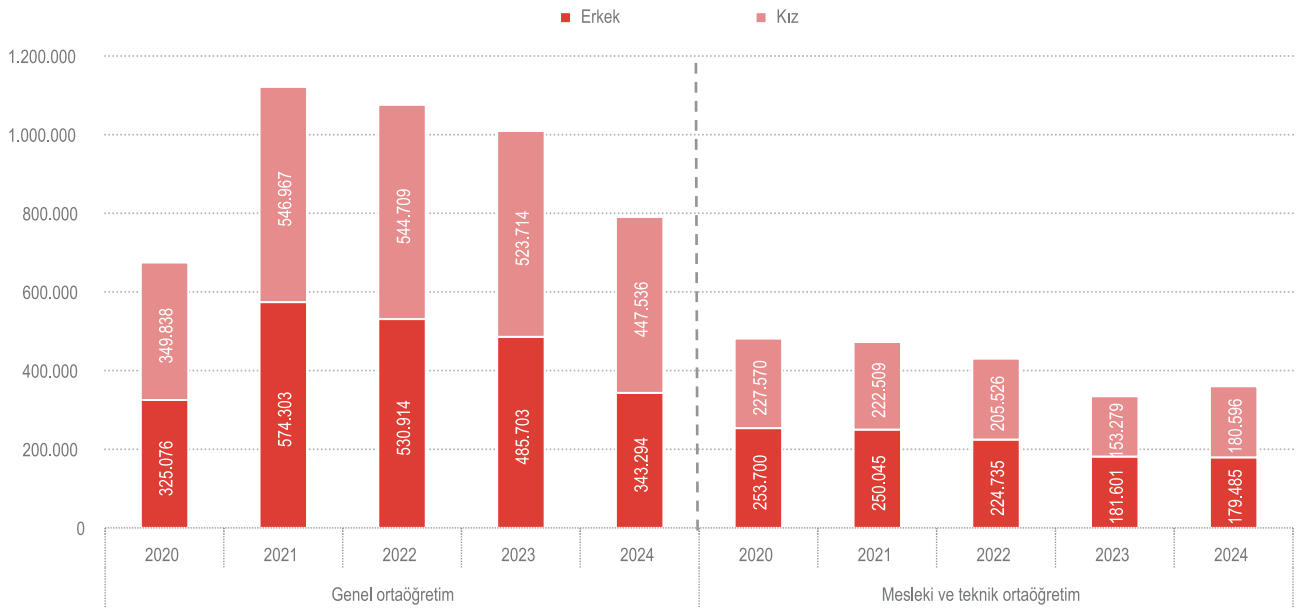

Kaynak: TÜİK Ulusal Eğitim İstatistikleri ve Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi veri tabanları kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Şekil B.1.4'te 2020-2024 yılları arası okul türüne ve cinsiyete göre ortaöğretimden mezun öğrenci sayılarında yaşanan değişim verilmiştir. Şekle göre genel ortaöğretimden mezun olanların sayısında 2020 yılından 2021 yılına artış olduğu, sonrasında 2024'e kadar azalış gerçekleştiği görülmektedir. 2020 yılında 325 bin 76 erkek, 349 bin 838 kız, 2023 yılında 485 bin 703 erkek 523 bin 714 kız mezun olmuştur. 2024 yılına gelindiğinde ise bir önceki yıla göre önemli ölçüde düşüş yaşanmış ve 343 bin 294 erkek, 447 bin 536 kız mezun olmuştur. Mesleki ve teknik ortaöğretime bakıldığında 2020 yılında 253 bin

700 erkek, 227 bin 570 kız, 2024 yılında ise 179 bin 485 erkek ve 180 bin 596 kız mezun olmuştur. 2024 yılı genel ortaöğretim ve mesleki ve teknik ortaöğretim verileri incelendiğinde genel ortaöğretimde hem erkek öğrencilerde hem de kız öğrencilerde bir önceki yıla göre mezun sayılarında önemli bir düşüş yaşanmış; mesleki ve teknik ortaöğretimde ise kız öğrencilerde artış erkek öğrencilerde ise son beş yılın en düşük mezun sayısı görülmekle birlikte bir önceki yıla göre bir azalma söz konusudur. 2024 yılı itibarıyla ortaöğretimden 1 milyon 150 bin 911 kişi mezun olmuştur.

Şekil B.1.4 Okul türüne ve cinsiyete göre ortaöğretimden mezun öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2020-2024)

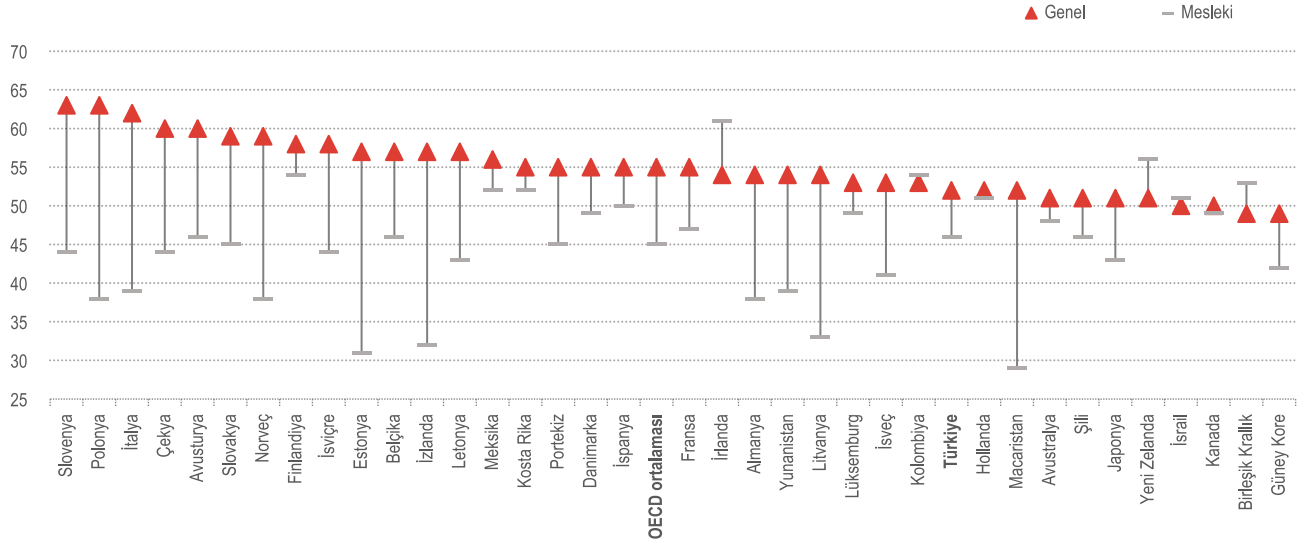

Kaynak: Muhtelif yıllarda MEB tarafından yayınlanan istatistikler kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Şekil B.1.5'te 2023 yılı için OECD ülkelerinde program türüne göre ortaöğretimden mezun olanlar arasında kızların payı gösterilmiştir. Genel ve mesleki programlardan mezun olanların cinsiyet dengesine bakıldığında ülkeler arasında ciddi bir farklılığın olduğu görülmektedir. Buna göre Güney Kore ve Birleşik Krallık hariç hemen hemen tüm ülkelerde kızlar, genel programlardan mezun olanların en az yarısını oluştururken; Slovenya (%63), Polonya (%63), İtalya (%62), Avusturya (%60) ve Çekya (%60)'da genel programlardan mezun olan kızların payı %60 ve

üzerindedir. OECD ülkelerinde mesleki programlardan mezun olan kızların payı ise İrlanda (%61), Yeni Zelanda (%56), Kolombiya (%54), Finlandiya (%54), Birleşik Krallık (%53), Kosta Rika (%52), Meksika (%52) İsrail (%51) ve Hollanda (%51)'da %50'nin üzerindedir. OECD ülkeleri ortalamasına göre ortaöğretimde genel programlardan mezun olanların %55'ini, mesleki programlardan mezun olanların ise %45'ini kızlar oluştururken Türkiye'de bu oranlar sırasıyla %52 ve %46'dır.

Şekil B.1.5 OECD ülkelerinde program türüne göre ortaöğretimden mezun olanlar arasında kızların payı (%) (2023)

Kaynak: OECD (2026) verileri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI (YKS)'NDA ORTALAMA BAŞARI DURUMU NASILDIR?

Bu gösterge kapsamında, yıllar itibarıyla yükseköğretime geçiş sürecinde uygulanan Temel Yeterlilik Testi (TYT), Alan Yeterlilik Testi (AYT) ve Yabancı Dil Testi (YDT) sınav-

larının soru sayılarındaki değişim ile bu soruları yanıtlayan adayların ortalama netlerindeki değişimler analiz edilmiştir.

Tablo B.2.1 Test türlerine göre TYT'de soru sayıları ve cevaplayan adayların ortalama netleri (2021-2025)

Test türü	Soru sayısı	2021		2022		2023		2024		2025	
		Lise son sınıfta okuyan adayların ortalaması	Tüm adayların ortalaması	Lise son sınıfta okuyan adayların ortalaması	Tüm adayların ortalaması	Lise son sınıfta okuyan adayların ortalaması	Tüm adayların ortalaması	Lise son sınıfta okuyan adayların ortalaması	Tüm adayların ortalaması	Lise son sınıfta okuyan adayların ortalaması	Tüm adayların ortalaması
Türkçe	40	18,4	18,4	19,4	17,8	20,0	19,2	21,4	20,2	21,7	21,2
Sosyal bilimler	20	8,6	8,3	8,7	8,0	8,7	8,5	9,0	8,4	9,7	9,5
Temel matematik	40	5,5	5,1	8,2	6,9	8,2	7,4	8,0	6,9	6,6	6,0
Fen bilimleri	20	3,8	3,2	3,9	3,2	3,5	2,9	3,5	2,9	4,6	4,1

Kaynak: ÖSYM tarafından yayınlanan YKS sınav sonuçlarına ilişkin sayısal veriler kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

2021-2025 yılları arasında test türlerine göre TYT'de soru sayıları ve cevaplayan adayların ortalamaları Tablo B.2.1'de verilmiştir. Son beş yıllık periyotta Türkçe -2021 yılı hariç-, sosyal bilimler, temel matematik ve fen bilimleri test türlerinde lise son sınıfta okuyan adayların ortalamaları, tüm adayların ortalamalarından yüksek olduğu; buna ilaveten 2025 yılı lise son sınıfta okuyan adayların ortalamalarının bir önceki yıla göre fen bilimleri testi hariç diğer test türlerinde artış gösterdiği, tüm adaylarda ise Fen bilimleri testi hariç diğer test türlerinde artış gösterdiği görülmektedir.

2021 ile 2025 yılları arasında test türlerine göre AYT'de soru sayıları ve cevaplayan adayların ortalama netleri Tablo B.2.2'de gösterilmektedir. Tabloya göre son yıllarda AYT ve YDT ortalama netlerine bakıldığında, YDT netlerinin önemli ölçüde daha yüksek gerçekleştiği görülmektedir. 2021-2024 yılları arasında AYT test türünde

fizik, kimya, biyoloji ve matematik testlerinde lise son sınıfta okuyan adayların ortalaması tüm adayların ortalamalarından daha fazla iken DKAB (Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi) /ek felsefe grubu, tarih 1-2, coğrafya 1-2, felsefe grubu ve Türk dili edebiyatı test türlerinde tüm adayların ortalaması lise son sınıfta okuyanların ortalamalarından fazladır. 2025 yılına gelindiğinde AYT türünde DKAB, fizik, tarih, coğrafya 1, felsefe, Türk dili ve edebiyatı branşlarında tüm adayların ortalaması, lise son sınıfta okuyan adayların ortalamasından yüksektir. Dahası YDT verilerine bakıldığında İngilizce hariç diğer test türlerinde, lise son sınıfta okuyan öğrenciler toplam adaylara göre daha fazla net ortalamasına sahiplerdir. 2025 yılı verilerine bakıldığında ise tarih 1, tarih 2, coğrafya 1, coğrafya 2, felsefe grubu, Arapça, Almanca test türlerinde tüm adayların ortalama netlerinde bir önceki yıla göre düşüş gerçekleşmiştir.

Tablo B.2.2 Test türlerine göre AYT'de soru sayıları ve cevaplayan adayların ortalama netleri (2021-2025)

Oturum	Test türü	Soru sayısı	2021		2022		2023		2024		2025	
			Lise son sınıfta okuyan adayların ortalaması	Tüm adayların ortalaması	Lise son sınıfta okuyan adayların ortalaması	Tüm adayların ortalaması	Lise son sınıfta okuyan adayların ortalaması	Tüm adayların ortalaması	Lise son sınıfta okuyan adayların ortalaması	Tüm adayların ortalaması	Lise son sınıfta okuyan adayların ortalaması	Tüm adayların ortalaması
AYT	DKAB/ek felsefe grubu	6	1,5	1,6	1,3	1,4	1,4	1,5	1,3	1,4	1,4	1,5
	Fizik	14	1,6	1,5	2,2	2,0	2,5	2,2	2,2	2,1	2,5	2,6
	Kimya	13	2,0	1,9	1,7	1,6	1,8	1,5	1,5	1,3	1,8	1,8
	Biyoloji	13	2,5	2,4	2,2	2,1	2,1	1,9	2,3	2,2	2,6	2,6
	Tarih 1	10	1,8	1,9	2,4	2,6	1,7	2,1	2,5	2,7	2,1	2,2
	Tarih 2	11	1,1	1,3	1,6	2,0	1,8	2,3	2,1	2,4	1,3	1,4
	Coğrafya 1	6	2,1	2,3	2,7	2,9	1,3	1,5	2,1	2,2	1,3	1,4
	Coğrafya 2	11	2,7	3,0	3,3	3,7	2,4	2,8	2,4	2,7	2,5	2,4
	Felsefe grubu	12	1,8	2,0	1,9	2,1	1,8	2,2	2,0	2,2	1,7	1,9
	Türk dili ve edebiyatı	24	5,9	6,4	6,2	6,6	5,8	6,4	5,9	6,3	6,4	6,6
	Matematik	40	5,3	5,3	7,7	7,2	7,6	7,2	5,5	5,3	6,9	6,8
	Arapça	80	37,1	38,3	34,1	35,5	28,2	28,5	27,9	30,1	30,9	29,4
İngilizce	80	39,3	39,1	39,8	39,1	39,2	36,5	35,6	34,8	34,7	35,1	
YDT	Fransızca	80	44,0	40,7	43,5	39,8	39,2	33,8	46,3	41,6	44,6	42,0
	Almanca	80	43,1	37,3	42,9	36,2	38,1	30,9	39,4	33,0	41,5	22,0
	Rusça	80	52,0	45,4	49,8	41,5	39,0	36,7	52,3	43,4	51,5	46,9

Kaynak: ÖSYM tarafından yayınlanan YKS sınav sonuçlarına ilişkin sayısal veriler kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

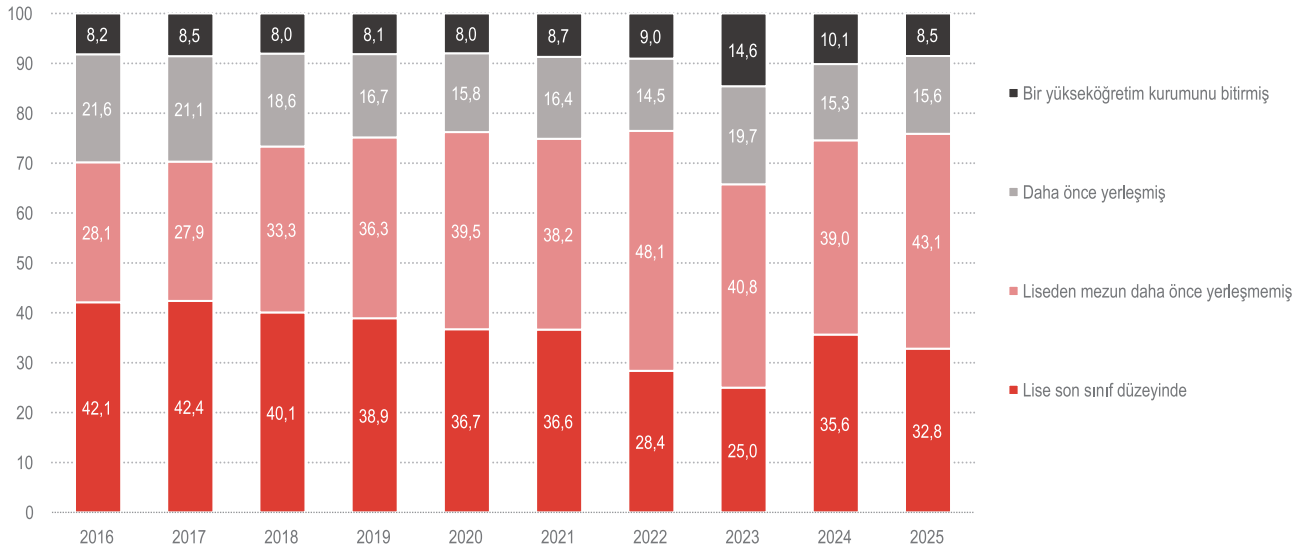
YÜKSEKÖĞRETİME GEÇİŞ ORANLARI VE YÜKSEKÖĞRETİM KONTENJANLARI NASILDIR?

Bu gösterge, üniversite giriş sınavına başvuran adayların lise mezuniyet durumlarına göre yerleşme oranları ve sayılarındaki yıllık değişimleri ortaya koymaktadır. Devamında, bir yükseköğretim programına yerleşen adaylar; mezuniyet türleri, mezun oldukları okul türleri ve önceki

yıllara ait yerleşme oranlarındaki değişimler açısından incelenmiştir. Son olarak, yıllar itibarıyla Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi (ÖSYS)'ne başvuran ve yerleşen aday sayıları ayrıntılı biçimde analiz edilmiştir.

Şekil B.3.1

Üniversite giriş sınavına başvuranların lise mezuniyetlerine ve daha önce yerleşme durumlarına göre oransal dağılımında yaşanan değişim (%) (2016-2025)

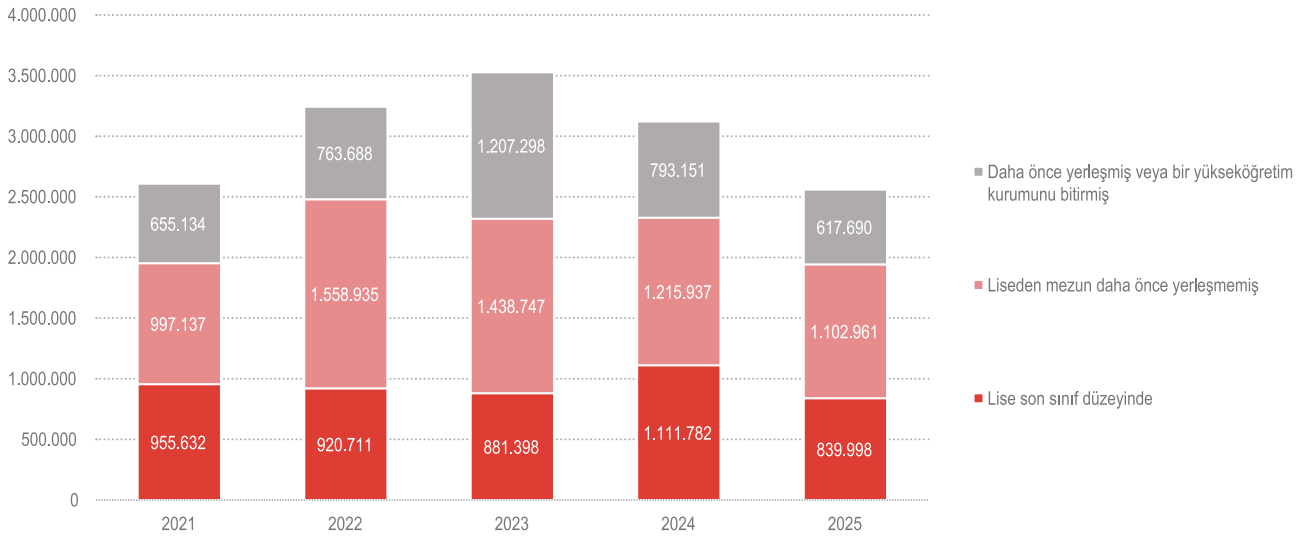

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri ile 2025 YKS yerleştirme sonuçlarına ilişkin sayısal bilgiler kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

2016 ile 2025 yılları arasında üniversite giriş sınavına başvuranların lise mezuniyetlerine ve daha önce yerleşme durumlarına göre oransal dağılımında yaşanan değişim Şekil B.3.1'de gösterilmiştir. Şekle göre lise son sınıf düzeyinde üniversite giriş sınavına başvuranların oranı 2016-2018 yılları arasında %40-42 arasında değişse de 2018 yılından 2023 yılına kadar sürekli bir düşüş eğiliminde gerçekleşmiştir. 2024 yılında ise ciddi bir artış yaşanmıştır. 2025 yılına gelindiğinde ise bir önceli yıla göre azalış gerçekleşmiştir. 2018 yılında %40,1 olan bu oran 2023 yılına gelindiğinde ciddi bir düşüşle %25'e gerilemiş, ardından 2025 yılına gelindiğinde ise %32,8 olarak gerçekleşmiştir. Buna ilaveten liseden mezun daha önce yerleşmemiş olanların oranına bakıldığında 2016 yılından 2020 yılına kadar artış, 2021 yılında kısmi bir düşüş

ardından 2022 yılına gelindiğinde ise ciddi bir artış olduğu ve ardından 2023 yılında tekrar bir düşüşün olduğu, 2024 yılında da bu düşüşün devam ettiği ve 2025 yılında tekrar artışın gerçekleştiği görülmektedir. 2025 yılında liseden mezun daha önce yerleşmemiş olanların üniversite giriş sınavına başvuranlara oranı %43,1 olarak gerçekleşmiştir. Daha önce yerleşmiş olanlar oranı son on yılda düşüş trendinde iken 2023 yılı verilerinde ise artış göstererek %19,7 şeklinde gerçekleşmiş; 2017 verisine tekrar yaklaşmıştır. Ancak 2025 yılında yeniden kısmi bir azalma ile %15,6 şeklinde gerçekleşmiştir. Bir yükseköğretim kurumunu bitirmiş olanların oranı ise son on yılda artış trendinde olup 2025 yılında %8,5 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil B.3.2 Üniversite giriş sınavına başvuranların lise mezuniyetlerine ve daha önce yerleşme durumlarına göre sayısal dağılımında yaşanan değişim (2021-2025)

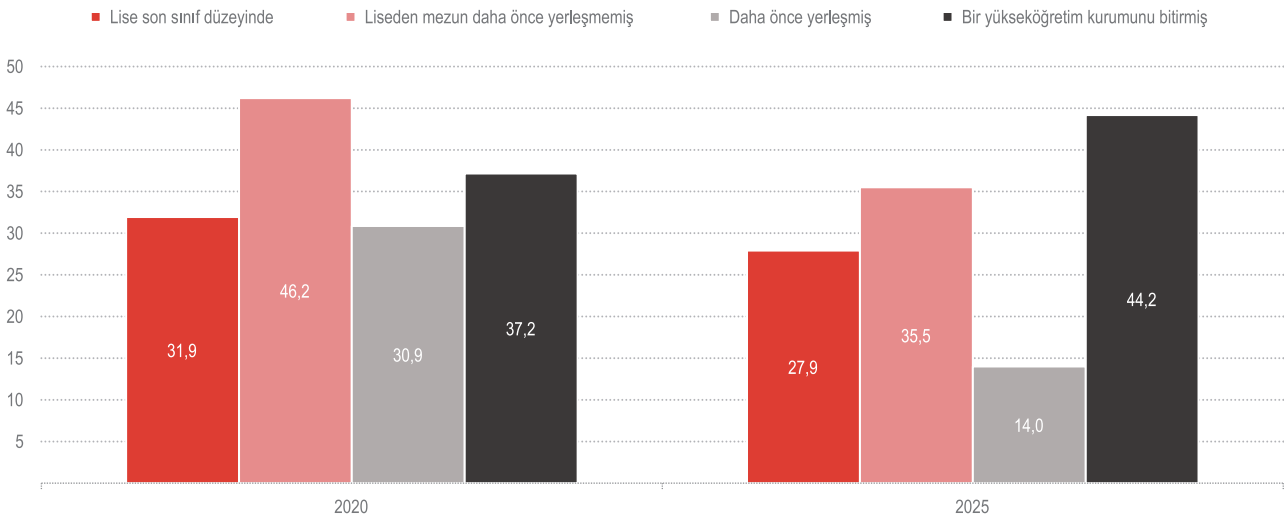

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri ile 2025 YKS yerleştirme sonuçlarına ilişkin sayısal bilgiler kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Şekil B.3.2'de 2021-2025 yılları arasında üniversite giriş sınavına başvuranların lise mezuniyetlerine ve daha önce yerleşme durumlarına göre sayısal dağılımında yaşanan değişim verilmiştir. Buna göre 2021 yılında üniversiteye başvuranların arasında lise son sınıf düzeyinde 955 bin 632, liseden mezun daha önce yerleşmemiş 997 bin 137, daha önce yerleşmiş veya bir yükseköğretim kurumunu bitirmiş 655 bin 134 kişi bulunurken; 2025 yılına gelindiğinde üniversite giriş sınavına başvuranların sayısı lise son sınıf düzeyinde bir önceki yıla göre ciddi bir azalış gerçekleşerek 839 bin 998, liseden mezun daha önce yerleşmemiş 1 milyon 102 bin 961, daha önce yerleşmiş veya bir yükseköğretim kurumunu bitirmiş 617 bin 690 şeklinde gerçekleşmiştir. 2022 yılında özellikle liseden mezun daha önce yerleşmemiş olanların sayısının ciddi düzeyde artmasının temel sebebi baraj puanı uy-

luna gelindiğinde üniversite giriş sınavına başvuranların sayısı lise son sınıf düzeyinde bir önceki yıla göre ciddi bir azalış gerçekleşerek 839 bin 998, liseden mezun daha önce yerleşmemiş 1 milyon 102 bin 961, daha önce yerleşmiş veya bir yükseköğretim kurumunu bitirmiş 617 bin 690 şeklinde gerçekleşmiştir. 2022 yılında özellikle liseden mezun daha önce yerleşmemiş olanların sayısının ciddi düzeyde artmasının temel sebebi baraj puanı uy-

Şekil B.3.3 Lise mezuniyetlerine ve daha önce yerleşme durumlarına göre üniversite giriş sınavına başvuranlar arasında bir yükseköğretim programına yerleşenlerin oranlarında yaşanan değişim (%) (2020 ve 2025)

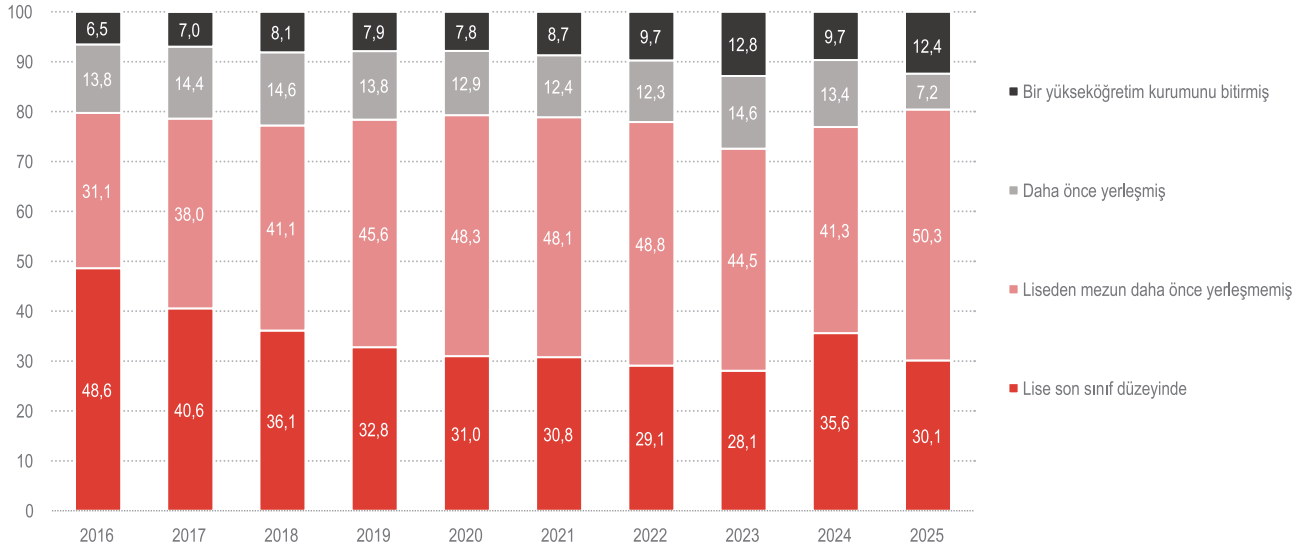
Kaynak: 2020 ve 2025 YKS yerleştirme sonuçlarına ilişkin sayısal bilgiler kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

gulamasının kaldırılmasından kaynaklanmaktadır. Buna ilaveten 2025 yılında, lise son sınıf düzeyinde olanların sayısında bir önceki yıla göre ciddi bir düşüş gözlemlenmektedir.

2020 ve 2025 yılları için lise mezuniyetlerine ve daha önce yerleşme durumlarına göre üniversite giriş sınavına başvuranlar arasında bir yükseköğretim programına yerleşenlerin oranlarında yaşanan değişim Şekil B.3.3'te verilmiştir. Şekle göre 2020 yılında lise son sınıf düzeyinde üniversite giriş sınavına başvuranların %31,9'u, liseden mezun daha önce yerleşmemiş olup üniversite

giriş sınavına başvuranların %46,2'si, daha önce yerleşmiş olup üniversite giriş sınavına başvuranların %30,9'u ve bir yükseköğretim kurumunu bitirmiş olup üniversite giriş sınavına başvuranların %37,2'si bir yükseköğretim programına yerleşmişken; 2025 yılında ise lise son sınıf düzeyinde üniversite giriş sınavına başvuranların %27,9'u, liseden mezun daha önce yerleşmemiş olup üniversite giriş sınavına başvuranların %35,5'i, daha önce yerleşmiş olup üniversite giriş sınavına başvuranların %14'ü ve bir yükseköğretim kurumunu bitirmiş olup üniversite giriş sınavına başvuranların %44,2'si bir yükseköğretim programına yerleşmiştir.

Şekil B.3.4 Üniversiteye yerleşenlerin lise mezuniyetlerine ve daha önce yerleşme durumlarına göre oransal dağılımında yaşanan değişim (%) (2016-2025)

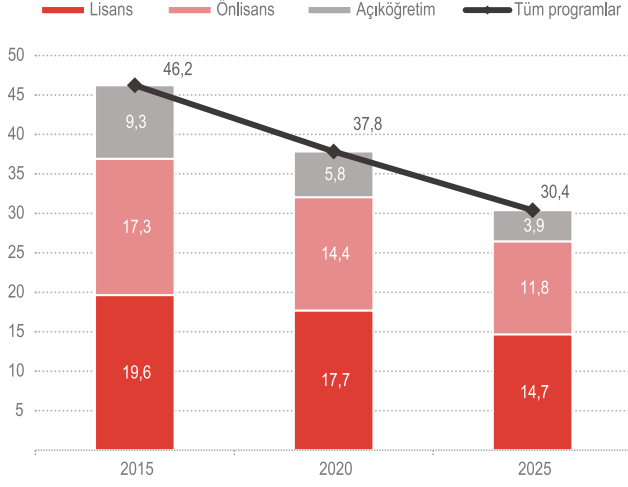
Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri ile 2025 YKS yerleştirme sonuçlarına ilişkin sayısal bilgiler kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Şekil B.3.4'te 2016-2025 yılları arası üniversiteye yerleşenlerin lise mezuniyetlerine ve daha önce yerleşme durumlarına göre oransal dağılımında yaşanan değişim verilmiştir. Şekle göre 2016 yılında üniversiteye yerleşenlerin arasında lise son sınıf düzeyinde olanların oranı %48,6 iken bu oran yıllar içerisinde azalmış ve 2025 yılına gelindiğinde yaklaşık %50 düşüş ile %30,1 şeklinde gerçekleşmiştir. Üniversiteye yerleşenlerin arasında liseden mezun ve daha önce yerleşmemiş olanların oranına bakıldığında ise -2024 hariç- yıllara göre düzenli artış olduğu 2016 yılında %31,1 iken 2025 yılına gelindiğinde bu oranın %50,3 olduğu görülmektedir. Üniversiteye

yerleşenlerin arasında daha önce bir yükseköğretim kurumuna yerleşmiş olanların oranı 2016 yılında %13,8 iken yıllar içerisinde benzer oranlarda kalarak 2025 yılında %7,2 olmuştur. Son olarak üniversiteye yerleşenlerin arasında bir yükseköğretim kurumunu bitirmiş olanların oranına bakıldığında ise 2016 yılında %6,5 iken 2025 yılına gelindiğinde yaklaşık iki kat artarak %12,4 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Dolayısıyla 2025 yılında üniversiteye yerleşen her iki kişiden birinin liseden mezun daha önce yerleşmemiş kişiler olduğu; yerleşen her on kişiden üçünün ise lise son sınıf düzeyinde olan adaylar olduğu görülmektedir.

Şekil B.3.5

Farklı türde yükseköğretim programlarına yerleşen öğrencilerin üniversite giriş sınavına başvuran aday sayısına oranında yaşanan değişim (%) (2015, 2020 ve 2025)

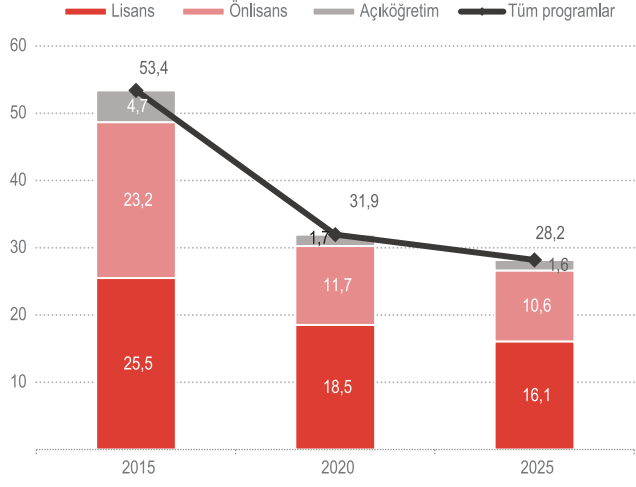
Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri ile 2025 YKS yerleştirme sonuçlarına ilişkin sayısal bilgiler kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

2015, 2020 ve 2025 yıllarına göre farklı türde yükseköğretim programlarına yerleşen öğrencilerin üniversite giriş sınavına başvuran aday sayısına oranında yaşanan değişim Şekil B.3.5'te verilmiştir. Şekle göre yükseköğretim programlarına yerleşen öğrencilerin üniversite giriş sınavına başvuran toplam aday sayısına oranına bakıldığında 2015 yılında %46,2, 2020 yılında %37,8, 2025 yılında ise %30,4 şeklinde gerçekleşmiştir. Yıllara göre bu oranlarda düşüş olduğu görülmektedir. Farklı türde yükseköğretim programlarına yerleşen öğrencilerin üniversite giriş sınavına başvuran aday sayısına oranları incelendiğinde 2015 yılında lisans düzeyinde %19,6, önlisans düzeyinde %17,3, açıköğretim düzeyinde %9,3, 2020 yılında lisans düzeyinde %17,7, önlisans düzeyinde %14,4, açıköğretim düzeyinde %5,8, 2025 yılında ise bu oranlar lisans düzeyinde %14,7, önlisans düzeyinde %11,8 ve açıköğretim düzeyinde %3,9 şeklinde gerçekleşmiştir.

2015, 2020 ve 2025 yıllarında ortaöğretim son sınıfta üniversite giriş sınavına başvuran ve sonrasında bir yükseköğretim programına yerleşen öğrencilerin oranında yaşanan değişim Şekil B.3.6'da verilmiştir. Şekle göre ortaöğretim son sınıfta üniversite giriş sınavına başvuran ve sonrasında bir yükseköğretim kurumuna yerleşenlerin toplamda oranlarına bakıldığında bu oran 2015

Şekil B.3.6

Ortaöğretim son sınıfta üniversite giriş sınavına başvuran ve sonrasında bir yükseköğretim programına yerleşen öğrencilerin oranında yaşanan değişim (%) (2015, 2020 ve 2025)

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri ile 2025 YKS yerleştirme sonuçlarına ilişkin sayısal bilgiler kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

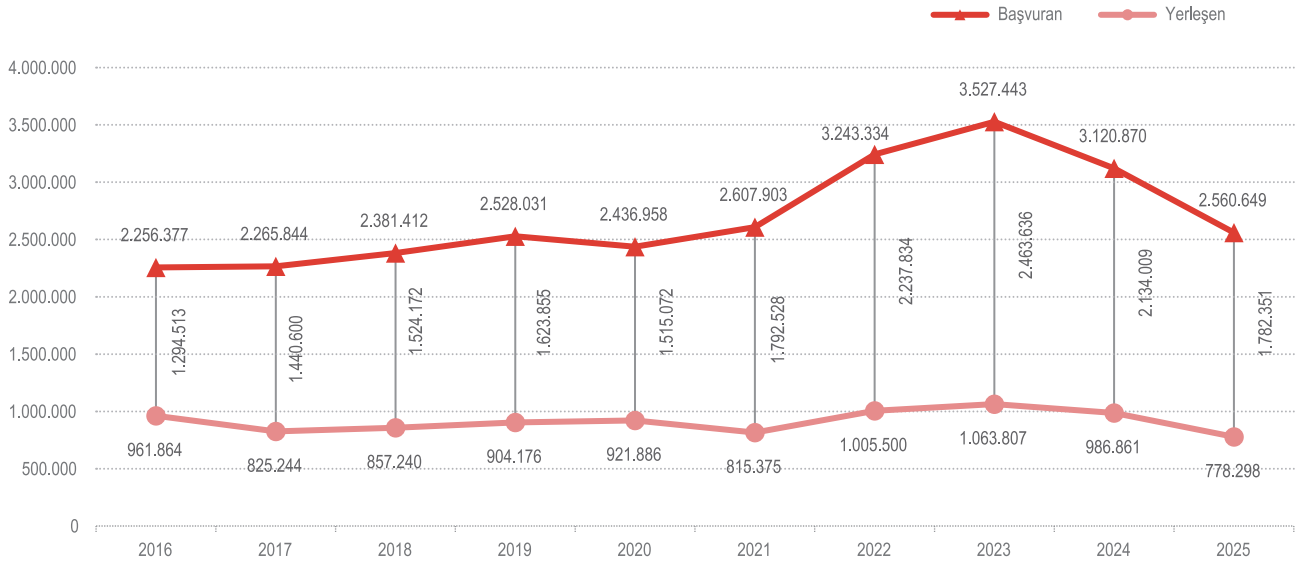
yılında %53,4 iken 2020'de %31,9 olup 2025'te %28,2 olmuştur. 2014'ten 2025'e yerleşilen tüm program düzeylerinde düşüş devam etmiştir. 2014 yılında ortaöğretim son sınıfta üniversite giriş sınavına başvuranların %25,5'i lisans programlarına, %23,2'si önlisans programlarına, %4,7'si açıköğretimde bir programa yerleşirken, 2025 yılında lisans düzeyinde bu oran %16,1'e, önlisans düzeyinde %10,6'ya, açıköğretimde ise %1,6'ya gerilemiştir. Burada çarpıcı olan husus ise bir önceki yıl gibi (Yurdakul ve Şahin-Demir, 2025) 2025 yılında da ortaöğretim son sınıfta bulunan ve üniversite giriş sınavına başvuranların ancak üçte birinden daha azının bir yükseköğretim programına yerleşmiş olmasıdır.

Şekil B.3.7'de 2016 ile 2025 yılları arasında ÖSYS'ye başvuran ve yerleşen aday sayılarında yaşanan değişim verilmiştir. Şekle göre ÖSYS'ye başvuran adayların sayılarında yaşanan değişim yıllara göre dalgalı bir seyir izlese de 2023 yılına kadar artış eğilimi göstermiş, 2024 ve 2025 yıllarında ise düşüş eğilimi göstermiştir. Özellikle 2022 yılına gelindiğinde bir önceki yıla göre başvuru sayısında ciddi bir artış meydana gelmiş ve bu artış 2023 yılında da devam etmiştir. Bunun sebebinin baraj puanı uygulamasının kaldırılması olduğunu daha önce de raporlarımızda ifade etmiştik. Başvuran ve yerleşen

aday sayıları arasındaki makas ise 2023 yılına kadar her yıl açılmış 2024 ve 2025 yıllarında da azalmıştır. 2022 ve 2023 yıllarında başvuran ve yerleşen arasındaki makas farkı ise baraj puanının kaldırılmasından dolayı suni bir şekilde artmıştır. Dolayısıyla aradaki bu makas farkını 2021 yılındaki makas farkıyla kıyaslamak daha doğru bir karşılaştırma olacaktır. 2025 yılında ÖSYS'ye başvuran 2

milyon 560 bin 649 adaydan 778 bin 298'i bir yükseköğretim programına yerleşmiştir ve başvuran ile yerleşen arasındaki fark 1 milyon 782 bin 351 olmuştur. Daha önceki raporlarımızda da ifade ettiğimiz gibi makas bir miktar azalmış olsa da her geçen yıl yükseköğretime ilişkin arz talep arasındaki var olan sorun ise devam etmektedir.

Şekil B.3.7 ÖSYS'ye başvuran ve yerleşen aday sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)

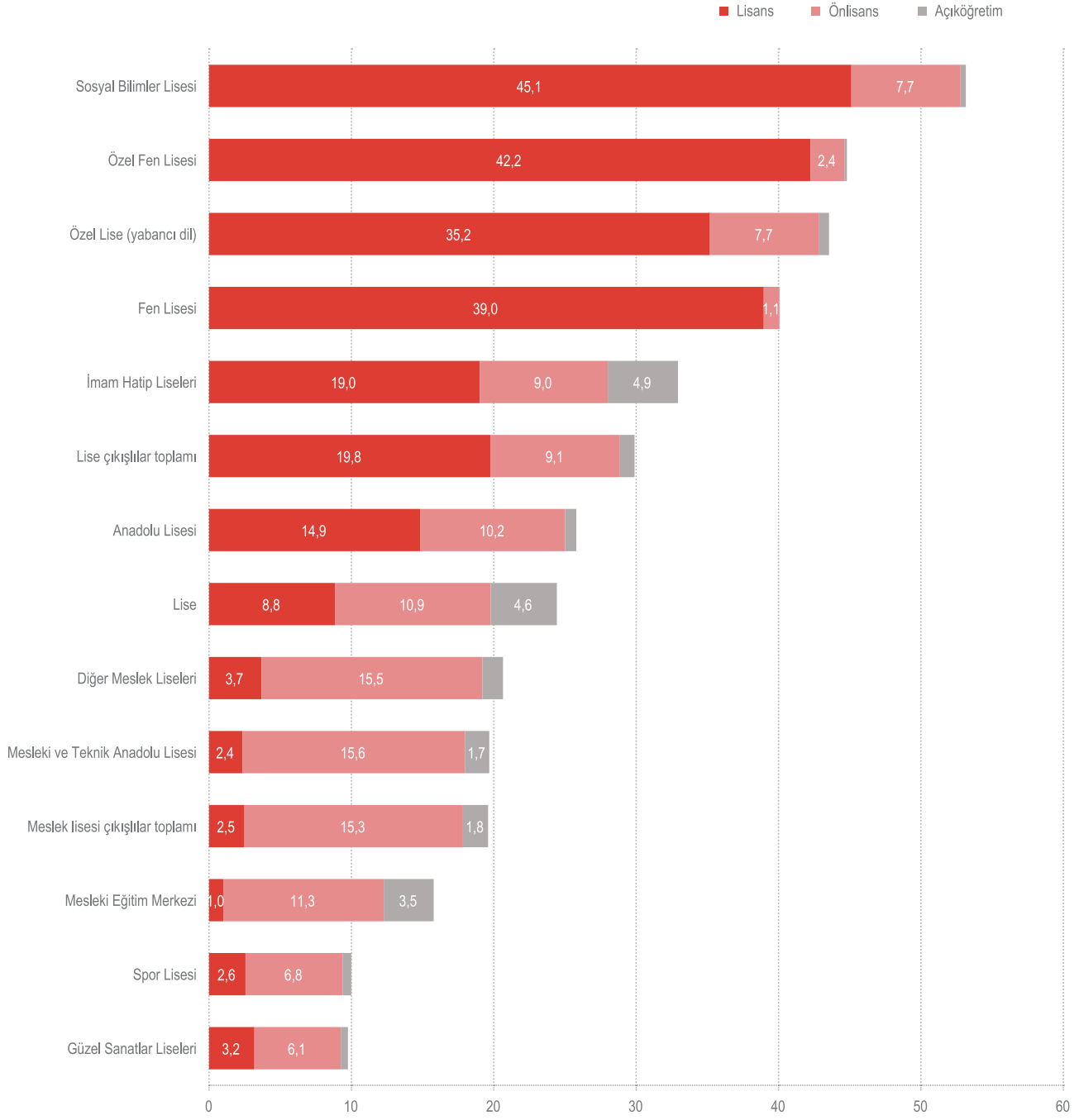
Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan ÖSYM istatistikleri ile 2025 YKS yerleştirme sonuçlarına ilişkin sayısal bilgiler kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

2025 yılında lise türüne göre üniversite giriş sınavına lise son sınıfta başvuranların içinde bir yükseköğretim programına yerleşenlerin oranı Şekil B.3.8'de verilmiştir. Şekle göre lise türüne göre üniversite giriş sınavına lise son sınıfta başvuranların içinde bir yükseköğretim programına yerleşenlerin oranlarına bakıldığında yerleşme oranının en yüksek olduğu liseler; sosyal bilimler liseleri, özel fen liseleri ve özel liselerdir. Lise son sınıfta olup sosyal bilimler liselerinden başvuranların %45,1'i bir lisans programına yerleşirken özel fen liselerinde bu oran

%42,2, özel liselerde ise %35,2'dir. Fen lisesi ve imam hatip liselerinin son sınıf düzeyinde lisans programına yerleşme oranları sırasıyla %39 ve %19'dur. Buna ilaveten mesleki ve teknik Anadolu lisesi, güzel sanatlar liseleri, spor lisesi ve mesleki eğitim merkezlerinin son sınıf düzeyinde başvurup lisans düzeyine yerleşenlerin oranları %3,2 ve altındadır. Bu durum başarı açısından liseler arasında eşitsizliğin var olduğunu ve yıllardır (Yurdakul ve Şahin-Demir, 2025) devam ettiğini göstermektedir.

Şekil B.3.8

Lise türüne göre üniversite giriş sınavına lise son sınıfta başarılarının içinde bir yükseköğretim programına yerleşenlerin oranı (%) (2025)

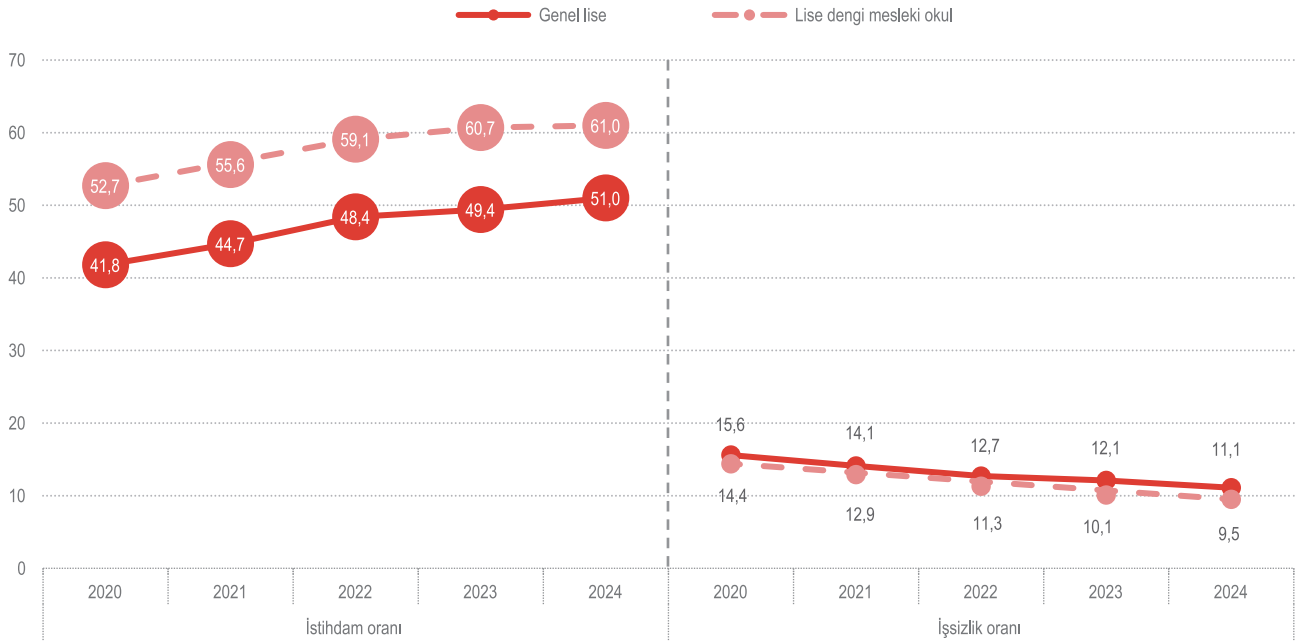

Kaynak: Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi Yükseköğretime Geçiş İstatistikleri 2025 verileri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Bu göstergede öncelikle, 15 ve üzeri yaş grubunda genel lise ve lise dengi mesleki okul türleri ile cinsiyete göre istihdam ve işsizlik oranlarındaki değişimler yıllar itibarıyla analiz edilmiştir. Ardından, OECD ülkelerinde 25-64 yaş aralığındaki bireylerin eğitim düzeyine göre istihdam

ve işsizlik oranlarına yer verilmiştir. Son olarak ise OECD ülkelerinde 18-24 yaş grubunda ne eğitimde ne istihdamda olan (NEET) bireylerin oranları ayrıntılı biçimde ele alınmıştır.

Şekil B.4.1 Okul türüne göre 15+ yaş grubunda lise mezunlarının istihdam ve işsizlik oranlarında yaşanan değişim (%) (2020-2024)

Kaynak: TÜİK işgücü istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2025'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

2020 ile 2024 yılları arasında okul türüne göre 15 ve üzeri yaş grubunda lise mezunlarının istihdam ve işsizlik oranlarında yaşanan değişim Şekil B.4.1'de verilmiştir. Şekle göre okul türüne göre 15 ve üzeri yaş grubunda lise mezunlarının istihdam oranlarına bakıldığında bu oran 2020 yılında genel lise mezunlarında %41,8 lise dengi mesleki okul mezunlarında ise %52,7 şeklinde gerçekleşirken 2024 yılında genel lise mezunlarında %51'e, lise dengi mesleki okul mezunlarında ise %61'e yükselmiştir. İşsizlik oranlarına bakıldığında 2020 yılında genel lise mezunlarında bu oran %15,6, lise dengi mesleki okul mezunlarında %14,4 iken 2024 yılına gelindiğinde bu oranlar genel lise mezunlarında %11,1; lise dengi mesleki

okul mezunlarında ise %9,5 olarak gerçekleşmiştir. Lise dengi mesleki okul mezunlarının istihdam oranları genel lise mezunlarına göre daha yüksek iken işsizlik oranları ise daha düşüktür. Yıllar itibarıyla 15+ yaş grubunda lise mezunlarının istihdam oranlarında yükseliş görülürken işsizlik oranlarında da düşüş gerçekleşmektedir.

2024 yılı verilerine göre OECD ülkelerinde eğitim düzeyine göre 25-64 yaş arası istihdam ve işsizlik oranları Tablo B.4.2'de verilmiştir. Buna göre istihdam oranı bakımından OECD ülkeleri ortalaması lise altı eğitime sahip mezunlarda %60 iken lise mezunu olanlarda ise %78'dir. İşsizlik oranına bakıldığında ise OECD ülkeleri ortala-

ması lise altı eğitime sahip mezunlarda %12,9 iken lise düzeyinde mezun olanlarda %6,9'dur. OECD ülkelerinde eğitim düzeyine göre işsizlik oranlarına bakıldığında Meksika ve Kolombiya hariç diğer ülkelerde lise mezunu işsizlik oranı lise altına göre daha az oranda gerçekleşmektedir. Türkiye'nin verilerine bakıldığında 2024 yılı için istihdam oranı lise altı düzeyde %52 ve lise mezunu

olanlarda %63 iken işsizlik oranına bakıldığında lise altında %11,2, lise düzeyinde mezun olanlarda ise %10,2 oranına sahiptir. Ayrıca Türkiye, lise düzeyinde istihdam oranı bakımından geçen yıl olduğu gibi (Yurdakul ve Şahin-Demir, 2025) bu yıl da OECD ülkeleri arasında son sırada yer almaktadır.

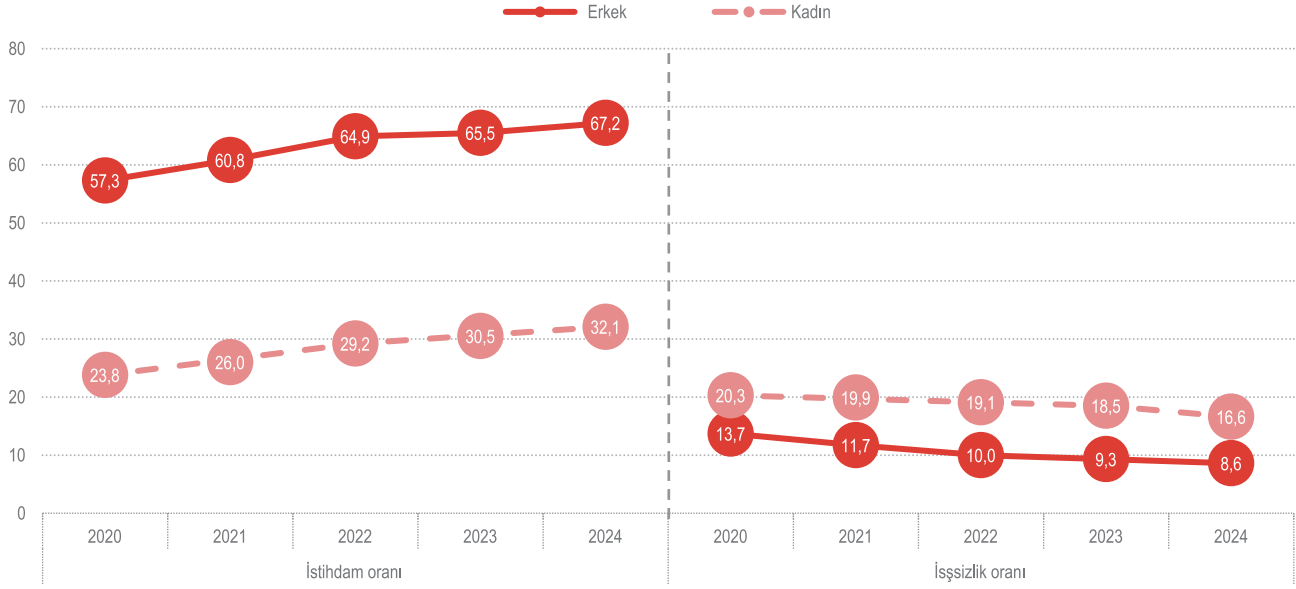
Tablo B.4.2 OECD ülkelerinde eğitim düzeyine göre 25-64 yaş arası istihdam ve işsizlik oranları (%) (2024)

	İstihdam oranı		İşsizlik oranı	
	Lise altı	Lise	Lise altı	Lise
Norveç	63	91	7,3	2,7
Çekya	62	86	9,5	2,8
Portekiz	71	86	11,5	7,4
İzlanda	77	86	6,2	4,3
İsveç	66	84	19,0	6,7
Hollanda	68	84	6,3	3,3
İsviçre	68	84	11,5	4,9
Macaristan	62	84	15,5	4,1
Japonya	-	82	-	-
Almanya	66	82	9,3	3,3
Yeni Zelanda	71	82	8,0	4,7
Danimarka	61	82	12	6
Estonya	69	82	11,4	7,9
Slovakya	37	81	39,9	6,1
Birleşik Krallık	63	81	8,7	4,1
Avustralya	62	80	7	4,0
Slovenya	56	79	11,4	4,7
OECD ortalaması	60	78	12,9	6,9
Avusturya	56	78	18,3	5,3
Finlandiya	52	76	23,1	9,9
Letonya	62	76	14,3	10,4
Polonya	49	75	8,9	4,3
İrlanda	55	75	14,8	7,0
Fransa	55	75	18,5	9,9
İspanya	62	74	21,1	13,7
Litvanya	58	74	14,9	10,1
İtalya	55	74	14,8	8,9
İsrail	55	74	5,1	4,2
Belçika	49	73	17,4	8,9
Lüksemburg	57	73	-	-
Meksika	66	73	2,7	3,6
Güney Kore	61	72	4,6	4,4
Kanada	57	72	15	8
Şili	61	71	11,6	10,5
Kosta Rika	63	71	9,4	8,1
ABD	58	70	8,9	5,7
Yunanistan	59	69	24,2	16,2
Türkiye	52	63	11,2	10,2
Kolombiya	64	-	10,3	12,1

Kaynak: OECD (2025).

Şekil B.4.3

15+ yaş grubunda genel lise mezunu olanların cinsiyete göre istihdam ve işsizlik oranlarında yaşanan değişim (%) (2020-2024)

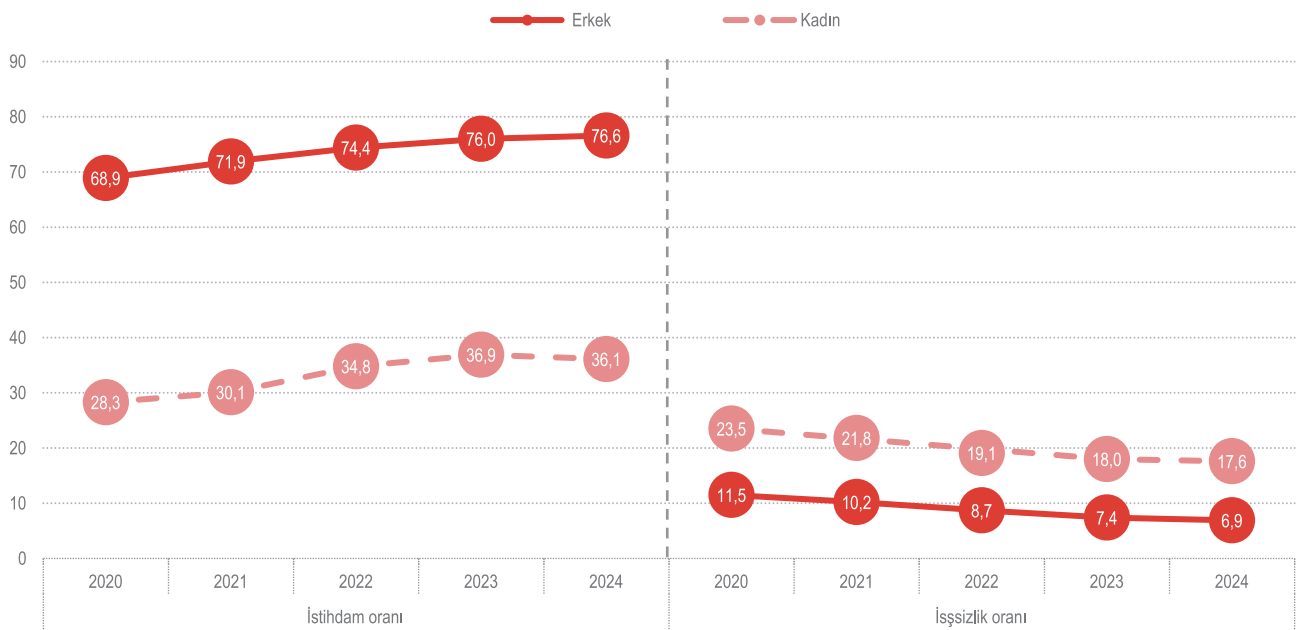
Kaynak: TÜİK işgücü istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2025'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

Şekil B.4.3'te 2020 ile 2024 yılları arasında 15 ve üzeri yaş grubunda genel lise mezunu olanların cinsiyete göre istihdam ve işsizlik oranlarında yaşanan değişim verilmiştir. Şekle göre 15 yaş ve üzeri yaş grubunda genel lise mezunu olanların istihdam oranı erkeklerde 2020 yılında

%57,3 iken 2024 yılında %67,2 oranına yükselmiş; kadınlarda da bu oran 2020 yılında %23,8'den, 2024 yılında %32,1'e yükselmiştir. Genel lise mezunu olanların işsizlik oranlarına bakıldığında ise kadınlarda 2020 yılında %20,3 iken 2024 yılında %16,6'ya gerilerken erkeklerde

Şekil B.4.4

15+ yaş grubunda lise dengi meslek okulu mezunu olanların cinsiyete göre istihdam ve işsizlik oranlarında yaşanan değişim (%) (2020-2024)

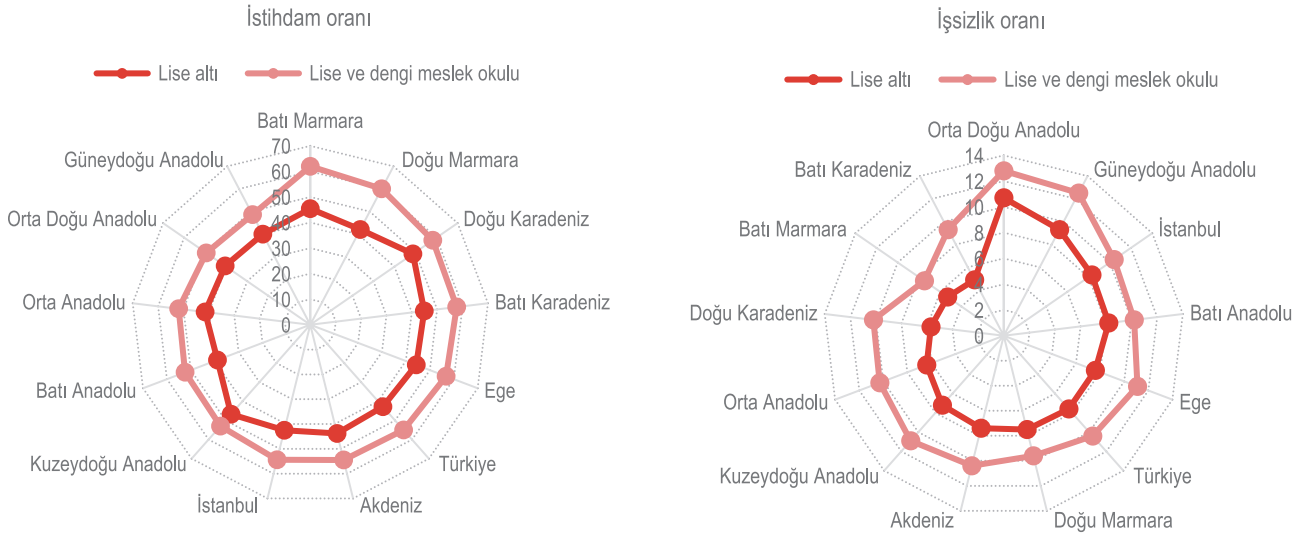
Kaynak: TÜİK işgücü istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2025'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

2020 yılında bu oran %13,7 iken 2024 yılına gelindiğinde %8,6'ya gerilemiştir.

Şekil B.4.4'te 2020 ile 2024 yılları arasında 15 ve üzeri yaş grubunda lise dengi meslek okul mezunu olanların cinsiyete göre istihdam ve işsizlik oranlarında yaşanan değişim verilmiştir. Şekle göre 15 ve üzeri yaş grubunda lise dengi meslek okul mezunu olanların istihdam oranları-

na bakıldığında, bu oran erkeklerde 2020 yılında %68,9 iken 2024'te %76,6'ya artmış; kadınlarda ise 2020 yılında %28,3 iken 2024 yılına gelindiğinde %36,1'e yükselmiştir. İşsizlik oranlarına bakıldığında ise lise dengi meslek okul mezunu erkeklerde 2020 yılında %11,5 iken 2024 yılına gelindiğinde %6,9'a; kadınlarda ise 2020 yılında %23,5 iken 2024 yılına gelindiğinde %17,6'ya gerilemiştir.

Şekil B.4.5 Bölgelere ve eğitim düzeyine göre istihdam ve işsizlik oranları (%) (2024)

Kaynak: TÜİK işgücü istatistikleri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

2024 yılı bölgelere ve eğitim düzeyine göre istihdam ve işsizlik oranları Şekil B.4.5'te gösterilmiştir. Buna göre, lise altı ve lise dengi meslek okulu mezunlarının istihdam oranları bölgelere göre önemli oranda farklılaşmaktadır. Lise ve dengi meslek okulu mezunlarının istihdam oranı Batı Marmara'da %62, Doğu Marmara'da %60,1 iken, Güneydoğu Anadolu'da %48,7, Ortadoğu Anadolu'da %49,5'tir. Lise altı eğitim düzeyine sahip olanların istihdam oranları da bölgelere göre önemli oranda farklılaşmaktadır. Lise altı eğitimlilerin istihdam oranı Batı Anadolu'da %38,9 ile en düşük, Doğu Karadeniz ise %48,8 ile en yüksek düzeydedir. Bölgelere ve eğitime göre işsizlik oranlarına bakıldığında ise her iki eğitim düzeyine göre de işsizlik oranları bölgelere göre önemli ölçüde farklılaşmaktadır. Lise ve dengi meslek okulu mezunlarının işsizlik oranı Ortadoğu Anadolu'da %12,8, Güneydoğu Anadolu'da %12,5 ve Ege'de %11,1 ile en yüksek iken; Batı Marmara %7,5 ve Batı Karadeniz %9,3 ile işsizlik oranlarının en düşük olduğu bölgelerdir. Lise altı eğitim düzeyine sahip olanların işsizlik oranlarına bakıldığında,

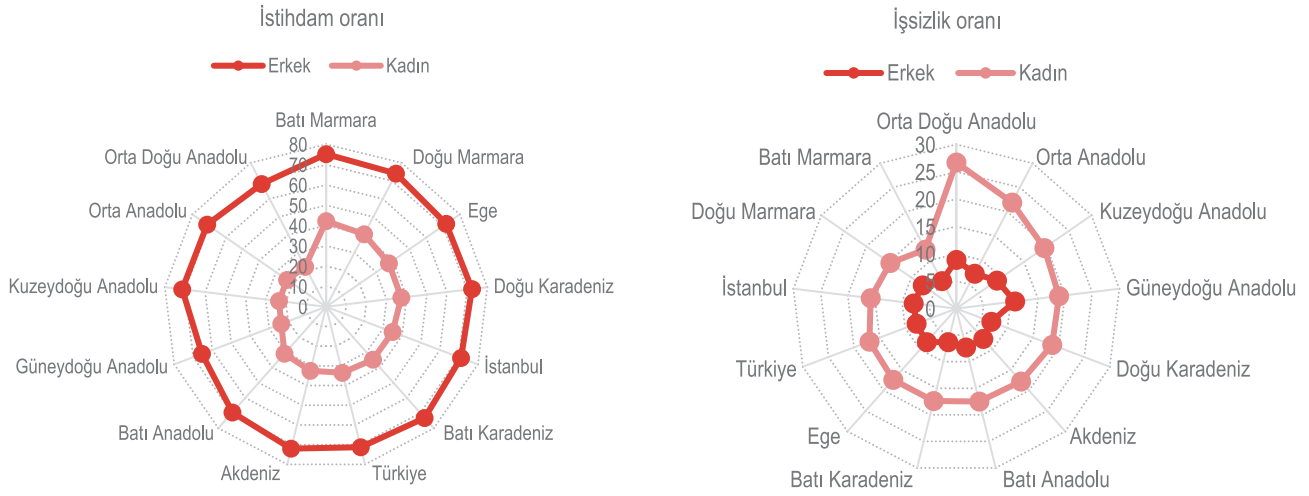
Orta Doğu Anadolu %10,7, Güneydoğu Anadolu %9,3 ile en yüksek; Batı Karadeniz %4,9 ve Batı Marmara %5,3 ile işsizlik oranının en düşük olduğu bölgelerdir. Bu iki şekil dikkate alındığında, Güneydoğu Anadolu Bölgesinin istihdam konusunda hem lise altı hem de lise ve dengi meslek okul mezunları için Türkiye'deki en dezavantajlı bölgesi olduğu ve bu bölgede işsizlik oranları her iki eğitim düzeyi için de Türkiye ortalamasına göre oldukça yüksek olduğu görülmektedir.

Şekil B.4.6'da 2024 yılı verilerine göre bölgelere ve cinsiyete göre lise ve dengi meslek okulu mezunlarının istihdam ve işsizlik oranları verilmiştir. Bölgelere ve cinsiyete göre lise ve dengi meslek okulu mezunlarının istihdam oranlarına bakıldığında erkeklerde Batı Marmara'da %75,2 ve Doğu Marmara'da %74,1 iken Güneydoğu Anadolu'da %65,4, Orta Doğu Anadolu ise %68,3'tür. Kadınlarda ise bu oran Batı Marmara'da %42,2 ve Doğu Marmara'da %40,3 iken Orta Doğu Anadolu'da %22,2 ve Orta Anadolu'da %23,3'tür. Lise ve dengi meslek okulu me-

zunlarının işsizlik oranları incelendiğinde ise erkeklerde en fazla Güneydoğu Anadolu'da %10,8 ve Kuzeydoğu Anadolu'da %9 iken Batı Marmara'da %5,7 ve Batı Karadeniz'de %6,3'tür. Kadınlarda ise bu oranlar Orta Doğu

Anadolu'da %26,7, Orta Anadolu'da %21,9 ile en fazla iken Batı Marmara'da %12, Doğu Marmara'da %14,7 ile en düşüktür.

Şekil B.4.6 Bölgelere ve cinsiyete göre lise ve dengi meslek okulu mezunlarının istihdam ve işsizlik oranları (%) (2024)

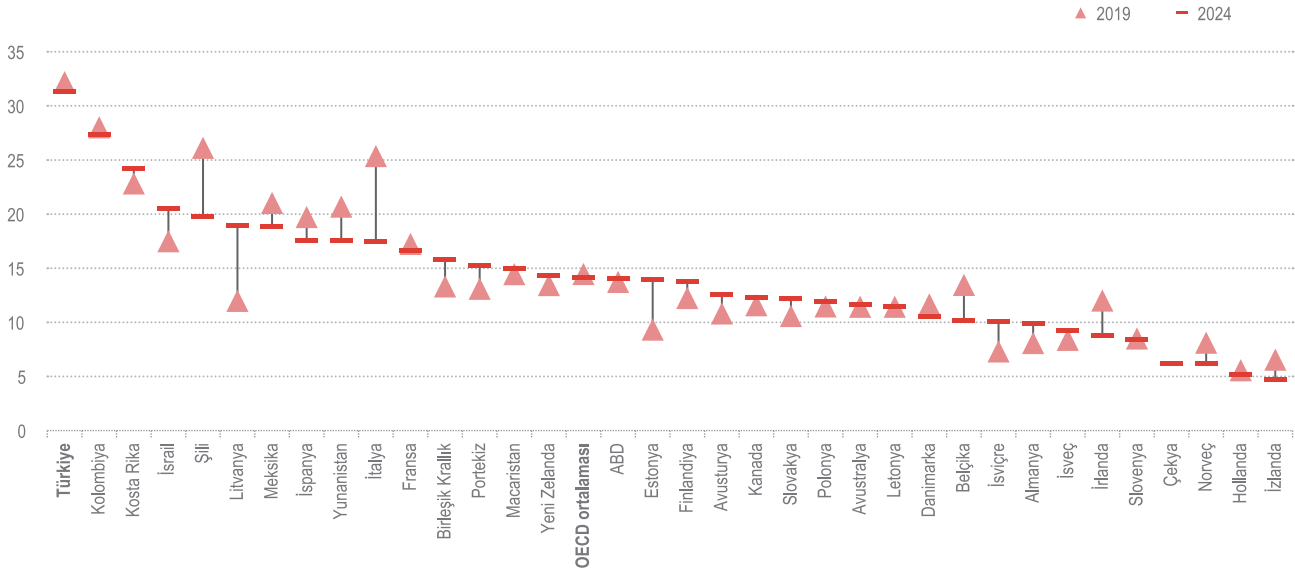
Kaynak: TÜİK işgücü istatistikleri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

2019 ve 2024 yıllarına göre OECD ülkelerinde 18-24 yaş arası ne eğitimde ne istihdamda olan (NEET) gençlerin oranında yaşanan değişim Şekil B.4.7'de verilmiştir. Buna göre 18-24 yaş arası ne eğitimde ne istihdamda olanların OECD ülkeleri ortalaması 2019 ve 2024 yıllarında %14 şeklinde gerçekleşmiştir. 2024 yılı verilerine göre NEET oranı en yüksek olan Türkiye (%31) ve Kolombiya (%27) ülkelerinde %25'in üzerindeyken; İzlanda (%5), Hollanda (%5), Norveç (%6), Çekya (%6), Slovenya (%8), İrlanda (%9) ve İsveç (%9)'te ise NEET oranı %10'un al-

tındadır. Genel itibariyle bakıldığında 2019 yılında NEET oranı %20'nin üzerinde 8 ülke bulunurken 2024 yılında %20'nin üzerinde 5 ülke yer almaktadır. Ayrıca 2019 ile 2024 yılları kıyaslandığında İtalya (%8 puan), Şili (%6 puan), Belçika (%3 puan) ve Yunanistan (%3 puan) düşüş gösteren ülkeler arasındadır. OECD ülkeleri arasında %30'un üzerinde bulunan tek ülke Türkiye olup hem 2019 hem de 2024 yılında OECD ülkeleri arasında NEET oranı bakımından ilk sırada olduğu görülmektedir.

Şekil B.4.7

OECD ülkelerinde 18-24 yaş arası ne eğitimde ne istihdamda olan (NEET) gençlerin oranında yaşanan değişimi (%) (2019 ve 2024)

Kaynak: OECD (2025).

- 2015–2024 yılları arasında Türkiye’de 18–21 yaş grubunda en az lise mezunu olma oranında kayda değer bir artış yaşanmıştır. Bu olumlu gelişmeye rağmen, söz konusu oranların bölgesel dağılımında belirgin farklılıklar devam etmektedir. Öte yandan, 2015 yılından itibaren kadınların en az lise mezunu olma oranı erkeklerin üzerine çıkmış ve bu fark yıllar içinde giderek açılmıştır. Ortaöğretimin zorunlu eğitim kapsamında olmasına rağmen, özellikle erkekler arasında mezuniyet oranlarının görece düşük kalması, bu alandaki yapısal sorunların daha ayrıntılı biçimde ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Bu doğrultuda, okul terki ve mezun olamama nedenlerinin kapsamlı şekilde analiz edilmesi; risk altındaki gençlere yönelik hedef odaklı politikaların geliştirilmesi ve mevcut uygulamaların etkinliğinin artırılması büyük önem taşımaktadır.
- YKS’de lise son sınıf öğrencilerinin performansları incelendiğinde, özellikle TYT kapsamındaki temel matematik ve fen bilimleri testlerinde son yıllarda ortalamaların hâlâ düşük seviyelerde seyrettiği görülmektedir. 2022, 2023 ve 2024 Eğitime Bakış raporlarında da vurgulandığı üzere, sınava giren diğer adaylara kıyasla bilgileri daha güncel olan lise son sınıf öğrencilerinin bu alanlardaki performanslarının artırılması için somut ve hedef odaklı adımlar atılması gerekmektedir. Bu doğrultuda, öğrenme eksikliklerinin sistematik biçimde tespit edilmesi ve söz konusu eksiklikleri gidermeye yönelik etkili telafi ve destek mekanizmalarının geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.
- Liseden mezun olup bir yükseköğretim programına yerleşemeyen adayların üniversite giriş sınavına başvuru sayıları 2021’den 2022 yılına artış göstermiş, 2023 yılında sınırlı bir düşüş, 2024 ve 2025 yıllarında ise düşüş yaşanmış olup 2025 yılında 1 milyon 100 binin üzerinde gerçekleşmiştir. Bu eğilimin temelinde, yükseköğretim sisteminde uzun süredir devam eden arz ve talep dengesizliği yer almaktadır. Nitekim sınava başvuran aday sayısı ile bir programa yerleşen aday sayısı arasındaki fark her yıl artmakta; bu fark 2016 yılında 1 milyon 294 bin 513 iken 2025 yılında 1 milyon 782 bin 351’e ulaşmaktadır. Söz konusu durum, yükseköğretime yönelik toplumsal talebin mevcut kapasite ile yeterince karşılanmadığını açıkça ortaya koymaktadır. Bu çerçevede, hem yükseköğretim kontenjanlarının işgücü piyasası ihtiyaçları doğrultusunda yeniden planlanması hem de alternatif eğitim ve istihdam yollarının güçlendirilmesi yoluyla arz-talep dengesizliğini azaltmaya yönelik kapsamlı ve etkili politikaların geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır.
- 18–24 yaş aralığında ne eğitimde ne de istihdamda olan gençlerin (NEET) oranı, 2024 yılında OECD ülkelerinde ortalama %14 iken Türkiye’de ise bu oran %31 ile oldukça yüksek bir seviyededir. Bu durum yıllardır raporlarımızda ifade ettiğimiz gibi, genç nüfusun önemli bir bölümünün üretim süreçlerine ve eğitim sistemine dahil olamadığını göstermesi açısından dikkat çekici ve kaygı vericidir. Bu çerçevede, Türkiye’nin NEET grubundaki gençlere yönelik bütüncül ve hedef odaklı politikalar geliştirmesi büyük önem taşımaktadır. Özellikle eğitimden kopuşun önlenmesi, mesleki becerilerin artırılması, işgücü piyasasına geçişin kolaylaştırılması ve gençlerin istihdam edilebilirliğinin desteklenmesine yönelik uygulamaların hayata geçirilmesi gerekmektedir.

- OECD. (2026). *OECD data explorer*. OECD Data Explorer. <https://data-explorer.oecd.org/>
- OECD. (2025). *Education at a glance 2025: OECD indicators*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/1c0d9c79-en>
- ÖSYM. (2024a). *2024 YKS sınav sonuçlarına ilişkin sayısal bilgiler*. <https://www.osym.gov.tr/TR,32870/2024-yks-sinav-sonuclarina-iliskin-sayisal-bilgiler.html>
- ÖSYM. (2024b). *2024 YKS yerleştirme sonuçlarına ilişkin sayısal bilgiler*. <https://www.osym.gov.tr/TR,29511/2024-yks-yerlestirme-sonuclarina-iliskin-sayisal-bilgiler.html>
- TÜİK. (2025a). *Adrese dayalı nüfus kayıt sistemi sonuçları*. <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/>
- TÜİK. (2025b). *Ulusal eğitim istatistikleri*. <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/>
- YÖK. (2025). *Yükseköğretim bilgi yönetim sistemi*. Yükseköğretim Kurulu. <https://istatistik.yok.gov.tr/>
- Yurdakul, S. ve Şahin-Demir, S. A. (2025). *Eğitime bakış 2024: İzleme ve değerlendirme raporu*. Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi.

BÖLÜM C

ÖĞRETMENLER ve OKUL YÖNETİCİLERİ

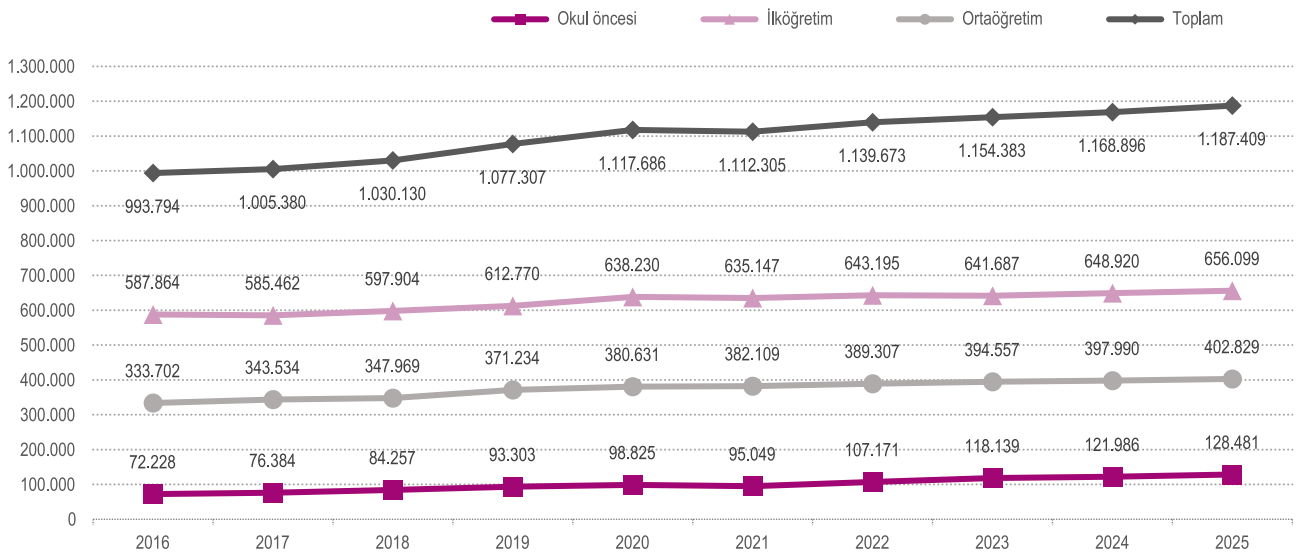
GÖSTERGE	C1	Öğretmenlerin profili nasıldır?
GÖSTERGE	C2	Öğretmen arz ve talebi ne durumdadır?
GÖSTERGE	C3	Öğretmen ve okul yöneticileri maaşları nasıldır?
BÖLÜM	C	Sonuç ve Öneriler

Bu bölümde öğretmenlerin profili, veriye dayalı ve kapsamlı bir yaklaşımla analiz edilecektir. Bu doğrultuda, Türkiye'deki öğretmen sayıları; kamu ve özel okullara göre dağılımı, eğitim kademeleri ve cinsiyet oranları çerçevesinde incelenecektir. Elde edilen bulgular, Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) verileriyle karşılaştırmalı olarak değerlendirilecektir. Devamında, Türkiye'de öğretmen arz ve talep dengesi ele alınarak; yeni atanan öğretmen sayıları, eğitim fakültelerine kayıt yaptıran ve mezun olan öğrenci sayıları ile Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS)'na ve Akademi Giriş Sınavı (AGS)'na giren aday öğretmen sayıları ayrıntılı biçimde analiz edilecektir. Son olarak, OECD ülkelerinde eğitim kademelerine göre öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin kariyer basamaklarına bağlı yıllık maaşları ile öğretmenlerin ders yükleri ve yasal çalışma süreleri Türkiye ile karşılaştırmalı olarak incelenecektir.

Bu gösterge altında öncelikle kademelere ve okul türüne göre öğretmen sayılarında yaşanan değişim ele alınmıştır. Buna ilaveten, kamu ile özel ilköğretim ve ortaöğretim okullarında kadın öğretmen oranlarında yaşanan değişim incelenmiştir. Sonrasında bölgelere ve illere göre

kadın öğretmen oranları ele alınmıştır. Son olarak ise OECD ülkelerinin güncel verileri kullanılarak kademelere göre kadın öğretmen oranları ile öğretmenlerin yaşlarının dağılımı Türkiye verisi ile karşılaştırmalı bir şekilde ayrıntılı olarak analiz edilmiştir.

Şekil C.1.1 Kademelere göre öğretmen sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

2016 ile 2025 yılları arası kademelere göre öğretmen sayılarında yaşanan değişim Şekil C.1.1'de gösterilmiştir. Buna göre kademelere göre öğretmen sayıları genel itibarıyla son on yıldır artış eğilimindedir. 2016 ile 2025 yılları arasında okul öncesi öğretmen sayısı 77 bin 228'den 128 bin 481'e, ilköğretim kademesinde 587 bin 864'ten 656 bin 99'a, ortaöğretim kademesinde ise 333 bin 702'den 402 bin 829'a yükselmiştir. Toplam öğretmen sayısına bakıldığında da 2016 yılında 993 bin 794 iken 2024/25 eğitim-öğretim yılında toplam öğretmen sayısı 1 milyon 187 bin 409 olmuştur. Dolayısıyla 2024/25 eğitim-öğretim yılında bir önceki eğitim-öğretim yılına göre okul öncesi kademesinde yaklaşık 6 bin 495, ortaöğretim kademesinde 4 bin 839 ve ilköğretim kademesinde ise 7 bin 179 olmak üzere toplamda 18 bin 513 öğretmen artışı yaşanmıştır.

Şekil C.1.2'de 2021 ile 2025 yılları arasında kamu ve özel ilköğretim ve ortaöğretim okullarındaki öğretmen sayılarında yaşanan değişim gösterilmiştir. 2021-2025 yılları arası hem kamu ortaöğretim okulları hem de kamu ilköğretim okullarındaki öğretmen sayıları artış eğilimi gösterirken özel ilköğretim ve ortaöğretim okullarında ise öğretmen sayıları dalgalı bir seyir izlemiştir. Kamu ilköğretim okullarındaki öğretmen sayısı 2021 yılında 605 bin 134 iken 2025 yılında 620 bin 185 olarak gerçekleşirken, kamu ortaöğretim kurumlarındaki öğretmen sayısı ise 311 bin 835 iken 337 bin 626'ya yükselmiştir. Özel ilköğretim okullarındaki öğretmen sayılarına bakıldığında, 2021 yılında 72 bin 601 iken 2025 yılında 83 bin 132'ye yükselirken, özel ortaöğretim okullarında ise öğretmen sayısı 70 bin 274'ten 65 bin 203'e düşmüştür.

Şekil C.1.2 Kamu ve özel ilköğretim ve ortaöğretim okullarındaki öğretmen sayıları (2021-2025)

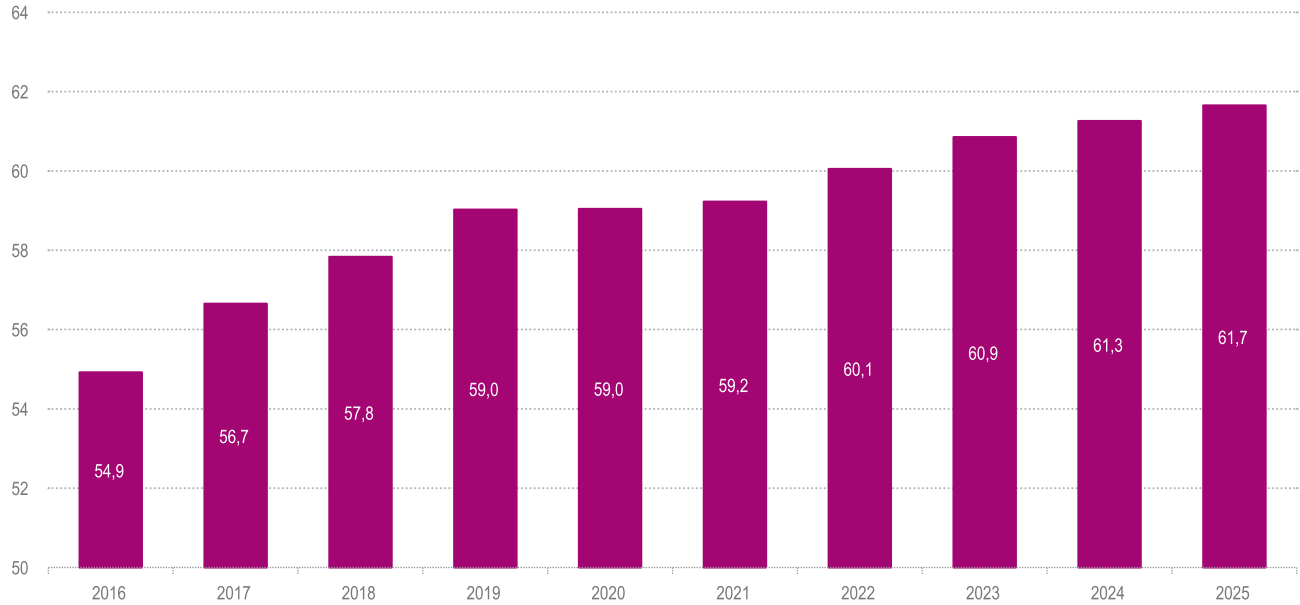
Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

Not: Okul öncesi dâhil değildir.

2016 ile 2025 yılları arasında kadın öğretmenlerin oranında yaşanan değişim Şekil C.1.3'te verilmiştir. Buna göre 2016 ile 2025 yılları arasında toplam öğretmenlerin içinde kadın öğretmenlerin oranı sürekli artış eğilimi

göstermiş olup son on yılda bu oran %6,8 puan artmıştır. 2016 yılında kadın öğretmenlerin oranı %54,9 iken 2024 yılında %61,3 olarak gerçekleşmiş ve 2024/25 eğitim-öğretim yılında ise %61,7'ye yükselmiştir.

Şekil C.1.3 Kadın öğretmenlerin oranında (%) yaşanan değişim (2021-2025)

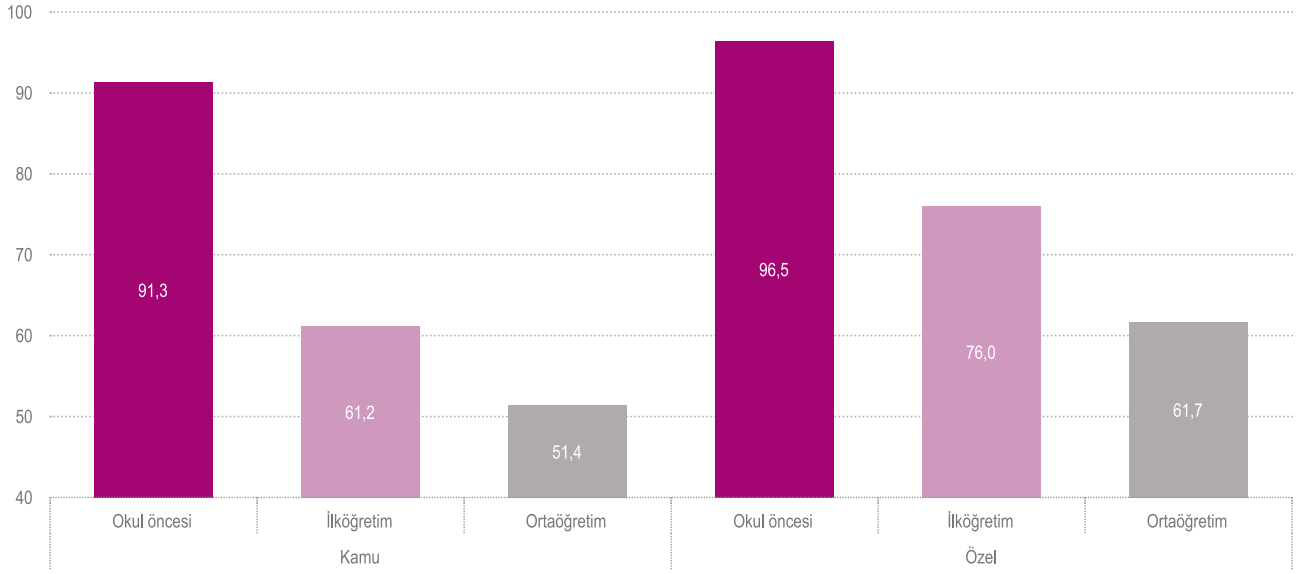

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

Şekil C.1.4'te 2024/25 eğitim-öğretim yılında kamu ve özel öğretim okullarında kademelere göre kadın öğretmen oranları verilmiştir. Buna göre kamu okullarında ka-

dın öğretmenlerin oranı okul öncesi kademesinde %91,3, ilköğretim kademesinde %61,2, ortaöğretim kademesinde ise %51,4'tür. Özel öğretim kurumlarında kademelere

Şekil C.1.4 Kamu ve özel öğretim okullarında kademelere göre kadın öğretmen oranları (%) (2024/25)

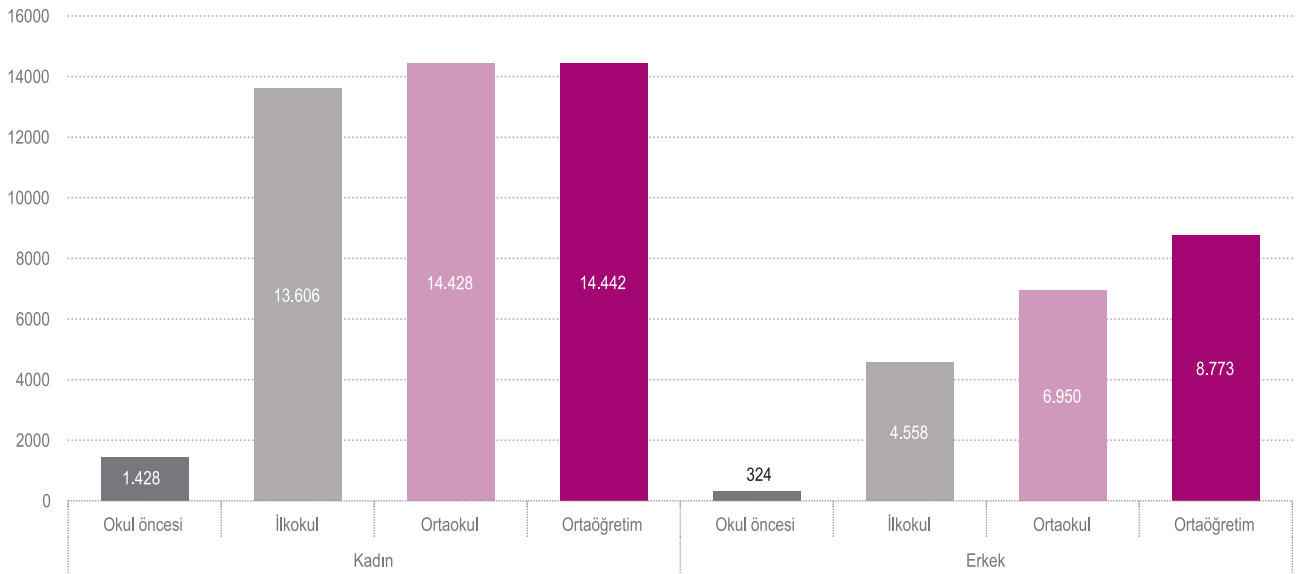

Kaynak: 2025 yılında yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

göre kadın öğretmenlerin oranlarına bakıldığında ise, okul öncesi kademesinde %96,5, ilköğretim kademesinde %76 ve ortaöğretim kademesinde ise %61,7'dir. Bura-

da dikkat çeken husus özel öğretim kurumlarında çalışan kadın öğretmen oranları her eğitim kademesinde kamu okullarındaki kadın öğretmen oranlarından daha fazla

Şekil C.1.5 Kamu okullarında kademe ve cinsiyete göre sözleşmeli öğretmen sayıları (2024/25)

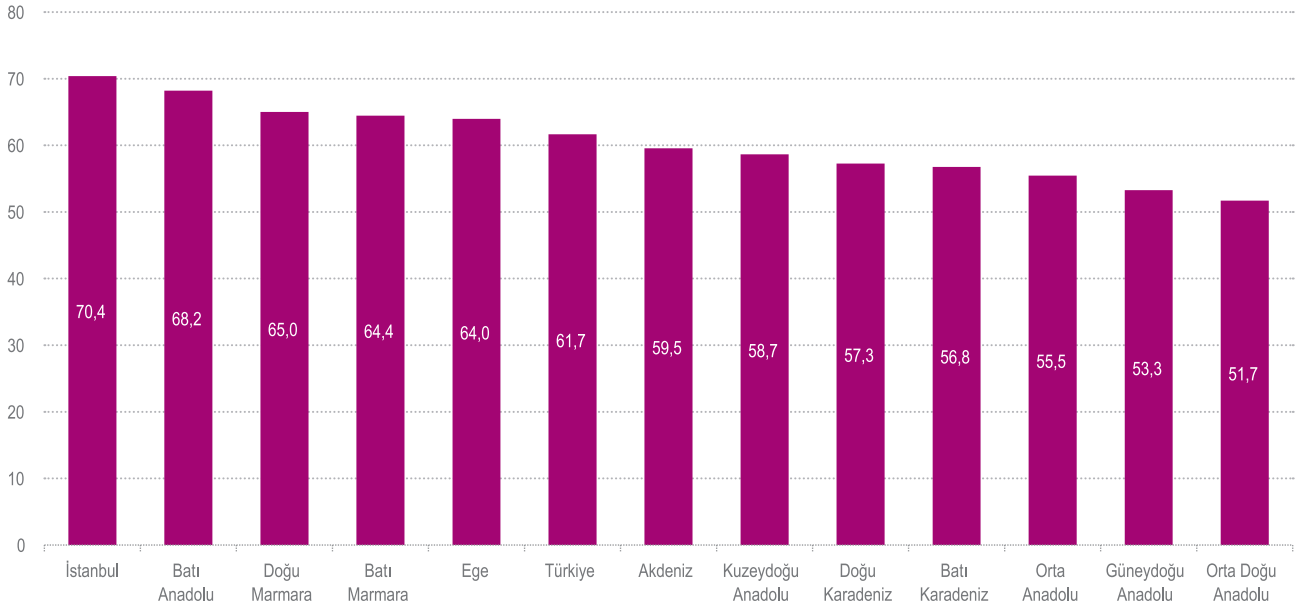

Kaynak: 2025 yılında yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

olup hem kamu hem de özel eğitim okullarında tüm kademelerde kadın öğretmenlerin sayısının erkeklerden fazla olmasıdır.

2024/25 eğitim-öğretim yılında kamu okullarında kademe ve cinsiyete göre sözleşmeli öğretmen sayıları Şekil C.1.5'te gösterilmiştir. Buna göre sözleşmeli kadın öğretmenlerin bin 428'i okul öncesi, 13 bin 606'sı ilköğretim, 14 bin 428'i ortaokul ve 14 bin 442'si ortaöğretim kademesinde bulunurken, sözleşmeli erkek öğretmenlerin 324'ü okul öncesi, 4 bin 558'i ilköğretim, 6 bin 950'si ortaokul ve 8 bin 773'ü de ortaöğretim kademesindedir. Dolayısıyla sözleşmeli öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu ortaokul ve ortaöğretim kademesinde görev yapmaktadır.

Şekil C.1.6 Bölgelere göre kadın öğretmen oranları (%) (2024/25)

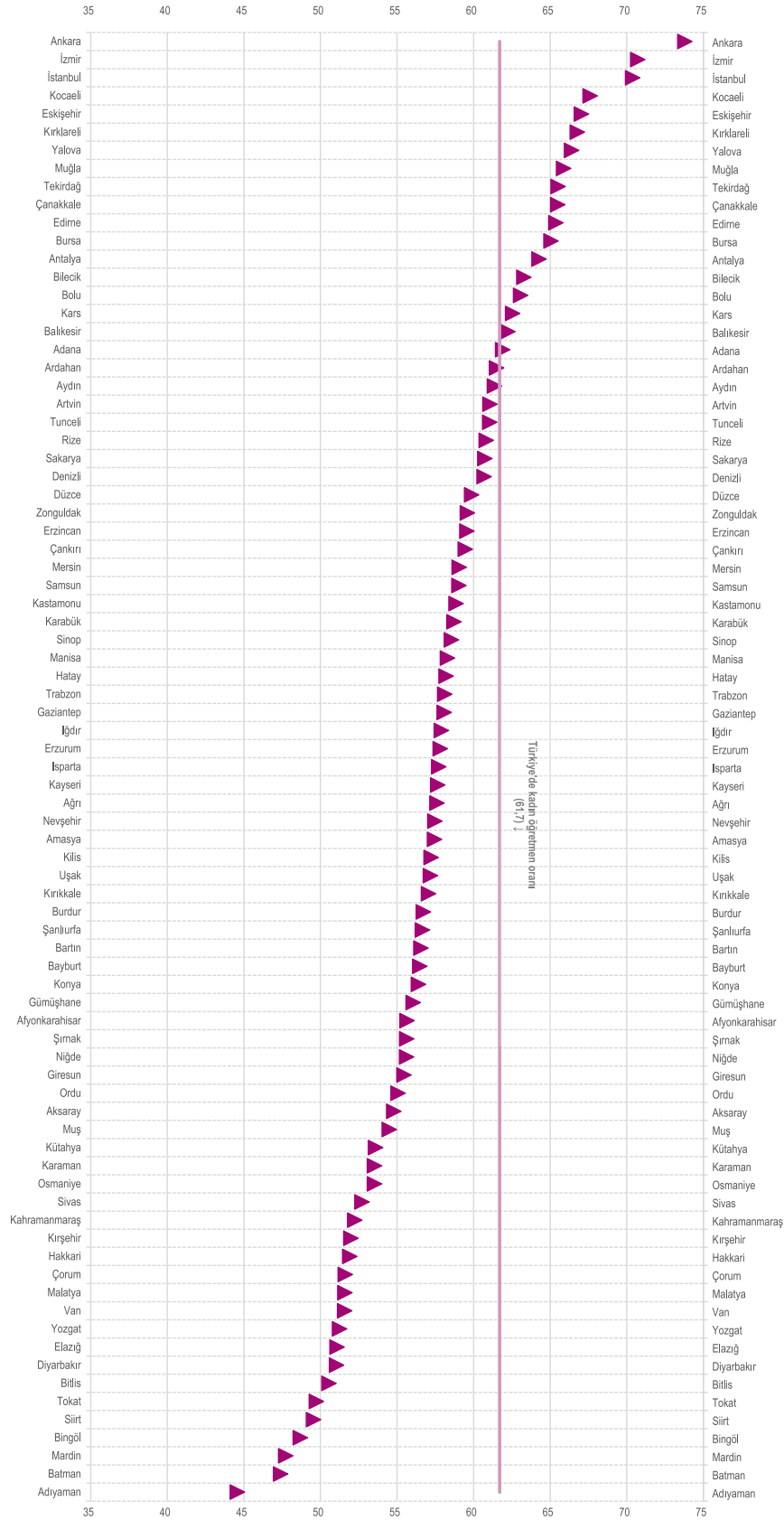

Kaynak: 2025 yılında yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Şekil C.1.6'da 2024/25 eğitim-öğretim yılında bölgelere göre kadın öğretmen oranları verilmiştir. Buna göre tüm bölgelerde kadın öğretmenlerin sayısı erkek öğretmenlerden fazladır. Bölgelerde kadın öğretmen oranları %51,7 ile %70,4 arasında değişmektedir. İstanbul bölgesinde her on öğretmenden yedisi kadındır. Kadın öğretmen oranının en fazla olduğu diğer bölgeler sırasıyla Batı Anadolu (%68,2), Doğu Marmara (%65), Batı Marmara (%64,4) ve Ege (%64) olup bu bölgelerde kadın öğretmen oranı Türkiye ortalaması olan %61,7'nin üzerindedir. Kadın öğretmen oranının Türkiye ortalamasına göre daha az olduğu bölgeler ise sırasıyla Orta Anadolu (%55,5), Güneydoğu Anadolu (%53,3) ve Orta Doğu Anadolu (%51,7)'dir.

Şekil C.1.7'de 2024/25 eğitim-öğretim yılında illere göre kadın öğretmen oranları gösterilmiştir. İllerde kadın öğretmen oranları %44,6 ile %73,8 arasında değişmekte olup Adıyaman (%44,6), Batman (%47,4), Mardin (%47,7), Bingöl (%48,7), Siirt (%49,5) ve Tokat (%49,7), illeri hariç diğer tüm illerde kadın öğretmenlerin sayısı erkek öğretmenlerden fazladır. Kadın öğretmen oranının en fazla olduğu iller sırasıyla Ankara (%73,8), İzmir (%70,7), İstanbul (%70,4), Kocaeli (%67,6), Eskişehir (%67), Kırklareli (%66,8), Yalova (%66,4), Muğla (%65,9), Tekirdağ (%65,5) ve Çanakkale (%65,5) iken Türkiye ortalaması olan %61,7'nin üzerinde 18 il, altında ise 62 il bulunmaktadır.

Şekil C.1.7 İllere göre kadın öğretmen oranları (%) (2024/25)

Kaynak: 2025 yılında yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

2024 yılında OECD ülkelerinde kademelere göre kadın öğretmen oranları Tablo C.1.8'de gösterilmiştir. Buna göre, okul öncesi kademesinde kadın öğretmen oranı Slovakya'da %100 iken Çekya, Macaristan, Estonya, Güney Kore, Letonya, Litvanya, Şili ve İtalya'da %99'dur. Okul öncesi kademesinde kadın öğretmen oranının en

düşük olduğu ülkeler Hollanda ve İzlanda olup bu ülkelerdeki kadın öğretmen oranı sırasıyla %88 ve %91'dir. İlkokul kademesinde Litvanya (%96), Macaristan (%95), İtalya (%94), Çekya (%94), Letonya (%92), Avusturya (%92), ve Estonya (%90) ülkelerinde kadın öğretmen oranı %90 ve üzerindeyken, Türkiye (%61), Japonya (%63),

Tablo C.1.8 OECD ülkelerinde kademelere göre kadın öğretmen oranları (%) (2023)

	Okul öncesi	İlkokul	Ortaokul	Ortaöğretim		
				Genel programlar	Mesleki programlar	Tüm programlar
Litvanya	99	96	83	81	70	78
Macaristan	99	95	75	70	58	63
İtalya	99	94	76	68	64	66
Çekya	99	94	77	60	60	60
Letonya	99	92	83	81	73	79
Avusturya	97	92	71	64	50	55
Estonya	99	90	82	77	59	69
Slovakya	100	89	79	73	71	71
Slovenya	98	89	-	67	67	67
Polonya	98	88	76	70	62	66
ABD	-	87	67	58	-	58
Almanya	94	87	66	60	51	57
Hollanda	88	87	56	56	58	58
Birleşik Krallık	93	86	65	65	-	-
İsrail	-	86	78	-	-	71
Fransa	92	85	65	58	52	56
Yeni Zelanda	97	85	68	62	55	61
İrlanda	97	84	-	68	-	68
İsviçre	97	84	57	49	46	47
Belçika	-	83	67	64	61	62
Portekiz	-	82	72	-	-	69
İsveç	96	82	65	-	-	54
İzlanda	91	82	81	-	-	58
Şili	99	81	70	59	50	57
OECD ortalaması	93	80	67	61	55	59
Finlandiya	-	80	74	69	57	61
Kosta Rika	92	79	58	58	57	58
İspanya	95	78	63	59	53	57
Güney Kore	99	77	72	59	52	58
Lüksemburg	94	76	60	56	49	52
Yunanistan	-	76	69	60	58	59
Kanada	-	75	-	-	-	75
Norveç	90	74	74	56	56	56
Meksika	96	70	57	52	48	50
Danimarka	93	67	61	53	47	51
Japonya	97	63	44	-	-	32
Türkiye	-	61	59	54	51	52

Kaynak: OECD (2025).

Not: Tablodaki veriler ilkökul kademesine göre sıralanmıştır.

Danimarka (%67), Meksika (%70)'da %70 ve altındadır. Ortaokul kademesinde ise kadın öğretmen oranının en yüksek olduğu ülkeler Letonya (%83), Litvanya (%83), Estonya (%82) ve İzlanda (%81) iken en düşük olduğu ülkeler Japonya (%44), Meksika (%57), Hollanda (%56), İsviçre (%57), Kosta Rika (%58) ve Türkiye (%59)'dir. Ortaöğretim

kademesinde genel programlarda Letonya (%81), Litvanya (%81), Estonya (%77) ve Slovakya (%73), mesleki programlarda Letonya (%73), Slovakya (%71) ve Litvanya (%70) kadın öğretmen oranı en yüksek olan ülkeler iken, İsviçre (%49), Meksika (%52), Danimarka (%53) ve Türkiye (%54) ülkeleri genel programlarda, İsviçre (%46),

Tablo C.1.9 OECD ülkelerinde kademelere göre 50 yaş ve üzeri öğretmenlerin oranı (%) (2023)

	Okul öncesi	İlkokul	Ortaokul	Ortaöğretim		
				Genel programlar	Mesleki programlar	Tüm programlar
Litvanya	47	57	58	63	60	62
Yunanistan	-	47	55	63	51	58
Letonya	42	50	59	56	53	55
İtalya	54	57	49	55	52	54
Portekiz	-	50	60	-	-	52
Çekya	39	46	36	52	52	52
Estonya	47	49	54	51	51	51
İzlanda	20	39	39	-	-	51
Finlandiya	-	36	36	41	56	50
Macaristan	38	47	50	49	49	49
Slovenya	22	32	-	49	49	49
İsveç	37	37	41	-	-	46
Avusturya	21	33	37	36	49	44
Slovakya	34	33	33	35	48	44
Yeni Zelanda	25	37	39	42	50	43
Danimarka	38	33	32	40	50	43
Norveç	20	29	32	43	43	43
İsviçre	31	29	32	38	44	42
Polonya	24	44	39	42	41	41
OECD ortalaması	29	33	35	38	42	40
Fransa	32	27	39	39	40	39
Hollanda	30	31	34	34	42	39
Almanya	29	37	38	35	49	39
İspanya	28	30	39	39	39	39
Japonya	14	25	28	-	-	38
ABD	-	30	31	36	-	36
İsrail	-	24	31	-	-	35
Belçika	-	25	28	33	34	33
Lüksemburg	16	16	22	32	27	30
Kanada	-	29	-	-	-	29
Birleşik Krallık	21	16	19	19	44	29
Güney Kore	17	17	24	24	29	25
Şili	21	23	24	23	31	24
İrlanda	-	16	-	24	-	24
Kosta Rika	26	26	20	20	19	20
Türkiye	-	21	8	17	19	18

Kaynak: OECD (2025).

Not: Tablodaki veriler ilkokul kademesine göre sıralanmıştır.

Danimarka (%47), Meksika (%48), Lüksemburg (%49) Şili (%50) ve Avusturya (%50) ise mesleki programlarda kadın öğretmen oranı en düşük olan ülkelerdir. Genel olarak değerlendirildiğinde Türkiye’de okul öncesi hariç tüm eğitim kademelerinde kadın öğretmen oranı OECD ülkeleri ortalamalarının oldukça altındadır. Buna ilave olarak Türkiye’de tüm eğitim kademelerinde kadın

öğretmenlerin sayısı erkeklerden fazladır. Ülkelerin büyük bir çoğunluğunda genel eğilim, kadınların öğretmenlik mesleğinde daha fazla yer almasıdır.

2023 yılında OECD ülkelerinde kademelere göre 50 yaş ve üzeri öğretmenlerin oranı Tablo C.1.9’da verilmiştir. Buna göre okul öncesi kademesinde 50 yaş ve

Tablo C.1.10 OECD ülkelerinde kademelere göre 30 yaş altındaki öğretmenlerin oranı (%) (2023)

	Okul öncesi	İlkokul	Ortaokul	Ortaöğretim		
				Genel programlar	Mesleki programlar	Tüm programlar
Birleşik Krallık	20	24	22	22	9	17
Türkiye	-	17	20	13	12	12
Danimarka	11	19	19	5	4	5
Japonya	45	23	19	-	-	13
Norveç	19	21	19	9	9	9
Hollanda	16	15	16	16	9	12
Avusturya	30	19	16	11	6	8
Belçika	-	19	15	11	11	11
Güney Kore	27	16	14	11	14	12
ABD	-	15	14	11	-	11
Finlandiya	-	13	14	8	2	5
Şili	13	13	13	15	12	14
Yeni Zelanda	25	13	13	11	8	11
Lüksemburg	17	22	13	8	11	10
İsviçre	16	20	12	6	5	5
OECD ortalaması	16	12	11	8	7	8
İsrail	-	15	10	-	-	9
Çekya	17	8	10	5	5	5
Fransa	11	11	9	9	9	9
Slovakya	16	9	9	7	5	6
Estonya	9	10	8	8	6	7
İzlanda	36	7	7	-	-	4
Kosta Rika	6	7	7	7	7	7
Almanya	22	8	7	5	3	4
İsveç	9	9	7	-	-	5
Letonya	11	9	7	7	8	7
İspanya	9	8	7	6	6	6
Macaristan	17	8	6	6	4	5
Litvanya	11	6	4	3	3	3
İtalya	4	5	4	5	6	5
Polonya	14	5	4	4	4	4
Portekiz	-	3	2	-	-	3
Yunanistan	-	11	1	1	2	2
Kanada	-	10	-	-	-	10
İrlanda	-	13	-	14	-	14
Slovenya	12	10	-	7	7	7

Kaynak: OECD (2025).

Not: Tablodaki veriler ortaokul kademesine göre sıralanmıştır.

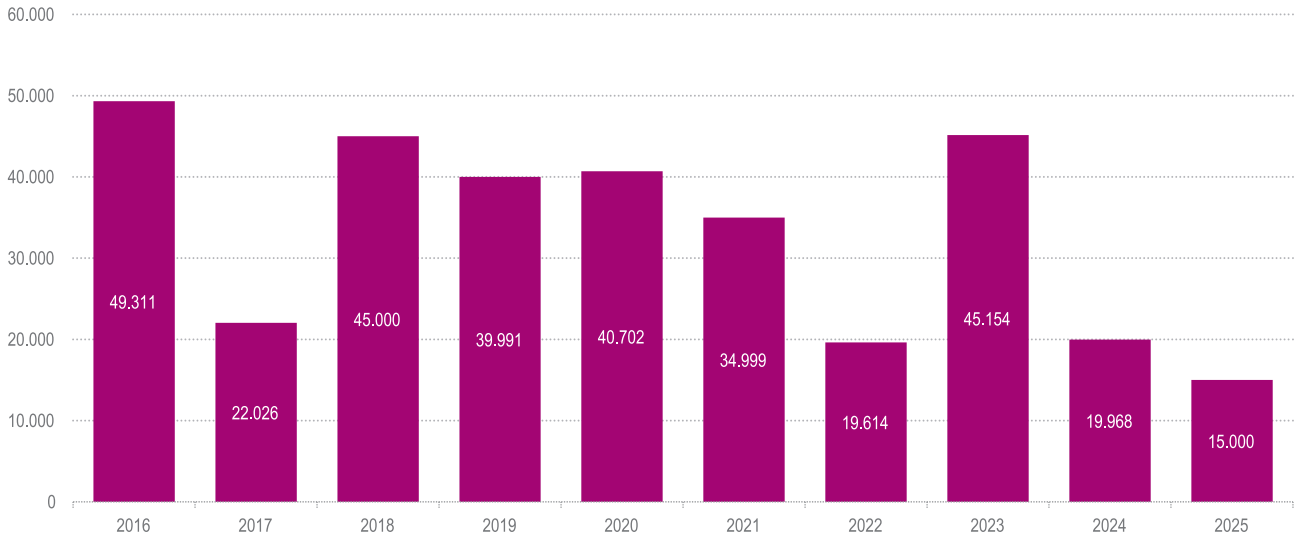
üzeri öğretmen oranının en yüksek olduğu ülkeler sırasıyla İtalya (%54), Litvanya (%47) ve Letonya (%42); en düşük olduğu ülkeler ise Japonya (%14) ve Lüksemburg (%16)'dur. İlkokul kademesinde 50 yaş ve üzeri öğretmen oranı İtalya (%57), Litvanya (%57), Letonya (%50), Portekiz (%50) ve Estonya (%49)'da %49 ve üzerindeyken Lüksemburg (%16), Birleşik Krallık (%16), İrlanda (%16), Güney Kore (%17) ve Türkiye (%21)'de %21 ve altındadır. Ortaokul kademesinde 50 yaş ve üzeri öğretmen oranının en yüksek olduğu ülkeler Portekiz (%60), Letonya (%59), Litvanya (%58), Yunanistan (%55) ve Estonya (%54) iken, en düşük olduğu ülkeler ise Türkiye (%8), Birleşik Krallık (%19), Kosta Rika (%20) ve Lüksemburg (%22)'dur. Ortaöğretim kademesinde genel programlarda 50 yaş ve üzeri öğretmen oranının en yüksek olduğu ülkeler Yunanistan (%63), Litvanya (%63), Letonya (%56), İtalya (%55), Çekya (%52) ve Estonya (%51) iken, en düşük olduğu ülkeler ise Türkiye (%17), Birleşik Krallık (%19), Kosta Rika (%20) ve Şili (%23)'dir. Ortaöğretim kademesinde mesleki programlarda 50 yaş ve üzeri öğretmen oranı Litvanya (%60), Finlandiya (%56), Letonya (%53), İtalya (%52), Çekya (%52), Yunanistan (%51) ve Estonya (%51)'da %50'nin üzerindeyken Kosta Rika (%19), Türkiye (19), Lüksemburg (%27) ve Güney Kore (%29) %30'un altındadır. 50 yaş ve üzeri öğretmen oranının kademelere göre OECD ülkeleri ortalamaları okul öncesinde %29, ilkokulda %33, ortaokulda %35, ortaöğretim genel programlarda %38 ve mesleki programlarda %42 iken, Türkiye'nin 50 yaş ve üzeri öğretmen oranları ilkokul kademesinden başlayarak sırasıyla bu kademelerde %21, %8, %17 ve %19 olup OECD ülkeleri arasında en düşük oranlara sahip ülkelerin başında gelmektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde OECD ülkelerinin büyük bir çoğunluğunda öğretmenlerin 50 ve üzerinde yaşa sahip oldukları, diğer bir ifadeyle yaşlı bir öğretmen nüfusuna sahip oldukları, buna karşın Türkiye'nin OECD ülkelerine nazaran daha genç bir öğretmen nüfusuna sahip olduğu görülmektedir.

Tablo C.1.10'da 2023 yılında OECD ülkelerinde kademelere göre 30 yaş altındaki öğretmenlerin oranı gösterilmiştir. Buna göre okul öncesi kademesinde 30 yaş altındaki öğretmen oranının en yüksek olduğu ülkeler Japonya (%45), İzlanda (%36), Avusturya (%30), Güney Kore (%27), en düşük olduğu ülkeler ise İtalya (%4), Kosta Rika (%6)'dır. İlkokul kademesinde 30 yaş altındaki öğretmen oranı Birleşik Krallık (%24), Japonya (%23), Lüksemburg (%22), Norveç (%21) ve İsviçre (%20)'de %20 ve üzerindeyken Portekiz (%3), İtalya (%5), Polonya (%5) ve Litvanya (%6)'da %6 ve altındadır. Ortaokul kademesinde 30 yaş altındaki öğretmen oranının en yüksek olduğu ülkeler Birleşik Krallık (%22), Türkiye (%20), Danimarka (%19), Norveç (%19) ve Japonya (%19) iken, en düşük olduğu ülkeler ise Yunanistan (%1), Portekiz (%2), Litvanya (%4), İtalya (%4) ve Polonya (%4)'dir. Ortaöğretim kademesinde genel programlarda 30 yaş altındaki öğretmen oranının en yüksek olduğu ülkeler Birleşik Krallık (%22), Hollanda (%16), Şili (%15), İrlanda (%14) ve Türkiye (%13) iken, en düşük olduğu ülkeler ise Yunanistan (%1), Litvanya (%3) ve Polonya (%4)'dir. Ortaöğretim kademesinde mesleki programlarda 30 yaş altındaki öğretmen oranı Güney Kore (%14), Şili (%12), Türkiye (%12), Lüksemburg (%11), Belçika (%11)'da %10 ve üzerindeyken Finlandiya (%2), Yunanistan (%2), Almanya (%3), Litvanya (%3), Danimarka (%4), Macaristan (%4) ve Polonya (%4)'da %5'in altındadır. 30 yaş altındaki öğretmen oranının kademelere göre OECD ülkeleri ortalamaları okul öncesinde %16, ilkokulda %12, ortaokulda %11, ortaöğretim genel programlarda %8 ve mesleki programlarda %7 iken, Türkiye'nin 30 yaş altındaki öğretmen oranları başta ilkokul olmak üzere sırasıyla bu kademelerde %17, %20, %13 ve %12 olup OECD ülkeleri ortalamalarından yüksektir. Genel olarak değerlendirildiğinde Türkiye, 30 yaş altındaki öğretmen oranıyla OECD ülkeleri arasında üst sıralarda yer almaktadır.

Bu göstergede öncelikle kamu okullarına ataması yapılan öğretmenlerin alanlara ve yıllara göre dağılımı detaylı bir şekilde incelenmiştir. Sonrasında ise eğitim fakültelerine yeni kayıt yaptıran öğrenci sayısı ve kadın öğrenci oranı,

mezun sayısı ve mezun kadın oranı yıllara göre değişimi ele alınmıştır. Son olarak KPSS eğitim bilimleri testine/ Akademiye Giriş Sınavı (AGS)'na giren aday sayısında yaşanan değişim yıllar bazında analiz edilmiştir.

Şekil C.2.1 Kamu okullarına ataması yapılan öğretmen sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)

Kaynak: MEB Personel Genel Müdürlüğü verileri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

2016 ile 2025 yılları arası kamu okullarına ataması yapılan öğretmen sayılarında yaşanan değişim Şekil C.2.1'de gösterilmiştir. Buna göre 2016 yılında 49 bin 311 öğretmen ataması yapılırken 2024 yılında 19 bin 968, 2025 yılında ise 15 bin öğretmen ataması yapılmıştır. 2016 yılında 50 bin civarında öğretmen ataması yapılırken, 2017, 2022 ve 2024 yıllarında 20 bin civarında öğretmen ataması yapılmıştır. 2018 ve 2023 yıllarında 45 bin, 2019 ve 2020 yıllarında 40 bin, 2021 yılında da 35 bin öğretmen ataması yapılmıştır. Son on yıllık süreçte en az öğretmen ataması 2022, 2024 ve 2025 yıllarında yapılmış olup son yıllarda öğretme atama sayılarının düştüğü görülürken en düşük atamanın ise 2025 yılında yapıldığı görülmektedir.

2025 yılında sözleşmeli öğretmenlik ataması kontenjanlarının alanlara göre dağılımı Tablo C.2.2'de gösterilmiştir. Buna göre 2025 yılında sözleşmeli öğretmenlik ataması kontenjanı 15 bin olup bu kontenjan arasında 4 bin 378 ile en çok sınıf öğretmenliği branşı bulunmakta olup toplam kontenjan içindeki payı ise %29,1'dir. Daha sonra sırasıyla en çok ayrılan kontenjan özel eğitim (3.087), din kültürü ve ahlak bilgisi (1.802), okul öncesi (1.321), İngilizce (757) alanlarındadır. 2025 yılında sözleşmeli öğretmenlik ataması kontenjanlarının yarısı, ilk iki alandan oluşmaktadır.

Tablo C.2.2 Sözlüşmeli öğretmenlik ataması kontenjanlarının alanlara göre dağılımı (2025)

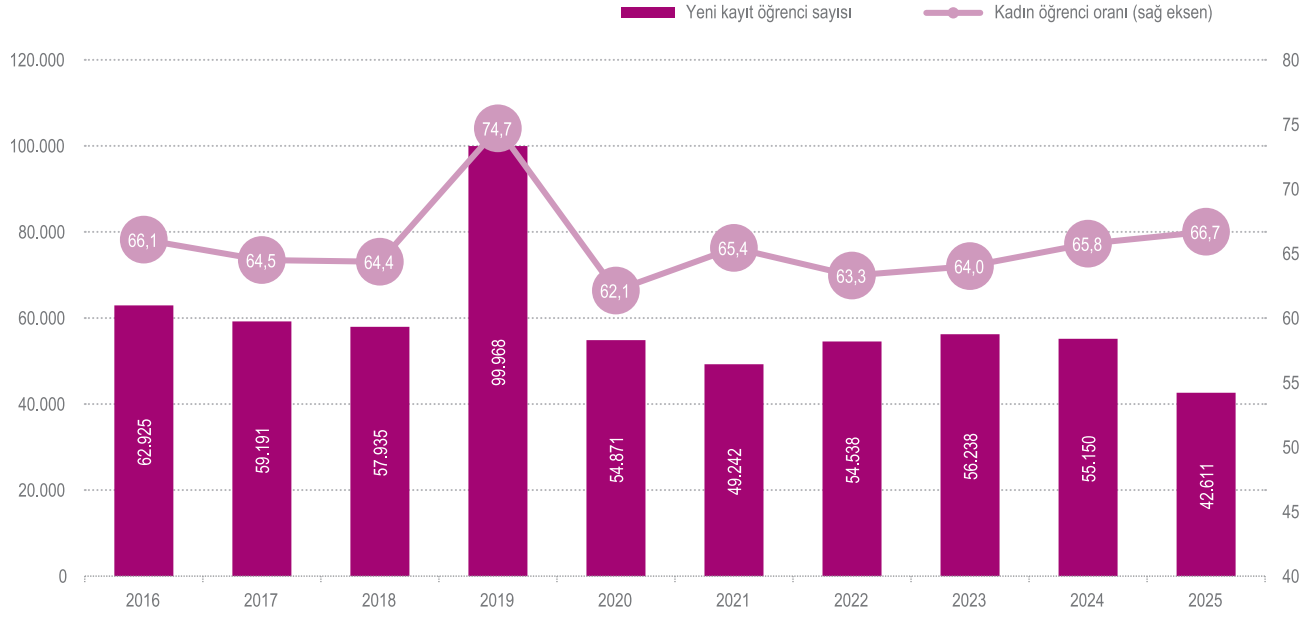
Alan adı	Kontenjan sayısı
Sınıf öğretmenliği	4.378
Özel eğitim	3.087
Din kültürü ve ahlâk bilgisi	1.802
Okul öncesi	1.321
İngilizce	757
Türkçe	623
Sosyal bilgiler	387
Rehberlik	377
Fen bilimleri	267
Beden eğitimi	190
Müzik	180
Görsel sanatlar	175
İlköğretim matematik	162
Yiyecek içecek hizmetleri	119
Matematik	117
Bilişim teknolojileri	95
Bilgisayar ve öğretim teknolojileri	64
Fizik	61
Sağlık / sağlık hizmetleri	58
Arapça	51
Motorlu araçlar teknolojisi	51
Kimya / kimya teknolojisi	49
İmam-hatip lisesi meslek dersleri	47
Giyim üretim teknolojisi / moda tasarım teknolojileri	45
Felsefe	41
Teknoloj ve tasarım	41
Coğrafya	32
Makine teknolojisi / makine ve tasarım teknolojisi / makine ve kalıp	29
Türk dili ve edebiyatı	29
Tarih	28
Biyoloji	27
Almanca	23
Endüstriyel otomasyon	22
Metal teknolojisi	20
Diğer	245
Toplam	15.000

Kaynak: MEB (2025a).

Şekil C.2.3'te 2016 ile 2025 yılları arasında eğitim fakültelerine yeni kayıt yaptıran öğrenci sayısı ve kadın öğrenci oranında yaşanan değişim verilmiştir. Buna göre, 2016 yılında eğitim fakültelerine yeni kayıt yaptıran öğrenci sayısı 65 bin 925 iken 2018 yılında 57 bin 935'e düşmüştür. 2019 yılında yeni kayıt öğrenci sayısı büyük bir artış ile 99 bin 968'e yükselmiş, sonrasında ise 2023 yılına kadar 50-55 bin bandında bir seyirle devam etmiştir.

2024/25 eğitim-öğretim yılında ise bir önceki yıla göre ciddi bir düşüşle son on yılın en düşük düzeyde eğitim fakültelerine yeni kayıt sayısı gerçekleşmiş ve 42 bin 611 olmuştur. 2019 yılındaki bu artışın nedeni İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi çocuk gelişimi bölümüne ikinci üniversite kapsamında yeni kayıt yaptıranlar olup daha sonra bu bölüme öğrenci alımı durdurulmuştur (Çelik ve ark., 2020). 2016 yılında eğitim fa-

Şekil C.2.3 Eğitim fakültelerine yeni kayıt yaptıran öğrenci sayısı ve kadın öğrenci oranında yaşanan değişim (2016-2025)

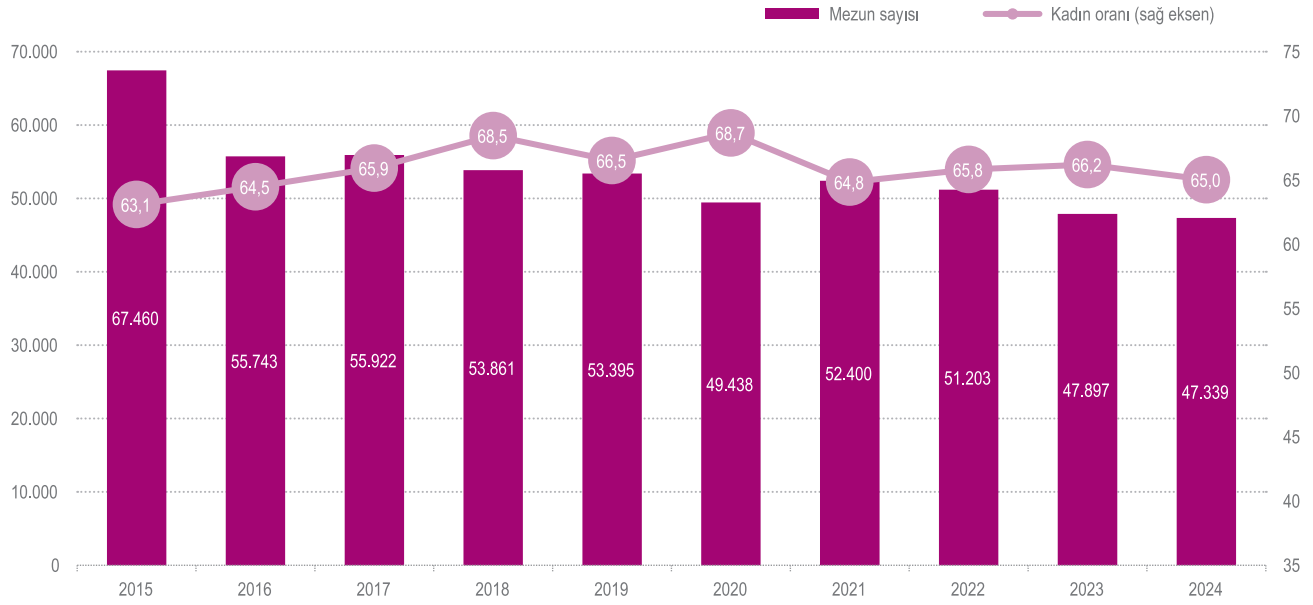

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

kültelerine yeni kayıt yaptıran kadın öğrenci oranı %66,1 iken 2024/25 eğitim-öğretim yılında bu oran %66,7 olarak gerçekleşmiştir.

2015 ile 2024 yılları arasında eğitim fakültelerinden mezun olanların sayısı ve mezun kadın oranında yaşanan Şekil C.2.4'te değişim gösterilmiştir. Buna göre eğitim

Şekil C.2.4 Eğitim fakültelerinden mezun olanların sayısı ve mezun kadın oranında yaşanan değişim (2015-2024)

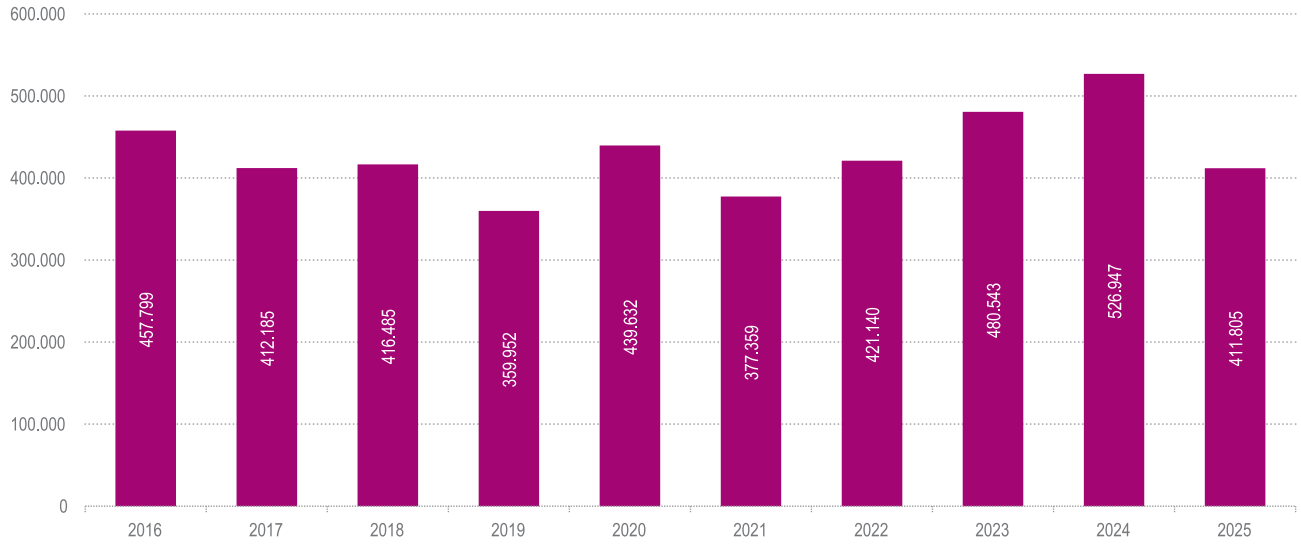

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

fakültelerinden mezun olanların sayısı 2015 yılında 67 bin civarındayken, 2016 yılında eğitim fakültelerinden mezun olanların sayısında ciddi bir düşüş yaşanmış ve 55 bin 743'e gerilemiştir. Sonrasında 2017 yılından 2021 yılına kadar az da olsa düşüş seyri izlemiş ve 2021 yılında bir miktar artışla 52 bin 400'e yükselmiş ardından 2022 yılı itibarıyla düşüş eğilimi göstermiştir. 2023/24 eğitim-öğretim yılında ise eğitim fakültelerinden mezun

olanların sayısı son on yılın en düşük seviyesinde gerçekleşmiş olup 47 bin 339 kişi mezun olmuştur. 2015 yılından 2024 yılına eğitim fakültelerinden yeni mezun olanların arasında kadınların payı ise %63,1'den %65'e yükselmiştir. Daha açık bir ifade ile 2023/24 eğitim-öğretim yılında eğitim fakültelerinden yeni mezun olan her üç kişiden ikisi kadındır.

Şekil C.2.5 KPSS eğitim bilimleri testine / AGS'ye giren aday sayısında yaşanan değişim (2016-2025)

Kaynak: Muhtelif yıllarda ÖSYM tarafından yayınlanan KPSS Lisans Sınav Sonuçlarına İlişkin Sayısal Bilgiler verileri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Not 1: ÖSYM'nin web sitesinde 2024 KPSS'ye giren aday sayılarına ilişkin sayısal bilgiler verilmediğinden dolayı 2024 yılına ilişkin veri, başvuran aday sayıdır.

Not 2: ÖSYM 2025 yılında Akademiye Giriş Sınavı (AGS) düzenlemiş olup öğretmen adayları, kaldırılan KPSS eğitim bilimleri testi yerine artık bu sınava gireceklerdir. ÖSYM bu sınava ilişkin sayısal verileri paylaşmadığı için 2025 yılına ilişkin veri, başvuran aday sayıdır.

2016 ile 2025 yılları arasında KPSS eğitim bilimleri testine / AGS'ye giren aday sayısında yaşanan değişim Şekil C.2.5'te verilmiştir. 10 Ekim 2024 tarihli ve 7528 sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu 18 Ekim 2024'te Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. MEB, Öğretmenlik Mesleği Kanunu ile öğretmen olarak istihdam edileceklerin, öğretmenlik mesleğine kaynak teşkil eden en az lisans düzeyinde yükseköğretim programlarının birinden mezun ve Akademi tarafından verilecek hazırlık eğitiminde başarılı olanlar arasından seçileceğine yönelik düzenlemeler yapmıştır. Bu kapsamda Öğretmenlik Mesleği Kanunu uyarınca öğretmen adaylarının Milli Eğitim Akademisi hazırlık eğitimine kabulü; ilk kez ÖSYM tarafından 13 Temmuz 2025'te düzenlenecek Milli Eğitim Bakanlığı Akademi Giriş Sınavı (MEB-AGS) sonuçları doğrultusunda yapılması planlanmıştır (MEB, 2024). ÖSYM tarafından 13 Temmuz 2025'te uygulanan

MEB-AGS, Akademi Giriş Sınavı (AGS) ve Öğretmenlik Alan Bilgisi Testi (ÖABT) olmak üzere 2 oturumda düzenlenmiştir (Anadolu Ajansı, 2025). Dolayısıyla 2025 yılı ve sonrasındaki veriler AGS'ye başvuran veya sınava giren aday sayılarına ilişkin veriler olacaktır. Buna göre 2016 yılından 2024 yılına KPSS eğitim bilimleri testine giren aday sayısında yaşanan değişim yıllar itibarıyla dalgalı bir seyir izlemiş olup 2016 ile 2018 yıllarında 400-450 bin bandında gerçekleşirken, ardından 2019 yılında 360 bin aday sınava girmiştir. 2020 yılında 439 bin 632 aday eğitim bilimleri testine girerken 2021 yılında bu sayı 377 bin 359'a düşmüş ve ardından 2024 yılına kadar sürekli artış göstermiştir. 2023 yılında eğitim bilimleri testine giren aday sayısı o tarihe kadarki en yüksek sayı iken 2024 yılında başvuran aday sayısı 526 bin 947 olarak gerçekleşmiş ve bir önceki yıl sınava giren aday sayısını geçerek bugüne kadar ki en yüksek sayıya ulaşmıştır. Dolayısıyla

kamuda öğretmen olmak isteyen ve bu amaçla eğitim bilimleri testine başvuran öğretmen adayı sayısı 2024 yılında 500 bini aşarak 526 bin 947 olarak gerçekleşmiştir.

2025 yılında AGS'ye başvuran aday sayısı ise 411 bin 805 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo C.2.6 Ataması yapılan öğretmenlerin KPSS eğitim bilimleri testine / AGS'ye giren aday sayısına oranında yaşanan değişim (2016-2025)

Yıl	KPSS eğitim bilimleri testine giren öğretmen adayı sayısı (2025 ve sonrası için AGS)	Ataması yapılan öğretmen sayısı	Ataması yapılanların KPSS eğitim bilimleri testine girenlere oranı
2016	457.799	49.311	10,8%
2017	412.185	22.026	5,3%
2018	416.485	45.000	10,8%
2019	359.952	39.991	11,1%
2020	439.632	40.702	9,3%
2021	377.359	34.999	9,3%
2022	421.140	19.614	4,7%
2023	480.543	45.154	9,4%
2024	526.947	19.968	3,8%
2025	411.805	15.000	3,6%

Kaynak: Muhtelif yıllarda ÖSYM tarafından yayınlanan KPSS Lisans Sınav Sonuçlarına İlişkin Sayısal Bilgiler ile MEB Personel Genel Müdürlüğü verileri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Not 1: ÖSYM 2025 yılında Akademiye Giriş Sınavı (AGS) düzenlemiş olup öğretmen adayları, kaldırılan KPSS eğitim bilimleri testi yerine artık bu sınava gireceklerdir.

Tablo C.2.6'da 2016 ile 2025 yılları arasında ataması yapılan öğretmenlerin KPSS eğitim bilimleri testine/AGS'ye giren aday sayısına oranında yaşanan değişim gösterilmiştir. Buna göre 2016 yılında ataması yapılan öğretmenlerin KPSS eğitim bilimleri testine giren aday sayısına oranı %10,8 iken bu oran 2020 yılında %9,3, gerçekleşmiştir. Sonrasında ise yıllar itibarıyla bu oran azalma eğilimine girmiştir. 2024 yılında ataması yapılan öğretmenlerin KPSS eğitim bilimleri testine başvuran aday sayısına oranı %3,8 olarak gerçekleşmiş dolayısıyla 2024 yılında hem KPSS eğitim bilimleri testine giren aday sayısının çok fazla olması hem de ataması yapılan öğretmenlerin sayısının az olması bugüne kadarki en düşük orana ulaşılmasına neden olmuştur. 2025 yılında ise ataması yapılan öğretmenlerin AGS'ye giren aday sayısına

oranı %3,6 olarak gerçekleşmiştir. Burada 2025 yılında ataması yapılan 15 bin öğretmenin atamaya esas alınan 2024 yılı KPSS puanları olup 2025 yılında yapılan MEB-AGS (AGS + ÖABT) sonucunda Milli Eğitim Akademisi 10 bin öğretmen adayının akademide hazırlık eğitimi almaları için belirli branşlarda kontenjan belirlemiştir (Milli Eğitim Akademisi, 2026b). Milli Eğitim Akademisinin hazırlık eğitimini kazanan öğretmen adayları 30 Ocak 2026 tarihinde ilan edilmiş olup 13 Nisan 2026 ile 22 Şubat 2027 tarihleri arasında dört dönem eğitim alacaklardır (Milli Eğitim Akademisi, 2026a). Bu eğitim sonucunda başarılı olan öğretmen adayların atamalarının yapılması planlanmaktadır. Dolayısıyla 2026 yılında bir öğretmen ataması şu an gözükmemektedir.

Bu göstergede ilk önce satın alma gücü paritesi dikkate alınarak OECD ülkelerinde kademelere göre öğretmenlerin kariyer düzeylerindeki yıllık maaşları ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Sonrasında yine OECD ülkelerinde kademelere ve kariyer düzeylerine göre okul yöneticilerinin yıllık maaşları analiz edilerek ve Türkiye ile karşılaştırmalı olarak incelenmiştir.

Tablo C.3.1'de 2024 yılı satın alma gücü paritesi dikkate alındığında OECD ülkelerinde kademelere göre öğretmenlerin kariyer düzeylerine göre yıllık maaşları gösterilmiştir. Tablo incelendiğinde OECD ülkeleri arasında tüm kademelerdeki öğretmenlerin başlangıç ve 15 yıl deneyim sonrası maaş seviyeleri önemli düzeyde farklılaşmaktadır. Buna ilave olarak OECD ülkeleri ortalaması bakımından öğretmenlerin 15 yıl deneyim sonrası maaşı, başlangıç maaşından okul öncesi kademesinde %31, ilkokul ve ortaokul kademesinde %34 ve ortaöğretim genel programlar düzeyinde ise %35 daha fazla olup Türkiye'de bu oranlar tüm kademelerde %12'dir. Buna göre okul öncesi kademesinde öğretmenlerin başlangıç maaşı OECD ülkelerinde Lüksemburg'da 88 bin \$ ile Slovakya'da 19 bin \$ arasında, 15 yıl deneyim sonrası maaşları ise aynı ülkelerde 128 bin \$ ile 22 bin \$ arasında değişmektedir. Okul öncesi kademesindeki öğretmenlerin başlangıç maaşı ve 15 yıl deneyim sonrası maaşı OECD ülkeleri ortalamaları sırasıyla 43 bin \$ ve 56 bin \$ iken Türkiye'de ise sırasıyla 60 bin \$ ve 67 bin \$'dir. İlkokul kademesindeki öğretmenlerin başlangıç maaşı Lüksemburg'da 88 bin \$ iken Slovakya'da 23 bin \$, 15 yıl deneyim sonrası öğretmenlerin maaşları ise Lüksemburg'da 128 bin \$ iken Slovakya'da 27 bin \$'dir. İlkokul kademesindeki öğretmenlerin başlangıç maaşı ve 15 yıl deneyim sonrası maaşı OECD ülkeleri ortalamaları sırasıyla 44 bin \$ ve 60 bin \$ iken Türkiye'de ise sırasıyla 60

bin \$ ve 67 bin \$'dir. Ortaokul kademesinde başlangıç maaşın en yüksek olduğu ülke Lüksemburg (100 bin \$), en düşük olduğu ülke ise Yunanistan (23 bin \$)'dir. Ortaokul kademesinde 15 yıl deneyim sonrası öğretmenlerin maaşının en yüksek olduğu ülke yine Lüksemburg (137 bin \$) iken, en düşük olduğu ülke ise Slovakya (27 bin \$)'dir. Türkiye'de ortaokul kademesinde başlangıç ve 15 yıl deneyim sonrası maaş ise sırasıyla 60 bin \$ ve 67 bin \$ iken OECD ülkeleri ortalamaları sırasıyla 46 bin \$ ve 62 bin \$'dir. Ortaöğretim kademesinde genel programlarda ise öğretmenlerin başlangıç maaşının en yüksek olduğu ülkeler Lüksemburg (100 bin \$), Almanya (91 bin \$) ve İsviçre (90 bin \$) iken en düşük olduğu ülkeler Slovakya (23 bin \$) ve Yunanistan (23 bin \$)'dir. Ortaöğretim kademesinde genel programlarda öğretmenlerin 15 yıl deneyim sonrası maaşının en yüksek olduğu ülkeler Lüksemburg (137 bin \$) ve Almanya (107 bin \$) iken en düşük olduğu ülkeler Slovakya (27 bin \$) ve Yunanistan (31 bin \$)'dir. Ortaöğretim kademesinde genel programlardaki öğretmenlerin başlangıç maaşı ve 15 yıl deneyim sonrası maaşı OECD ülkeleri ortalamaları sırasıyla 47 bin \$ ve 64 bin \$ iken Türkiye'de ise sırasıyla 60 bin \$ ve 67 bin \$'dir. 2023 yılında satın alma gücü paritesine göre Türkiye'de tüm kademelerdeki öğretmenlerin başlangıçta aldıkları maaşlar OECD ülkeleri ortalamalarının üstündeyken 15 yıl deneyim sonrası aldıkları maaşlar OECD ülkeleri ortalamalarının altındaydı (Yurdakul ve Şahin-Demir, 2025). 2024 yılı verilerine göre ise Türkiye'de tüm kademelerdeki öğretmenlerin başlangıçta ve 15 yıl deneyim sonrası aldıkları maaşlar OECD ülkeleri ortalamalarının üstüne çıkmıştır. Bunun temel nedeni ise Öğretmenlik Mesleği Kariyer Basamakları kapsamında uzman öğretmen ve başöğretmen olanlara uzman öğretmen ve başöğretmenlik tazminatı verilmeye başlanmasıdır.

Tablo C.3.1

Satin alma gücü paritesi dikkate alındığında OECD ülkelerinde kademelere göre öğretmenlerin kariyer düzeylerindeki yıllık maaşları (2024)

	Okul öncesi		İlkokul		Ortaokul		Ortaöğretim (Genel programlar)	
	Başlangıç maaşı	15 yıl deneyim sonrası maaş	Başlangıç maaşı	15 yıl deneyim sonrası maaş	Başlangıç maaşı	15 yıl deneyim sonrası maaş	Başlangıç maaşı	15 yıl deneyim sonrası maaş
Lüksemburg	87.901	128.335	87.901	128.335	99.621	137.418	99.621	137.418
Almanya	-	-	78.904	95.657	87.120	103.952	90.567	107.491
İsviçre	67.278	-	72.392	-	79.711	-	90.469	-
Danimarka	55.409	62.767	63.554	73.204	63.789	73.750	59.762	77.664
Norveç	50.690	58.126	61.833	63.619	61.833	63.619	61.833	69.446
Avusturya	-	-	61.742	73.273	61.742	76.722	61.742	83.166
Türkiye	59.766	67.091	59.766	67.091	59.766	67.091	59.766	67.091
Hollanda	58.988	96.250	58.988	96.250	58.805	102.711	58.805	102.711
Avustralya	59.303	85.317	57.541	82.054	57.477	81.842	57.477	81.842
İspanya	54.487	63.225	54.487	63.225	61.074	70.856	61.074	70.856
İzlanda	51.878	54.663	51.878	54.663	51.878	54.663	48.176	61.204
İngiltere (UK)	51.743	72.924	51.743	72.924	51.743	72.924	64.478	93.577
Belçika (Fr)	51.285	64.368	51.285	64.368	51.285	64.368	51.285	64.368
Kanada	-	-	50.077	86.432	50.077	87.285	50.077	87.285
İskoçya (UK)	49.599	69.736	49.599	69.736	49.599	69.736	61.649	89.514
İsveç	48.871	52.097	49.420	56.833	50.834	57.794	51.479	58.755
ABD	50.417	75.635	49.386	72.721	50.512	76.221	52.893	76.442
OECD ortalaması	42.655	55.725	44.465	59.673	45.923	61.563	47.339	63.925
Fransa	43.597	49.462	43.597	49.462	47.220	53.086	47.220	53.086
Finlandiya	39.368	43.336	43.382	53.218	46.601	57.167	48.930	61.685
İrlanda	-	-	41.920	70.178	43.344	70.865	43.344	70.865
Belçika (Fl)	41.468	63.995	41.468	63.995	41.468	63.995	41.468	63.995
Portekiz	41.321	52.740	41.321	52.740	41.321	52.740	41.321	52.740
Yeni Zelanda	-	-	39.932	63.758	39.932	63.758	41.726	67.121
Litvanya	39.107	44.970	39.107	44.970	39.107	44.970	39.107	44.970
İtalya	37.947	45.593	37.947	45.593	40.784	49.539	40.947	50.917
Güney Kore	37.773	65.765	37.773	65.765	37.773	65.765	37.773	65.765
Slovenya	36.597	54.332	36.597	56.323	36.597	56.323	36.597	56.323
Japonya	-	-	34.863	54.168	34.863	54.168	34.863	54.168
İsrail	38.617	49.516	33.504	43.928	33.672	45.115	31.176	44.444
Estonya	-	-	32.836	-	32.836	-	32.836	-
Kolombiya	31.723	57.853	31.723	57.853	31.723	57.853	31.723	57.853
Macaristan	30.256	34.429	30.256	34.429	30.692	34.949	30.692	34.949
Şili	29.963	44.969	29.963	44.969	29.963	44.969	30.977	46.525
Polonya	28.712	41.355	28.712	41.355	28.712	41.355	28.712	41.355
Çekya	25.759	27.265	27.348	30.359	27.348	30.359	27.348	30.359
Meksika	26.184	40.401	26.184	40.401	32.715	51.067	61.856	75.953
Kosta Rika	25.633	32.348	25.887	32.670	26.678	33.673	26.678	33.673
Letonya	25.486	-	25.157	-	25.157	-	25.157	-
Slovakya	18.874	22.053	23.371	26.913	23.371	26.913	23.371	26.913
Yunanistan	23.363	30.627	23.363	30.627	23.363	30.627	23.363	30.627

Kaynak: OECD (2025).

Not: Satın alma gücü paritesine göre hesaplanmıştır. Tablodaki veriler ilkökul başlangıç maaşına göre sıralanmıştır.

Tablo C.3.2'de 2024 yılı için satın alma gücü paritesi dik-kate alındığında OECD ülkelerinde ortaokul yöneticilerin kariyer düzeylerine göre yıllık maaşları verilmiştir. OECD ülkeleri ortalaması bakımından yöneticilerin en yüksek kariyer maaşı, en düşük kariyer maaşından ilkokul kademesinde %62, ortaokul kademesi ve ortaöğretim genel programlar düzeyinde ise %67 daha fazla olup Türkiye'de bu oranlar tüm kademelerde %63'tür. İlkokul kademesindeki yöneticilerin en düşük kariyer maaşı İtalya'da 111 bin \$ iken Kosta Rika'da 22 bin \$, en yüksek deneyim sonrası yöneticilerin maaşları ise İngiltere'de (UK) 177 bin \$ iken Polonya'da 49 bin \$'dır. İlkokul kademesindeki yöneticilerin en düşük kariyer maaşı ve en yüksek kariyer sonrası maaşı OECD ülkeleri ortalamaları sırasıyla 62 bin \$ ve 100 bin \$ iken Türkiye'de ise sırasıyla 63 bin \$ ve 79 bin \$'dır. Ortaokul kademesindeki yöneticilerin en düşük kariyer maaşın en yüksek olduğu ülke Lüksemburg (138 bin \$), en düşük olduğu ülke ise Kosta Rika (23 bin \$)'dır. Ortaokul kademesindeki yöneticilerin en yüksek kariyer sonrası maaşının en yüksek olduğu ülke Lüksemburg (190 bin \$) iken, en düşük olduğu ülke ise Polonya (49 bin \$)'dır. Türkiye'de ortaokul kademesinde yöneticilerin en düşük kariyer maaşı ve en yüksek kariyer sonrası maaşı ise sırasıyla 63 bin \$ ve 79

bin \$ iken OECD ülkeleri ortalamaları sırasıyla 68 bin \$ ve 110 bin \$'dir. OECD ülkeleri arasında Lüksemburg (138 bin \$), ABD (115 bin \$) ve İtalya (111 bin \$) ülkelerinde ortaöğretim genel programlardaki yöneticilerin en düşük kariyer maaşı en yüksek iken Kosta Rika (23 bin \$), Letonya (28 bin \$) ve Çekya (32 bin \$) en düşük olan ülkelerdir. Ortaöğretim genel programlardaki yöneticilerin en yüksek kariyer sonrası maaşı en yüksek olan ülkeler Lüksemburg (190 bin \$), İngiltere (UK) (177 bin \$), Hollanda (171 bin \$) ve Avusturya (170 bin \$) iken en düşük olan ülkeler ise Polonya (54 bin \$), Slovakya (55 bin \$), Yunanistan (55 bin \$) ve Çekya (60 bin \$)'dır. Ayrıca, Ortaöğretim genel programlardaki yöneticilerin en düşük kariyer maaşı ve en yüksek kariyer maaşı bakımından OECD ülkeleri ortalamaları sırasıyla 69 bin \$ ve 110 bin \$ iken Türkiye'nin bu kariyerlerdeki maaş verisi ise sırasıyla 63 bin \$ ve 79 bin \$ olup OECD ülkeleri ortalamalarının altındadır. Genel olarak bakıldığında Türkiye'de tüm kademelerdeki yöneticilerin en düşük kariyer maaşı satın alma gücü paritesine göre OECD ülkeleri ortalamalarıyla hemen hemen aynı düzeydeyken en yüksek kariyer sonrası aldıkları maaş ise OECD ülkeleri ortalamalarının oldukça altındadır.

Tablo C.3.2 Satın alma gücü paritesi dikkate alındığında OECD ülkelerinde okul yöneticilerinin kademelere göre en düşük ve en yüksek aldıkları yıllık maaşları (2024)

	İlkokul			Ortaokul			Ortaöğretim (Genel programlar)		
	En düşük maaş	En yüksek maaş	Oran (eym./edm.)	En düşük maaş	En yüksek maaş	Oran (eym./edm.)	En düşük maaş	En yüksek maaş	Oran (eym./edm.)
Lüksemburg	-	-	-	137.711	190.452	1,4	137.711	190.452	1,4
ABD	107.716	129.129	1,2	111.390	132.497	1,2	115.268	137.250	1,2
İtalya	110.847	122.574	1,1	110.847	122.574	1,1	110.847	122.574	1,1
Avustralya	106.794	152.930	1,4	106.794	152.930	1,4	106.794	152.930	1,4
Kanada	92.188	109.333	1,2	94.673	109.582	1,2	94.673	109.582	1,2
İsveç	81.131	96.094	1,2	81.131	96.094	1,2	84.261	96.026	1,1
İskoçya (UK)	79.596	147.333	1,9	79.596	147.333	1,9	79.596	147.333	1,9
Danimarka	79.397	93.174	1,2	79.397	93.174	1,2	-	-	-
Yeni Zelanda	76.834	101.920	1,3	76.834	123.939	1,6	76.834	123.939	1,6
Belçika (Fl)	76.463	119.936	1,6	76.463	119.936	1,6	76.463	119.936	1,6
İspanya	63.048	96.159	1,5	76.105	112.032	1,5	76.105	112.032	1,5
İngiltere (UK)	72.640	176.533	2,4	72.640	176.533	2,4	72.640	176.533	2,4
Meksika	32.948	95.006	2,9	72.251	180.883	2,5	69.122	93.009	1,3
Litvanya	71.578	84.771	1,2	71.578	84.771	1,2	71.578	84.771	1,2
İsrail	72.858	103.378	1,4	69.701	103.565	1,5	48.708	119.458	2,5
İrlanda	57.288	123.114	2,1	69.280	127.838	1,8	69.280	127.838	1,8
Japonya	67.703	74.714	1,1	67.703	74.714	1,1	69.373	78.682	1,1
OECD ortalaması	62.092	100.027	1,8	67.505	109.800	1,8	69.230	110.211	1,7
Avusturya	67.456	135.132	2,0	67.456	135.132	2,0	88.790	169.606	1,9
Fransa	56.866	79.207	1,4	67.420	101.399	1,5	67.420	101.399	1,5
Slovenya	64.104	87.148	1,4	64.104	87.148	1,4	61.812	93.892	1,5
Belçika (Fr)	56.487	107.838	1,9	63.502	107.838	1,7	70.001	113.987	1,6
Türkiye	63.385	78.926	1,2	63.385	78.926	1,2	63.385	78.926	1,2
Finlandiya	60.110	82.395	1,4	62.093	97.736	1,6	71.032	86.964	1,2
İzlanda	60.155	111.214	1,8	60.155	111.214	1,8	102.552	127.947	1,2
Hollanda	60.851	131.588	2,2	59.917	171.259	2,9	59.917	171.259	2,9
Portekiz	50.561	103.337	2,0	50.561	103.337	2,0	50.561	103.337	2,0
Polonya	44.835	48.866	1,1	44.835	48.866	1,1	49.502	53.681	1,1
Macaristan	43.086	74.840	1,7	43.948	76.337	1,7	43.948	76.337	1,7
Kolombiya	31.958	155.804	4,9	41.239	155.804	3,8	41.239	155.804	3,8
Şili	40.844	118.205	2,9	40.844	118.205	2,9	41.995	120.234	2,9
Yunanistan	31.064	53.279	1,7	34.983	53.279	1,5	36.331	54.640	1,5
Slovakya	32.894	54.087	1,6	32.894	54.087	1,6	32.894	54.947	1,7
Çekya	31.643	59.815	1,9	31.643	59.815	1,9	31.643	59.949	1,9
Letonya	27.952	-	-	27.952	-	-	27.952	-	-
Kosta Rika	22.105	68.890	3,1	23.198	80.180	3,5	23.198	80.180	3,5
Güney Kore	-	117.396	-	-	117.203	-	-	117.203	-

Kaynak: OECD (2025).

Not: Satın alma gücü paritesine göre hesaplanmıştır. Tablodaki veriler ortaokul en düşük maaşa göre sıralanmıştır.

- Son on yıllık dönemde öğretmen atamalarının en düşük düzeyde gerçekleştiği yıllar 2022 ve 2025 olmuştur. 2025 yılında son kez KPSS puanına göre öğretmen ataması yapılmış olup 2026 yılında MEB-AGS puanı kapsamında Milli Eğitim Akademisinde hazırlık eğitimi alacak öğretmen adaylarını seçmiş ve Şubat 2027'ye kadar eğitim almalarını sağlayacaktır. Bu eğitim sonucunda başarılı olan öğretmen adayların atamalarının yapılması planlanmaktadır. Dolayısıyla 2026 yılında bir öğretmen ataması şu an gözükmemektedir. Buna ilave olarak son yıllarda öğretmen atama sayılarında gözlenen düşüş eğilimi, mevcut öğretmen ihtiyacının karşılanmasına yönelik planlamaların daha kapsamlı biçimde ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Bu çerçevede, öğretmen ihtiyacına ilişkin hesaplamaların güncel veriler temelinde yapılması ve ortaya çıkan ihtiyaç doğrultusunda Milli Eğitim Akademisinde hazırlık eğitimi alacak öğretmen adaylarına yönelik kontenjanların artırılması dolayısıyla da öğretmen atama sayılarının artırılmasına yönelik tedbirlerin değerlendirilmesi önem taşımaktadır.
- 2024/25 eğitim-öğretim yılında eğitim fakültelerine 42 bin 611 öğrenci yeni kayıt yaptırmış olup aynı dönemde 47 bin 339 kişi mezun olmuştur. Dahası 2025 yılında MEB-AGS'ye başvuran öğretmen adayı sayısı 412 bin olup bu yılda ataması yapılan sözleşmeli öğretmen sayısı ise 15 bin olmuştur. Son on yılın en düşük atama sayısı 2025 yılında gerçekleştirilmiştir. Ayrıca 2026 yılında da MEB tarafından öğretmen atamasının yapılmayacağı öngörülmektedir. Dolayısıyla öğretmen arz ve talebi arasındaki makas her yıl büyümektedir. Öğretmen arz-talep dengesi gözetilerek ihtiyaç ve planlamalar yapılmalı ve bu yönde politikalar oluşturulmalıdır.
- Türkiye'de tüm kademelerdeki yöneticilerin en düşük kariyer maaşı satın alma gücü paritesine göre OECD ülkeleri ortalamalarına bakıldığında Türkiye ilkökul düzeyinde yüksek iken diğer kademelerde başlangıç maaşı ortalamasının altındadır. Buna ilaveten tüm kademelerde en yüksek maaş düzeyinin ise OECD ülkeleri ortalamalarının oldukça altında kalmaktadır. Dolayısıyla okul yöneticilerinin maaşlarının kariyer düzeylerine göre OECD ülkeleri ortalamalarına yaklaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

- Anadolu Ajansı. (2025). *Milli Eğitim Bakanlığı Akademi Giriş Sınavı tamamlandı*. AA. <https://www.aa.com.tr/tr/egitim/milli-egitim-bakanligi-akademi-giris-sinavi-tamamlandi/3629508>
- Çelik, Z., Bozgeyikli, H. ve Yurdakul, S. (2020). *Eğitime bakış 2020: İzleme ve değerlendirme raporu*. Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi.
- MEB. (2024). *Milli Eğitim Bakanlığı Akademi Giriş Sınavı'nın detayları belli oldu*. Milli Eğitim Bakanlığı. <https://www.meb.gov.tr/milli-egitim-bakanligi-akademi-giris-sinavinin-detaylari-belli-oldu/haber/35428/tr>
- MEB. (2025a). *MEB Personel Genel Müdürlüğü*. MEB. <https://personel.meb.gov.tr>
- MEB. (2025b). *Millî eğitim istatistikleri: Örgün eğitim 2024–2025*. Milli Eğitim Bakanlığı.
- Milli Eğitim Akademisi. (2026a). *Milli Eğitim Akademisi hazırlık eğitimi programı akademik takvimi açıklandı*. Milli Eğitim Akademisi Başkanlığı. <https://akademi.meb.gov.tr/www/milli-egitim-akademisi-hazirlik-egitimi-programi-akademik-takvimi-aciklandi/icerik/181/tr>
- Milli Eğitim Akademisi. (2026b). *Milli Eğitim Akademisi'ne hazırlık eğitim başvurusu yayımlandı*. Milli Eğitim Akademisi Başkanlığı. <https://akademi.meb.gov.tr/www/milli-egitim-akademisine-hazirlik-egitimi-basvuru-duyurusu-yayimlandi/icerik/115/tr>
- OECD. (2024). *Education at a glance 2024: OECD indicators*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/c00cad36-en>
- OECD. (2025). *Education at a glance 2025: OECD indicators*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/1c0d9c79-en>
- Yurdakul, S. ve Şahin-Demir, S. A. (2025). *Eğitime bakış 2024: İzleme ve değerlendirme raporu*. Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi.

BÖLÜM **D**

EĞİTİM-ÖĞRETİM ORTAMLARI

GÖSTERGE	D1	Okul, şube ve derslik sayısı kaçtır?
GÖSTERGE	D2	Okul, sınıf ve şube başına kaç öğrenci düşmektedir?
GÖSTERGE	D3	Öğretmen başına kaç öğrenci düşmektedir?
GÖSTERGE	D4	Taşımali eğitimde öğrenci sayısı kaçtır?
BÖLÜM	D	Sonuç ve Öneriler

Bir ülkenin eğitim sisteminin etkililiğini ve niceliksel açıdan ne kadar geliştiğini analiz etmek ve değerlendirmek için eğitim ve öğretim ortamlarına dair veriler önemli göstergelerdir. Bu nedenle bu bölümde öncelikle eğitim politikalarının görünen yüzü olan ve nicel verilere dayalı geliştirilen eğitim-öğretim ortamlarının mevcut durumu değerlendirilecektir. İlk olarak, okul, şube ve derslik sayıları ile okul, sınıf, şube ve öğretmen başına düşen öğrenci sayılarındaki değişiklikler ele alınacaktır. Bununla birlikte OECD verileri doğrultusunda ülkelerin ortalama sınıf mevcudu ve öğretmen başına düşen öğrenci sayıları, okul kademelerine ve okul türüne (genel ortaöğretim ve mesleki ve teknik ortaöğretim) göre değerlendirilecek ve ülkeler arası karşılaştırmalar yapılacaktır. Son olarak, kademelere ve illere göre taşınmalı eğitim kapsamındaki öğrenci sayıları son on yıllık dönemi ele alınarak değerlendirilecektir.

Bu gösterge çerçevesinde, son beş yıl içinde okul/kurum sayılarındaki değişim, kademeler ve okul türlerine göre ele alınmıştır. Sonrasında, kademelere göre derslik ve şube sayılarındaki değişiklikler incelenerek, ortaöğretim-

de okul türüne göre derslik ve şube sayıları analiz edilmiştir. Ayrıca, kamuda son beş yıl içinde inşa edilen yeni derslik sayıları sunulmuştur.

Tablo D.1.1 Kademelere göre okul / kurum sayıları (2021-2025)

Yıl	Okul öncesi		İlköğretim		İlkokul		Ortaokul		Genel ortaöğretim		Mesleki ve teknik ortaöğretim		Tüm kademeler toplam
	Devlet	Özel	Devlet	Özel	Devlet	Özel	Devlet	Özel	Devlet	Özel	Devlet	Özel	
2021	5.232	5.320	39.209	4.392	22.527	2.049	16.682	2.343	3.483	3.393	5.700	396	67.125
2022	7.878	6.246	39.131	4.323	22.480	2.039	16.651	2.284	3.529	3.231	5.662	379	70.379
2023	11.716	6.528	39.757	4.331	23.117	2.065	16.640	2.266	3.579	3.085	5.682	337	75.015
2024	12.046	6.820	39.780	4.314	23.163	2.082	16.617	2.232	3.607	2.901	5.678	317	75.463
2025	10.369	7.271	39.629	4.347	22.980	2.119	16.649	2.228	3.656	2.774	5.682	308	74.036

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

2021 ile 2025 yılları arasında kademelere göre okul/kurum sayılarında yaşanan değişim Tablo D.1.1'de verilmiştir. Tabloya göre 2021 yılında tüm kademelerdeki toplam okul/kurum sayısı 67 bin 125 iken bu sayı 2025 yılında 74 bin 36'ya yükselmiştir. 2021 yılından 2024 yılına kadar sürekli bir artış söz konusuken 2025 yılına gelindiğinde bir önceki yıla göre kısmi bir düşüş yaşanmıştır. Buna ilaveten, tüm kademelerdeki okul/kurum sayısı yıllara göre incelendiğinde son beş yılda, en fazla artış 2023 yılında yaklaşık %6,6'lık bir artışla 75 bin 15 ile gerçekleşmiş; en yüksek sayı ise 2024 yılında 75 bin 463 ile gerçekleşmiştir. Okul öncesine bakıldığında 2021 yılında 5 bin 232 devlet 5 bin 320 özel olmak üzere toplamda 10 bin 552 okul/kurum bulunurken son iki yılda önemli bir artış göstererek 2024 yılına gelindiğinde 12 bin 46 devlet 6 bin 820 özel olmak üzere toplamda 18 bin 326 ile okul öncesindeki en yüksek okul/kurum sayısına ulaşmıştır. 2025 yılında ise 10 bin 369 devlet 7 bin 271 özel olmak üzere 17 bin 640'a gerilemiş olup okul öncesi kademesinde devlette %14'lük bir azalış, özelde ise %6'lık bir artış söz konusudur. İlkokul kademesine bakıldığında, 2021 yılında 22 bin 527 devlet 2 bin 49

özel olmak üzere toplamda 24 bin 576 okul/kurum bulunurken kısmi artış ve azalışlarla birlikte bu sayı 2025 yılında 22 bin 980 devlet 2 bin 119 özel olmak üzere toplamda 25 bin 99'a yükselmiştir. Ortaokul kademesinde 2021 yılında 16 bin 682 devlet 2 bin 343 özel olmak üzere toplamda 19 bin 25 okul/kurum sayısı bulunurken genel olarak kısmi azalışlarla birlikte 2025 yılında bu sayı 16 bin 649 devlet 2 bin 228 özel olmak üzere toplamda 18 bin 877'ye gerilemiştir. Genel ortaöğretim kademesinde 2021 yılında 3 bin 483 devlet 3 bin 393 özel olmak üzere toplam 6 bin 876 okul/kurum bulunurken yıllar içerisinde devlet okul/kurum sayılarında devamlı artış görülürken özel okul/kurum sayılarında ise sürekli bir azalma ile bu sayı 2025 yılına gelindiğinde 3 bin 656 devlet 2 bin 774 özel olmak üzere toplamda 6 bin 430'a gerilemiştir. Son olarak meslek ve teknik ortaöğretime bakıldığında 2021 yılında 5 bin 700 devlet 396 özel olmak üzere toplamda 6 bin 96 okul/kurum bulunurken devlet okul/kurum sayılarında kısmi azalma ve artışlarla özel okul/kurum sayılarında ise devamlı bir azalış ile bu sayı 2025 yılına gelindiğinde 5 bin 682 devlet 308 özel olmak üzere toplamda 5 bin 990 şeklinde gerçekleşmiştir.

2021 ve 2025 yılları arasındaki kamuda bazı okul türlerine göre okul sayıları Tablo D.1.2'de verilmiştir. Tabloya göre, imam hatip ortaokulu sayısı 2021 yılında 2 bin 758 iken yıllar içerisinde devamlı olarak düşüş eğilimi göstermiş ve 2025 yılında 2 bin 498'e gerilemiştir. İmam hatip lisesi bünyesinde imam hatip ortaokulu sayısına bakıldığında 2021 yılında 669 iken yıllar içerisinde devamlı artış göstererek 2025 yılına gelindiğinde 898'e yükselmiştir. İmam hatip lisesine bakıldığında 2021 yılında bin 672 iken artış eğiliminde olup 2025 yılında bin 729'a

yükselmiştir. Fen lisesi sayısı 2019 yılında 322 iken 2025 yılına kadar sürekli artış göstererek 379'a ulaşmıştır. Sosyal bilimler lisesi sayısı ise 2021 yılında 92 iken 2025 yılında 96'ya ulaşmıştır. 2021 yılında güzel sanatlar lisesi sayısı 94 ve spor lisesi sayısı 89 iken 2025 yılında bu lise türlerinin sayısı sırasıyla 105 ve 106'ya yükselmiştir. Son olarak Anadolu lisesi sayısına bakıldığında 2021 yılında 2 bin 871 iken artış eğilimi göstermiş ve 2025 yılında 2 bin 956'ya yükselmiştir.

Tablo D.1.2 Kamuda bazı okul türlerine göre okul sayıları (2021-2025)

Yıl	İmam hatip ortaokulu	İmam hatip lisesi bünyesinde imam hatip ortaokulu	İmam hatip lisesi	Fen lisesi	Sosyal bilimler lisesi	Güzel sanatlar lisesi	Spor lisesi	Anadolu lisesi
2021	2.758	669	1.672	322	92	94	89	2.871
2022	2.720	731	1.693	344	93	100	93	2.885
2023	2.667	765	1.714	365	94	104	99	2.903
2024	2.589	815	1.722	366	95	105	101	2.926
2025	2.498	898	1.729	379	96	105	106	2.956

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo D.1.3'te 2021 ile 2025 yılları arasında kademelere göre derslik ve şube sayıları verilmiştir. Tüm kademelerde toplam derslik ve şube sayıları genel itibarıyla son beş yıl içerisinde artış eğilimi göstermiştir. Ancak derslik sayısı 2024 yılında kısmi bir azalış 2025 yılında tekrardan artış göstermiş olup şube sayısında ise sadece 2025 yılında bir önceki yıla göre azalma söz konusudur. 2021 yılında tüm kademelerde toplam derslik sayısı 732 bin 381 şube sayısı ise 745 bin 701 iken 2025 yılında toplam derslik sayısı 753 bin 571'e, toplam şube sayısı da 787 bin 641'e yükselmiştir. Okul öncesi kademesinde

toplam şube ve derslik sayılarına bakıldığında 2021 yılında 48 bin 134 derslik, 82 bin 572 şube bulunurken 2025 yılında bu sayılar 63 bin 318 derslik 110 bin 463 şubeye ulaşmıştır. İlköğretim kademesinde toplam şube ve derslik sayısına bakıldığında 2021 yılında 461 bin 274 derslik ve 470 bin 584 şube bulunurken 2025 yılına gelindiğinde derslik sayısı 475 bin 113'e ve şube sayısı 495 bin 241'e yükselmiştir. İlköğretim kademesinde özel öğretime bakıldığında ise 2021 yılında 60 bin 625 derslik ve 35 bin 696 şube bulunurken 2025 yılına gelindiğinde derslik sayısı 60 bin 156'ya şube sayısı ise 38 bin 848'e

Tablo D.1.3 Kademelere göre derslik ve şube sayıları (2021-2025)

Yıl	Okul öncesi		İlköğretim				Ortaöğretim				Tüm kademeler toplam	
	Toplam		Toplam		Özel		Toplam		Özel		Toplam	
	Derslik	Şube	Derslik	Şube	Derslik	Şube	Derslik	Şube	Derslik	Şube	Derslik	Şube
2021	48.134	82.572	461.274	470.584	60.525	35.696	222.973	192.545	50.813	32.723	732.381	745.701
2022	55.989	109.851	467.425	479.151	59.516	36.891	226.040	195.886	50.566	32.667	749.454	784.888
2023	59.805	118.941	470.937	482.477	60.087	38.549	220.827	192.633	46.173	31.674	751.569	794.051
2024	57.364	114.246	470.273	492.295	59.952	38.126	215.192	190.475	43.168	30.087	742.829	797.016
2025	63.318	110.463	475.113	495.241	60.156	38.848	215.140	181.937	41.929	28.426	753.571	787.641

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

yükselmiştir. Son olarak ortaöğretim kademesindeki derslik ve şube sayılarının son beş yıldaki değişimine bakıldığında -2022 hariç- genel olarak hem toplamda hem de özel öğretimde düşüş eğilimindedir. Ortaöğretim kademesinde 2021 yılında 222 bin 973 derslik 192 bin 545 şube bulunurken 2022 yılında kısmi bir artış ile 226 bin 40 derslik ve 195 bin 886 şubeye yükselmiş 2025 yılına

gelindiğinde toplam derslik sayısı 215 bin 140, toplam şube sayısı ise 181 bin 937'ye gerilemiştir. Ortaöğretim kademesinde özel öğretime bakıldığında hem derslik hem de şube sayıları son beş yılda azalma eğiliminde olduğu görülmektedir. 2021 yılında 50 bin 813 derslik ve 32 bin 723 şube bulurken 2025 yılında derslik sayısı 41 bin 929'a, şube sayısı ise 28 bin 426'ya gerilemiştir.

Tablo D.1.4 Ortaöğretimde okul türüne göre derslik ve şube sayıları (2021-2025)

Yıl	Genel ortaöğretim				Mesleki ve teknik ortaöğretim			
	Toplam		Özel		Toplam		Özel	
	Derslik	Şube	Derslik	Şube	Derslik	Şube	Derslik	Şube
2021	111.783	102.963	41.881	25.980	111.190	92.923	8.932	6.687
2022	113.356	100.902	41.174	23.970	112.684	91.731	9.392	6.704
2023	110.117	100.902	37.737	23.970	110.710	91.731	8.436	6.704
2024	107.075	98.289	35.476	23.453	108.117	92.186	7.692	6.634
2025	106.528	92.710	34.366	21.917	108.612	89.227	7.563	6.509

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

2021 ve 2025 yılları arasında ortaöğretimde okul türüne göre derslik ve şube sayıları Tablo D.1.4'te verilmiştir. Tabloya göre genel ortaöğretimde özel öğretime bakıldığında 2021 yılında 41 bin 881 derslik ve 25 bin 980 şube bulunurken bu sayı yıllar içerisinde azalma eğilimi göstermiş ve derslik sayısı 34 bin 366'ya ve şube sayısı 21 917'ye gerilemiştir. Genel ortaöğretimde toplam derslik ve şube sayısına bakıldığında 2021 yılında 112 bin 783 derslik ve 102 bin 963 şube sayısı 2022 yılında 113 bin 356 derslik ve 100 bin 902 şube ile bir miktar artış göstermiş ancak sonraki yıllarda ise düşüş eğilimi göstermiştir. 2025 yılında genel ortaöğretimde toplam derslik sayısı 106 bin 528'e şube sayısı ise 92 bin 710 şeklinde gerçekleşmiştir. Mesleki ve teknik ortaöğretimde özel öğretimin derslik ve şube sayısına bakıldığında 2021 yılında 8 bin 932 derslik ve 6 bin 687 şube bulunurken 2022 yılında sadece derslik sayısı bir miktar artış göstermiş olup 9 bin 392'ye ulaşmış ancak şube sayısında azalma ile 6 bin 704'e ulaşılmış ve bu sayı 2023 yılında da sabit kalmıştır. Sonrasında ise 2025 yılına kadar hem derslik hem de şube sayıları azalma eğilimi göstermiş ve 2025 yılı itibarıyla mesleki ve teknik ortaöğretim özel öğretimde derslik sayısı 7 bin 563'e ve şube sayısı 6 bin 509'a gerilemiştir. Meslek ve teknik ortaöğretimde top-

lam derslik ve şube sayısına bakıldığında 2021 yılında 111 bin 190 derslik ve 92 bin 923 şube bulunurken 2022 yılında derslik sayısı bir miktar artış ile 112 bin 684'e ulaşmış şube sayısı ise 91 bin 731'e gerilediği görülmüştür. 2025 yılı itibari ile mesleki ve teknik ortaöğretimde toplam derslik sayısı 108 bin 612, şube sayısı da 89 bin 227 olarak gerçekleşmiştir.

2021 ile 2025 yılları arasında kamuda yeni yapılan derslik sayıları Tablo D.1.5'te verilmiştir. Buna göre 2021 yılından 2025 yılına kadar toplamda 68 bin 845 yeni derslik yapılmıştır. 2021 yılında 12 bin 410 derslik yapılırken 2022 yılında bu sayı artarak 14 bin 344'e ulaşmış ancak 2023 yılında diğer yıllara göre daha az sayıda olan 8 bin 582 yeni derslik yapılmışken sonrasında 2024 yılında 13 bin 714, 2025 yılında ise 19 bin 795 yeni derslik yapılmıştır. Yapılan yeni dersliklerin en fazla ilköğretim kademesinde olduğu görülmektedir. 2021 yılında 7 bin 874 yeni derslik yapılmışken 2025 yılında 14 bin 4 yeni derslik yapılmıştır. Ortaöğretim kademesinde yeni yapılan derslik sayısı 2021 yılından 2024 yılına kadar bir düşüş gerçekleşmiş olup 2021 yılında 3 bin 196 yeni derslik yapılırken 2023 yılında bin 212, 2025 yılında ise 2 bin 457 yeni derslik yapılmıştır. Yaygın eğitime bakıldığında 2021 yılında yeni

yapılan derslik sayısı 292 iken 2025 yılında bu sayı 444 şeklinde gerçekleşmiştir. Eğitime %100 destek kapsamın-

da yapılan derslik sayısı ise 2021 yılında bin 48 iken 2025 yılında yeni yapılan derslik sayısı ise 2 bin 890 olmuştur.

Tablo D.1.5 Kamuda yeni yapılan derslik sayıları (2021-2025)

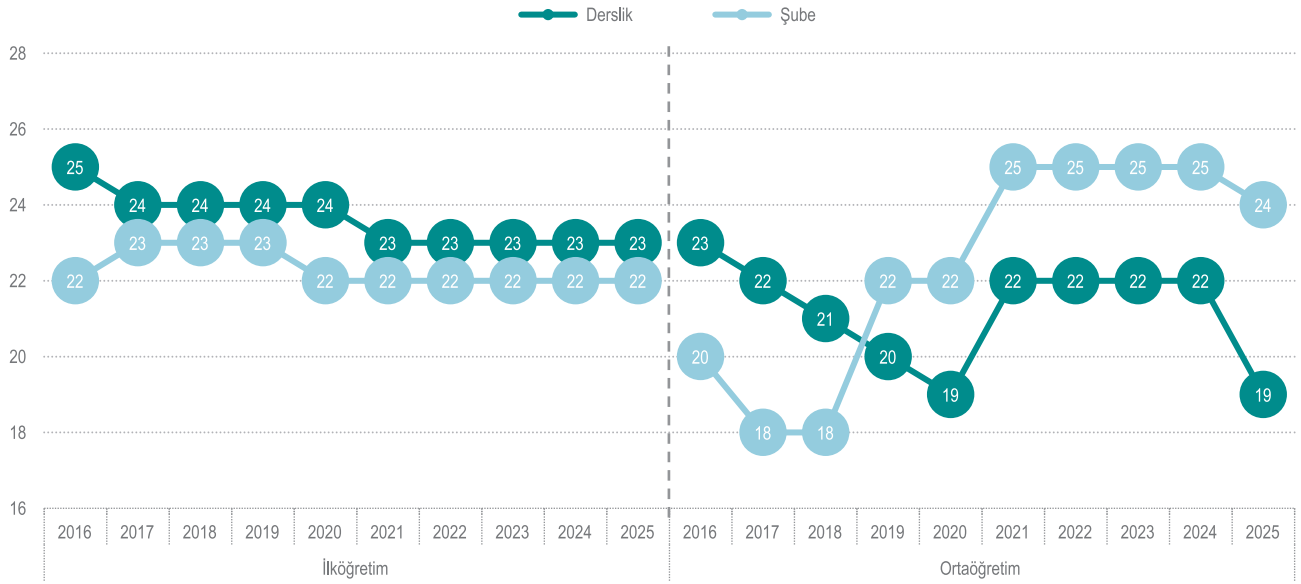
Yıl	Toplam	İlköğretim	Ortaöğretim (mesleki ve teknik dâhil)	Yaygın eğitim	Eğitime %100 destekten yapılan
2021	12.410	7.874	3.196	292	1.048
2022	14.344	9.802	2.499	288	1.755
2023	8.582	5.615	1.212	205	1.550
2024	13.714	10.004	1.640	255	1.815
2025	19.795	14.004	2.457	444	2.890
Toplam	68.845	47.299	11.004	1.484	9.058

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Bu gösterge altında, öncelikle ilköğretim ve ortaöğretimde şube ve derslik başına düşen öğrenci sayılarındaki değişim ele alınmıştır. Ardından, özel ilköğretim ve ortaöğretim kademelerinde şube başına düşen öğrenci sayıları incelenmiş sonrasında ilköğretim, ortaokul ve ortaöğretim düzeylerinde okul türlerine göre şube başına ve okul

başına düşen öğrenci sayılarındaki değişim analiz edilmiştir. Ayrıca, kademelere, bölgelere ve illere göre şube ve okul başına düşen öğrenci sayılarındaki değişiklikler detaylı bir şekilde incelenmiştir. Son olarak, OECD ülkelerinde ilköğretim ve ortaokul kademelerinde ortalama sınıf mevcutları üzerinde durulmuştur.

Şekil D.2.1 İlköğretim ve ortaöğretimde şube ve derslik başına düşen öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)

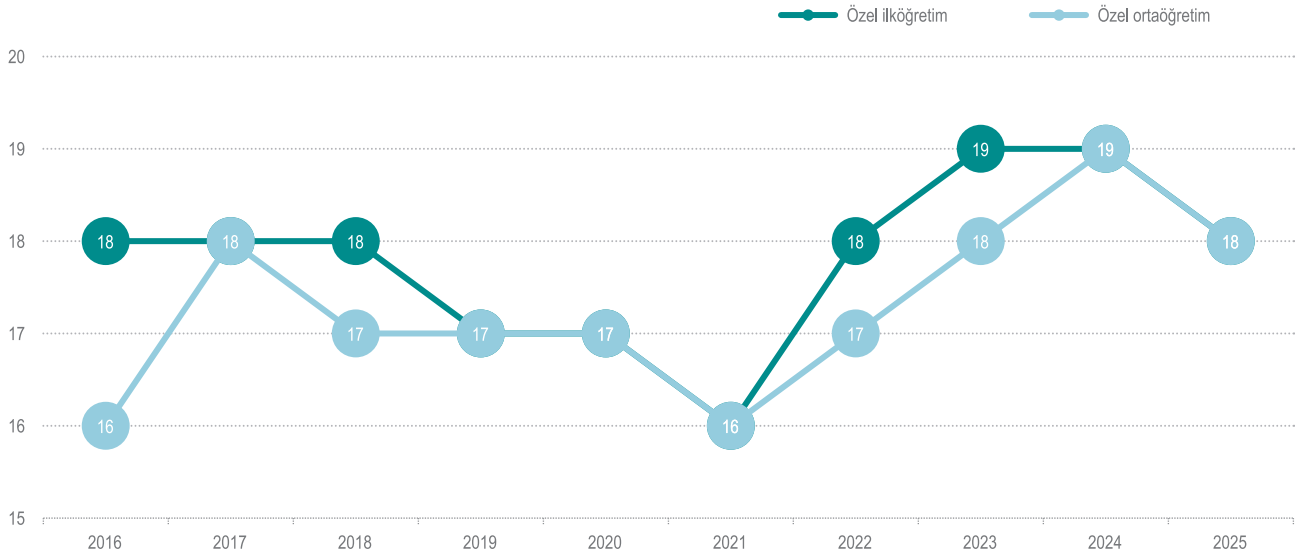
Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

2016 ve 2025 yılları arası ilköğretim ve ortaöğretimde şube ve derslik başına düşen öğrenci sayılarında yaşanan değişim Şekil D.2.1'de verilmiştir. Şekle göre ilköğretim kademesinde 2016 yılında derslik başına 25 ve şube başına 22 öğrenci düşerken 2025 yılına gelindiğinde bu derslik ve şube başına düşen öğrenci sayıları sırasıyla 23 ve 22 şeklinde gerçekleşmiş olup bu oranlar 2021 yılından itibaren değişmemiştir. Ortaöğretim kademesinde derslik ve şube başına düşen öğrenci sayılarına bakıldığında ise 2016 yılında derslik başına 23 ve şube başına 20 öğrenci düşerken 2019 yılı itibariyle şube başına düşen öğrenci sayısı derslik başına düşen öğrenci sayısını geçerek, şube başına düşen öğrenci sayısı 22'ye yükselmiş olup derslik başına düşen öğrenci sayısı 20 şeklinde gerçekleşmiştir. 2021 ile 2024 yılları arasında derslik ve

şube başına düşen öğrenci sayısı sabit kalıp sırasıyla 22 ve 25 şeklinde gerçekleşmiştir. 2025 yılında ise derslik başına 19 öğrenci düşerken şube başına 24 öğrenci düşmektedir.

Şekil D.2.2'de 2016 ile 2025 yılları arası özel öğretimde ilköğretim ve ortaöğretim kademesinde şube başına düşen öğrenci sayılarında yaşanan değişim gösterilmiştir. Buna göre özel ilköğretim kademesinde 2016 yılında şube başına düşen öğrenci sayısı 18 iken 2017 ve 2018 yıllarında da 18'de sabit kalmış sonrasında artış ve azalışlarla 2025 yılına gelindiğinde 18 olarak gerçekleşmiştir. Özel ortaöğretim kademesinde de şube başına düşen öğrenci sayılarına bakıldığında 2016 ile 2025 yılları arası dalgalı bir seyir izlese de 2016 yılında 16, 2025 yılında ise bu sayı 18 şeklinde gerçekleşmiştir.

Şekil D.2.2 Özel öğretimde ilköğretim ve ortaöğretim kademesinde şube başına düşen öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)

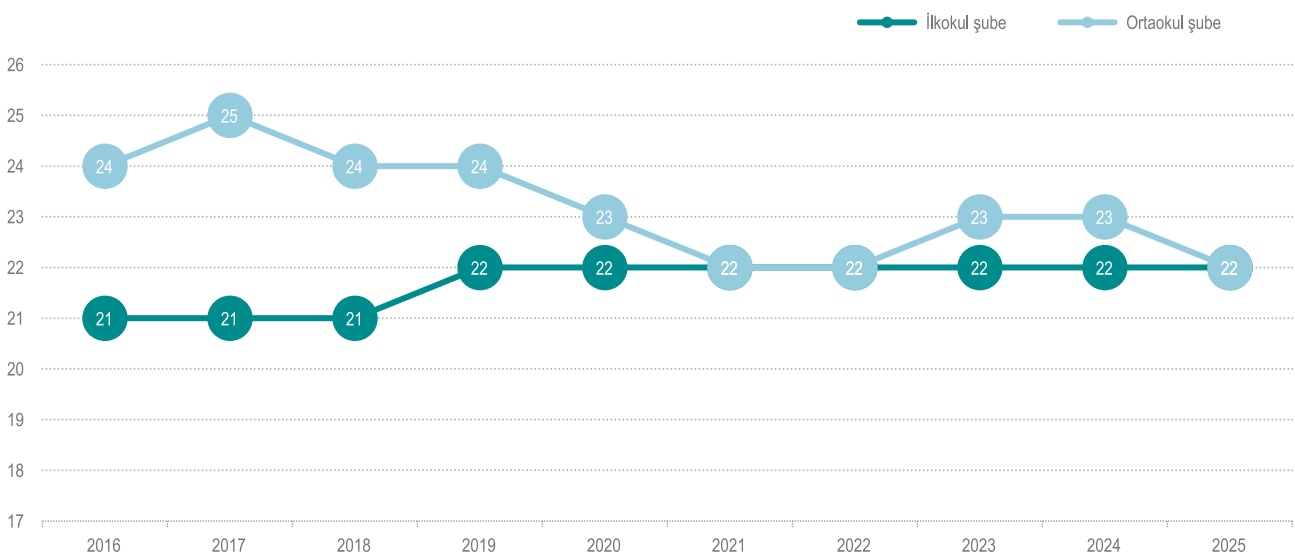

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

Şekil D.2.3'te 2016 ile 2025 yılları arası ilkokul ve ortaokulda şube başına düşen öğrenci sayılarında yaşanan değişim gösterilmiştir. Şekle göre ilkokul kademesinde şube başına düşen öğrenci sayılarına bakıldığında 2016 ile 2018 yılları arasında 21 iken 2019 yılından itibaren şube başına düşen öğrenci sayısı 2025 yılına kadar sabit

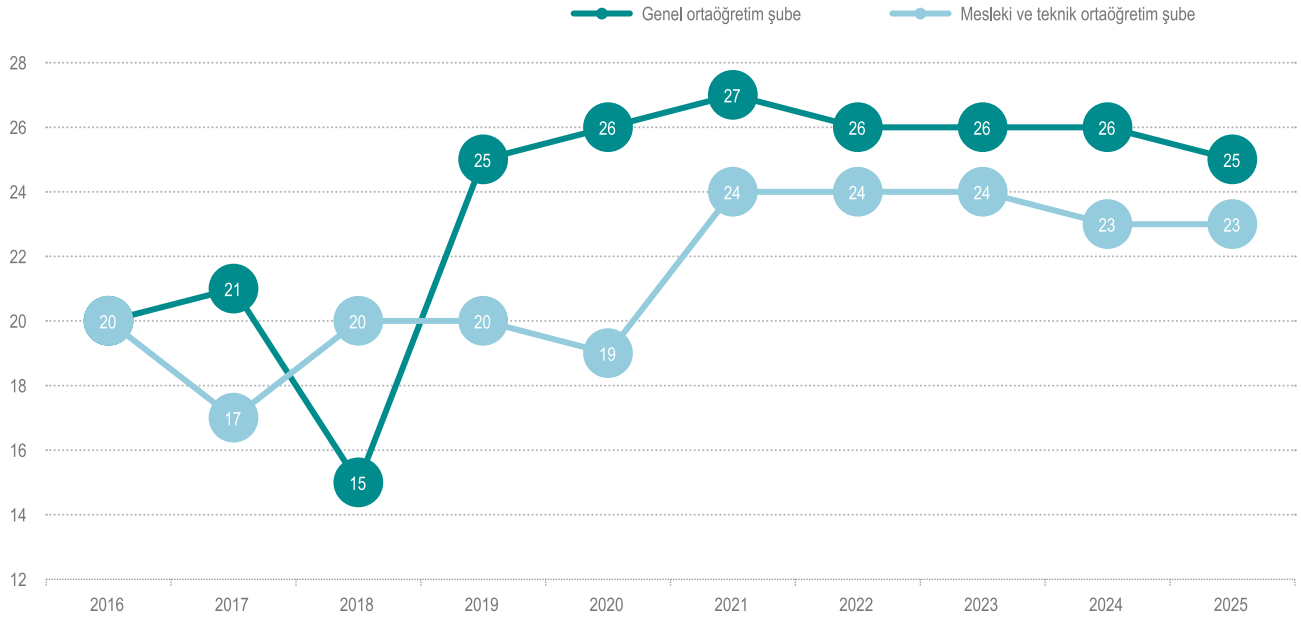
kalmış ve 22 şeklinde gerçekleşmiştir. Ortaokul kademesinde şube başına düşen öğrenci sayılarına bakıldığında 2016 ile 2025 yılları arasında dalgalı bir seyir ile ilerlemiş olup genel olarak azalma eğilimi göstermiş, 2016 yılında 24 iken 2025 yılında 22'ye gerilemiştir.

Şekil D.2.3 İlkokul ve ortaokulda şube başına düşen öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

Şekil D.2.4 Ortaöğretimde okul türüne göre şube başına düşen öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)

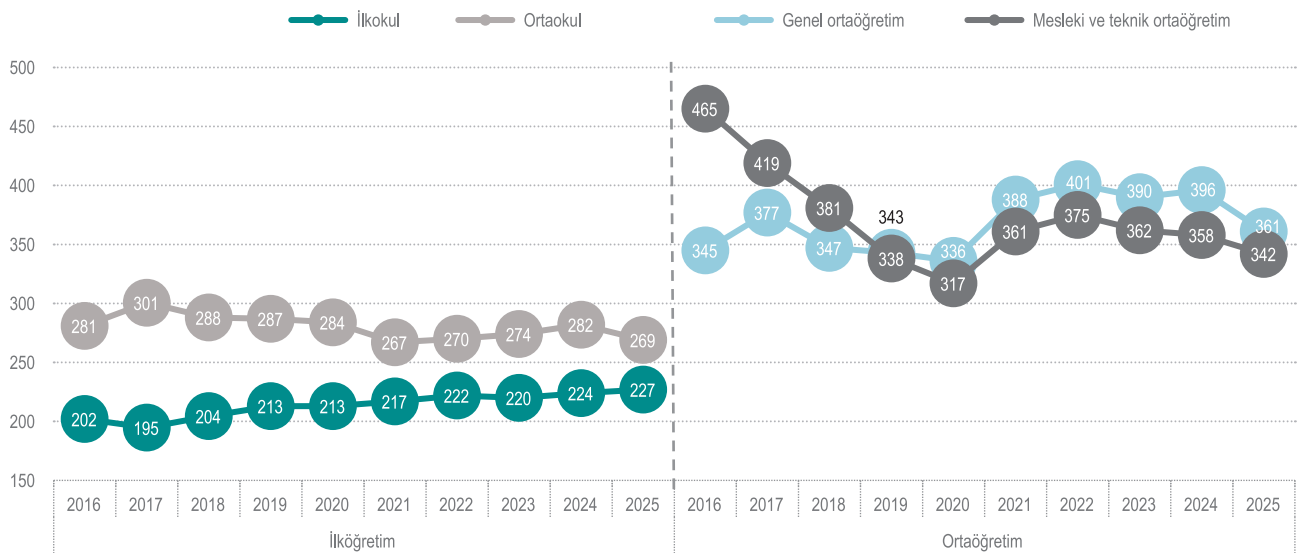

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

Şekil D.2.4'te 2016 ile 2025 yılları arası ortaöğretimde okul türüne göre şube başına düşen öğrenci sayılarında yaşanan değişim verilmiştir. Şekle göre genel ortaöğretimde şube başına düşen öğrenci sayıları incelendiğinde 2016 yılında 20 iken 2018 yılına gelindiğinde 15'e gerilemiş ardından 2019 yılında ani bir artışla 25'e yükselmiş,

sonrasında artış ve azalışlarla birlikte 2025 yılına gelindiğinde 25 şeklinde gerçekleşmiştir. Mesleki ve teknik ortaöğretimde şube başına düşen öğrenci sayılarına bakıldığında 2016 yılında 20 iken 2020 yılında 19'a gerilemiş, 2021 yılında 24'e yükselmiş ve 2025 yılına kadar neredeyse sabit kalarak 2025 yılında 23 olarak gerçek-

Şekil D.2.5 İlköğretim ve ortaöğretimde okul türüne göre okul başına düşen öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)

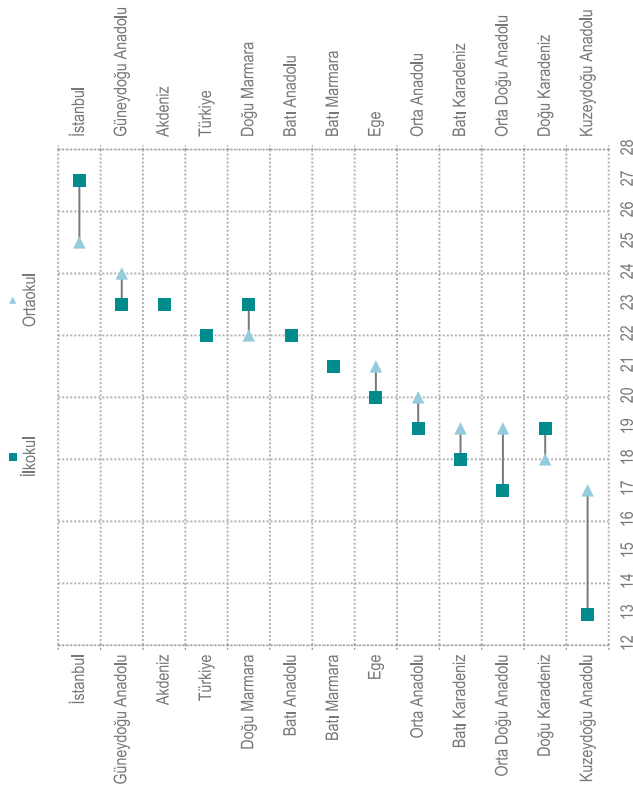
Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

leşmiştir. Genel olarak bakıldığında 2018 ve sonrasında genel ortaöğretimde, 2020 ve sonrasında ise mesleki ve teknik ortaöğretimde şube başına düşen öğrenci sayılarında gözle görülür bir artış söz konusudur.

2016 ile 2025 yılları arasında ilköğretim ve ortaöğretimde okul türüne göre okul başına düşen öğrenci sayılarında yaşanan değişim Şekil D.2.5'te verilmiştir. Şekle göre ilkokul kademesinde okul başına düşen öğrenci sayısına bakıldığında 2016 yılında 202 iken yıllar itibarıyla genel olarak artış göstermiş ve 2025 yılında 227'ye yükselmiştir. Ortaokul kademesinde yıllar içerisinde dalgalı bir seyir görülmekte olup 2016 yılında okul başına 281 öğrenci düşerken artış ve azalışlarla birlikte 2025 yılında 269'a

düşmüştür. Genel ortaöğretimde okul başına düşen öğrenci sayısına bakıldığında 2016 yılında 345 iken dalgalı bir seyir izlemiş artış ve azalışlar ile 2025 yılında 361'e yükselmiştir. Mesleki ve teknik ortaöğretimde okul başına düşen öğrenci sayısına bakıldığında 2016 yılından 2020 yılına kadar düşüş eğilimindeyken 2021 ve 2022 yıllarında artış görülmekte sonrasında ise tekrardan düşüş eğilimine geçmiştir. Mesleki ve teknik ortaöğretimde okul başına düşen öğrenci sayısı 2016 yılında 465 iken 2020 yılında 317'ye gerilemiş 2021 ve 2022 yıllarında sırasıyla 361 ve 375'e yükselmiş ardından 2025 yılında 342'ye gerilemiştir.

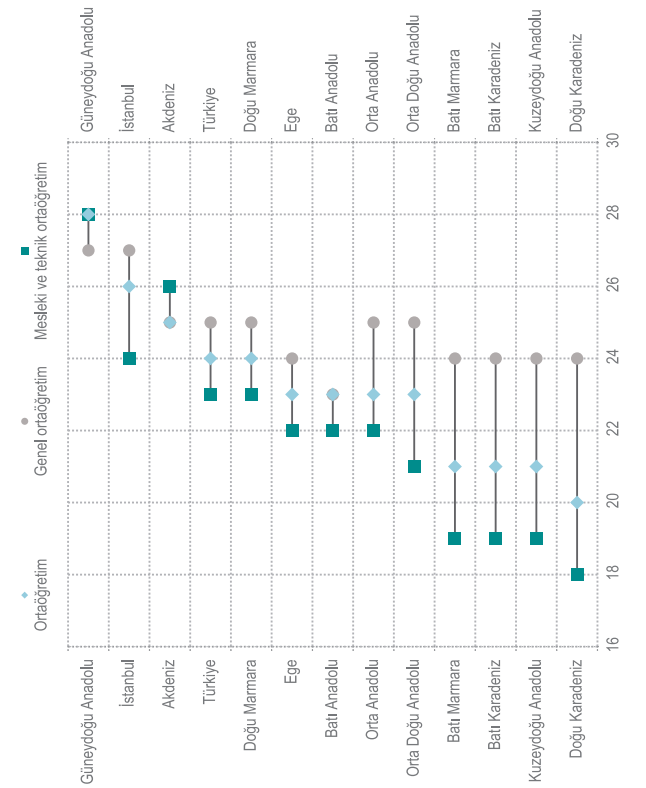
Şekil D.2.6 İlkokul ve ortaokullarda bölgelere göre şube başına düşen öğrenci sayısı (2024/25)

Kaynak: 2025 yılında yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

2024/25 eğitim-öğretim yılı için ilkokul ve ortaokullarda bölgelere göre şube başına düşen öğrenci sayısı Şekil D.2.6'da verilmiştir. Şekle göre Türkiye'de ilkokul ve ortaokullarda şube başına düşen ortalama öğrenci sayısı iki kademe de aynı olup 22'dir. Bununla birlikte bölgeler incelendiğinde hem ilkokul hem ortaokul düzeyinde

Şekil D.2.7 Ortaöğretimde okul türüne ve bölgelere göre şube başına düşen öğrenci sayısı (2024/25)

Kaynak: 2025 yılında yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

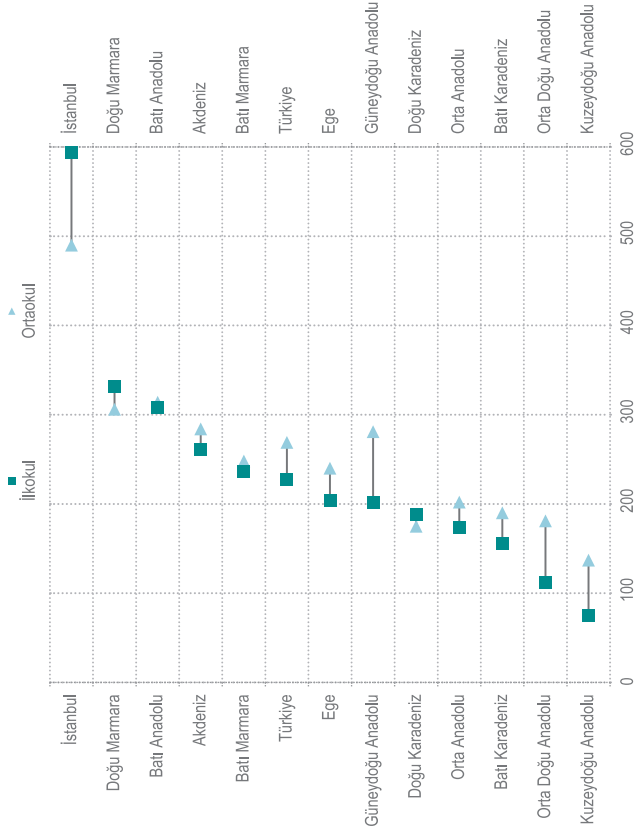
şube başına düşen öğrenci sayıları bölgesel olarak belirgin anlamda farklılık gösterdiği görülmektedir. 2024/25 eğitim-öğretim yılı için ilkokul düzeyinde şube başına düşen öğrenci sayısına bakıldığında İstanbul'da 27, Doğu Marmara'da 23, Akdeniz'de 23, Güneydoğu Anadolu'da 23, Batı Anadolu'da 22 ile en fazla olan bölgelerken Ku-

zeydoğu Anadolu 13, Orta Doğu Anadolu 17, Batı Karadeniz 18 ile en az öğrenci düşen bölgelerdir. Ortaokul düzeyinde şube başına düşen öğrenci sayısına bakıldığında ise İstanbul 25, Güneydoğu Anadolu 24, Akdeniz 23 ile şube başına düşen öğrenci sayılarının en fazla olduğu bölgelerken, Kuzeydoğu Anadolu 17 ve Doğu Karadeniz 18 ile en az öğrenci düşen bölgelerdendir.

2024/25 eğitim-öğretim yılı için ortaöğretimde okul türü ve bölgelere göre şube başına düşen öğrenci sayısı Şekil D.2.7'de gösterilmiştir. Şekle göre şube başına düşen öğrenci sayısının Türkiye ortalamasına bakıldığında; genel ortaöğretimde 25 mesleki ve teknik ortaöğretimde 23'tür. Ortaöğretimde şube başına düşen öğrenci sayısının en fazla olduğu bölgeler Güneydoğu Anadolu, İstanbul ve Akdeniz'dir. Güneydoğu Anadolu'da şube başına düşen öğrenci sayısı mesleki ve teknik ortaöğretimde ve ortaöğretimde 28, genel ortaöğretimde 27 iken, İstanbul

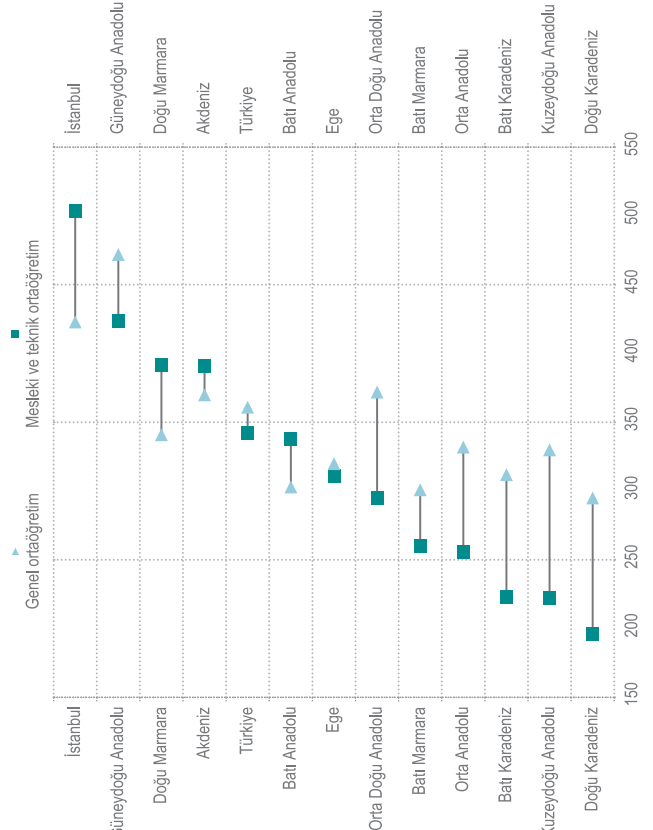
bul'da mesleki ve teknik ortaöğretimde şube başına 24, ortaöğretimde 26, genel ortaöğretimde 27, Akdeniz'de ise ortaöğretim ve genel ortaöğretimde 25 mesleki ve teknik ortaöğretimde ise şube başına düşen öğrenci sayısı 26'dır. Buna ek olarak mesleki ve teknik ortaöğretimde şube başına düşen öğrenci sayısının en düşük olduğu bölgeler Doğu Karadeniz (18), Batı Karadeniz (19), Batı Marmara (19) ve Kuzeydoğu Anadolu (19) iken genel ortaöğretimde şube başına düşen öğrenci sayısının en düşük olduğu bölgeler Batı Anadolu (23) Batı Marmara (24), Batı Karadeniz (24), Doğu Karadeniz (24) ve Kuzeydoğu Anadolu (24)'dur. Genel olarak bakıldığında, şube başına düşen öğrenci sayısı bakımından genel ortaöğretimde bölgesel farklılaşma fazla olmamakla birlikte mesleki ve teknik ortaöğretim kademesinde bölgelere göre ciddi farklılaşmalar mevcuttur.

Şekil D.2.8 İlkokul ve ortaokullarda bölgelere göre okul başına düşen öğrenci sayısı (2024/25)

Kaynak: 2025 yılında yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Şekil D.2.9 Ortaöğretimde okul türüne ve bölgelere göre okul başına düşen öğrenci sayısı (2024/25)

Kaynak: 2025 yılında yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

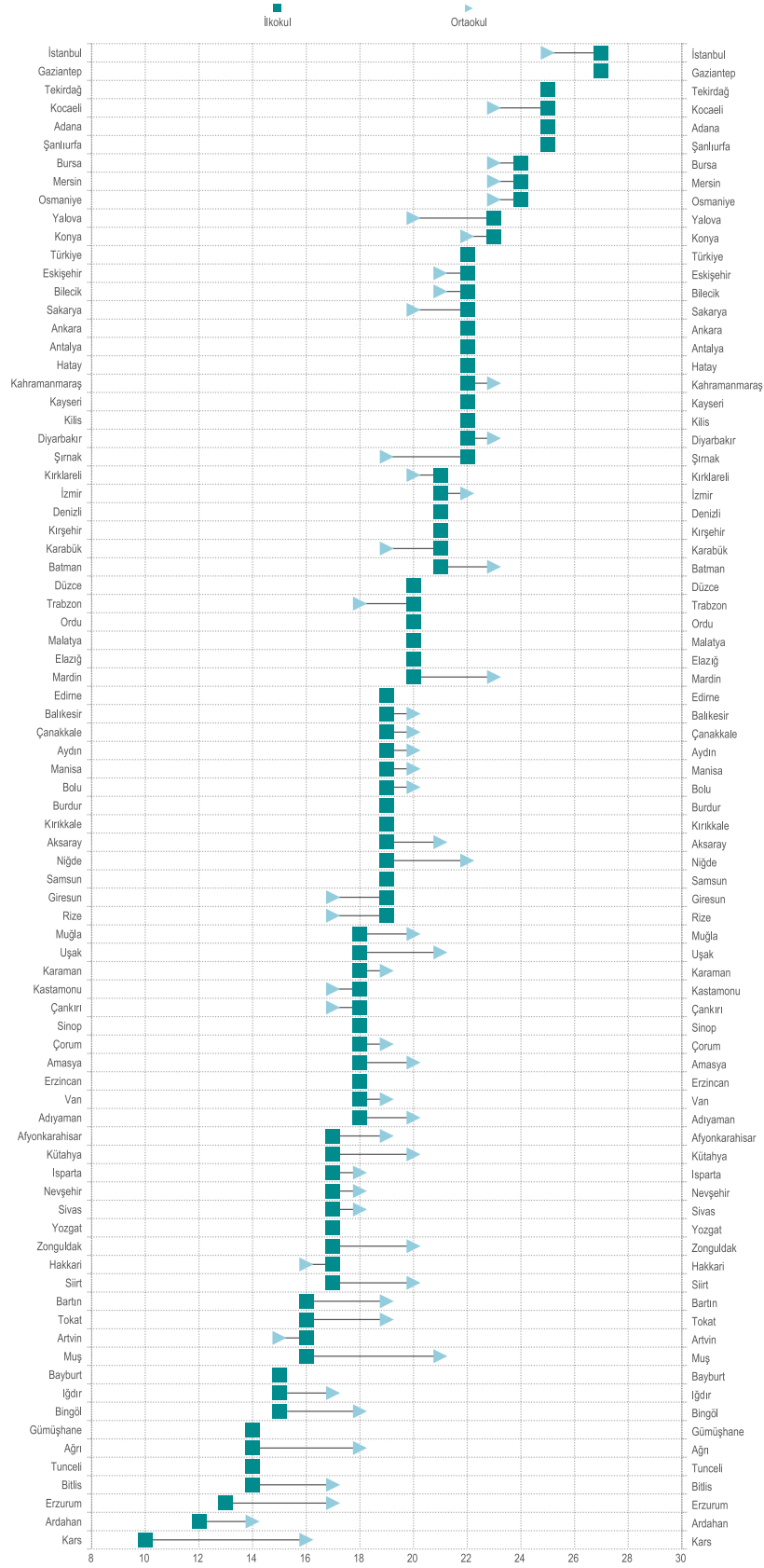
2024/25 eğitim-öğretim yılı için ilkokul ve ortaokullarda bölgelere göre okul başına düşen öğrenci sayıları Şekil D.2.8'de verilmiştir. İlk olarak Türkiye ortalamasına bakıldığında okul başına düşen öğrenci sayısı ilkokul kademesinde 227 iken ortaokul kademesinde bu sayı 269'dur. Bölgelere bakıldığında İstanbul en üst sırada yer alırken Doğu Marmara ve Batı Anadolu onu takip etmektedir. İstanbul ile ardından gelen bölgeler arasında belirgin bir fark olduğu görülmektedir. Okul başına düşen öğrenci sayısı İstanbul'da ilkokul kademesinde 594 ortaokul kademesinde 490; Doğu Marmara'da ilkokul kademesinde 332 ortaokul kademesinde 306; Batı Anadolu bölgesinde ilkokulda 308 ortaokulda ise 314 ile en yoğun olduğu bölgelerdir. Okul başına düşen öğrenci sayısının en düşük olduğu bölgelere bakıldığında; Kuzeydoğu Anadolu'da ilkokulda 75 ortaokulda 137; Orta Doğu Anadolu'da ilkokulda 112 ortaokulda 181; Batı Karadeniz'de ilkokulda 156 ortaokulda ise 190 öğrenci düşmektedir.

2024/25 eğitim-öğretim yılında ortaöğretimde okul türüne ve bölgelere göre okul başına düşen öğrenci sayısı Şekil D.2.9'da gösterilmiştir. Şekle göre okul başına düşen öğrenci sayısının Türkiye ortalaması, genel ortaöğretimde 361 iken mesleki ve teknik ortaöğretimde bu sayı 342'dir. Genel ortaöğretimde Güneydoğu Anadolu (472), İstanbul (423), Orta Doğu Anadolu (372) ve Akdeniz (370) bölgelerinde okul başına düşen öğrenci sayısı en fazla iken Doğu Karadeniz (295), Batı Marmara (301), Batı Anadolu (303) ise okul başına düşen öğrenci sayısının en az olduğu bölgelerdir. Mesleki ve teknik ortaöğretime bakıldığında İstanbul (504), Güneydoğu Anadolu (424), Doğu Marmara (392) ve Akdeniz (391) okul başına düşen öğrenci sayısının en fazla olduğu bölgelerken Doğu Karadeniz (196), Kuzeydoğu Anadolu (222) ve Batı Karadeniz (223) okul başına düşen öğrenci sayısının en az olduğu bölgelerdir. Her iki okul türünde de bölgesel farklılıkların olduğu görülmekle birlikte mesleki ve teknik ortaöğretimdeki bölgeler arasındaki makas genel ortaöğretimden nispeten daha büyüktür.

Şekil D.2.10'da 2024/25 eğitim-öğretim yılında ilkokul ve ortaokulda illere göre şube başına düşen öğrenci sayıları verilmiştir. Genel olarak değerlendirildiğinde, şube başına düşen öğrenci sayısı, iller arasında ilkokul kademesinde 10 ile 27 arasında, ortaokul kademesinde ise 14 ile 27 arasında değişmektedir. Dolayısıyla ilkokul ve ortaokulda illere göre şube başına düşen öğrenci sayılarında farklılaşmalar olduğu görülmektedir. İlkokulda şube başına düşen öğrenci sayısının en fazla olduğu iller İstanbul (27), Gaziantep (27), Tekirdağ (25), Kocaeli (25), Adana (25) ve Şanlıurfa (25) iken en düşük iller Erzurum (13), Ardahan (12) ve Kars (10)'tır. Ortaokul kademesinde illere göre şube başına düşen öğrenci sayılarına bakıldığında; şube başına düşen öğrenci sayısının en fazla olduğu iller Gaziantep (27), İstanbul (25), Tekirdağ (25), Adana (25) ve Şanlıurfa (25) iken en düşük olduğu iller ise Ardahan (14), Tunceli (14), Gümüşhane (14), Bayburt (15), ve Artvin (15)'dir.

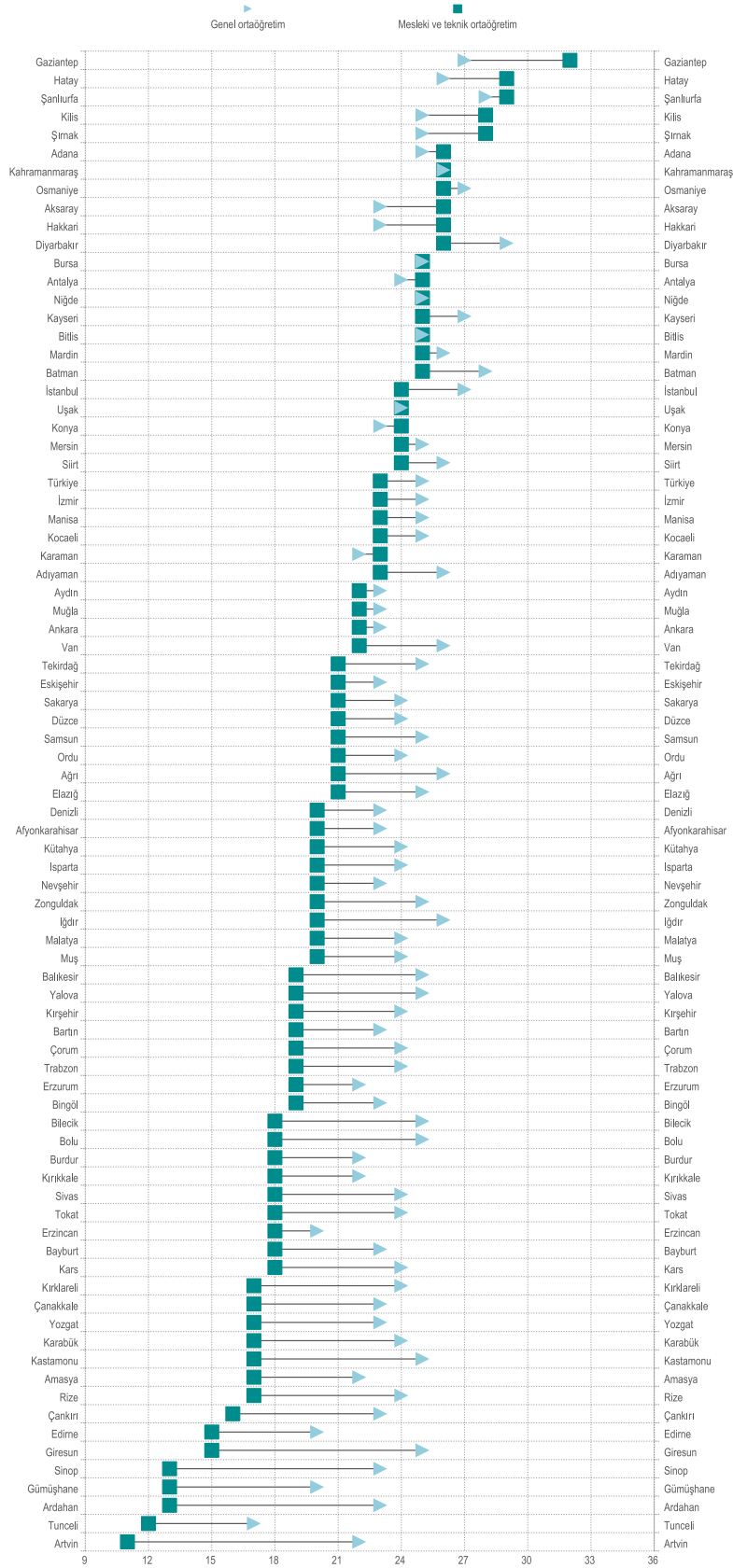
Şekil D.2.11'de 2024/25 eğitim-öğretim yılında ilkokul ve ortaokulda illere göre şube başına düşen öğrenci sayıları gösterilmiştir. Genel olarak değerlendirildiğinde, şube başına düşen öğrenci sayısı genel ortaöğretimde 17 ile 29 arasında, mesleki ve teknik ortaöğretimde ise 11 ile 32 arasında değişmekte olup genel ortaöğretim ile mesleki ve teknik ortaöğretimde illere göre şube başına düşen öğrenci sayılarında farklılaşmalar olduğu görülmektedir. Genel ortaöğretimde şube başına düşen öğrenci sayısının en fazla olduğu iller Diyarbakır (29), Şanlıurfa (28), Batman (28), Gaziantep (27), Osmaniye (27), Kayseri (27) ve İstanbul (27) iken en az olduğu iller Tunceli (17), Erzurum (20), Edirne (20) ve Gümüşhane (20)'dir. Mesleki ve teknik ortaöğretimde illere göre şube başına düşen öğrenci sayılarına bakıldığında; şube başına düşen öğrenci sayısının en fazla olduğu iller Gaziantep (32), Hatay (29), Şanlıurfa (29), Kilis (28) ve Şırnak (28) iken en az olduğu iller ise Artvin (11), Tunceli (12), Sinop (13), Gümüşhane (13) ve Ardahan (13)'dir.

Şekil D.2.10 İlkokul ve ortaokulda illere göre şube başına düşen öğrenci sayısı (2024/25)

Kaynak: 2025 yılında yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Şekil D.2.11 Ortaöğretimde okul türüne ve illere göre şube başına düşen öğrenci sayısı (2024/25)

Kaynak: 2025 yılında yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo D.2.12'de OECD ülkelerinde kurum türüne göre ilkökul ve ortaokul kademelerinde ortalama sınıf mevcudu 2023 yılı için verilmiştir. Buna göre ilkökul kademesinde kamu okullarında ortalama sınıf mevcudu en yüksek olan ülkeler Şili (28), İsrail (28), Birleşik Krallık (27) ve Japonya (27) iken ilkökul kademesinde özel okullarda ortalama sınıf mevcudu en yüksek olan ülkeler ise Şili (32), Japonya (28) ve Güney Kore (27)'dir. OECD ülkeleri arasında ortalama sınıf mevcudu en az olan ülkeler; kamu okullarında Kosta Rika (15) ve Lüksemburg (15) iken özel okullarda Türkiye (11), Polonya (13) ve Letonya (13)'dir. İlkokul kademesinde ortalama sınıf mevcudu bakımından OECD ülkeleri ortalamalarına bakıldığında kamu okullarında 21, özel okullarda 20 toplamda ise 21 olduğu görülmektedir. Türkiye'de ilkökulda ortalama sınıf mevcudunun kamu okullarında OECD ortalamasının (21) üzerinde 22, özel okullarda ise OECD ortalamasının (20) altında 11, toplamda ise OECD ortalamasına eşit

olup 21 olduğu görülmektedir. Ortaokul verileri incelendiğinde ise kamu okullarında ortalama sınıf mevcudu en yüksek olan ülkeler Japonya (32), İsrail (31) ve Kosta Rika (31) iken özel ortaokullarda ortalama sınıf mevcudu en yüksek olan ülkeler Şili (33), Japonya (33), Fransa (27)'dir. OECD ülkeleri arasında ortalama sınıf mevcudu en az olan ülkeler; kamu okullarında Lüksemburg (18), Letonya (18), Estonya (19), Finlandiya (19), İsviçre (19) ve Polonya (19) iken özel okullarda Türkiye (13), Polonya (13) ve Çekya (14)'dir. Ortaokul kademesi için OECD ortalamasına bakıldığında ortalama sınıf mevcudu kamu okullarında 23, özel okullarda 21 toplamda ise 23 olduğu görülmektedir. Türkiye'de ortaokulda ortalama sınıf mevcudunun kamu okullarında OECD ortalamasının üzerinde 28, özel okullarda ise OECD ortalamasının altında 13, toplamda ise OECD ortalamasının üzerinde olup 26 olduğu görülmektedir.

Tablo D.2.12 OECD ülkelerinde kurum türüne göre ilkökul ve ortaokul kademelerinde ortalama sınıf mevcudu (2023)

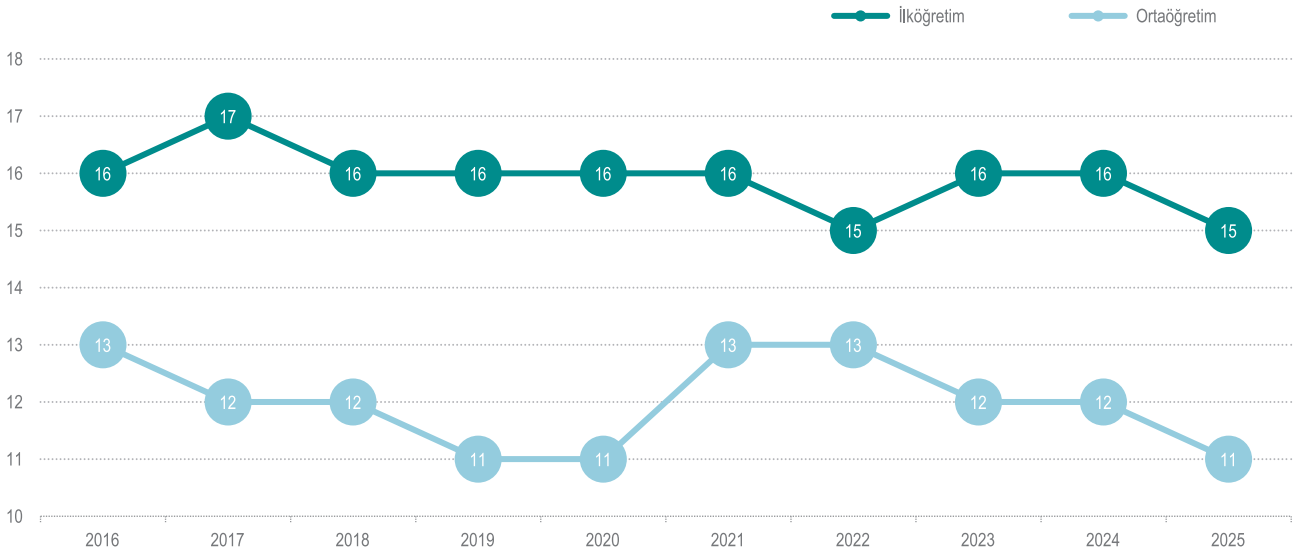
	İlkokul			Ortaokul		
	Kamu	Özel	Toplam	Kamu	Özel	Toplam
Japonya	27	28	27	32	33	32
İsrail	28	26	27	31	26	30
Kosta Rika	15	16	15	31	20	29
Kolombiya	24	17	22	30	22	28
Şili	28	32	31	29	33	32
Türkiye	22	11	21	28	13	26
Güney Kore	22	27	22	26	25	26
Meksika	24	19	23	26	22	25
Fransa	21	25	22	25	27	26
Birleşik Krallık	27	25	26	25	23	24
İspanya	20	23	21	24	26	25
Almanya	21	20	21	24	22	23
OECD ortalaması	21	20	21	23	21	23
Çekya	20	14	20	23	14	22
ABD	21	16	20	22	15	21
İsveç	21	19	20	22	21	22
Litvanya	19	15	19	22	18	22
Avustralya	23	23	23	22	19	20
Portekiz	21	19	20	21	23	22
Avusturya	18	19	18	21	21	21
Yunanistan	17	22	17	21	23	21
Slovenya	18	19	18	21	19	21
Slovakya	19	18	19	21	19	21
Macaristan	23	20	22	20	20	20
İzlanda	18	15	18	20	17	20
İtalya	18	18	18	20	21	20
Danimarka	20	17	19	20	19	20
Estonya	19	15	18	19	16	19
Finlandiya	19	18	19	19	21	19
İsviçre	19	-	-	19	-	-
Polonya	19	13	18	19	13	18
Lüksemburg	15	21	16	18	21	18
Letonya	17	13	17	18	25	18
Hollanda	22	22	22	-	-	-

Kaynak: OECD (2025).

Bu gösterge altında, öncelikle kademelere ve ortaöğretimde okul türlerine göre öğretmen başına düşen öğrenci sayısındaki değişim verilmiştir. Ardından, bölgelere ve illere göre ilköğretim, ortaokul ve ortaöğretimde öğretmen başına düşen öğrenci sayıları detaylı bir şekilde değeri-

lendirilmiştir. Son olarak, OECD ülkelerinde ilköğretim ve ortaokul kademeleri ile genel ortaöğretim ve mesleki ve teknik ortaöğretimde öğretmen başına düşen öğrenci sayıları incelenmiştir.

Şekil D.3.1 Kademelere göre öğretmen başına düşen öğrenci sayısında yaşanan değişim (2016-2025)

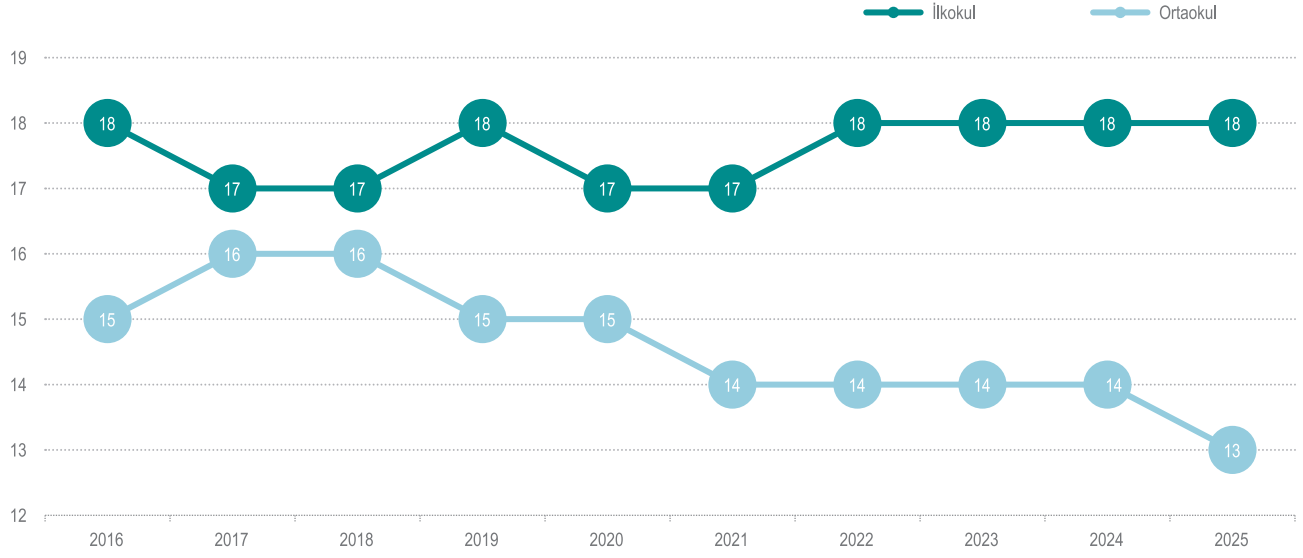

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

2016 ile 2025 yılları arasında kademelere göre öğretmen başına düşen öğrenci sayılarında yaşanan değişim Şekil D.3.1'de verilmiştir. Şekle göre ilköğretim kademesinde 2016 yılında öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 16 iken 2017 yılında 17'ye yükselmiş, 2018-2021 yılları arasında 16'ya gerilemiş 2022'de 15'e düşmüş sonrasında 2023 ve 2024 yıllarında 16'ya yükselirken 2025 yılında tekrardan 15'e gerilemiştir. Ortaöğretim kademesinde öğretmen başına düşen öğrenci sayısına bakıldığında ise 2016 yılında 13 iken 2020 yılına kadar düşüş eğilimi göstermiş ve 2020 yılında 11'e gerilemiş, 2021 ve 2022 yıllarında 13'e yükselmiş sonrasında düşüş eğilimi göstererek 2025 yılında 11'e gerilemiştir.

2016-2025 yılları arasında ilköğretim ve ortaokulda öğretmen başına düşen öğrenci sayılarında yaşanan değişim Şekil D.3.2'de gösterilmiştir. Şekle göre ilköğretimde öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 2016 yılında 18 iken 2022 yılına kadar artış ve azalışlarla birlikte 18 olarak gerçekleşmiş ve 2022 yılından 2025 yılına kadar 18'de sabit kalmıştır. Ortaokulda ise öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 2016 yılında 15 iken 2017 ve 2018 yıllarında 16 olmuş, sonrasında 2021 yılına kadar düşüş eğilimi göstererek 2021 yılında 14'e gerilemiş ve 2024 yılına kadar 14'te sabit kalmış, 2025 yılında ise 13'e düşmüştür.

Şekil D.3.2 İlkokul ve ortaokulda öğretmen başına düşen öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)

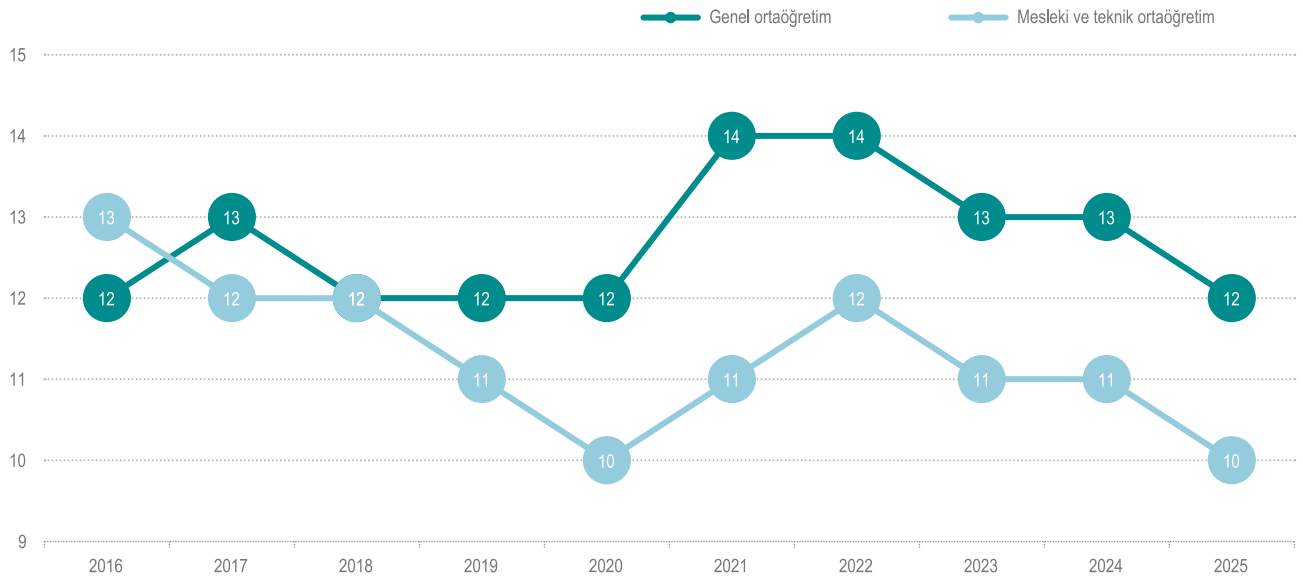

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

Şekil D.3.3'te 2016 ile 2025 yılları arası ortaöğretimde okul türüne göre öğretmen başına düşen öğrenci sayılarında yaşanan değişim verilmiştir. Şekle göre genel ortaöğretimde öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 2016 yılında 12 iken 2017 yılında 13'e yükselmiş ancak 2018 yılında 12'ye gerilemiş ve 2020 yılına kadar bu sayı sabit kalmış, sonrasında 2021 ve 2022 yıllarında 14 olarak gerçekleşmiş, sonrasında 2025 yılına kadar düşüş eğilimi

göstermiş olup 2025 yılında 12'ye gerilemiştir. Mesleki ve teknik ortaöğretimde öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 2016 yılında 13 iken 2020 yılına kadar düşüş eğilimi göstermiş ve 2020 yılında 10'a gerilemiştir. Sonrasında 2022 yılına kadar artmış ve 12'ye yükselmiş sonrasında da düşüş eğilimi göstererek 2025 yılında 10 olarak gerçekleştirmiştir.

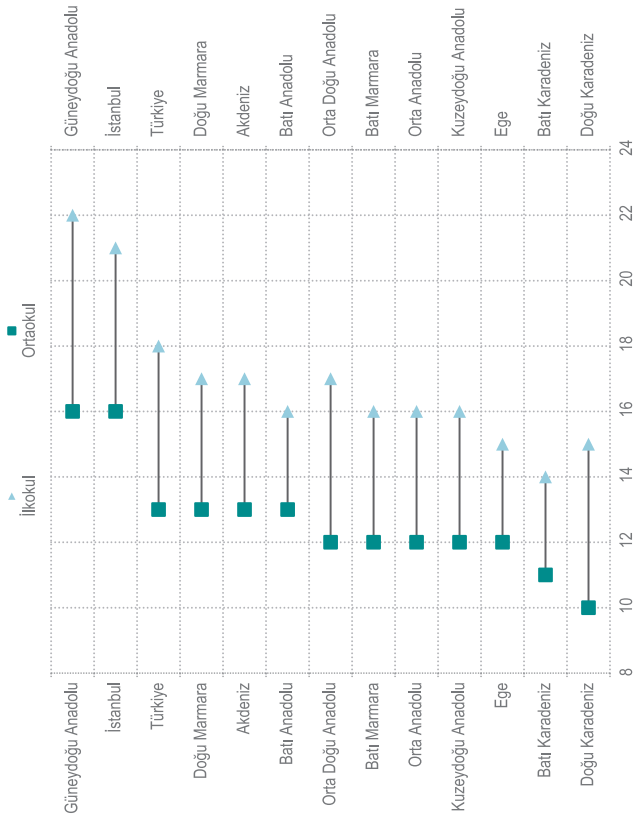
Şekil D.3.3 Ortaöğretimde okul türüne göre öğretmen başına düşen öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

Şekil D.3.4'te 2024/25 eğitim-öğretim yılı için ilkökul ve ortaokulda bölgelere göre öğretmen başına düşen öğrenci sayısı gösterilmiştir. İlk olarak Türkiye ortalamasına bakıldığında ilkökulda öğretmen başına düşen öğrenci sayısı ortalama 18 iken ortaokulda bu sayı 13'tür. İlkokul düzeyinde öğretmen başına düşen öğrenci sayısının en yüksek olduğu bölgeler Güneydoğu Anadolu (22) ve

Şekil D.3.4 İlkokul ve ortaokulda bölgelere göre öğretmen başına düşen öğrenci sayısı (2024/25)

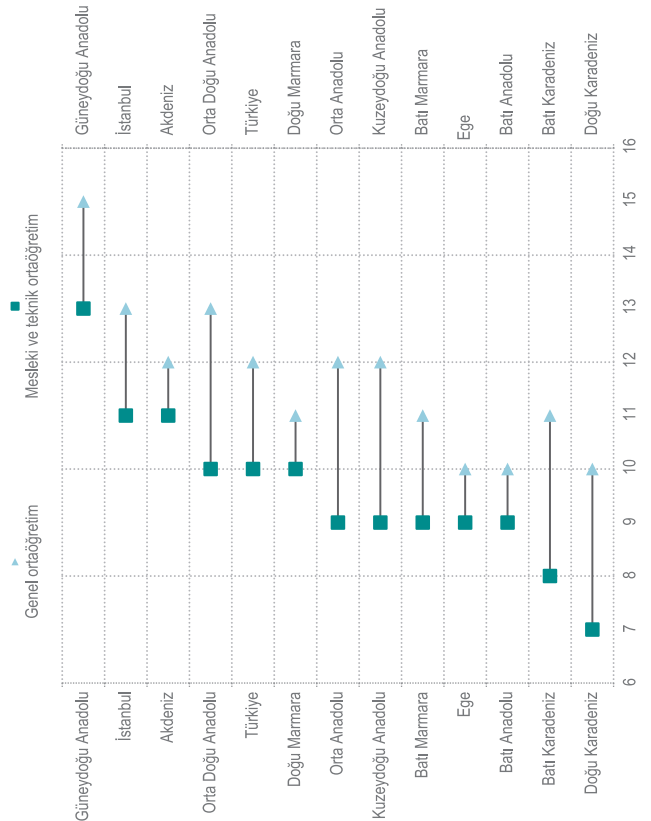

Kaynak: 2025 yılında yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Şekil D.3.5'te 2024/25 eğitim-öğretim yılı için ilkökul ve ortaokulda bölgelere göre öğretmen başına düşen öğrenci sayısı gösterilmiştir. İlk olarak Türkiye ortalamasına bakıldığında genel ortaöğretimde öğretmen başına düşen öğrenci sayısı ortalama 12 iken mesleki ve teknik ortaöğretimde bu sayı 10'dur. Genel ortaöğretimde öğretmen başına düşen öğrenci sayısının en fazla olduğu bölgeler Güneydoğu Anadolu (15), İstanbul (13) ve Orta

İstanbul (21) iken, en düşük olduğu bölgeler ise Batı Karadeniz (14), Ege (15) ve Doğu Karadeniz (15) bölgeleridir. Ortaokul düzeyinde öğretmen başına düşen öğrenci sayısının en yüksek olduğu bölgeler Güneydoğu Anadolu (16) ve İstanbul (16), en düşük olduğu bölgeler ise Doğu Karadeniz (10) ve Batı Karadeniz (11) olduğu görülmektedir.

Şekil D.3.5 Ortaöğretimde okul türüne ve bölgelere göre öğretmen başına düşen öğrenci sayısı (2024/25)

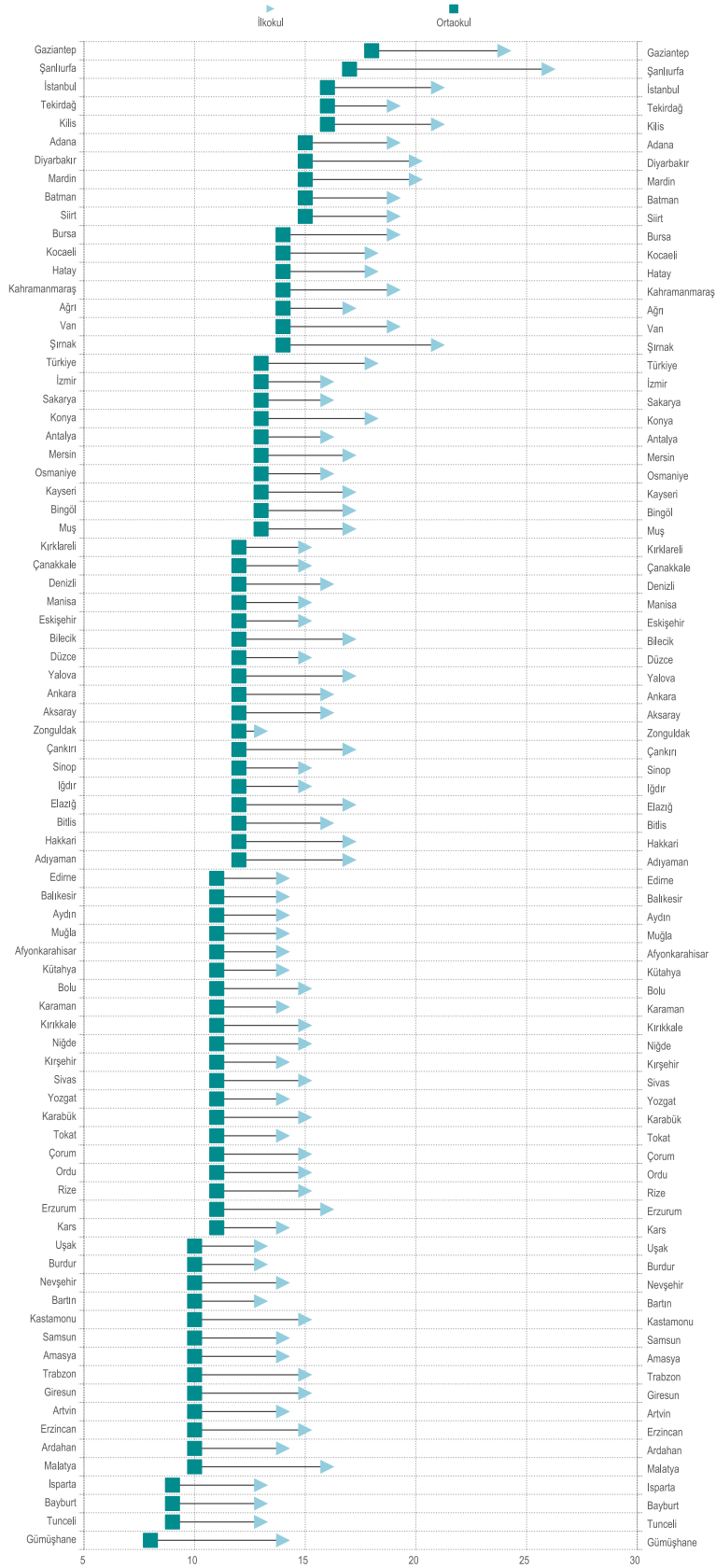
Kaynak: 2025 yılında yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Doğu Anadolu (13) iken en az olduğu bölgeler ise Ege (10), Batı Anadolu (10) ve Doğu Karadeniz (10)'dir. Mesleki ve teknik ortaöğretimde öğretmen başına düşen öğrenci sayısının en fazla olduğu bölgeler Güneydoğu Anadolu (13), İstanbul (11) ve Akdeniz (11) iken, en düşük olduğu bölgeler Doğu Karadeniz (7), Batı Karadeniz (8), Orta Anadolu (9), Kuzeydoğu Anadolu (9), Batı Marmara (9), Ege (9) ve Batı Anadolu (9)'dur.

2024/25 eğitim-öğretim yılında ilkokul ve ortaokulda illere göre öğretmen başına düşen öğrenci sayısı Şekil D.3.6'da verilmiştir. Genel olarak değerlendirildiğinde, öğretmen başına düşen öğrenci sayısı ilkokul kademesinde 13 ile 26 arasında, ortaokul kademesinde ise 8 ile 18 arasında değişmekte olup ilkokul ve ortaokulda illere göre öğretmen başına düşen öğrenci sayılarında önemli düzeyde farklılaşmaların olduğu görülmektedir. Şekle göre ilkokul kademesinde öğretmen başına düşen öğrenci sayısının en fazla olduğu iller Şanlıurfa (26), Gaziantep (24), İstanbul (21) ve Kilis (21) iken en düşük olduğu iller ise Zonguldak (13), Uşak (13), Burdur (13), Bartın (13), Isparta (13), Bayburt (13) ve Tunceli (13)'dir. Ortaokul kademesinde öğretmen başına düşen öğrenci sayısının en fazla olduğu iller Gaziantep (18), Şanlıurfa (17), İstanbul (16), Tekirdağ (16) ve Kilis (16) iken en düşük olduğu iller ise Gümüşhane (8), Isparta (9), Bayburt (9) ve Tunceli (9)'dir.

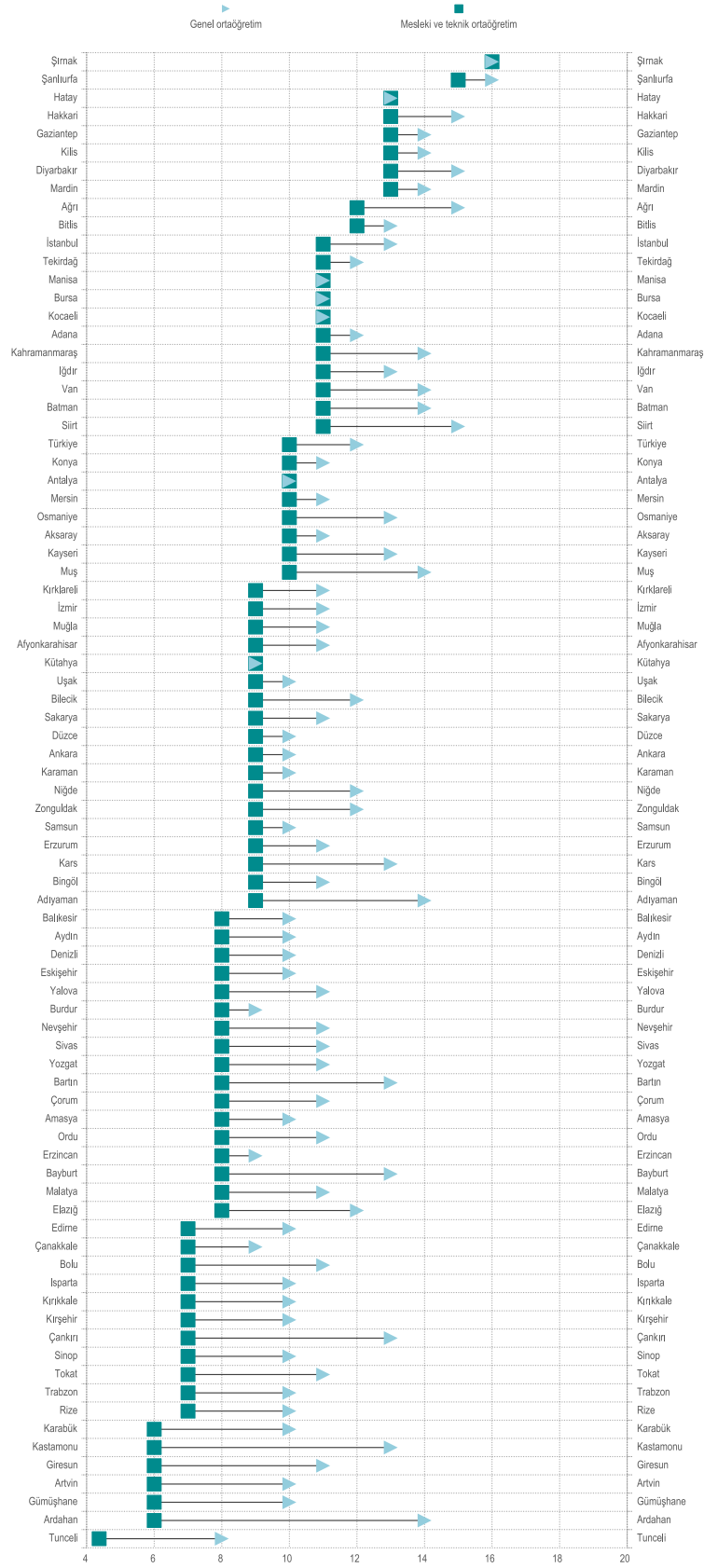
2024/25 eğitim-öğretim yılında ilkokul ve ortaokulda illere göre öğretmen başına düşen öğrenci sayısı Şekil D.3.7'de gösterilmiştir. Genel olarak değerlendirildiğinde, öğretmen başına düşen öğrenci sayısı genel ortaöğretimde 8 ile 16 arasında, mesleki ve teknik ortaöğretimde ise 4 ile 16 arasında değişmekte olduğu görülmektedir. Şekle göre genel ortaöğretimde öğretmen başına düşen öğrenci sayısının en fazla olduğu iller Şırnak (16), Şanlıurfa (16), Hakkari (15), Diyarbakır (15), Ağrı (15) ve Siirt (15) iken en az olduğu iller ise Tunceli (8), Kütahya (9), Burdur (9), Erzincan (9) ve Çanakkale (9)'dir. Mesleki ve teknik ortaöğretimde öğretmen başına düşen öğrenci sayısının en fazla olduğu iller Şırnak (16), Şanlıurfa (15), Hatay (13), Hakkari (13), Gaziantep (13), Kilis (13), Diyarbakır (13) ve Mardin (13) iken en düşük olduğu iller ise Tunceli (4), Karabük (6), Kastamonu (6), Giresun (6), Artvin (6), Gümüşhane (6) ve Ardahan (6)'dir.

Şekil D.3.6 İlkokul ve ortaokulda illere göre öğretmen başına düşen öğrenci sayısı (2024/25)

Kaynak: 2025 yılında yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Şekil D.3.7 Ortaöğretimde okul türüne ve illere göre öğretmen başına düşen öğrenci sayısı (2024/25)

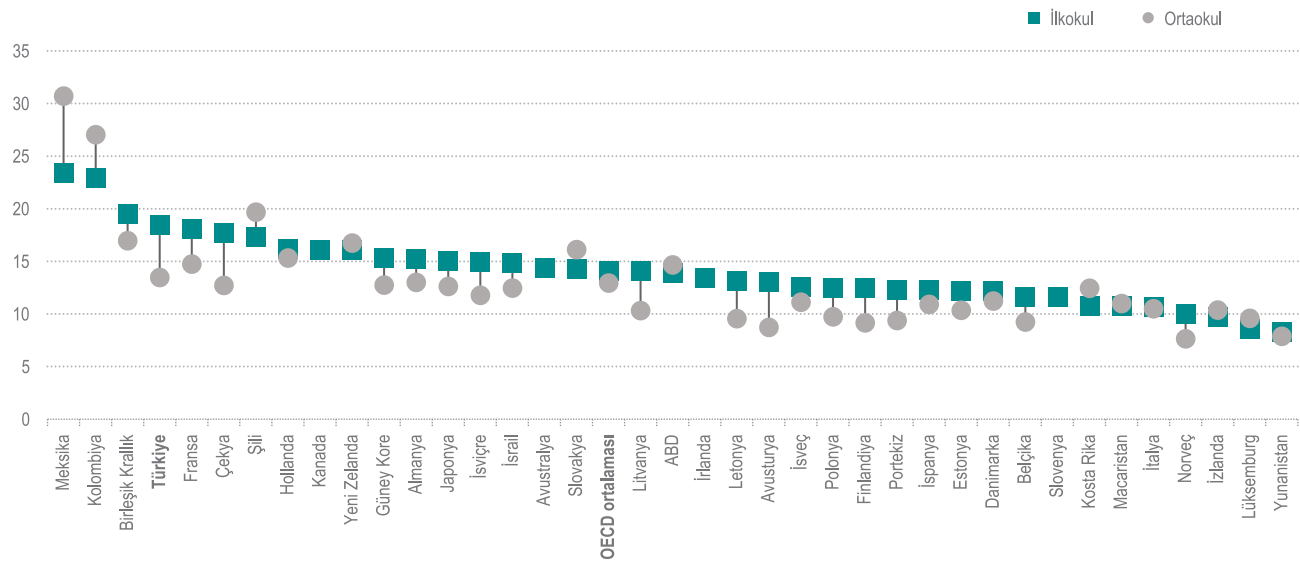

Kaynak: 2025 yılında yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Şekil D.3.8' de OECD ülkelerinde ilkökul ve ortaokul kademesinde öğretmen başına düşen öğrenci sayısının 2023 yılı verileri gösterilmiştir. Buna göre öğretmen başına düşen öğrenci sayısına bakıldığında; OECD ortalaması ilkökul kademesinde 14 iken ortaokul düzeyinde OECD ortalaması 13'tür. İlkokul kademesinde öğretmen başına düşen öğrenci sayısının en yüksek olduğu ülkeler Kolombiya (23) ve Meksika (23) iken ortaokul düzeyinde Meksika (31)'dir. Bununla birlikte ilkökul kademesinde öğretmen başına düşen öğrenci sayısının en yüksek ol-

duğu diğer ülkeler Birleşik Krallık (19), Çekya (18), Fransa (18) ve Türkiye (18) iken en düşük ülkeler ise Yunanistan (8) ve Lüksemburg (9)'tur. Ortaokul kademesinde de öğretmen başına düşen öğrenci sayısının en yüksek olduğu diğer ülkeler Kolombiya (27), Şili (20) Birleşik Krallık (17) ve Yeni Zelanda (17) iken bu oranın en düşük olduğu ülkeler, Yunanistan (8) ve Norveç (8)'tir. Türkiye'nin ise öğretmen başına düşen öğrenci sayısı ilkökul kademesinde 18 iken ortaokul kademesinde 13 olup, sırasıyla OECD ülkeleri ortalamaları olan 13 ve 12'nin üstündedir.

Şekil D.3.8 OECD ülkelerinde ilkökul ve ortaokul kademesinde öğretmen başına düşen öğrenci sayısı (2023)

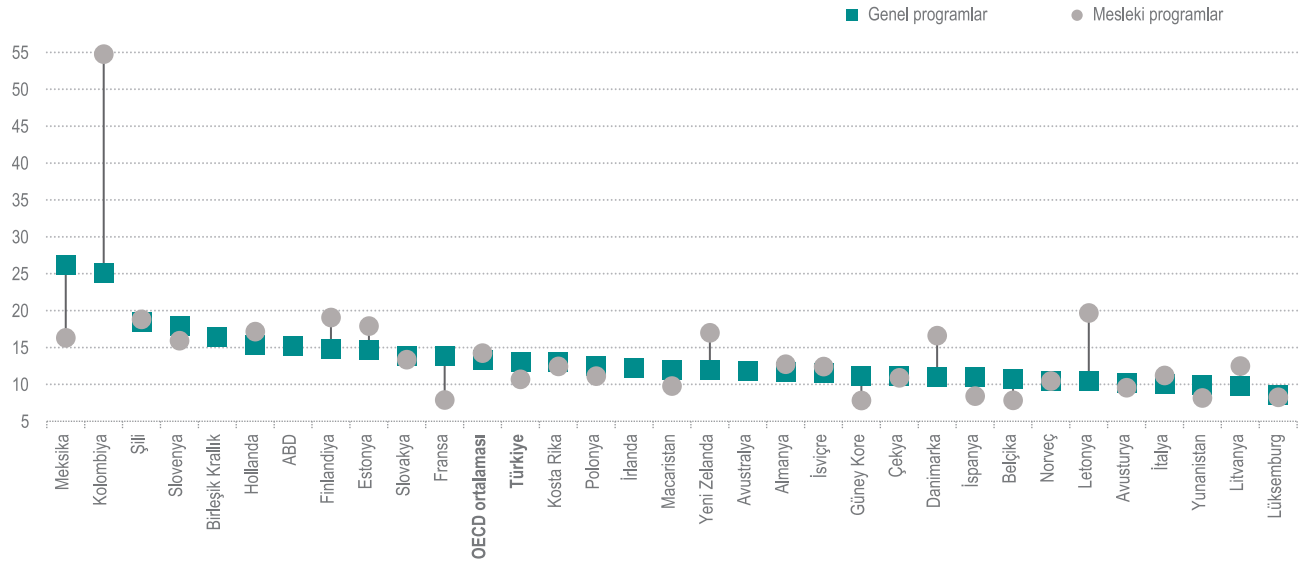
Kaynak: OECD (2025).

Şekil D.3.9'da 2023 yılı verilerine göre OECD ülkelerinde genel ortaöğretim ve mesleki ve teknik ortaöğretimde öğretmen başına düşen öğrenci sayısı gösterilmektedir. Şekle göre öğretmen başına düşen öğrenci sayısına bakıldığında; OECD ülkeleri ortalaması genel ortaöğretimde 13 iken mesleki ve teknik ortaöğretimde 14 olduğu görülmektedir. Buna ilave olarak, genel ortaöğretimde öğretmen başına düşen öğrenci sayısının en yüksek olduğu ülkeler sırasıyla Meksika (26), Kolombiya (25), Şili (19) ve Slovenya (18) iken en düşük ülkeler ise Lüksemburg (9), Avusturya (10), Yunanistan (10), İtalya (10), Letonya (10),

Litvanya (10) ve Norveç (10)'tir. Mesleki ve teknik ortaöğretimde öğretmen başına düşen öğrenci sayısının en yüksek olduğu ülkeler Kolombiya (55), Letonya (20), Şili (19), Finlandiya (19) ve Estonya (18) iken bu oranın en düşük olduğu ülkeler, Belçika (8), Fransa (8), Yunanistan (8), Güney Kore (8), Lüksemburg (8) ve İspanya (8)'dir. Türkiye'nin ise öğretmen başına düşen öğrenci sayısı genel ortaöğretimde OECD ortalamasına eşit olup 13 iken mesleki ve teknik ortaöğretimde 11 olup, OECD ülkeleri ortalamasının (14) altında olduğu görülmektedir.

Şekil D.3.9

OECD ülkelerinde genel ortaöğretim ve mesleki ve teknik ortaöğretimde öğretmen başına düşen öğrenci sayısı (2023)

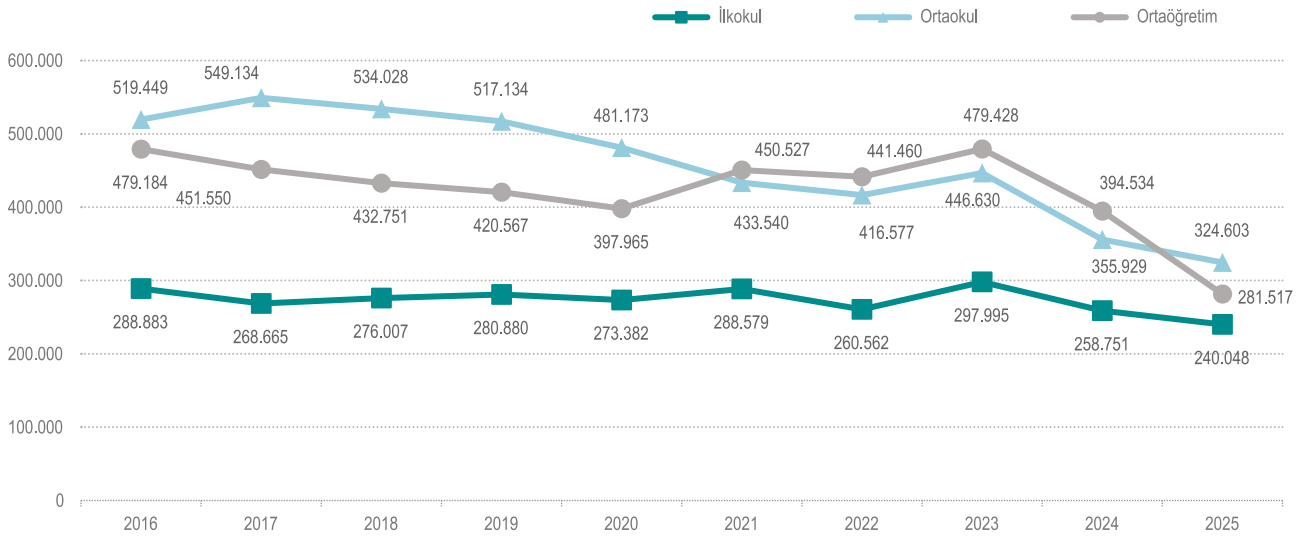

Kaynak: OECD (2025).

Bu gösterge altında ilk olarak kademelere göre taşımali eğitim kapsamında taşınan öğrenci sayılarında yaşanan değişim incelenmiştir. Sonrasında ise ilkokul, ortaokul ve

ortaöğretimde illere göre taşınan öğrenci sayıları haritalarla görselleştirilerek ayrıntılı olarak ele alınmıştır.

Şekil D.4.1 Kademelere göre taşımali eğitim kapsamında taşınan öğrenci sayılarında yaşanan değişim (2016-2025)

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

Şekil 4.1'de 2016 ile 2025 yılları arası kademelere göre taşımali eğitim kapsamında taşınan öğrenci sayılarında yaşanan değişim verilmiştir. Buna göre ortaokul düzeyinde taşımali eğitim kapsamında taşınan öğrenci sayısı 2016 yılında 519 bin 449 iken 2022 yılına kadar düşüş eğilimi göstermiş ve 2022 yılında 416 bin 577'ye gerilemiş, 2023 yılına gelindiğinde 446 bin 630'a yükselmiş, 2025 yılında ise 324 bin 603'e gerilemiştir. Ortaöğretim düzeyinde taşımali eğitim kapsamında taşınan öğrenci sayısı 2016'da 479 bin 184 iken 2020 yılına kadar düşüş eğilimi göstermiş, 2020 yılından 2025 yılına kadar dalgalı bir seyir göstermiş ve 2025 yılında 281 bin 517'ye düşmüştür. İlkokul düzeyinde ise taşımali eğitim kapsamında taşınan öğrenci sayısı 2016 yılında 288 bin 883 iken 2025 yılında 240 bin 48'e gerilemiştir. Genel olarak değerlendirildiğinde son on yılda tüm kademelerde taşınan öğrenci sayılarının düşüş trendinde olduğu görülmektedir.

Harita D.4.2'de 2024/25 eğitim-öğretim yılında ilkokulda taşımali eğitim kapsamında taşınan öğrenci oranlarının illere göre dağılımı gösterilmiştir. İlk olarak 2024/25 eğitim-öğretim yılı için ilkokulda taşımali eğitim kapsamında taşınan öğrenci oranının Türkiye ortalamasına bakıldığında %4,2 olduğu görülmektedir. Taşımali eğitim kapsamında taşınan öğrenci oranının en fazla olduğu iller Bartın (%26,1), Ardahan (%24), Hakkâri (%23,9) ve Ordu (%18) iken en az olduğu iller İstanbul (%0,4) ve Ankara (%0,7)'dir. Taşımali eğitim kapsamında ilkokul kademesinde Türkiye ortalamasının altında 30 il bulunurken taşınan öğrenci oranı %10'un üzerinde 19 il bulunmaktadır.

2024/25 eğitim-öğretim yılında ortaokulda taşımali eğitim kapsamında taşınan öğrenci oranlarının illere göre dağılımı Harita D.4.3'te gösterilmiştir. 2024/25 eğitim-ög-

- Türkiye’de eğitim kademelerine bakıldığında 2025 yılında genel ortaöğretim hariç tüm kademelerde derslik sayılarında artış olsa da genel ortaöğretimde son üç yıldır düşüş devam etmektedir. Özellikle ortaöğretim kademesinde 2018 sonrasında şube başına düşen öğrenci sayılarında belirgin bir artış söz konusu olup, bu artışın başlıca nedeni, 2012 yılında 4+4+4 kademeli zorunlu eğitim kapsamında ilkokula başlama yaşının 66 aya çekilmesi ile sisteme dâhil olan yaklaşık 600 bin öğrencinin ortaöğretim kademesine erişmiş olmasıdır. Nüfus projeksiyonu, okullaşma oranları, sınıf tekrarları, okul terkleri gibi göstergeler dikkate alınarak, eğitim kademeleri ve her kademeye özgü ihtiyaçlar gözetilerek, derslik, şube ve okul gereksinimleri belirlenmeli ve bu ihtiyaçlara yönelik kaynak planlaması yapılmalıdır.
- OECD verilerine bakıldığında öğretmen başına düşen öğrenci ve ortalama sınıf mevcudu göstergeleri üzerinden ülkelere göre yapılan analiz; Türkiye’nin öğretmen ve sınıf başına düşen öğrenci sayılarının halen kamu kurumlarında ilkokul ve ortaokul kademesinde OECD ortalamalarının biraz üzerinde olduğu ancak 2023 yılı itibarıyla ortaöğretimde genel programlarda OECD ortalamasını yakaladığı, mesleki programlarda ise ortalamanın altında olduğunu göstermektedir. Hatta mesleki ve teknik ortaöğretimde öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 2016 yılından itibaren OECD ortalamasının altındadır (OECD, 2026). İllere göre öğretmen başına düşen öğrenci sayıları ve ortalama sınıf mevcudu göstergeleri incelendiğinde iller ve bölgeler arası var olan eşitsizlikler devam etmektedir. Dolayısıyla var olan ve kronik bir problem haline gelen bölgesel eşitsizliğin azaltılması için dezavantajlı bölgelere öncelik verilerek okul ve derslik yapımı gerçekleştirilmelidir.
- Taşınmalı eğitim, özellikle kırsal alanlarda yaşayan ve eğitime erişimde zorluk çeken öğrenciler için büyük önem taşıyan bir uygulamadır. 2024/25 eğitim-öğretim yılı itibarıyla, 848 bin 168 öğrenciyi kapsayan bu sistemle, 240 bin 48 ilkokul, 324 bin 603 ortaokul ve 281 bin 517 ortaöğretim öğrencisi taşınmaktadır. Ancak, taşınmalı eğitim uygulamasının da bazı ciddi olumsuz sonuçları bulunmaktadır. Özellikle öğrencilerin uzak okullara gitmek zorunda olmaları, erken saatlerde yola çıkmalarına ve uzun saatler boyunca yolda vakit geçirmelerine neden olmaktadır. Bu durum, öğrencilerin eğitim süreçlerini olumsuz yönde etkileyebilir. Bu nedenle, taşınmalı eğitimin en aza indirilmesi ve yalnızca çok az sayıda öğrencinin bu sistemden faydalanması için, öğrencilerin evlerine en yakın okullarda eğitim almalarını sağlayacak ya da iyi bir planlama yapılarak uygun olan yerlerde öğrencilerin eğitim-öğretim almaları için öğretmenlerin taşınmasını sağlayacak etkili politikalar geliştirilmelidir.

- OECD. (2026). *OECD data explorer*. OECD Data Explorer. <https://data-explorer.oecd.org/>
- MEB. (2025). *Millî eğitim istatistikleri: Örgün eğitim 2024–2025*. Milli Eğitim Bakanlığı.
- OECD. (2025). *Education at a glance 2025: OECD indicators*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/1c0d9c79-en>
- Yurdakul, S. ve Şahin-Demir, S. A. (2025). *Eğitime bakış 2024: İzleme ve değerlendirme raporu*. Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi.

BÖLÜM

FINANSMAN

GÖSTERGE	E1	Eğitime ayrılan bütçenin GSYH'ye oranı kaçtır?
GÖSTERGE	E2	Öğrenci başına ne kadar harcama yapılmaktadır?
GÖSTERGE	E3	Ekonomik sınıflandırmaya göre MEB bütçe dağılımı nasıldır?
BÖLÜM	E	Sonuç ve Öneriler

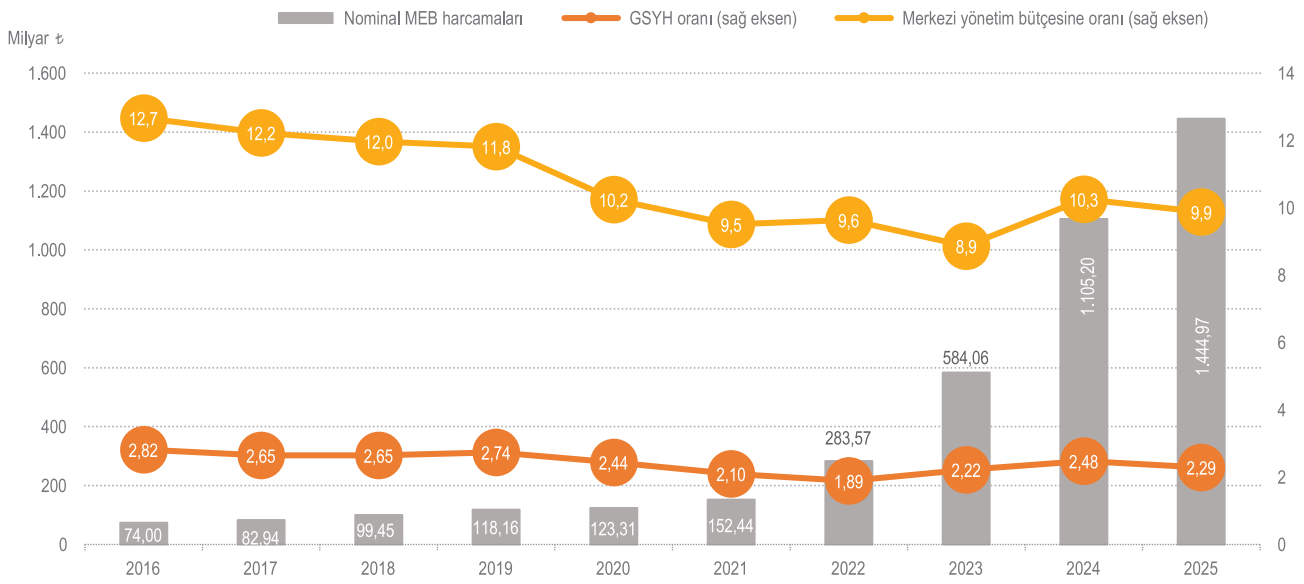
Ülkeler, fırsat eşitliğini teşvik etmek, ekonomik büyüme ve refahı desteklemek gibi çeşitli nedenlerle eğitime yatırım yapmaktadır. Politika yapıcılar, eğitime ne kadar kaynak ayrılacağına ve bu kaynakların farklı eğitim seviyeleri, kurum türleri ve coğrafi bölgeler arasında nasıl dağıtılacağına dair tercihler yapmaktadır. Bu tercihler, öğrenci kitlesinin büyüklüğü ve demografisindeki değişimler ve öğretmen açığı da dahil olmak üzere sürekli değişen politika ortamları bağlamında yapılmaktadır. (OECD, 2025).

Bu bölümde nominal Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) bütçesinin Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla (GSYH) ve merkezi yönetim bütçesi içindeki oranları, öğrenci başına yapılan harcamalar, eğitime ayrılan kaynakların ekonomik sınıflandırmaya göre dağılımı göstergeleri Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) verileri ile karşılaştırmaları olarak ayrıntılı ele alınacaktır.

Bu gösterge altında ilk önce nominal MEB bütçesinin GSYH'ye ve merkezi yönetim bütçesine oranında yaşanan değişim yıllara göre ayrıntılı incelenmiştir. Sonrasında OECD ülkelerinde; eğitim kurumlarına yapılan toplam

harcamaların ve kamu harcamaların GSYH'ye oranı ile toplam kamu harcamaları içinde eğitime ayrılan pay Türkiye'nin verileri ile karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır.

Şekil E.1.1 Nominal MEB harcamalarının (milyar ₺) gerçekleşen GSYH ve merkezi yönetim bütçesine oranında (%) yaşanan değişim (2016-2025)

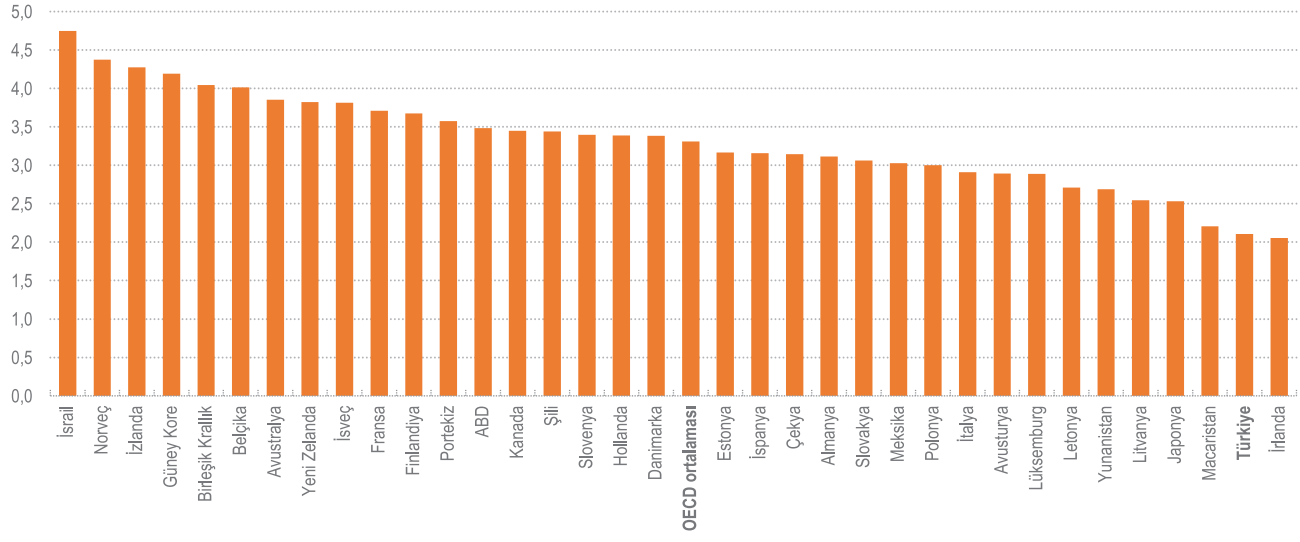
Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan Hazine ve Maliye Bakanlığı verileri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Not: 2025 yılı GSYH tahminidir.

2016 ile 2025 yılları arasında nominal MEB harcamalarının gerçekleşen GSYH ve merkezi yönetim bütçesine oranında yaşanan değişim Şekil E.1.1'de gösterilmiştir. Yıllar itibarıyla nominal MEB harcamaları sürekli artış eğilimi göstermiş, özellikle 2021 yılından itibaren bu artış ivmesi çok daha fazla olmuştur. MEB bütçesi 2016 yılında 74 milyar TL olarak gerçekleşirken, 2025 yılında 1 trilyon 444,97 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Nominal MEB harcamalarının gerçekleşen GSYH içindeki oranı ise 2016 yılında %2,82 iken 2024 yılında %2,48 olarak gerçekleşmiş ve 2025 yılında da %2,29 olarak gerçekleşmesi öngörülmektedir. Nominal MEB harcamalarının gerçekleşen merkezi yönetim bütçesine oranı incelendiğinde ise 2016 yılında %12,7 iken 2023 yılına kadar düşüş eğilimi göstermiş ve 2023 yılında da %8,9 olarak gerçekleşmiştir. 2024

yılında bu oran artış göstermiş ve %10,3'e olarak gerçekleşmiştir. 2025 yılında ise nominal MEB harcamalarının gerçekleşen merkezi yönetim bütçesine oranı bir miktar düşerek %9,9 olarak gerçekleşmiştir. Burada dikkat çeken husus gerçekleşen merkezi yönetim bütçesi içinde nominal MEB harcamalarının oranı son yıllarda giderek azalırken 2024 yılında bir miktar artmış ve 2025 yılında da çok az bir miktar düşmüştür. Aynı şekilde gerçekleşen GSYH içinde nominal MEB harcamalarının oranı 2022 yılına kadar düşüş eğiliminde iken 2024 yılına kadar artış trendine girmiş sonrasında ise 2025 yılında düşmüştür. Burada dikkat çeken husus gerçekleşen merkezi yönetim bütçesi içinde nominal MEB harcamalarının oranının son yıllarda giderek azalırken 2024 yılında artış göstermiş fakat 2025 yılında da bir miktar düşüş göstermiştir.

Şekil E.1.2 OECD ülkelerinde eğitim kurumlarına yapılan toplam harcamaların GSYH'ye oranı (%) (2022)

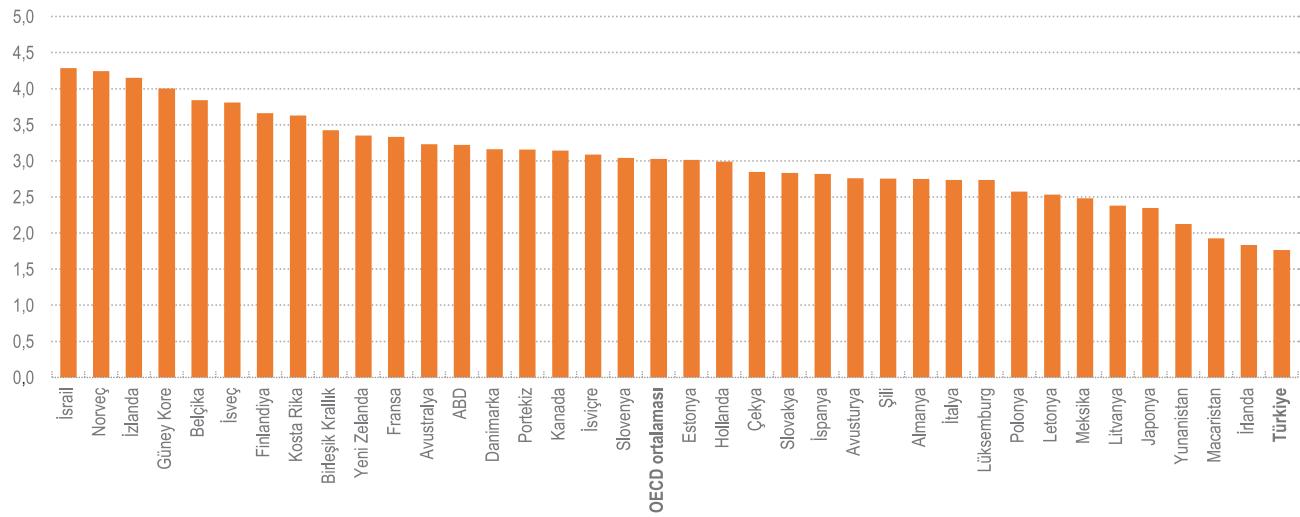
Kaynak: OECD (2025).

Not: Okul öncesi ve yükseköğretim hariç.

Şekil E.1.2'de 2022 yılında OECD ülkelerinde eğitime kurumlarına yapılan toplam harcamaların (okul öncesi ve yükseköğretim hariç) GSYH'ye oranı verilmiştir. Buna göre, 2022 yılında OECD ülkeleri arasında eğitim kurumlarına yapılan toplam harcamaların GSYH'ye oranı en yüksek olan ülkeler İsrail (%4,7), Norveç (%4,4), İzlanda (%4,3), Güney Kore (%4,2), Birleşik Krallık (%4), Belçika (%4), Avustralya (%3,9), ABD (%5,8), Yeni Zelanda (%3,8)

ve İsveç (%3,8)'tir. Eğitim kurumlarına yapılan toplam harcamaların GSYH'ye oranı bakımından OECD ülkeleri ortalaması %3,3 olup Türkiye %2,1 ile hem OECD ülkeleri ortalamasının altında hem de OECD ülkeleri arasında sonlarda yer almıştır. 2022 yılında OECD ülkeleri arasında GSYH içinde eğitim kurumlarına yapılan toplam harcama oranlarının en düşük olduğu ülkeler ise İrlanda (%2,1), Türkiye (%2,1) ve Macaristan (%2,2)'dir.

Şekil E.1.3 OECD ülkelerinde eğitim kurumlarına yapılan kamu harcamalarının GSYH'ye oranı (%) (2022)

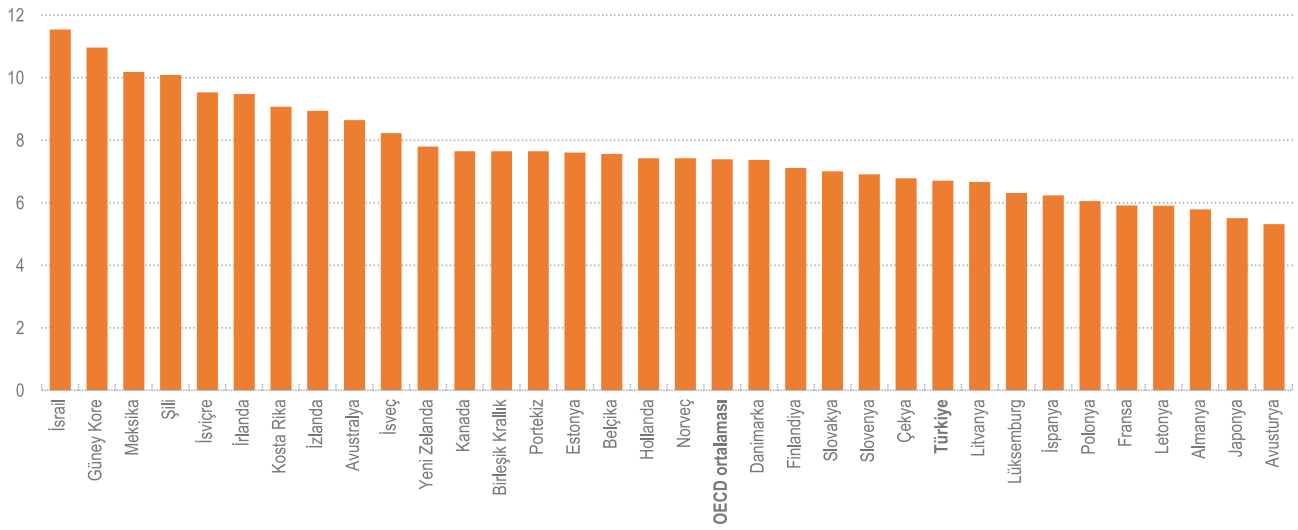
Kaynak: OECD (2025).

Not: Okul öncesi ve yükseköğretim hariç.

2022 yılında OECD ülkelerinde eğitim kurumlarına yapılan kamu harcamalarının GSYH'ye oranı Şekil E.1.3'te gösterilmiştir. Buna göre 2022 yılında OECD ülkeleri arasında eğitim kurumlarına yapılan kamu harcamalarının (okul öncesi ve yükseköğretim hariç) GSYH'ye oranı en yüksek olan ülkeler sırasıyla İsrail (%4,3), Norveç (%4,2), İzlanda (%4,1), Güney Kore (%4), Belçika (%3,8), İsveç (%3,8), Finlandiya (%3,7), Kosta Rika (%3,6), Birleşik Krallık (%3,4), Yeni Zelanda (%3,4), Fransa (%3,3), Avustralya (%3,2),

ABD (%3,2), Danimarka (%3,2) ve Portekiz (%3,2)'dir. Eğitim kurumlarına yapılan kamu harcamalarının GSYH'ye oranı bakımından OECD ülkeleri ortalaması %3 olup Türkiye %1,8 ile OECD ülkeleri arasında son sırada yer almıştır. 2022 yılında OECD ülkeleri arasında GSYH içinde eğitim kurumlarına yapılan kamu harcamalarının payı en düşük olan ülkelerin başında Türkiye'den sonra İrlanda (%1,8) ve Macaristan (%1,9) gelmektedir.

Şekil E.1.4 OECD ülkelerinde toplam kamu harcamaları içinde eğitime ayrılan pay (%) (2022)

Kaynak: OECD (2026) verileri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Not: Okul öncesi ve yükseköğretim hariç.

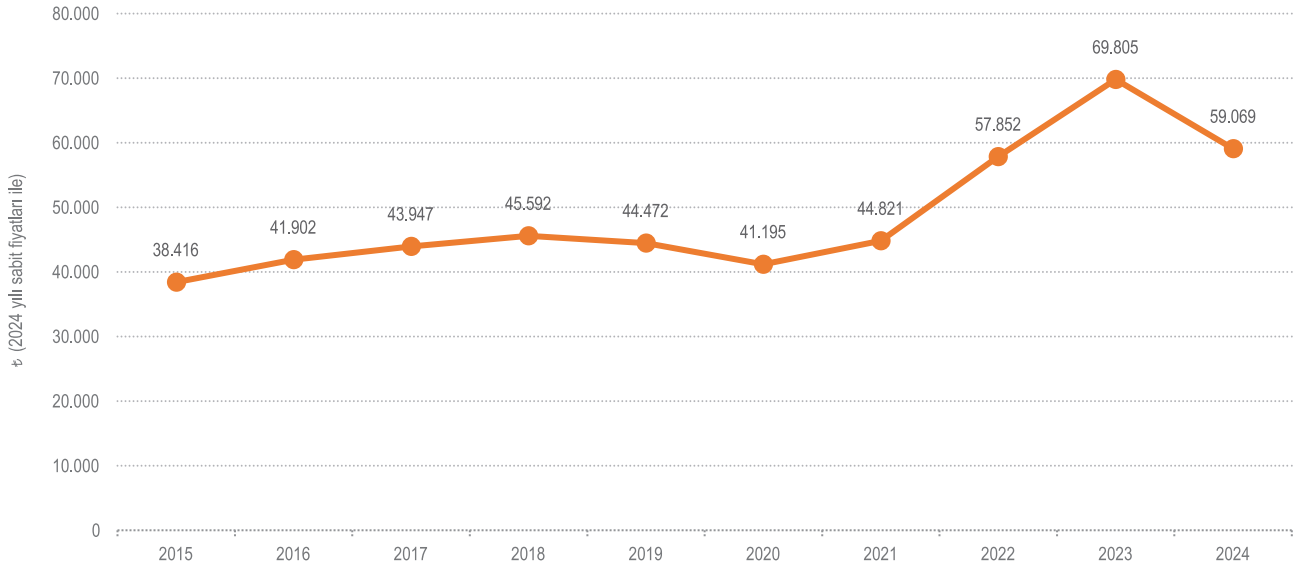
2022 yılında OECD ülkelerinde toplam kamu harcamaları içinde eğitime (okul öncesi ve yükseköğretim hariç) ayrılan pay Şekil E.1.4'te gösterilmiştir. Buna göre, 2022 yılında toplam kamu harcamaları içinde eğitime -okul öncesi ve yükseköğretim hariç- eğitime ayrılan payın en yüksek olduğu ülkeler sırasıyla İsrail (%11,5), Güney Kore (%11), Meksika (%10,2), Şili (%10,1), İsviçre (%9,5), İrlanda

(%9,5), Kosta Rika (%9,1), İzlanda (%8,9), Avustralya (%8,6) ve İsveç (%8,2) iken en düşük olan ülkeler ise Avusturya (%5,3), Japonya (%5,5), Almanya (%5,8), Letonya (%5,9) ve Fransa (%5,9)'dur. Türkiye ise %6,7 ile OECD ülkeleri ortalaması olan %7,4'ün biraz altında bir oranda toplam kamu harcamaları içinde eğitime pay ayırmaktadır.

Bu göstergede öğrenci başına yapılan harcamada yaşanan değişim yıllara göre detaylı olarak incelenmiştir. Sonra, OECD ülkelerinde ilkökul ve ortaokul düzeyinde öğrenci başına yapılan devlet harcamaları, öğrenci başına eğitim kurumlarına yapılan toplam harcama, kurum

türüne göre ortaokul düzeyinde öğrenci başına yapılan toplam harcama ile kurum türüne göre ortaöğretimde öğrenci başına yapılan toplam ve devlet harcamaları, Türkiye'nin harcama tutarıyla karşılaştırmalı olarak ayrıntılı ele alınmıştır.

Şekil E.2.1 Öğrenci başına yapılan harcamada (₺) yaşanan değişim (2015-2024)

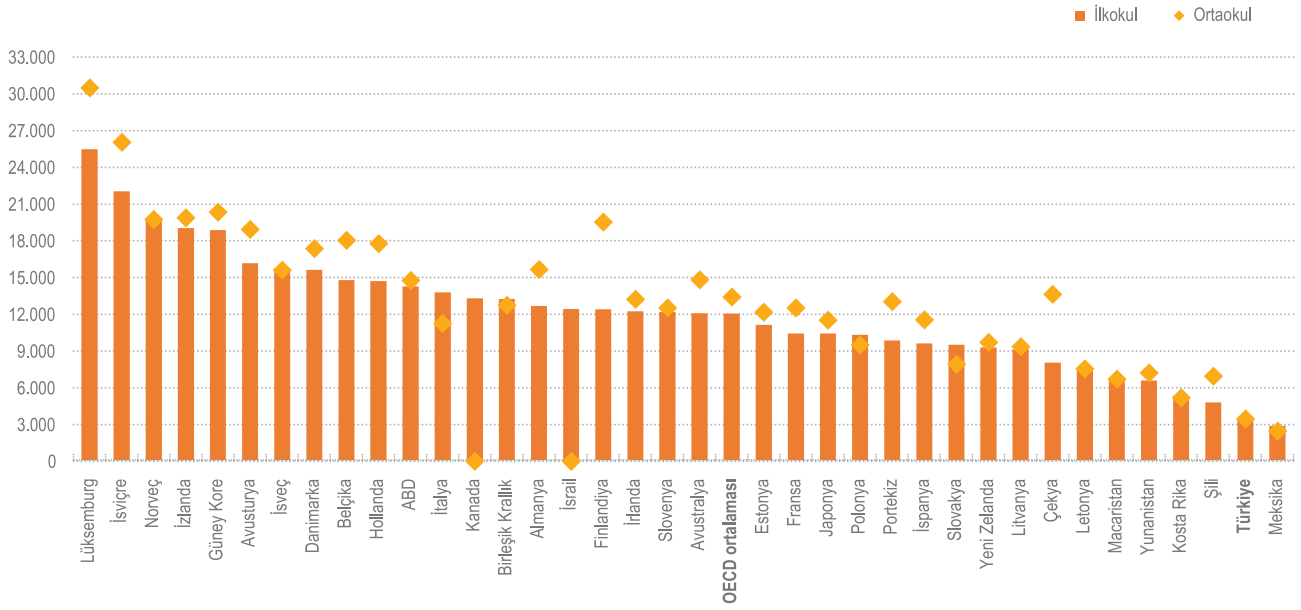

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri ve TÜİK verileri ile Hazine ve Maliye Bakanlığının istatistikleri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır
Not: Nominal MEB bütçesi üzerinden hesaplanmış olup, Aralık 2024 sabit fiyatları esas alınmıştır.

Şekil E.2.1'de 2015 ile 2024 yılları arasında öğrenci başına yapılan harcamada yaşanan değişim Aralık 2024 sabit fiyatlarıyla verilmiştir. Buna göre öğrenci başına yapılan harcama 2015 yılından 2018 yılına kadar sürekli artış, 2019 ve 2020 yıllarında düşüş, sonrasında 2023 yılına kadar ise tekrardan artış trendi göstermiştir. Aralık 2024 sabit fiyatlarıyla 2015 yılında öğrenci başına yapılan harcama 38.416 ₺ iken 2018 yılında bu harcama 45.592 ₺'ye artmıştır. 2019 ve 2020 yıllarında düşüş yaşanmış ve 2020 yılında 41.195 ₺'ye gerilemiştir. 2021 yılında 44.821 ₺'ye, 2022 yılında 57.852 ₺'ye ve 2023 yılında da en yüksek seviyeye ulaşarak 69.805 ₺'ye yükselmiştir. 2024 yılında ise öğrenci başına harcama tutarı 59.069 ₺'ye düşmüştür.

2022 yılında OECD ülkelerinde ilkökul ve ortaokul düzeyinde öğrenci başına yapılan devlet harcamaları Şekil E.2.2'de gösterilmiştir. Satın alma gücü paritesine göre Lüksemburg (25.482 \$), İsviçre (22.041 \$), Norveç (19.752 \$), İzlanda (19.040 \$), Güney Kore (18.884 \$), Avusturya (16.166 \$), İsveç (15.759 \$), Danimarka (15.630 \$), Belçika (14.798 \$), Hollanda (14.703 \$) ve ABD (14.274 \$) OECD ülkeleri arasında ilkökul düzeyinde öğrenci başına 14 bin \$'ın üzerinde devlet harcaması yapan ülkeler iken Meksika (2.877 \$), Türkiye (3.386 \$), Şili (4.816 \$), Kosta Rika (5.272 \$), Yunanistan (6.604 \$) Macaristan (6.752 \$), Letonya (7.390 \$) ve Çekya (8.052 \$) ise OECD ülkeleri arasında ilkökul düzeyinde öğrenci başına 9 bin \$'ın altında devlet harcaması yapan ülkelerdir. Lüksemburg

Şekil E.2.2 OECD ülkelerinde ilkököl ve ortaokul düzeyinde öğrenci başına yapılan devlet harcamaları (\$) (2022)

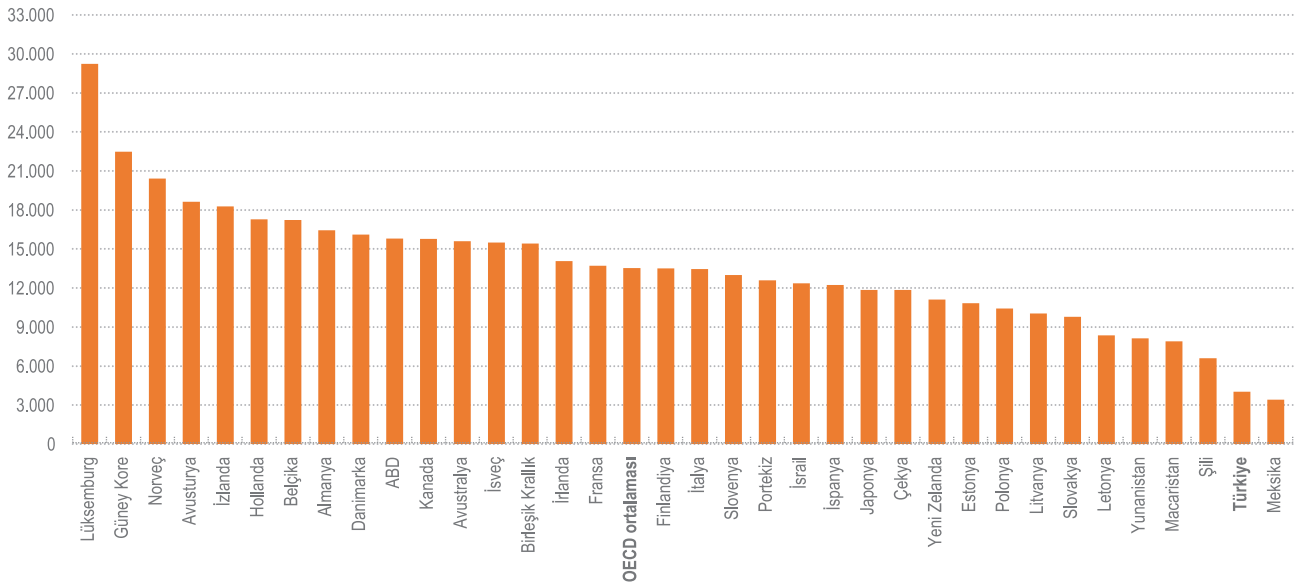
Kaynak: OECD (2025).

Not: Satın alma gücü paritesine göre hesaplanmıştır.

(30.498 \$), İsviçre (26.060 \$), Güney Kore (20.307 \$), İzlanda (19.887 \$), Norveç (19.752 \$) ve Finlandiya (19.533 \$) OECD ülkeleri arasında ortaokul düzeyinde öğrenci başına 19 bin \$'ın üzerinde devlet harcaması yapan ül-

keler iken Meksika (2.442 \$), Türkiye (3.455 \$), Kosta Rika (5.182 \$), Macaristan (6.692 \$), Şili (6.954 \$), Yunanistan (7.219 \$), Letonya (7.553 \$) ve Slovakya (7.928 \$) ise OECD ülkeleri arasında ortaokul düzeyinde öğrenci başı-

Şekil E.2.3 OECD ülkelerinde öğrenci başına eğitim kurumlarına yapılan toplam harcama (\$) (2022)

Kaynak: OECD (2025).

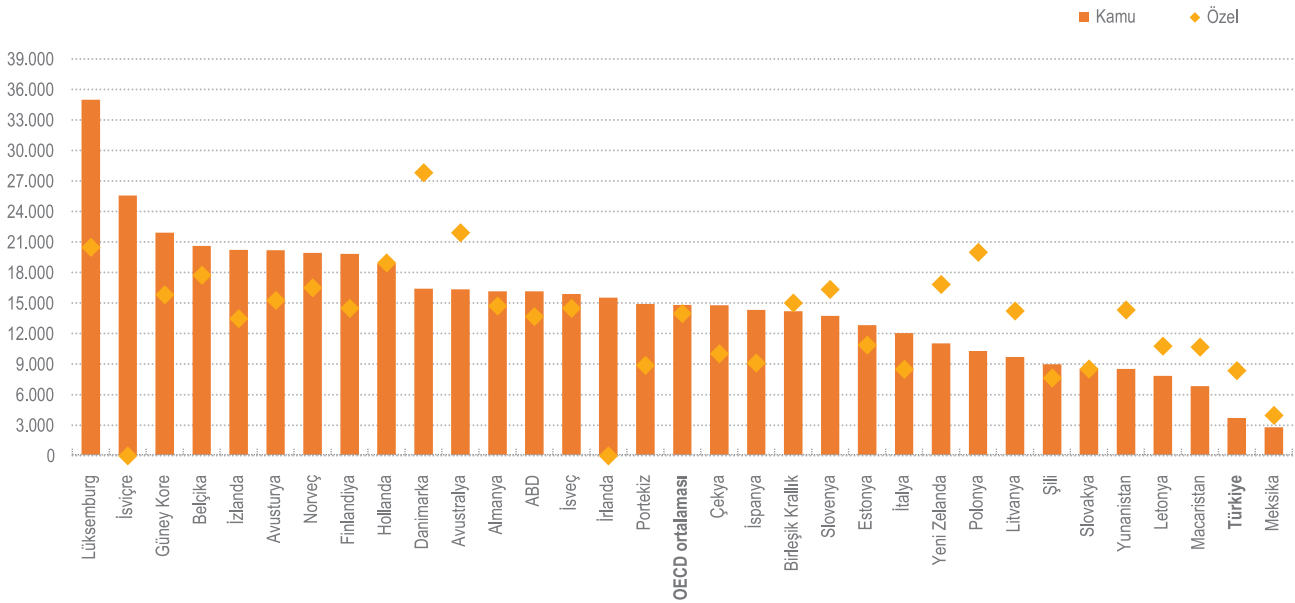
Not: Satın alma gücü paritesine göre hesaplanmıştır.

na 8 bin \$'ın altında devlet harcaması yapan ülkelerdir. Satın alma gücü paritesine göre Türkiye ilkökul düzeyinde 3 bin 386 \$ ile OECD ülkeleri ortalaması olan 12 bin 52 \$'ın; ortaokul düzeyinde ise 3 bin 455 \$ ile OECD ülkeleri ortalaması olan 13 bin 402 \$'ın oldukça altında öğrenci başına devlet harcaması yapmaktadır.

Şekil E.2.3'te 2022 yılında OECD ülkelerinde öğrenci başına eğitim kurumlarına yapılan toplam harcama verilmiştir. Satın alma gücü paritesine göre Lüksemburg (29.238 \$), Güney Kore (22.486 \$), Norveç (20.407 \$), Avusturya (18.628 \$), İzlanda (18.287 \$), Hollanda (17.287 \$), Belçi-

ka (17.224 \$), Almanya (16.433 \$) ve Danimarka (16.097 \$) OECD ülkeleri arasında öğrenci başına eğitim kurumlarına 16 bin \$'ın üzerinde toplam harcama yapmaktadır. Meksika (3.406 \$), Türkiye (4.032 \$), Şili (6.602 \$) ve Macaristan (7.900 \$) ise OECD ülkeleri arasında öğrenci başına eğitim kurumlarına 8 bin \$'ın altında toplam harcama yapmıştır. Satın alma gücü paritesine göre Türkiye öğrenci başına eğitim kurumlarına 4 bin 38 \$ toplam harcama ile OECD ülkeleri ortalaması olan 13 bin 527 \$'ın oldukça altında ve bu ülkeler arasında son sıralarda yer almaktadır.

Şekil E.2.4 OECD ülkelerinde kurum türüne göre ortaokul düzeyinde öğrenci başına yapılan toplam harcama (\$) (2022)

Kaynak: OECD (2025).

Not: Satın alma gücü paritesine göre hesaplanmıştır.

2022 yılında OECD ülkelerinde kurum türüne göre ortaokul düzeyinde öğrenci başına yapılan toplam harcama Şekil E.2.4'te gösterilmiştir. Satın alma gücü paritesine göre Lüksemburg (34.996 \$), İsviçre (25.582 \$), Güney Kore (21.910 \$), Belçika (20.609 \$), İzlanda (20.234 \$), Avusturya (20.207 \$), Norveç (19.950 \$), Finlandiya (19.847 \$) ve Hollanda (18.880 \$) OECD ülkeleri arasında ortaokul düzeyinde kamu kurumlarına öğrenci başına 18 bin \$'ın üzerinde toplam harcama yaparken, Meksika (2.789 \$), Türkiye (3.714 \$), Macaristan (6.817 \$) ve Letonya (7.847 \$) ise 8 bin \$'ın altında toplam harcama yapmaktadır. Danimarka (27.828 \$), Avustralya (21.908 \$), Lüksemburg (20.489 \$), Polonya (20.003 \$), Hollanda

(18.947 \$), Belçika (17.764 \$), Yeni Zelanda (16.826 \$), Norveç (16.519 \$) ve Slovenya (16.350 \$) OECD ülkeleri arasında ortaokul düzeyinde özel kurumlara öğrenci başına 16 bin \$'ın üzerinde toplam harcama yaparken, Meksika (3.980 \$), Şili (7.649 \$), Türkiye (8.356 \$), İtalya (8.481 \$), Slovakya (8.523 \$), Portekiz (8.876 \$) ve İspanya (9.120 \$) ülkeleri ise 10 bin \$'ın altında toplam harcama yapmaktadır. Satın alma gücü paritesine göre Türkiye ortaokul düzeyinde kamu kurumlarına 3 bin 714 \$ ile OECD ülkeleri ortalaması olan 14 bin 806 \$'ın; özel kurumlara ise 8 bin 356 \$ ile OECD ülkeleri ortalaması olan 13 bin 986 \$'ın oldukça altında öğrenci başına toplam harcama yapmaktadır. Burada dikkat çeken husus

OECD ülkelerinde ortaokul düzeyinde kamu ve özel okullarda öğrenci başına ortalama 14 bin \$ civarında toplam harcama yapılırken Türkiye’de özel okullarda öğrenci başına kamu okullarına göre 2 katından daha fazla toplam harcama yapılmaktadır.

Tablo E.2.5’te 2022 yılında OECD ülkelerinde kurum türüne göre ortaöğretimde öğrenci başına yapılan toplam ve devlet harcamaları gösterilmiştir. Satın alma gücü paritesine göre OECD ülkeleri arasında ortaöğretimde genel program uygulayan kamu okullarında öğrenci başına toplam harcaması en fazla olan ülkeler Lüksemburg (35.082 \$), Norveç (21.365 \$) ve Belçika (20.827 \$) iken, özel okullarda öğrenci başına toplam harcaması en fazla olan ise Danimarka (35.640 \$) ve Avustralya (22.684 \$) ülkeleridir. OECD ülkeleri arasında ortaöğretimde genel program uygulayan kamu okullarında öğrenci başına toplam harcaması en az olan ülkeler ise Türkiye (2.393 \$) ve Meksika (4.124 \$) iken özel okullarda öğrenci başına toplam harcaması en az olan Meksika (4.049 \$) ve Şili (5.654 \$) ülkeleridir. Ortaöğretimde genel program uygulayan kamu okullarında öğrenci başına devlet harcaması en fazla olan ülkeler Lüksemburg (35.082 \$), İsviçre (22.220 \$), Norveç (21.365 \$) ve Belçika (20.130 \$) iken, özel okullarda öğrenci başına devlet harcaması en fazla olan ise Danimarka (28.284 \$) ve Hollanda (15.515 \$) ülkeleridir. OECD ülkeleri arasında ortaöğretimde genel program uygulayan kamu okullarında öğrenci başına devlet harcaması en az olan ülkeler ise Türkiye (2.303 \$) ve Meksika (3.728 \$) iken özel okullarda öğrenci başına devlet harcaması en az olan Yunanistan (64 \$), Türkiye (83 \$) ve Kosta Rika (517 \$) ülkeleridir.

OECD ülkeleri arasında ortaöğretimde mesleki program uygulayan kamu okullarında öğrenci başına toplam harcaması en fazla olan ülkeler Avustralya (40.280 \$), Lüksemburg (31.116 \$), İzlanda (24.754 \$), Avusturya (23.648 \$) ve Belçika (23.128 \$) iken, özel okullarda öğrenci başına toplam harcaması en fazla olan ise Yunanistan (429.922 \$), Norveç (78.749) ve Almanya (32.747 \$) olup OECD ortalaması olan 31 bin 359 \$’ın üstünde harcama yapmaktadır. OECD ülkeleri arasında ortaöğretimde mesleki program uygulayan kamu okullarında öğrenci başına toplam harcaması en az olan ülkeler ise Meksika (3.987 \$) ve Türkiye (6.156 \$) iken özel okullarda öğrenci başına toplam harcaması en az olan Avustralya (199 \$), Litvanya (5.196 \$) ve Türkiye (6.335 \$) ülkeleridir.

Ortaöğretimde mesleki program uygulayan kamu okullarında öğrenci başına devlet harcaması en fazla olan ülkeler Avustralya (35.061 \$) ve Lüksemburg (31.116 \$) iken, özel okullarda öğrenci başına devlet harcaması en fazla olan ise Norveç (31.687 \$) ve Lüksemburg (28.395 \$) ülkeleridir. OECD ülkeleri arasında ortaöğretimde mesleki program uygulayan kamu okullarında öğrenci başına devlet harcaması en az olan ülkeler ise Meksika (3.462 \$), Kosta Rika (5.314 \$) ve Türkiye (5.995 \$) iken özel okullarda öğrenci başına devlet harcaması en az olan Avustralya (44 \$), Kosta Rika (517 \$), Slovenya (541 \$) ve Çekya (892 \$) ülkeleridir.

Satın alma gücü paritesine göre 2022 yılında Türkiye ortaöğretimde genel program uygulayan kamu okullarında öğrenci başına toplam 2 bin 393 \$, özel okullarda ise toplam 9 bin 881 \$ harcarken OECD ülkeleri ortalamaları sırasıyla 12 bin 718 \$ ve 13 bin 974 \$’dır. Devlet harcaması olarak ise kamu okullarında öğrenci başına 2 bin 303 \$, özel okullarda ise 83 \$ harcama yapmış olup OECD ülkeleri ortalamaları sırasıyla 12 bin 392 \$ ve 7 bin 968 \$’dır. Dolayısıyla Türkiye ortaöğretimde genel program uygulayan kamu okullarında öğrenci başına yaptığı devlet harcaması ile toplam harcaması birbirine çok yakın iken özel okullarda öğrenci başına yaptığı devlet harcaması çok düşük olup toplam harcaması ise çok yüksektir. Bunun temel nedeni ise genel program uygulayan özel okullarda öğrenci başına özel harcamaların çok yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. OECD ülkelerinde Danimarka’dan sonra ortaöğretimde genel programlarda öğrenci başına toplam harcaması kamu okullarına göre özel okullarda çok daha fazla olan ülke Türkiye (yaklaşık 4,1 katı) olup OECD ülkeleri ortalamaları ise hemen hemen birbirine çok yakındır. Buna karşın mesleki program uygulayan kamu ve özel okullarda öğrenci başına yapılan toplam harcamada ise tam tersi bir durum söz konusudur. Türkiye’de mesleki program uygulayan kamu ve özel okullarda sırasıyla öğrenci başına yapılan toplam harcama 6 bin 156 \$ ve 6 bin 335 \$ olup OECD ülkeleri ortalamaları ise 15 bin 555 \$ ve 31 bin 359 \$’dır. Dolayısıyla OECD ülkeleri genelinde mesleki program uygulayan kamu okullarına nazaran özel okullardaki öğrenci başına yapılan toplam harcamalar daha yüksek olup ortalama olarak neredeyse iki katı kadardır. Devlet harcaması olarak ise Türkiye’de kamu okullarında öğrenci başına 5 bin 995 \$, özel okullarda ise 2 bin 3 \$ harcama yapılmışken OECD ülkeleri ortalamaları sırasıyla 14

bin 269 \$ ve 9 bin 662 \$'dır. Buradan da OECD ülkeleri genelinde mesleki program uygulayan özel okullarda öğrenci başına yapılan harcamalarda özel harcamaların payı Türkiye'ye göre çok daha yüksektir. Buna ilaveten

Türkiye'nin ortaöğretimde hem genel hem de mesleki programlarda kamu ve özel okullarda öğrenci başına yaptığı toplam ve devlet harcamaları, OECD ülkeleri ortalamalarının oldukça altındadır.

Tablo E.2.5 OECD ülkelerinde kurum türüne göre ortaöğretimde öğrenci başına yapılan toplam ve devlet harcamaları (\$) (2022)

	Toplam harcamalar				Devlet harcamaları			
	Genel programlar		Mesleki programlar		Genel programlar		Mesleki programlar	
	Kamu	Özel	Kamu	Özel	Kamu	Özel	Kamu	Özel
Lüksemburg	35.082	18.424	31.116	29.239	35.082	5.786	31.116	28.395
İsviçre	-	-	-	-	22.220	-	13.024	-
Norveç	21.365	9.656	19.077	78.749	21.365	7.854	19.077	31.687
Belçika	20.827	15.366	23.128	17.459	20.130	14.156	22.286	16.484
Almanya	18.288	14.947	17.837	32.747	17.925	14.221	17.485	13.893
Avusturya	17.723	16.749	23.648	15.379	17.502	10.533	23.099	11.819
ABD	16.823	15.319	-	-	16.715	2.013	-	-
Hollanda	16.900	17.114		20.253	16.203	15.515		12.510
Avustralya	15.787	22.684	40.280	199	15.387	13.870	35.061	44
Birleşik Krallık	14.241	19.138	-	14.468	13.657	12.830	-	12.968
İsveç	13.311	13.348	18.067	19.004	13.273	13.125	18.061	18.948
İspanya	13.629	9.565	19.943	8.431	13.238	4.987	19.421	5.712
Çekya	13.996	9.036	14.393	8.307	13.193	2.635	13.344	892
Yeni Zelanda	14.029	18.273	10.468	8.828	12.627	1.213	8.724	7.942
OECD ortalaması	12.718	13.974	15.555	31.359	12.392	7.968	14.269	9.662
Finlandiya	11.612	10.496	11.184	11.970	11.568	10.431	11.108	11.753
İzlanda	12.478	15.979	24.754	11.942	11.309	14.482	22.435	10.823
Slovenya	11.821	15.605	11.711	10.284	10.610	10.371	10.114	541
Litvanya	9.325	16.222	12.594	5.196	9.136	7.831	11.358	1.551
Slovakya	9.804	8.209	11.895	10.672	8.947	7.591	11.074	9.482
Letonya	8.924	11.839	10.572	8.433	8.771	4.304	9.626	2.766
Danimarka	8.135	35.640	17.229	20.395	8.043	28.284	17.134	13.052
Polonya	7.889	10.600	9.234	11.583	7.260	5.097	8.098	7.186
Şili	6.401	5.654	9.837	7.670	6.401	3.491	9.837	7.097
Yunanistan	6.643	10.207	8.693	429.922	5.989	64	7.869	2.694
Estonya	5.991	12.651	9.126	6.952	5.783	8.098	8.802	6.598
Macaristan	5.844	10.640	8.388	10.640	5.671	7.416	8.070	7.416
Kosta Rika	-	-	-	-	5.317	517	5.314	517
Meksika	4.124	4.049	3.987	10.277	3.728	0	3.462	0
Türkiye	2.393	9.881	6.156	6.335	2.303	83	5.995	2.003

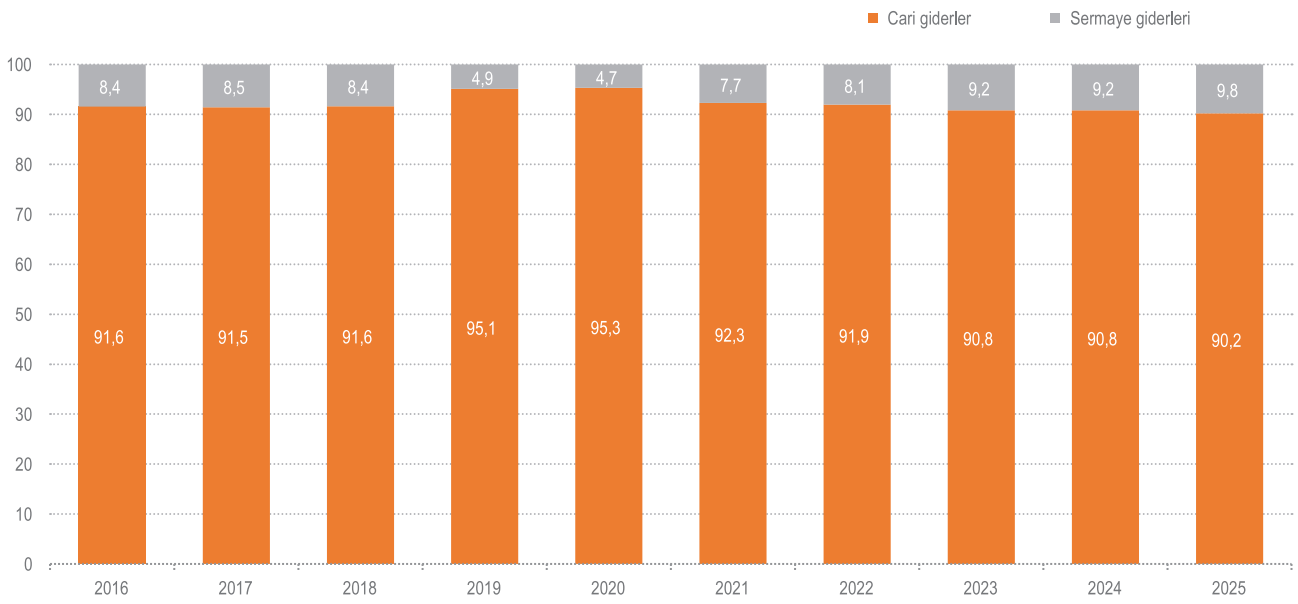
Kaynak: OECD (2025).

Not: Satın alma gücü paritesine göre hesaplanmıştır.

Bu göstergede MEB bütçesinde cari ve sermaye giderlerinin dağılımı ve merkezi bütçe yatırımlarından MEB yatırımlarına ayrılan payda yaşanan değişim ayrıntılı olarak ele alınmıştır. Sonrasında OECD ülkelerinde, eğitim har-

camaları içinde cari ve sermaye gider harcama oranları Türkiye verisi ile karşılaştırmalı olarak ayrıntılı incelenmiştir.

Şekil E.3.1 MEB bütçesinde cari ve sermaye (yatırım) giderlerinin dağılımında yaşanan değişim (%) (2016-2025)

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

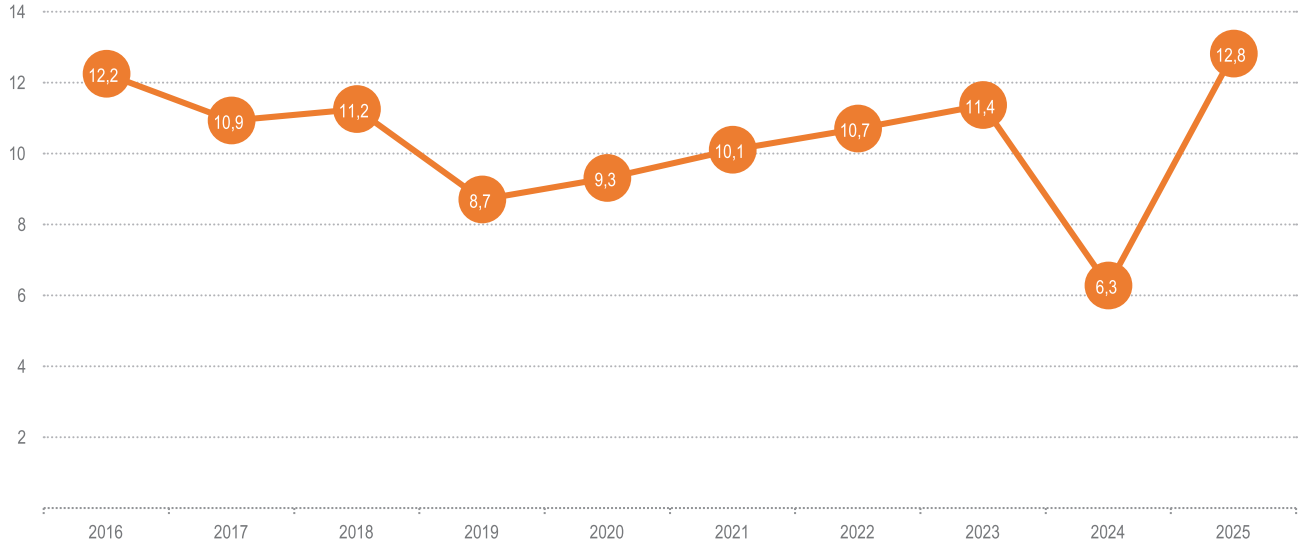
2016 ile 2025 yılları arasında MEB bütçesinde cari ve sermaye (yatırım) giderlerinin dağılımında yaşanan değişim Şekil E.3.1'de verilmiştir. Buna göre MEB bütçesindeki toplam giderler içindeki sermaye giderlerinin payı 2016 yılında %8,4 iken 2020 yılına kadar düşüş eğilimi göstermiş ve %4,7'ye kadar gerilemiştir. Sonrasında ise 2025 yılına kadar artış eğilimine girmiş ve son on yılın en yüksek düzeyine ulaşmıştır. 2021 yılında %7,7'ye, 2022 yılında %8,1'e, 2023 ve 2024 yıllarında %9,2'ye yükselmiş ve 2025 yılında da %9,8'e ulaşmıştır. MEB bütçesi içindeki cari giderlerin payı ise 2016 yılında %91,6 iken 2025 yılında bu pay %90,2 olmuştur.

Şekil E.3.2'de 2016 ile 2025 yılları arasında merkezi bütçe yatırımlarından MEB yatırımlarına ayrılan payda yaşanan değişim gösterilmiştir. Merkezi bütçe yatırımlarından

MEB yatırımlarına ayrılan pay 2016 yılından 2019 yılına kadar düşüş trendine girmiş, 2020 ile 2023 yılları arasında ise artış eğilimi göstererek %11,4'e yükselmiştir. 2024 yılında da son on yılın en düşük seviyesine gerileyerek %6,3'e düşmüştür. Merkezi bütçe yatırımlarından MEB yatırımlarına ayrılan pay 2016 yılında %12,2 iken 2019 yılında %8,7'ye kadar gerilemiştir. 2024 yılında merkezi bütçe yatırımlarından MEB yatırımlarına ayrılan pay keskin bir artışla %12,8'e yükselmiştir.

2022 yılında OECD ülkelerinde eğitim harcamaları içinde (okul öncesi ve yükseköğretim hariç) cari ve sermaye giderlerinin oranları Şekil E.3.3'te verilmiştir. Buna göre sırasıyla Yunanistan (%99), Belçika (%97), İtalya (%96), İspanya (%96), Macaristan (%95), Litvanya (%95), Slovakya (%96), Avusturya (%95), Birleşik Krallık (%95), İzlanda

Şekil E.3.2 Merkezi bütçe yatırımlarından MEB yatırımlarına ayrılan payda yaşanan değişim (%) (2016-2025)

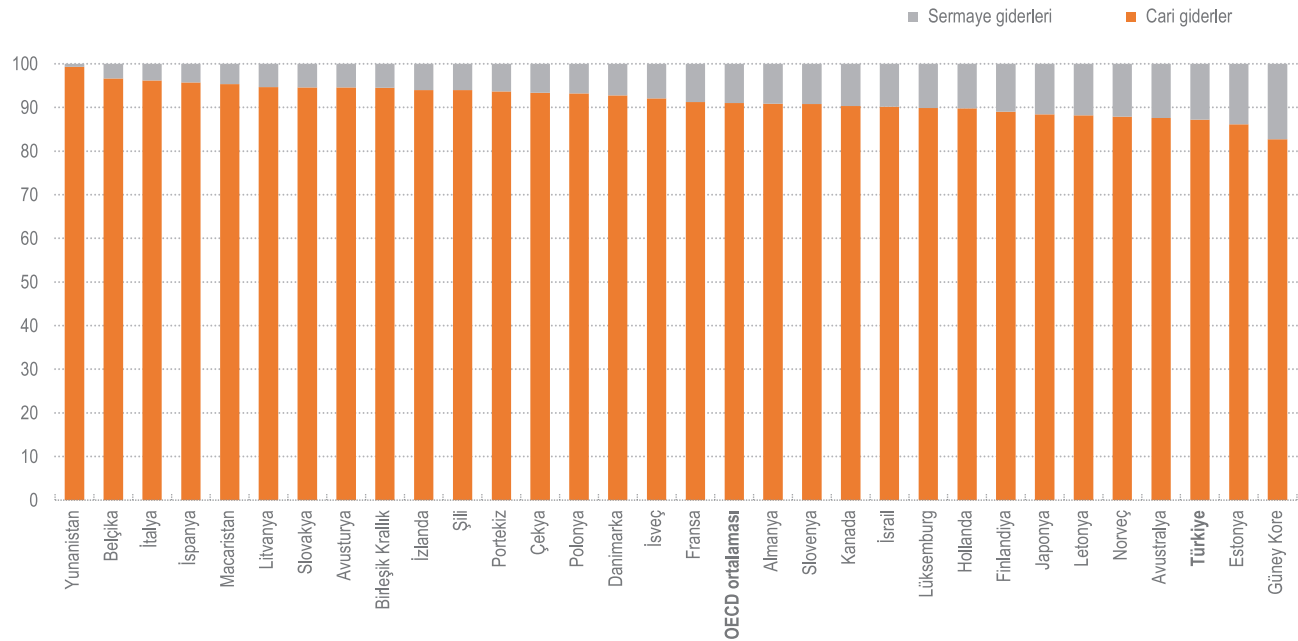

Kaynak: Muhtelif yıllarda yayınlanan MEB istatistikleri kullanılarak hazırlanan ve Eğitime Bakış 2024'te yer alan şekil tarafımızca güncellenmiştir.

(%94), Şili (%94) ve Portekiz (%94) eğitim harcamaları içinde cari giderlerinin oranı en yüksek olan ülkelerdir. Güney Kore (%17), Estonya (%14), Türkiye (%13), Avustralya (%12), Norveç (%12), Letonya (%12) ve Japonya (%12) ülkeleri ise eğitim harcamaları içinde sermaye giderleri oranı en yüksek olan ülkelerdir. Eğitim harcamaları için-

de cari giderlerinin oranı bakımından OECD ülkeleri ortalaması %91 iken sermaye giderlerinin oranı bakımında OECD ülkeleri ortalaması %9'dur. Türkiye'nin bu oranları sırasıyla %87'ye %13 olup sermaye giderleri bakımından OECD ülkeleri ortalamasının üstünde bir orana sahiptir.

Şekil E.3.3 OECD ülkelerinde eğitim harcamaları içinde cari ve sermaye giderlerinin oranları (%) (2022)

Kaynak: OECD (2026) verileri kullanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Not: Okul öncesi ve yükseköğretim verileri hariçtir.

- Gerçekleşen merkezi yönetim bütçesi içinde nominal MEB harcamalarının oranı son yıllarda giderek azalırken 2024 yılında bir miktar artmış ve 2025 yılında da çok az bir miktar düşmüştür. Aynı şekilde gerçekleşen GSYH içinde nominal MEB harcamalarının oranı 2022 yılına kadar düşüş eğiliminde iken 2024 yılına kadar artış trendine girmiş sonrasında ise 2025 yılında düşmüştür. Nominal MEB harcamalarının gerçekleşen GSYH içindeki oranı 2025 yılında %2,29 olarak gerçekleşmesi öngörülmektedirken nominal MEB harcamalarının gerçekleşen merkezi yönetim bütçesine oranı ise %9,9 olarak gerçekleşmiştir. Burada dikkat çeken husus gerçekleşen merkezi yönetim bütçesi içinde nominal MEB harcamalarının oranının son yıllarda giderek azalırken 2024 yılında artış göstermiş fakat 2025 yılında da bir miktar düşüş göstermiştir. Dolayısıyla daha nitelikli bir eğitim sistemi için gerekli olan ihtiyaçların karşılanabilmesi açısından MEB bütçesinin daha da artırılması gereklidir. Bu kapsamda merkezi yönetim bütçesinden MEB'e ayrılan kaynakların daha da artırılması gereklidir.
- 2022 yılı verilerine göre Türkiye'de -okul öncesi ve yükseköğretim hariç- eğitim kurumlarına yapılan toplam harcamaların GSYH'ye oranı (%2,1) OECD ülkeleri ortalamasının (%3,3) hem altında hem de bu oranla OECD ülkeleri arasında son sıralarda yer almaktadır. Eğitim kurumlarına yapılan kamu harcamalarının GSYH'ye oranı bakımından da benzer durum söz konusudur. Buna karşın Türkiye (%6,7) OECD ülkeleri ortalamasının (%7,4) biraz altında bir oranda toplam kamu harcamaları içinde eğitime pay ayırmaktadır. Dahası 2021 yılı verilerine göre yükseköğretim dahil edildiğinde Türkiye, toplam kamu harcamaları içinde eğitime ayırdığı pay bakımından OECD ülkeleri ortalamasının üzerine çıkmaktadır (Yurdakul ve Şahin-Demir, 2025). Dolayısıyla Türkiye, tüm kamu ve özel kuruluşlara yönelik eğitim kurumlarını destekleyecek şekilde harcamalar yapmalarını teşvik edecek mekanizmalar geliştirmelidir.
- Satın alma gücü paritesine göre Türkiye, öğrenci başına eğitim kurumlarına yapılan toplam harcama 4 bin 38 \$ ile OECD ülkeleri ortalaması olan 13 bin 527 \$'ın oldukça altında ve bu ülkeler arasında son sıralarda yer almaktadır. Buna ilaveten ortaokul düzeyinde kamu kurumlarına 3 bin 714 \$ ile OECD ülkeleri ortalaması olan 14 bin 806 \$'ın; özel kurumlara ise 8 bin 356 \$ ile OECD ülkeleri ortalaması olan 13 bin 986 \$'ın oldukça altında öğrenci başına toplam harcama yapmaktadır. Burada dikkat çeken husus OECD ülkelerinde ortaokul düzeyinde kamu ve özel okullarda öğrenci başına ortalama 14 bin \$ civarında toplam harcama yapılırken Türkiye'de özel okullarda öğrenci başına kamu okullarına göre 2 katından daha fazla toplam harcama yapılmaktadır. Dahası Türkiye ortaöğretimde genel program uygulayan kamu okullarında öğrenci başına yaptığı devlet harcaması ile toplam harcaması birbirine çok yakın iken özel okullarda öğrenci başına yaptığı devlet

harcaması çok düşük olup toplam harcaması ise çok yüksektir. Bunun temel nedeni ise genel program uygulayan özel okullarda öğrenci başına özel harcamaların çok yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla bu veriler Türkiye’de özel okul ücretlerinin çok yüksek düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır. Bu kapsamda kamu okullarında öğrenci başına yapılan harcamaların artırılması sağlanmalıdır.

- OECD ülkelerinde Danimarka’dan sonra ortaöğretimde genel programlarda öğrenci başına toplam harcaması kamu okullarına göre özel okullarda çok daha fazla olan ülke Türkiye (yaklaşık 4,1 katı) olup OECD ülkeleri ortalamaları ise hemen hemen birbirine çok yakındır. Buna karşın mesleki program uygulayan kamu ve özel okullarda öğrenci başına yapılan toplam harcamada ise tam tersi bir durum söz konusudur. Türkiye’de mesleki program uygulayan kamu ve özel okullarda sırasıyla öğrenci başına yapılan toplam harcama 6 bin 156 \$ ve 6 bin 335 \$ olup OECD ülkeleri ortalamaları ise 15 bin 555 \$ ve 31 bin 359 \$’dır. Dolayısıyla OECD ülkeleri genelinde mesleki program uygulayan kamu okullarına nazaran özel okullardaki öğrenci başına yapılan toplam harcamalar daha yüksek olup ortalama olarak neredeyse iki katı kadardır. Devlet harcaması olarak ise Türkiye’de kamu okullarında öğrenci başına 5 bin 995 \$, özel okullarda ise 2 bin 3 \$ harcama söz konusu iken OECD ülkeleri ortalamaları sırasıyla 14 bin 269 \$ ve 9 bin 662 \$’dir. Dolayısıyla OECD ülkeleri genelinde mesleki program uygulayan özel okullarda öğrenci başına yapılan harcamalarda özel harcamaların payı Türkiye’ye göre çok daha yüksektir. Buna ilaveten mesleki eğitimde özel öğretim öğrenci oranı Türkiye’de %6,4 olup OECD ülkeleri ortalaması %23’tür (Yurdakul vd., 2025). Bu veriler kapsamında OECD ülkeleriyle karşılaştırıldığında Türkiye’de özel sektörün mesleki ve teknik eğitimdeki payının oldukça düşük olduğu ortaya çıkarken, mesleki ve teknik eğitimin gelecek vizyonu kapsamında, gerekli teşvik mekanizmaları geliştirilerek özel sektörün mesleki ve teknik ortaöğretimde daha fazla yer alması sağlanmalıdır.

- OECD. (2026). *OECD data explorer*. OECD Data Explorer. <https://data-explorer.oecd.org/>
- OECD. (2025). *Education at a glance 2025: OECD indicators*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/1c0d9c79-en>
- Yurdakul, S. ve Şahin-Demir, S. A. (2025). *Eğitime bakış 2024: İzleme ve değerlendirme raporu*. Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi.
- Yurdakul, S., Şahin-Demir, S. A. ve Varol, E. (2025). *Mesleki ve teknik eğitimin son on yılı ve geleceği tespitler ve öneriler* (Odak Analiz No. 12). Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi.

Eğitim-Bir-Sen Genel Merkezi
Zübeyde Hanım Mahallesi Sebze Bahçeleri Caddesi No: 86 Kat: 14-15-16 Altındağ/ANKARA
Tel: (0312) 231 23 06 - Faks: (0312) 230 65 28

 www.abc.org.tr   **EĞİTİM-BİR-SEN**

